5

ΤΕΛΛΟΓΛΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

έφημερίδες

περιοδικά

βιβλία

Η ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΤΩΝΗ ΣΠΗΤΕΡΗ

Η ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΤΩΝΗ ΣΠΗΤΕΡΗ

Καλλιτεχνική ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Λούση Μπρατζιώτη
Φωτοστοιχειοθεσία: FASMA Π. Καπένης
Μοντάζ: Ρ. Ἀμολοχίτου
Ἐκτύπωση: Σ. Βουγιούκα
Βιβλιοδεσία: Σπ. Σγαρδέλης

© Τελλόγλειο Ίδρυμα
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

1990

ΤΩΝΗΣ ΣΠΙΤΕΡΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΤΕΛΛΟΓΛΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

Η ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΤΩΝΗ ΣΠΗΤΕΡΗ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1990

Ὁ Τώνης κι ἡ Ἰωάννα Σπητέρη ἐκτιμώντας τό ἐρευνητικό κι ἐπιμορφωτικό ἔργο τοῦ Τελλογλείου Ἱδρύματος γίνανε εὐεργέτες του χαρίζοντάς του τό πολύτιμο «ἀρχεῖο Σπητέρη», τήν πλούσια βιβλιοθήκη του καί τά γλυπτά τῆς Ἰωάννας Σπητέρη.

Τό Τελλόγλειο Ἵδρυμα μαζί μέ τήν βαθιά του εὐγνωμοσύνη γιά τούτη τήν ἁπλόχερη καί μεγάλη δωρεά τύπωσε, μέ τή φροντίδα τῆς Ἰωάννας Σπητέρη, τήν «ἐργογραφία Τώνη Σπητέρη», μικρό ἀντίδωρο τῆς εὐγενικιᾶς τους πράξης.

Ἡ προσφορά δύο τόσο ἄξιων πνευματικῶν ἀνθρώπων δέν πλουτίζει μόνο τό Ἵδρυμα μά καί τό καταξιώνει δικαιώνοντας ἔτσι τούς Ἱδρυτές, τό Διοικητικό του Συμβούλιο, τό Πανεπιστήμιο τῆς Θεσσαλονίκης κι ὅλους ὅσοι χρόνια μόχθησαν γιά νά γίνει ὠφέλιμο σ' ὁλόκληρη τήν Ἑλλάδα.

Τό Διοικητικό Συμβούλιο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εἰσαγωγικό σημείωμα (Ἰωάννα Σπητέρη) 17

2. Τώνης Σπητέρης. Ὁ ἱστορικός καί κριτικός τῆς τέχνης καί ὁ ἄνθρωπος (Χρύσανθος Χρήστου) 19

3. Τώνης Σπητέρης (Πάτροκλος Σταύρου) 23

4. Βιογραφικό σημείωμα (Βιβή Βασιλοπούλου) 27

5. Βραβεῖα-διακρίσεις 28

6. Παρουσιάσεις τῆς Ἑλλάδας σέ πολυάριθμα διεθνῆ καλλιτεχνικά συνέδρια 28

7. Ἡμερολόγιο 1947-1985
(Κατάλογος βιβλίων, ἄρθρων, δημοσιεύσεων κατά χρονολογική σειρά) 29

8. Ἕλληνες καί ξένοι καλλιτέχνες. (Ἀλφαβητικά)
(Βιβλία, ἄρθρα, δημοσιεύσεις ἀνά καλλιτέχνη) 71

9. Καλλιτεχνικές τάσεις 125

10. Ἡ τέχνη κατά χῶρες 128

11. Μεγάλες ἐκθέσεις
(Μπιεννάλε Βενετίας, Documenta Kassel, Μπιεννάλε Λουμπλιάνας, Μπιεννάλε Σάο Πάολο, Μπιεννάλε Νέων Παρισιοῦ, Μπιεννάλε τῆς Ἀθήνας) 135

12. Πανελλήνιες ἐκθέσεις 138

13. Α.Ι.C.Α. 138

14. Συμπόσια 139

15. Συλλογές 139

16. Κριτική καί Κριτικοί 139

17. Μουσεῖα, Γραφικές τέχνες, Μεταξοτυπία, Εἰκονογραφία 140

18. Βιβλία καί Δοκίμια 141

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

αἰ. : αἰώνας
ἀρ. : ἀριθμός
εἰκ. : εἰκόνα
ἐκδ. : ἔκδοση-ἐκδότης
ἐφ. : ἐφημερίδα
περ. : περιοδικό
σ. : σελίδα-σελίδες
τ. : τόμος
τχ. : τεῦχος
Arte : *Arte dopo il' 45. Grecia*, ἔκδ. Capelli Bologna, 1971.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ. : *Ἐκπαιδευτική Ἑλληνική Ἐγκυκλοπαίδεια*, ἐκδ. Ἐκδοτική Ἀθηνῶν Α.Ε., Ἀθήνα.
Introduction : *Introduction à la peinture néohellénique*, ἐκδ. Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1962.
Ἱστ. Ἑ. Ἔ. : *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, ἐκδ. Ἐκδοτική Ἀθηνῶν Α.Ε., Ἀθήνα 1978.
Messager : *Messager d' Athènes.*
Revue : *Revue d' Athènes.*
3 αἰῶνες : *Τρεῖς αἰῶνες Νοελληνικῆς Τέχνης, 1660-1967*, τ. Α΄-Γ΄, Ἐκδοτικός Ὀργανισμός Πάπυρος, Ἀθήνα 1979.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΩΝΗ ΣΠΗΤΕΡΗ

Ἀρκετά χρόνια πρίν, ὁ Τώνης εἶχε ἐκφράσει τήν ἐπιθυμία νά ἐκδώσει τήν ἐργογραφία του. Ἴσως γι' αὐτό τό λόγο, ἀπό καιρό συγκέντρωνε τό ὑλικό κατατάσσοντάς το χρονολογικά, δημιουργώντας, θά 'λεγα, ἕνα ἡμερολόγιο τῶν πεπραγμένων του.

Τώρα, πού ὁ ἴδιος δέν ὑπάρχει πιά, ἀποφάσισα νά πραγματώσω τήν ἐπιθυμία του, ἔχοντας σάν βάση αὐτό τό «ἡμερολόγιο». Ἐργαστήκαμε ἐντατικά ἕνα χρόνο, γιά νά τό συμπληρώσουμε καί νά τό ὁλοκληρώσουμε.

Ἐκτός ἀπό τή χρονολογική ταξινόμηση τοῦ ὑλικοῦ, τό διαχωρίσαμε κατά καλλιτέχνες, τάσεις, τέχνες, χῶρες κ.τ.λ., ἀκολουθώντας τό σύστημα τοῦ τόσο καλά ὀργανωμένου ἀρχείου πού ὁ ἴδιος εἶχε δημιουργήσει, μέ τή σκέψη ὅτι ἡ ταξινόμηση αὐτή θά διευκόλυνε θετικά ὅλους ὅσοι θά ἤθελαν νά ἀσχοληθοῦν μέ ἀνάλογα θέματα καί μέ τήν πίστη ὅτι ἡ συγκεντρωμένη αὐτή βιβλιογραφία θά ἦταν ἄλλη μία προσφορά τοῦ Τώνη στήν Τέχνη.

Θέλω νά εὐχαριστήσω ὅλους ὅσοι βοήθησαν στήν πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ βιβλίου, καί ἰδιαίτερα τούς ὑπευθύνους τοῦ Τελλόγλειου Ἱδρύματος πού τόσο πρόθυμα προσφέρθηκαν γιά τήν ἔκδοσή του.

Ἰωάννα Σπητέρη

ΤΩΝΗΣ ΣΠΗΤΕΡΗΣ

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ἡ μελέτη τῆς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας, εἰδικά τῆς εἰκαστικῆς, δέν ἔχει μεγάλη ἱστορία στόν τόπο μας. Λίγοι μελετητές τῆς ἀφιερώθηκαν καί τέσσερις ἀπ' αὐτούς ἔφυγαν πρόσφατα ἀπό κοντά μας. Ὁ Μ. Καλλιγᾶς, ὁ Π. Πρεβελάκης, ὁ Τ. Σπητέρης καί ἡ Β. Σπηλιάδη, ἱστορικοί καί κριτικοί τῆς Τέχνης, πού διακρίθηκαν γιά τήν ἀφοσίωσή τους στήν ἱστορία τῆς Τέχνης καί τήν ἀγάπη τους γιά τούς καλλιτέχνες. Καί πού ὁ πρόωρος θάνατός τους φτώχυνε ὄχι μόνο τίς ἔρευνες γιά τήν Τέχνη ἀλλά καί τήν ὅλη πνευματική ζωή μας. Γιατί αὐτοί ἦταν λιγότερο ἤ περισσότερο ὁλοκληρωμένες πνευματικές προσωπικότητες, μέ πολυσχιδή δράση καί μέ ἐνδιαφέροντα γιά ὅλες τίς πλευρές τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς.

Μιά ἰδιαίτερη θέση στήν ὁμάδα αὐτή τῶν μελετητῶν πού χάσαμε ἔχει ὁ Τώνης Σπητέρης, τόσο γιατί ἀσχολήθηκε ταυτόχρονα καί μέ τήν ἱστορία καί μέ τήν κριτική τῆς Τέχνης καί γιατί ἀφιερώθηκε περισσότερο στά σύγχρονα ρεύματα καί τίς πειραματικές τάσεις, ὅσο καί γιατί φρόντισε καί κατόρθωσε νά ζήσει πιό κοντά στούς νέους δημιουργούς, καί αὐτό ὄχι μόνο στήν Ἑλλάδα. Μέ τά βιβλία του γιά τήν ἱστορία τῆς Τέχνης καί τίς κριτικές του γιά διάφορα ρεύματα, τάσεις καί δημιουργούς, τά σημειώματά του σέ περιοδικά καί ἐφημερίδες καί ἀκόμη μέ τούς προλόγους σέ καταλόγους ἀτομικῶν καί ὁμαδικῶν ἐκθέσεων, κατόρθωσε νά φέρει σέ μεγαλύτερη ἐπαφή τό κοινό μέ τήν καλλιτεχνική δημιουργία.

Ὁ Τώνης Σπητέρης ἦλθε στόν κόσμο στήν Κέρκυρα τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1910 καί ἄρχισε τά ἐγκύκλια μαθήματά του στήν πατρίδα του. Θά τά συνεχίσει στό Μιλάνο καί στό Βέλγιο ὅπου θά σπουδάσει οἰκονομικές ἐπιστῆμες στό Πανεπιστήμιο τῆς Λουβέν τά χρόνια 1925-1929. Φαίνεται ὅμως ὅτι δέν ἔμεινε ἱκανοποιημένος μέ τή σπουδή τῶν οἰκονομικῶν καί αὐτό θά τόν κάνει νά ἀκολουθήσει καί μαθήματα αἰσθητικῆς στή Σορβόνη. Θά μείνει δέκα περίπου χρόνια στό Βέλγιο καί θά ἐπιστρέψει στήν Ἑλλάδα τό 1939, καί μόνο τά χρόνια μετά τόν Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, καί πιό συγκεκριμένα τό 1947, θά στραφεῖ καί στήν τεχνοκριτική, μέ ἄρθρα στόν περιοδικό καί τόν ἡμερήσιο Τύπο. Τά χρόνια 1949-1952 εἶναι ἀνταποκριτής γιά τίς Καλές Τέχνες τοῦ γαλλικοῦ περιοδικοῦ *Arts,* ἀπό τό 1950 ὡς τό 1961 γράφει στό περιοδικό *Revue d'Athènes* καί ἀπό τό 1952 ὡς τό 1957 καί στό *Messager d'Athènes.* Παράλληλα γράφει ἀπό τό 1955 ὡς τό 1967 κριτικές, σημειώματα καί ἄρθρα γιά τήν τέχνη στήν ἐφημερίδα *Ἐλευθερία* καί ταυτόχρονα, μέ τήν ἵδρυση τοῦ γνωστοῦ καί καθοριστικῆς σημασίας γιά τήν κριτική τῆς Τέχνης περιοδικοῦ *Ζυγός* τό 1955, συνεργάζεται μ' αὐτό. Ἐκεῖ θά γράψει κριτικές καί γενικά ἄρθρα, θά παρουσιάσει καλλιτέχνες καί θά ἀναφερθεῖ σέ κάθε εἴδους προσπάθειες. Τήν περίοδο 1954-58 διδάσκει στό γνωστό πνευματικό κέντρο «Ἀθήναιον» καί τό 1958 διορίζεται διαχειριστής στό Ἑλληνικό Ἰνστιτοῦτο τῆς Βενετίας· ἀπό τό 1957 ὡς τό 1967 θά εἶναι καί κομισάριος γιά τό ἑλληνικό περίπτερο τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως τῆς γνωστῆς Μπιεννάλε τῆς Βενετίας. Ἐδῶ ὁ Τώνης Σπητέρης θά ἔχει τή δυνατότητα νά βοηθήσει πολλούς Ἕλληνες καλλιτέχνες νά παρουσιάσουν τίς προσπάθειές τους, νά διακριθοῦν καί νά ἐπιβληθοῦν ἀκόμη.

Τό 1949 ὁ Τώνης Σπητέρης θά εἶναι ἕνα ἀπό τά ἱδρυτικά μέλη τῆς Ἑταιρείας Ἑλλήνων Τεχνοκριτικῶν τῆς AICA –τῆς Διεθνοῦς Ἕνωσης Κριτικῶν τῆς Τέχνης–, τῆς ὁποίας θά διατελέσει καί Γενικός Γραμματέας. Τό 1963 ὁ Σπητέρης θά ἐγκατασταθεῖ στό Παρίσι ὅπου θά μείνει συνεχῶς ὡς τό 1975 καί τότε θά ἐκλεγεῖ καί Γενικός Γραμματέας τῆς Διεθνοῦς Ἕνωσης Κριτικῶν τῆς Τέχνης, θέση πού θά κρατήσει ὡς τό 1971, ὅταν θά ἐκλεγεῖ ἀντιπρόεδρός της, θέση πού κατεῖχε ὡς τό 1974. Ἀκόμη, γιά πολλά χρόνια θά εἶναι σύμβουλος γιά τίς καλλιτεχνικές δραστηριότητες τῆς ἑλληνικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Unesco, ἐνῶ τήν περίοδο 1966-72 εἶναι καί καλλιτεχνικός σύμβουλος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καί θά παίξει σημαντικό ρόλο στήν ὀργάνωση σημαντικῶν ἐκθέσεων τῆς κυπριακῆς τέχνης, πού θά παρουσιαστοῦν σέ διάφορες χῶρες. Παράλληλα ὑπῆρξε καί κομισάριος τῆς Κύπρου γιά τήν τέχνη καί σέ ἐνέργειές του ὀφείλεται καί ἡ συμμετοχή τῆς Κύπρου στίς ἐκθέσεις τῶν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, τοῦ Sao Paolo καί τῆς Λιουμπλιάνας καί στήν Μπιεννάλε Νέων τοῦ Παρισιοῦ. Τό 1965 θά ὀργανώσει ἐπίσης ὁ Σπητέρης τήν Α΄ Διεθνή

Ἔκθεση Γλυπτικῆς στήν Ἀθήνα καί στό λόφο τοῦ Φιλοπάππου θά παρουσιαστοῦν γιά πρώτη φορά στόν τόπο μας ἔργα μερικῶν ἀπό τούς πιό μεγάλους γλύπτες τῆς ἐποχῆς μας, ὅπως τοῦ Moor, τοῦ Zadkin, τοῦ Rodin, τοῦ Bourdelle, τοῦ Giacometti καί ἄλλων. Πρόκειται γιά μιά ἀπό τίς πιό σημαντικές ἐκθέσεις γλυπτικῆς πού ἔγιναν ποτέ στόν τόπο μας, καί σ' αὐτήν πρωτοπαρουσιάστηκαν μερικές ἀπό τίς πιό ὁλοκληρωμένες προσπάθειες τῆς σύγχρονης γλυπτικῆς. Τά χρόνια τῆς δικτατορίας ὁ Σπητέρης θά μείνει στή Γαλλία καί δέν θά ξαναγυρίσει στήν Ἑλλάδα παρά μετά τή μεταπολίτευση, καί τότε ἄρχισε μιά πολύπλευρη δραστηριότητα. Ἀπό τό 1975 καί ὡς τό 1983 θά ἀναλάβει τήν καλλιτεχνική στήλη στό περιοδικό *Ἐπίκαιρα*, θά παρουσιάσει σέ καταλόγους πλῆθος νέων καλλιτεχνῶν, θά ὀργανώσει ἐκθέσεις, θά συνεργαστεῖ σέ ξένα, κυρίως γαλλικά περιοδικά. Τήν περίοδο αὐτή συνεχίζει καί τή συγγραφική δραστηριότητα τόσο μέ μικρά ἄρθρα ὅσο καί μέ μεγάλα συνθετικά ἔργα. Τιμήθηκε ἐπίσης τό 1958 μέ τό Γ΄ Διεθνές Βραβεῖο Κριτικῆς τῆς Μπιεννάλε τῆς Βενετίας καί δυό χρόνια ἀργότερα, τό 1960, μέ τό Α΄ Βραβεῖο Κριτικῆς τῆς ἴδιας Μπιεννάλε.

Κοντά στίς ὀργανώσεις ἐκθέσεων, τίς συμμετοχές σέ συνέδρια καί συμπόσια, τά ταξίδια του σ' ὅλο τόν κόσμο, ὁ Σπητέρης διακρίθηκε ἰδιαίτερα καί γιά τή συγγραφική του δραστηριότητα. Καί δημοσίευσε: α) συνθετικά ἔργα γιά τήν ἱστορία τῆς Τέχνης, β) μελέτες γιά γενικά καί εἰδικά θέματα τῆς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας, γ) κριτικές γιά ἐκθέσεις καί καλλιτέχνες σέ περιοδικά καί ἐφημερίδες, δ) σημειώματα εἰσαγωγικά σέ καταλόγους ἐκθέσεων καί ε) παρατηρήσεις σέ διάφορα θέματα. Ἀπό τά συνθετικά του ἔργα ἰδιαίτερα μποροῦν νά μνημονευτοῦν βιβλία του, ὅπως τό *Introduction à peinture néohellénique,* ἔκδοση τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου τῶν Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1962, *La peinture grecque et etrusque*, ἔκδοση Rencontre, Λωζάνη 1965, πού μεταφράστηκε καί γερμανικά καί σουηδικά, τό *Ossip Zadkine,* ἔκδοση Fabbri, στή σειρά Maestri della scultura, τό *L'art de Chypre,* ἔκδοση Meulenhoff International, Ἀμστερνταμ 1970, μέ ἀγγλική μετάφραση τήν ἴδια χρονιά, τό *Arte dopo il '45 Grecia,* ἔκδοση Pappeli, Μπολώνια 1971, τό *3 αἰῶνες νεοελληνικῆς τέχνης 1660-1967,* τρεῖς τόμοι, ἔκδ. Πάπυρος, Ἀθήνα, ἔργο πραγματικά χρήσιμο ἐκτός ἀπό τά ἄλλα γιά τά παραρτήματά του, τό *Δάσκαλοι τῆς ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς τοῦ 19ου καί 20οῦ αἰώνα,* ἔκδ. Καστανιώτη, Ἀθήνα 1982, καί τό *Ἡ τέχνη στήν Ἑλλάδα μετά τό 1945,* ἔκδ. Ὀδυσσέας, Ἀθήνα 1983 (μετάφραση τοῦ *Arte dopo il '45*). Ἐπίσης, ἀπό τίς μελέτες του σέ περιοδικά πρέπει νά σημειωθοῦν ἰδιαίτερα οἱ "Peintres, sculpteurs, graveurs de Grèce", περ. *Revue d'Athènes,* 1952, "Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς" ἀπό τή *Φιλολογική Πρωτοχρονιά* 1952, "Ἡ προσωπογραφία στά Ἑφτάνησα", περ. *Νέα Ἑστία* 1954, "Vedova, paladin de la libertad", περ. *Papeles de son armadans,* ἀρ. LXXX-1, Μαδρίτη 1962, "Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα", περ. *Civiltà delle macchine,* τχ. 4, Ρώμη 1964, καί πλῆθος ἄλλες. Ἐπίσης, δέν εἶναι ἀπαραίτητο νά μείνουμε ἐδῶ σέ κείμενα γιά καλλιτέχνες σέ καταλόγους ἐκθέσεων, παρουσιάσεις τους σέ ἐφημερίδες καί περιοδικά, ἀνταποκρίσεις του καί ἄλλα κάθε κατηγορίας σημειώματα.

Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Τώνης Σπητέρης εἶναι ὁ μελετητής πού ἐργάστηκε γιά περισσότερα ἀπό σαράντα χρόνια γιά τήν τέχνη καί τούς καλλιτέχνες, ὁ ἄνθρωπος πού ἀγάπησε καί ἀφιερώθηκε σ' ὅλη του τή ζωή στούς καλλιτέχνες καί τήν καλλιτεχνική δημιουργία. Χωρίς νά παραμελήσει καί τήν τέχνη παλαιότερων περιόδων, ὁ Σπητέρης μελέτησε καί ἀγάπησε τό ἔργο τῶν νεότερων καί συγχρόνων μας δημιουργῶν καί ὄχι μόνο ζήτησε ἀλλά καί κατόρθωσε νά μεταφέρει καί στό μεγάλο κοινό κάτι ἀπό τό μήνυμά τους. Καί ἐνῶ στόν τόπο μας μέ τίς παρουσιάσεις καί τίς ἀναλύσεις του μᾶς γνώρισε μερικές ἀπό τίς πιό σημαντικές φυσιογνωμίες τῆς παγκόσμιας τέχνης, ἔγινε στό ἐξωτερικό ἕνας φλογερός κήρυκας τῶν κατακτήσεων τῆς νεοελληνικῆς τέχνης. Στά πλαίσια διαφόρων ὀργανισμῶν καί ἀπό διάφορες θέσεις δέν περιορίζεται στήν ὀργάνωση ἐκθέσεων καί τή δημοσίευση μελετῶν, σημειωμάτων, ἀναλύσεων, ἀλλά καί μέ τήν προσωπική παρέμβασή του κατορθώνει νά δείξει τόν πλοῦτο καί τό περιεχόμενο τῆς νεοελληνικῆς τέχνης. Σέ δημοσιεύματά του στά ἑλληνικά ὅσο καί σέ ξένες γλῶσσες ἔρχεται νά πεῖ ὅτι στήν Ἑλλάδα ἔχουμε δημιουργούς πηγαίους καί προσωπικούς πού παρακολουθοῦν καί κατορθώνουν νά βρεθοῦν κοντά στούς ὁμοτέχνους τους στόν ὑπόλοιπο κόσμο. Ἄνθρωπος σεμνός ὅσο καί μελετητής ἀκούραστος, ὁ Τώνης Σπητέρης ἔμεινε πάντα ἀνοιχτός στίς νέες τάσεις, τίς

πειραματικές προσπάθειες καί τίς προβληματικές ἀκόμη ἀναζητήσεις. Ἡ ἀγάπη του γιά τούς καλλιτέχνες καί τήν τέχνη τους, ὁ ζεστός τρόπος μέ τόν ὁποῖο ἀντιμετώπιζε τούς νέους καί ἄγνωστους ἀκόμη δημιουργούς δέν χρειάζεται νά τονιστεῖ ἰδιαίτερα. Ἡ συμπαράστασή του σέ ὅσες προσπάθειες πίστευε ὅτι κάτι εἶχαν νά δώσουν, ἀκόμη καί ἄν μόνο ὑπόσχονταν, εἶναι σέ ὅλους γνωστή. Ὅ,τι περισσότερο τόν διέκρινε ἦταν ἡ προθυμία του νά βοηθήσει, ἡ βαθιά καλλιέργειά του καί ἡ ἀνθρωπιά του. Ἦταν πάντα ἀκούραστος καί χωρίς καμιά προκατάληψη καί προσπαθοῦσε πάντα νά δίνει ὅ,τι εἶχε, τήν ἀγάπη του γιά τούς ἀνθρώπους, τήν ἀφοσίωση καί τή θέρμη του γιά τήν Τέχνη καί τούς δημιουργούς της.

Σεπτέμβριος 1987 *Χρύσανθος Χρήστου*

ΤΩΝΗΣ ΣΠΗΤΕΡΗΣ

Στίς 13 Μαρτίου 1986, σέ ἡλικία 76 χρόνων, πέθανε ἀπό ἀνακοπή τῆς καρδιᾶς, στήν Ἀθήνα, ὁ Τώνης Σπητέρης. Τεχνοκρίτης καί ἱστορικός τῆς τέχνης, ὁ Τώνης Σπητέρης προσέφερε στήν Ἑλλάδα πολλά καί σημαντικά, συνετέλεσε στήν προβολή τῆς τέχνης τῆς Κύπρου στήν Εὐρώπη καί γενικά σ' ὅλο τόν κόσμο. Γιά τή συμβολή του αὐτή δέν ἔτυχε, βέβαια, τῆς ἀνάλογης ἀναγνωρίσεως. Ἀντίθετα, ὅσο μπορούσαμε τόν ἐνοχλήσαμε, ὅπως εἶναι δυστυχῶς ὁ κανόνας. Τό σύνδρομο τῆς ἀγνωμοσύνης ἐλειτούργησε.

Ὅταν ὁ Τώνης Σπητέρης ἄρχισε τήν προσφορά του στήν Κύπρο, ἦταν Γενικός Γραμματέας τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως Κριτικῶν Τέχνης. Τό γραφεῖο του βρισκόταν μέσα στό Λοῦβρο. Καί οἱ διασυνδέσεις του μέ τούς ἀνθρώπους τῶν καλῶν τεχνῶν –κριτικούς καί ἱστορικούς τῆς τέχνης, ἐκδότες καί διευθυντές περιοδικῶν τέχνης, διευθυντές μουσείων κ.τ.λ.– στενές καί πολλές. Ὅλα αὐτά τά ἐφόδια τά διέθεσε γιά τήν Κύπρο. Ἔσπασε τό φράγμα τῆς ἀπομονώσεώς της ἀπό τά διεθνῆ καλλιτεχνικά κέντρα, τήν παρουσίασε σέ διεθνεῖς συναντήσεις καί ἐκθέσεις τέχνης, τήν πρόβαλε καί ἀποφασιστικά βοήθησε στήν ἐπιβολή της μέσα σέ εὐρύτερα καλλιτεχνικά καί λαϊκά σύνολα ὡς ἑστίας καλλιτεχνικῆς ζωῆς καί δημιουργίας.

Ἡ πρώτη ἐμφάνιση τοῦ Τώνη Σπητέρη στά καλλιτεχνικά πράγματα τῆς Κύπρου ἔγινε τό 1966. Τόν παρουσίασε στόν ἀείμνηστο Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο ὁ κ. Ροζέ Μιλλιέξ, δραστήριος Μορφωτικός Σύμβουλος τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας τότε καί διευθυντής τοῦ Γαλλικοῦ Μορφωτικοῦ Κέντρου. Ἡ πρόταση, πού ὑπέβαλαν στόν Ἐθνάρχη Μακάριο, ἦταν νά ὀργανωθεῖ στό Παρίσι ἔκθεση Κυπριακῆς Τέχνης, ὥστε νά εἰσαχθεῖ τό νησί στόν διεθνή καλλιτεχνικό χῶρο. Καί πράγματι ἡ ἔκθεση ἔγινε στό Μουσεῖο Διακοσμητικῶν Τεχνῶν, πού εἶναι ἐνταγμένο στό Λοῦβρο, τό φθινόπωρο τοῦ 1967 μέχρι τίς ἀρχές τοῦ 1968. Τήν ἐγκαινίασε ὁ Λύς Ἀντρέ Μαλρώ, Ὑπουργός τότε Πολιτισμοῦ στή Γαλλία. Ἤμουν Πρόεδρος τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκθέσεως καί εἶδα ἀπό κοντά τόν κεφαλαιώδη ρόλο τοῦ Τώνη Σπητέρη καί τήν τεράστια συνειδητή προσπάθειά του γιά τήν προβολή τῆς Κύπρου, πράγμα πού πέτυχε ἀπόλυτα.

Ἡ τέχνη τῆς Κύπρου ἐθεωρεῖτο ὡς τότε «τέχνη ἐπαρχιακή», χωρίς ἀξιώσεις. Καί ἡ νῆσος μας ἦταν γενικά περισσότερο γνωστή ὡς τόπος αἱματηρῶν ἀναμετρήσεων παρά ὡς κοιτίδα πολιτισμοῦ. Περισσότερα ἀπό ἑκατόν ἀρχαῖα ἀντικείμενα ἀπό τῆς 6ης π.Χ. χιλιετηρίδας, ὀγδόντα βυζαντινές εἰκόνες ἀπό τοῦ 10ου αἰώνα μ.Χ., πολλά βυζαντινά κοσμήματα καί ἔργα ἀργυροχοΐας καί ἀγγειοπλαστικῆς καί περισσότερα ἀπό ἑβδομήντα ἀντικείμενα κάθε εἴδους λαϊκῆς τέχνης ἀπετέλεσαν τήν Ἔκθεση ἐκείνη πού ἔμεινε γνωστή ὡς οἱ «Θησαυροί τῆς Κύπρου» καί παρουσιάσθηκε, σέ δύο φάσεις, σέ πολλές πόλεις τῆς Εὐρώπης μετά τό Παρίσι: Μόναχο, Γενεύη, Μιλάνο, Ἀθήνα, Βελιγράδι, Πράγα, Μόσχα, Λένινγκραντ, Στοκχόλμη, Βερολίνο. Ἑκατοντάδες ἦσαν τά δημοσιεύματα γιά τήν τέχνη τῆς Κύπρου καί πάμπολλες οἱ ὧρες πού διετέθησαν στό ραδιόφωνο καί στήν τηλεόραση τῶν διαφόρων χωρῶν γιά τήν τέχνη καί τή ζωή τῆς Κύπρου χάρις σ' ἐκείνη τήν Ἔκθεση. Καί πολλές ἀκόμη οἱ διαλέξεις σέ Πανεπιστήμια καί ἄλλα ἱδρύματα. Γι' αὐτό καί ἀμέριστη πρέπει νά ἔχει τήν εὐγνωμοσύνη μας ὁ Τώνης Σπητέρης γιά ὅσα ἔπραξε στόν τομέα αὐτόν.

Εἰδικότερα γιά τίς βυζαντινές εἰκόνες, ἄς σημειωθεῖ ὅτι, μετά τήν ἐπιστροφή τῆς Ἐκθέσεως στήν Κύπρο ἀπό τήν πρώτη φάση τῆς περιοδείας της, ὀργανώθηκε ἔκθεση μεγάλου μέρους τῶν εἰκόνων, 58 γιά τήν ἀκρίβεια, στό παλαιό Ἀρχιεπισκοπικό Μέγαρο ἀπό τίς 15 ὡς τίς 30 Ἀπριλίου 1969, μέ τήν εὐκαιρία τοῦ Α΄ Διεθνοῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου. Στόν Κατάλογο πού ἐκδόθηκε τότε, ἀγγλικά καί ἑλληνικά, ἀναφέρεται ὅτι ἐπρόκειτο γιά τίς εἰκόνες τῆς Ἐκθέσεως «Θησαυροί τῆς Κύπρου». Ἡ Ἔκθεση «Θησαυροί τῆς Κύπρου», τῆς ὁποίας εἰσηγητής ἦταν ὁ Τώνης Σπητέρης, ἀποτελεῖ καθοριστικό σταθμό ὄχι μόνο γιά τήν προβολή, ἀλλά καί γιά τή συντήρηση καί διαφύλαξη τῆς τέχνης μας, ἰδιαίτερα τῶν βυζαντινῶν εἰκόνων καί τῆς λαϊκῆς τέχνης. Ὁ λαός μας ἄρχισε νά συνειδητοποιεῖ βαθύτερα τήν ἀξία τῆς πολιτιστικῆς του κληρονομίας καί νά διαφυλάσσει τά ἔργα τέχνης πού τοῦ κληροδότησαν οἱ αἰῶνες. Τή συντήρηση τῶν εἰκόνων ἔκανε τότε ὁ διεθνῶς γνωστός

κ. Φώτης Ζαχαρίου, αὐτός τόν ὁποῖον κάλεσε ἀργότερα ὁ καθηγητής Μανόλης Ἀνδρόνικος νά ἀναλάβει τή συντήρηση τῶν μοναδικῶν –τῶν ἀρχαιοτέρων στήν Ἑλληνική τέχνη– τοιχογραφιῶν στούς βασιλικούς τάφους τῆς Βεργίνας.

Τήν ἐποχή ἐκείνη ὁ Τώνης Σπητέρης ἐνεργοῦσε ὡς Καλλιτεχνικός Σύμβουλος τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως καί ἐρχόταν κατά διαστήματα στήν Κύπρο. Πρόθυμος καί ἀκαταπόνητος, περιερχόταν τά ἐργαστήριά καί τά σπίτια τῶν καλλιτεχνῶν μας καί τούς καθοδηγοῦσε στά βήματα τῆς τέχνης τους. Ὅλοι ἐπεδίωκαν τόν καλό λόγο καί τόν ἔπαινό του. Ἐκεῖνος, μέ ἀντικειμενικότητα καί ἀμεροληψία καί μέ στοργή καί καλή θέληση, τούς ἔδινε τίς συμβουλές του, τούς ἔκανε τίς ὑποδείξεις του, ἔβαζε τόν καθένα στήν ὀρθή γι' αὐτόν πορεία.

Μέ τόν Τώνη Σπητέρη, ἐπίσης, γιά πρώτη φορά ἡ Κύπρος μετέσχε σέ Διεθνή Ἔκθεση Ζωγραφικῆς. Ἦταν στήν 34η Μπιεννάλε τῆς Βενετίας τό 1968 (22 Ἰουνίου-20 Ὀκτωβρίου). Στόν Κατάλογο τῆς Ἐκθέσεως, στήν ὁποία μετεῖχαν μέ 22 συνολικά ἔργα οἱ Ἀνδρέας Χρυσοχός, Κώστας Ἰωακείμ, Γιῶργος Κυριάκου, Χριστόφορος Σάββας, Γιῶργος Σκοτεινός καί Στέλιος Βότσης, περιέχεται ἐνημερωτικό κριτικό σημείωμα τοῦ Τώνη Σπητέρη γιά τήν τέχνη τῆς Κύπρου καί ξεχωριστά γιά τόν καθένα μετέχοντα καλλιτέχνη. Ἡ Μπιεννάλε τῆς Βενετίας ἦταν ἡ πρώτη διεθνής σκηνή, στήν ὁποία ὁ Τώνης Σπητέρης εἰσήγαγε τούς Κυπρίους καλλιτέχνες στή ζωγραφική καί στή γλυπτική. Ἔκτοτε ἀκολούθησαν καί ἄλλες. Ὁ Τώνης Σπητέρης ὑπῆρξε ὁ πρόδρομος καί προπομπός.

Πολλές εἶναι οἱ συνεντεύξεις καί οἱ δημοσιογραφικές διασκέψεις, που ἔδωσε ὁ Τώνης Σπητέρης γιά τήν τέχνη τῆς Κύπρου, τήν ὁποία ἀγάπησε μέ ἐντιμότητα καί οὐσιαστική ἀνιδιοτέλεια. Λιτός, ἁπλός καί καλοπροαίρετος, ὁ Τώνης Σπητέρης ἦταν ἕνας ἀληθινά καλός ἄνθρωπος, πρᾶος καί ἀνεξίκακος, μέ πλούσια ἐφόδια καλλιτεχνικῆς καταρτίσεως καί μέ μιά ἀπέραντη πείρα καί ἐμπειρία στά θέματα τῆς τέχνης. Ζοῦσε καθημερινά τά διεθνῆ ρεύματα τῆς τέχνης, εἶχε δεῖ μουσεῖα καί μουσεῖα καί ἦταν ἀναγνωρισμένος καί περιζήτητος. Καί ὅταν πιά συνδέθηκε μέ τήν Κύπρο, ἔγινε γέφυρά μας γιά τήν πρόσβασή μας σέ διεθνῆ καλλιτεχνικά κέντρα.

Ἔγραψε τότε ὁ Τώνης Σπητέρης καί μεγάλο βιβλίο γιά τήν τέχνη τῆς Κύπρου, μέ τόν τίτλο *Art de Chypre*, πού κάλυπτε τήν περίοδο ἀπό τίς ἀρχές της, τήν 6η π.Χ. χιλιετηρίδα, μέχρι τά ρωμαϊκά χρόνια. Τό βιβλίο τυπώθηκε στήν Ἑλβετία καί κυκλοφόρησε τό 1970 στή σειρά ἐκδόσεων «Formes et Couleurs», μέ κέντρο τό Ἄμστερνταμ καί τή Λωζάνη ὑπό τή διεύθυνση τῶν André Held καί D.W. Bloemena. Πρόκειται γιά μιά καταπληκτική πρωτοποριακή ἔκδοση γιά τήν Κύπρο, μιά ἐπιπρόσθετη προσφορά τοῦ Τώνη Σπητέρη στό νησί μας. Στήν πραγματικότητα, μέ τήν Ἔκθεση «Θησαυροί τῆς Κύπρου» ὁ Τώνης Σπητέρης ἄρχισε νά μυεῖται στήν τέχνη τῆς Κύπρου, γιά τήν ὁποία στούς Καταλόγους τῶν διαφόρων Ἐκθέσεων τῶν θησαυρῶν της περιλαμβάνεται εἰσαγωγικό του σημείωμα. Ἦταν ὁ Γενικός Κομισάριός μας γιά τούς «Θησαυρούς τῆς Κύπρου».

Κατά τό τέλος Φεβρουαρίου 1967 πῆγα στή Λυών τῆς Γαλλίας γιά ἀγορά πινάκων ἀπό τόν γνωστό σέ ὅλους μας Νίκο Δίκαιο γιά τήν ἑτοιμαζόμενη ἀπό τόν Ἐθνάρχη Μακάριο Πινακοθήκη. Ἕνα τηλεφώνημα στό Παρίσι ἦταν ἀρκετό γιά νά ἔχω μαζί μου πρόθυμο συνεργάτη τόν Τώνη Σπητέρη. Ἐπιλέξαμε μαζί τούς πίνακες, ἦταν 123 καί ἕνας ἦταν τοῦ Ντελακρουά, καί ἡ δική του γνώμη μοῦ ἦταν σεβαστή καί βαρύνουσα. Οἱ πίνακες ἐκεῖνοι, μαζί μέ ἄλλους πολλούς, βρίσκονται σήμερα στήν Πινακοθήκη τοῦ Ἱδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄. Ποιά ἦταν ἡ ἀμοιβή τοῦ Τώνη Σπητέρη γιά τήν ἐργασία καί συνεργασία του αὐτή; Οὔτε τό ἁπλό «εὐχαριστῶ» δέν δεχόταν νά ἀκούσει, κι ἄς ἦταν δύσκολα τά χρόνια ἐκεῖνα. Ζοῦσε σάν ἀσκητής, τόσο στό Παρίσι καί στή Βενετία ὅσο καί στήν Ἀθήνα.

Νά ἀπαριθμήσω λεπτομερῶς ὅσα προσέφερε στήν Κύπρο ὁ Τώνης Σπητέρης εἶναι δύσκολο. Ἀγάπησε τήν Κύπρο ὁ Τώνης Σπητέρης καί δούλεψε μέ εὐσυνειδησία καί τιμιότητα γι' αὐτήν. Τό σημείωμά μου τοῦτο εἶναι ἁπλῶς μνῆμες ἀπό τή μακρά συνεργασία μας, πού ζωντάνεψαν μέσα μου τώρα πού ἄκουσα πῶς ἔφυγε γιά πάντα καί ὁ κόσμος μας

ἔγινε φτωχότερος, ὅπως συνηθίζουμε νά λέμε, καί εἶναι τοῦτο ἀληθινό γιά τήν περίπτωση τοῦ θανάτου τοῦ Τώνη Σπητέρη.

Ἀλλά δέν ἦταν λίγη καί ἡ προσφορά του στήν Ἑλλάδα, καθώς ὁ ἴδιος ζοῦσε περισσότερο στό ἐξωτερικό. Ἡ Μαρία Μαραγκοῦ γράφει στήν *Ἐλευθεροτυπία,* τῶν Ἀθηνῶν, στίς 15.3.1986, ὅτι «ἦταν ὁ ἄνθρωπος πού ἔφερε στήν Ἑλλάδα πρίν 21 χρόνια ἔργα τῶν Ροντέν, Μπουρντέλ, Μαγιόλ, Τζιακομέτι στή Διεθνή Ἔκθεση Γλυπτικῆς στό Λόφο τοῦ Φιλοπάππου». Ἡ προσφορά του αὐτή τοῦ 1965 «εἶναι ἕνα μικρό δεῖγμα τοῦ δυναμισμοῦ καί τῆς γνώσης τῶν πραγμάτων τοῦ τεχνοκρίτη Τώνη Σπητέρη πού τέλειωσε ἤσυχα, προχθές τό βράδυ... τήν 76χρονη ζωή του. Μιά ζωή γεμάτη, ἀφιερωμένη στήν τέχνη τῶν μουσείων καί τῶν ἀτελιέ, ἀλλά καί τήν τέχνη τῆς ἴδιας τῆς καθημερινότητας πού ὁ Τώνης γνώριζε ὅσο λίγοι ν' ἀπολαμβάνει. Γιά τό πλατύτερο κοινό, ὁ Σπητέρης εἶναι ὁ συγγραφέας πάνω ἀπό 20 τόμων, ἑλληνικῶν καί ξένων ἐκδόσεων, ὁ τεχνοκριτικός τοῦ ἡμερήσιου καί περιοδικοῦ Τύπου ἀπό τό 1946, ὁ δωρητής τῆς πολύτιμης βιβλιοθήκης του πέρσι στό Τελλόγλειο Ἵδρυμα τῆς Θεσσαλονίκης. Ἕνα πρόσωπο διεθνοῦς κύρους στό χῶρο τῆς μελέτης τῶν πλαστικῶν θεμάτων. Γιά τούς νεότερους μελετητές, πού ὁ Σπητέρης δέν δίσταζε ν' ἀποκαλεῖ συναδέλφους του, ὑπῆρξε πολύτιμος, στ' ἀτέλειωτα πρωινά στό διώροφο σπίτι του τῆς ὁδοῦ Κυκλάδων, ὅπου δέν κουραζόταν ν' ἀνοίγει τόμους καί νά συμβουλεύει γιά τό πῶς δέν πρέπει νά ξεγελᾶ τήν ὅραση ἡ αἰσθητική καί νά παραμερίζεται ἡ οὐσία».

Ὁ Τώνης Σπητέρης γεννήθηκε στήν Κέρκυρα τό 1910. Εἶναι ὁ ἱδρυτής τοῦ Ἑλληνικοῦ Τμήματος τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως Κριτικῶν Τέχνης καί ὁ θάνατός του τόν βρῆκε Πρόεδρο τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Τεχνοκριτικῶν καί Ἱστορικῶν τῆς Τέχνης. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρω τρία ἔργα του: *3 αἰῶνες νεοελληνικῆς τέχνης – 1660-1967* (τρίτομο), *Δάσκαλοι Ἕλληνες ζωγράφοι* καί ὁ Β΄ τόμος τῆς σειρᾶς *Ἕλληνες ζωγράφοι.*

Τήν Κύπρο ὑπηρέτησε ὁ Τώνης Σπητέρης ὡς Καλλιτεχνικός Σύμβουλος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καί Γενικός Κομισάριός της γιά διεθνεῖς ἐκθέσεις ἀπό τό 1966 ὥς τό 1972 περίπου, ὅταν ἡ Μορφωτική Ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἔτσι καί τόσο μπορώντας νά ἐκτιμήσει τήν προσφορά του, κατάφερε νά τερματισθεῖ τό συμβόλαιο μαζί του. Ἐκεῖνος, βέβαια, δέν ἔπαψε ποτέ νά ἐνδιαφέρεται γιά τήν Κύπρο.

Στά πρῶτα χρόνια τῆς συνεργασίας του, μέ συμβόλαιο, μέ τήν Κύπρο ὁ Τώνης Σπητέρης σχεδίαζε μέ τό ζεῦγος Μιλλιέξ νά ἀγοράσουν ἕνα κομμάτι γῆς κοντά στήν Ὄρκα τῆς ἐπαρχίας Κερύνειας γιά νά κτίσουν ἐκεῖ ἕνα ἐξοχικό καταφύγιο. Δέν ξέρω ἄν πραγματοποίησαν αὐτό τό ὄνειρο, ὄνειρο καί νοσταλγία, πού πῆρε μαζί του ὁ θάνατος. Μένει, ὅμως, τό ἔργο του μαζί μέ τό ὄνομά του.

20 Μαρτίου 1986 *Πάτροκλος Σταύρου*

(Δημοσιεύτηκε στήν ἐφημερίδα *Φιλελεύθερος* τῆς Λευκωσίας στίς 28 Μαρτίου 1986.)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Εἶναι πολύ δύσκολο νά γράψει κανείς λίγες γραμμές γιά ἕναν ἄνθρωπο μέ τόσο πλούσιο βιογραφικό καί τόσο μεγάλη δραστηριότητα, ὅπως ὁ Τώνης Σπητέρης, κι ἀκόμη πιό δύσκολο νά ἀποδώσει ἱκανοποιητικά τήν εἰκόνα μιᾶς προσωπικότητας πού πρόσφερε τόσα πολλά στόν εἰκαστικό χῶρο.

Ἄν πολλοί καλλιτέχνες τόν θυμοῦνται μέ εὐγνωμοσύνη καί οἱ συνάδελφοί του μέ σεβασμό, εἶναι σίγουρο ὅτι ὅλοι τόν θυμόμαστε μέ πολλή ἀγάπη καί αἰσθανόμαστε τήν ἀπουσία του τρία χρόνια τώρα πού μᾶς λείπει, ἀπό τίς 13 Μαρτίου 1986.

Ἁπλός, ἤρεμος, καλός, μέ φυσική εὐγένεια καί εὐαισθησία, διακρινόταν γιά μιά ἀνυπόκριτη ἀγάπη καί, θά λέγαμε, μιά βιωματική σχέση μέ τήν Τέχνη.

Πρόθυμος καί ἀκούραστος μέχρι τά 76 χρόνια πού ἔζησε, παρακολουθοῦσε μέ ἀμείωτο ἐνδιαφέρον τήν καλλιτεχνική ζωή τοῦ τόπου, ἐνημερωμένος ταυτόχρονα καί γιά τή διεθνή ἐπικαιρότητα. Ἡ παραμονή του στό Παρίσι καί τήν Ἰταλία, τά ταξίδια του σέ πολλά μέρη τοῦ κόσμου, πλούτιζαν τίς γνώσεις του μέ πολύτιμη πείρα, χρήσιμη γιά τή θεώρηση τέχνης καί ζωῆς, ἀπαραίτητη στόν δύσκολο χῶρο τῆς δουλειᾶς του γιά ἐπιλογές, ἐκτιμήσεις, ἀξιολόγηση.

Θά προσπαθήσουμε ἐδῶ, ὅσο κι ἄν εἶναι δύσκολο, νά παρακολουθήσουμε τή ζωή καί τό ἔργο τοῦ Τώνη Σπητέρη, σταματώντας στά κυριότερα σημεῖα, γνωρίζοντας ἐκ τῶν προτέρων πόσο ἀνεπαρκεῖς θά εἶναι αὐτές οἱ γραμμές γιά νά καλύψουν ἔστω καί ἐλάχιστα τό ὁδοιπορικό μιᾶς μακρόχρονης ζωῆς, μιᾶς μακρόχρονης προσφορᾶς.

Ὁ Τώνης Σπητέρης γεννήθηκε στήν Κέρκυρα στίς 15 Σεπτεμβρίου τοῦ 1910. Ἐκεῖ παρακολούθησε τά πρῶτα μαθήματα στοιχειώδους καί μέσης ἐκπαίδευσης τήν ὁποία ὁλοκλήρωσε στό Μιλάνο. Στή συνέχεια σπούδασε οἰκονομικές καί προξενικές ἐπιστῆμες στό Βέλγιο (Λουβέν, 1925-1929) καί αἰσθητική στή Σορβόννη, δίνοντας ἔτσι κάποια διέξοδο στίς καλλιτεχνικές του ἀνησυχίες. Τό 1941 παντρεύτηκε μέ τή γλύπτρια Ἰωάννα Βεροπούλου, πού στάθηκε μέχρι τό θάνατό του ἀνεκτίμητη σύντροφος καί συνεργάτιδα.

Ἀπό τό 1946 ἄρχισε νά γράφει ὡς τεχνοκριτικός στόν ἡμερήσιο καί περιοδικό Τύπο, στήν *Ἐλευθερία* (1955-67), στό *Messager d'Athènes* (1952-57), στή *Revue d'Athènes* (1950-1961) καί στό *Ζυγό* (ἀπό τήν ἵδρυσή του, τό 1955). Στά ἄρθρα του διακρινόταν πάντα βαθιά παιδεία καί θεωρητική κατάρτιση, σωστή κρίση καί ἀντικειμενικότητα, ἀλλά κυρίως στοργή καί ἀγάπη γιά τήν καλλιτεχνική δημιουργία. Ἐν τῷ μεταξύ, τό 1949, ἵδρυσε τήν Ἑταιρεία Ἑλλήνων Τεχνοκριτικῶν τῆς AICA, τῆς ὁποίας ὑπῆρξε καί Γενικός Γραμματέας, καί δίδαξε Ἱστορία Σύγχρονης Τέχνης στό «Ἀθήναιον» ἀπό τό 1954 ὡς τό 1958 πού διορίστηκε διαχειριστής στό Ἑλληνικό Ἰνστιτοῦτο τῆς Βενετίας καί κομισάριος τῆς Ἑλλάδας στήν Μπιεννάλε Βενετίας. Στό διάστημα τῆς θητείας του ὡς κομισάριου (1958-1967) στή Βενετία δόθηκαν καί τά μοναδικά βραβεῖα πού τίμησαν τήν Ἑλλάδα, στόν Γιάννη Σπυρόπουλο, τό 1960, καί στή Βάσω Κατράκη, τό 1966.

Τό 1963 ἐγκαταστάθηκε στό Παρίσι ὅπου ἔμεινε συνεχῶς ὡς τό 1975. Ἀμέσως μετά τήν ἐγκατάστασή του ἐκεῖ ἔγινε Γενικός Γραμματέας τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως Κριτικῶν Τέχνης καί κράτησε αὐτή τή θέση ὡς τό 1971, ὁπότε ἔγινε ἀντιπρόεδρος ὡς τό 1974.

Ἀπό τό 1964 καί γιά δύο χρόνια ἦταν καλλιτεχνικός σύμβουλος στήν Ἑλληνική Ἐπιτροπή τῆς Οὐνέσκο καί τό 1965 ὀργάνωσε τήν πρώτη Διεθνή Ἔκθεση Γλυπτικῆς στήν Ἀθήνα, στό Λόφο τοῦ Φιλοπάππου, μιά ἔκθεση μέ ἔργα Bourdelle, Giacometti, Maillol, Rodin, πού σημείωσε μεγάλη ἐπιτυχία. Ὡς καλλιτεχνικός σύμβουλος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καί γενικός κομισάριος γιά διεθνεῖς ἐκθέσεις, ὀργάνωσε τή μεγάλη ἔκθεση «Θησαυροί τῆς Κύπρου», πού περιόδευσε σέ δώδεκα χῶρες (1967-71).

«...Ἡ ἔκθεση αὐτή ἀποτελεῖ καθοριστικό σταθμό ὄχι μόνο γιά τήν προβολή ἀλλά καί γιά

τή συντήρηση καί διαφύλαξη τῆς τέχνης μας», γράφει ὁ Πάτροκλος Σταύρου, «γιατί ὁ λαός μας ἄρχισε νά συνειδητοποιεῖ βαθύτερα τήν ἀξία τῆς πολιτιστικῆς του κληρονομιᾶς καί νά διαφυλάσσει τό ἔργο τέχνης πού τοῦ κληροδότησαν οἱ αἰῶνες... Ἤμουν πρόεδρος τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκθέσεως», συνεχίζει καί πάλι ὁ Π. Σταύρου, «καί εἶδα ἀπό κοντά τόν κεφαλαιώδη ρόλο τοῦ Τώνη Σπητέρη καί τήν τεράστια συνειδητή προσπάθειά του γιά τήν προβολή τῆς Κύπρου, πράγμα πού πέτυχε ἀπόλυτα...».

Μέ κομισάριο τόν Τώνη Σπητέρη γιά πρώτη φορά ἡ Κύπρος πῆρε μέρος σέ διεθνή ἔκθεση ζωγραφικῆς τό 1968 στήν 34η Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, ὅπως ἀργότερα σέ ἄλλες διεθνεῖς ἐκθέσεις, π.χ. Μπιεννάλε Νέων στό Παρίσι, Σάο Πάολο κ.τ.λ.

Μετά τή μεταπολίτευση, ὁ Τώνης Σπητέρης ἐπανῆλθε στήν Ἑλλάδα καί ἀνέλαβε τήν καλλιτεχνική στήλη στό περιοδικό *Ἐπίκαιρα*. Ἀπό τότε ὥς τό θάνατό του ζοῦσε καί ἐργαζόταν ἄλλοτε στό Παρίσι καί ἄλλοτε στήν Ἀθήνα μέ πραγματική χαρά ζωῆς, μέ τόν ἴδιο πάντα νεανικό ἐνθουσιασμό γιά ὅ,τι συνέβαινε στό χῶρο τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν.

Εἶναι βέβαια ἀδύνατο ν' ἀπαριθμήσει κανείς, σέ ἕνα τέτοιο κείμενο, βραβεῖα καί διακρίσεις, συμμετοχές σέ συνέδρια καί ὀργανωτικές ἐπιτροπές.

Τελειώνοντας θά ἤθελα νά ἀναφερθῶ καί πάλι στήν ἀγάπη του ὄχι μόνο γιά τούς νέους καλλιτέχνες, ἀλλά καί γιά τούς νέους ὁμότεχνους· παρακολουθοῦσε μέ πραγματικό ἐνδιαφέρον τή δραστηριότητα, διάβαζε τά κείμενά τους κάνοντας συχνά πολύτιμες ὑποδείξεις, ἐνθάρρυνε, συμφωνοῦσε ἤ διαφωνοῦσε μέ διακριτικότητα καί ἀγάπη.

Οὐσιαστική ἀπόδειξη αὐτῆς τῆς ἀγάπης γιά τό ἔργο του καί τούς νέους εἶναι ἡ ἀπόφασή του, τό Νοέμβριο τοῦ 1984, νά χορηγήσει, συμφωνώντας μέ τή γυναίκα του, τή βιβλιοθήκη καί ὅλο τό πολύτιμο ἀρχεῖο του στό Τελλόγλειο Ἵδρυμα, ὥστε νά μποροῦν νά τό χρησιμοποιοῦν στό μέλλον οἱ συνεχιστές τοῦ ἔργου του.

Βιβή Βασιλοπούλου

ΒΡΑΒΕΙΑ - ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Διεθνῆ Βραβεῖα Κριτικῆς (Γ΄ Βραβεῖο Κριτικῆς στήν Μπιεννάλε Βενετίας 1958 καί Α΄ Βραβεῖο Κριτικῆς τό 1960).

Βραβεῖο Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν γιά τό ἔργο του *Ἡ τέχνη τῆς Κύπρου* (1971).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΕ ΠΟΛΥΑΡΙΘΜΑ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1954: Συνέδριο Τεχνοκριτικῶν (AICA) στήν Κωνσταντινούπολη.
1955: Συνέδριο Ἱστορικῶν τῆς Τέχνης στή Βενετία.
1957: Συνέδριο Τεχνοκριτικῶν AICA στό Ντουμπρόβνικ.
1961: Συνέδριο Τεχνοκριτικῶν AICA στό Μόναχο καί τό Βερολίνο.
1964: Συνέδριο Τεχνοκριτικῶν AICA στή Βενετία.
1965: Συνέδριο Τεχνοκριτικῶν AICA στό Παρίσι.
1967: Συνέδριο Τεχνοκριτικῶν AICA στήν Πράγα, τό Ρίμινι καί τό Οὐρμπίνο.
1968: Συνέδριο Τεχνοκριτικῶν AICA στό Μπορντώ.
1969: Συνέδριο Τεχνοκριτικῶν AICA στή Στοκχόλμη.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 1947-1985

(τό ἔργο του κατά ἔτη)

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 1947 - 1985

1947

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
Νέοι καλλιτέχνες
Μάιος — Ὁ ζωγράφος Bonnard

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΕΣ
21.6.1947 — Μερικές τάσεις τῆς ζωγραφικῆς μετά τόν ἐμπρεσιονισμό: ναμπί, νεοεμπρεσιονισμός, κυβισμός, νεοπριμιτιβισμός (Ἑλληνογαλλική Ἕνωση Νέων - Ἀθήνα).

1949

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
Ὁ αἰώνας μας
Νοέμβρ. - τχ. 11 — Ἡ ἔννοια τοῦ γυμνοῦ στό ἔργο τοῦ Γκωγκέν.

Arts
18.2.1949 — La vie artistique à Athènes et à l'École de Paris.
1.4.1949 — Diamantopoulos.
8.7.1949 — Un graveur grec, Tassos.
18.11.1949 — Divers.
29.4.1949 — Sur l'œuvre de Gauguin.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΕΣ
25 Ἀπρ. — Περί γαλλικῆς τέχνης (Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν).
10 Μαΐου — Ἡ ἐπίδραση τῆς γιαπωνέζικης ξυλογραφίας στή γαλλική ζωγραφική τοῦ 19ου αἰώνα (Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν).
15 Ὀκτ. — Ἡ ἔννοια τοῦ ἔργου τοῦ Γκωγκέν (Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν).

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
Exposition des œuvres offertes par les artistes français. Κατάλογος ἐκθέσεως Γάλλων ζωγράφων στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν. Μετάφραση καί ἐπιμέλεια κειμένων Τ. Σπητέρης. 17-29 Ἀπρ. 1949.

1950

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
Ὁ αἰώνας μας
Ἰαν. - τχ. 1 — Ὁ Pablo Manes ἔφτασε στήν Ἀθήνα.
Ὁ ἐμπρεσιονισμός στή ζωγραφική.
Φεβρ. - τχ. 2 — Γιά τό θάνατο τοῦ Βέλγου ζωγράφου James Ensor.
Ὁ ἐμπρεσιονισμός στή ζωγραφική.
Ἀπρ. - τχ. 4 — Ἡ ἐπίδραση τῆς γιαπωνέζικης ξυλογραφίας στή γαλλική ζωγραφική τοῦ 19ου αἰώνα.
Μάιος - τχ. 5 — Ἡ ἐπίδραση τῆς γιαπωνέζικης ξυλογραφίας στή γαλλική ζωγραφική τοῦ 19ου αἰώνα.
Ἰούν. - τχ. 6 — Ἔκθεση «Στάθμης».
Ἰούλ. - τχ. 7 — Ἔκθεση «Στάθμης» (γλυπτική).
Σεπτ.-Ὀκτ.
τχ. 9/10 — Ἔκθεση Constance Stubbs.
Διεθνής Σύνδεσμος Κριτικῶν τῆς Τέχνης (AICA).
Νοέμβρ.-Δεκ.
τχ. 11/12 — Ἀλμπέρ Σούμπαχ - Εὐθύμιος Παπαδημητρίου - Γιάννης Σπυρόπουλος.
Σκαπανεύς
Νοέμβρ. 1950 — Ἀλμπέρ Σούμπαχ.

Arts
5.1.1950 - ἀρ. 242 Albert Schupbach.
13.1.1950 - ἀρ. 245 Bouzianis, poète tragique.
28.4.1950 - ἀρ. 260 Dessins d'enfants à l'Institut Français d'Athènes.
Mr. et Mme Merlier.
19.5.1950 Divers.
8.12.1950 - ἀρ. 288 Un jeune peintre suisse, Albert Schupbach.

Revue d'Athènes
Δεκ. - ἀρ. 3 Albert Schupbach.

1951

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
Πάν
Μάρτ.-Ἀπρ.
τχ. 198-199 Ἑλληνικό τοπίο καί σύγχρονη τέχνη.

Ὁ αἰώνας μας
Ἰαν. - τχ. 1 Ἀντωνακάτου - Γιαννουκάκης - Μόσχος.
Φεβρ.-Μάρτ.
τχ. 2/3 Σπητέρη (Ἔκθεση Θεσσαλονίκης), Κόντης, Σαντορινιαίου, Ἴκαρης.
Μάιος - τχ. 4/5 Ἡ Ἀνάσταση στήν τέχνη.

Arts
24.1.1951 Exposition du livre français à Athènes.
9.2.1951 - ἀρ. 297 Capralos, sculpteur céramiste.
Une exposition du livre français.
9.3.1951 - ἀρ. 303 Exposition Henry Moore.
30.3.1951 - ἀρ. 304 Le sculpteur Henry Moore.
16.4.1951 Activité artistique en Grèce.
21.5.1951 Conférence André Chamson à Athènes.
27.7.1951 - ἀρ. 321 Divers.
18.12.1951 Voyage du President André Maris en Grèce.

Revue d'Athènes
Ἰαν. - ἀρ. 4 Capralos, Papadimitriou, Spyropoulos, Visandios.
Φεβρ. - ἀρ. 5 Ghiannoukakis - Antonakatou.
Μάρτ. - ἀρ. 6 Ange Condis, Santorinaiou.
Ἀπρ. - ἀρ. 7 Entretien avec Henry Moore.
Μάιος - ἀρ. 8 Epaminondas Thomopoulos.
Ἰούν.-Ἰούλ.
ἀρ. 9 A. Georgiadis, De Chirico.
Σεπτ. - ἀρ. 11/12 Brève introduction à la peinture grecque moderne.
Ὀκτ. - ἀρ. 13 L'évolution de la peinture post-byzantine dans les îles ioniennes.
Νοέμβρ. - ἀρ. 14 (συνέχεια τοῦ προηγούμενου)
Δεκ. - ἀρ. 15 (συνέχεια τοῦ προηγούμενου)
Les expositions pendant la saison 1950-1951.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ
Ἀλλαγή
19.10.1951 Ἡ ἔκθεσις τοῦ Ζαππείου (Σεβ. Κούρκουλος - Ἑλ. Δροσάκη).
28.10.1951 Ἀγήνορας Ἀστεριάδης.

1952

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Φιλολογική Πρωτοχρονιά Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς.

Κερκυραϊκά Χρονικά τ. Β΄ Ἡ ἐξέλιξη τῆς μεταβυζαντινῆς ζωγραφικῆς στήν Ἑπτάνησο. Ἑλληνική μετάφραση.

Revue d'Athènes

Φεβρ. - ἀρ. 17 Spyros Papaloukas.
Μάρτ. - ἀρ. 18 Yannis Tsarouchis.
Ἀπρ. - ἀρ. 19 Georges Sikeliotis.
Μάιος - ἀρ. 20 Georges Gounaro.
Ἰούν.-Ἰούλ. ἀρ. 21/22 Georges Bouzianis.
Ὀκτ. - ἀρ. 23 Nicolas Ghikas.
Νοέμβρ. - ἀρ. 24 Nicolas Nicolaou.

European and Atlantic Digest

Ἀπρ. - τχ. 2 Greek modern painting.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Κερκυραϊκά Νέα

2.6.1952 Κερκυραῖοι στήν Πανελληνιο Ἔκθεση.
7, 14, 21, 28.7.1952 Ἡ ζωγραφική τόν 18ο αἰῶνα στήν Ἑπτάνησο.
4.8, 3, 10, 17.9.1952 Ἡ ζωγραφική τόν 18ο αἰώνα στήν Ἑπτάνησο (συνέχεια).

Messager d'Athènes

30.4.1952 Exposition Panhellénique I.
7.5.1952 II.
21.5.1952 III.
28.5.1952 IV.
4.6.1952 De la critique.
14.6.1952 Victor Hugo.
25.6.1952 L'union des critiques d'art grecs.
2.7.1952 L'exposition Gat-Voulgari.
23.7.1952 Brèves considérations sur le paysage et la peinture grecque.
3.9.1952 La peinture populaire.
10.9.1952 (συνέχεια).
1.10.1952 (συνέχεια).
15.10.1952 (συνέχεια).
29.10.1952 Début de saison. Les suisses en Grèce.
5.11.1952 La mer et ses peintres (Parthenis - Volanakis - Hadjis - Altamouras - Em. Prosalendis - N. Lytras).
3.12.1952 Deux peintres populaires (Jean at Athanase Pagonis).
31.12.1952 Expositions: Le groupe «Armos» (Ghikas - Moralis - Mavroïdis - Tsarouchis - Manousakis - Xenakis - Nikolaou - Antypa - Georghiadis - Arlioti - Argyrakis - Engonopoulos).

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ

Peintres, sculpteurs, graveurs de Grèce (ἀνάτυπο ἀπό περ. *Revue d'Athènes*, Ἀθήνα 1952).
Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς (ἀνάτυπο ἀπό περ. *Φιλολογική Πρωτοχρονιά*, Ἀθήνα 1952).

1953

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Νέα Ἑστία

25.12.1953 - τχ. 635 Ὁ συμβολισμός στή ζωγραφική.

Ἑλληνική Δημιουργία

1.9.1953 - τχ. 135 Ἡ ζωγραφική στά Ἑπτάνησα τόν ΙΗ΄ αἰώνα.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Κερκυραϊκά Νέα

2.11.1953 Ὁ θάνατος ἑνός πολιτισμοῦ.

Messager d'Athènes

7.1.1953 Le groupe «Armos» (Xenakis - Manousakis - Nikolaou - Tsarouchis - Ghikas).

21.1.1953 Le groupe «Armos» (Moralis - Tetsis - Argyrakis - Mavroïdis - Liberaki - Arlioti - Stathopoulou - Aravandinou - Vourloumis - Andipa - Gheorghiadès - Spatharis - Ingonopoulos).

25.2.1953 Ghiannoulis Khalepas.

11.3.1953 Tassos, ou le graveur.

8.4.1953 Art italien d'aujourd'hui (C. Cara - A. Savinio - De Pisis - Casorati - Campigli - A. Martini - Manzu - Mascherini - Minguzzi - Afro - L. Minassian - Saetti).

29.4.1953 Deux peintres - Ilias Fertis, Tsimigatos.

13.5.1953 Peinture yougoslave.

20.5.1953 Spyros Vassiliou.

3.6.1953 Gauguin et le mythe d'Antée.

21.6.1953 Un album de dessins de Canellis.

30.7.1953 La Pinacothèque Nationale d'Athènes est ouverte.

5.8.1953 L'esprit et les principes ordonnateurs (Pinacothèque Nationale).

26.8.1953 La mort d'une civilisation.

9.9.1953 Un livre du graveur Tassos.

16.9.1953 Du portrait.

23.9.1953 Du portrait II (A. Kriézis).

30.9.1953 Du portrait III (l'époque Romantique).

7.10.1953 Du portrait IV (le portrait fin de siècle).

21.10.1953 A propos d'un monument (à Zalongos). Zongolopoulos.

31.10.1953 Les expositions: Hôtel Kentrikon - Gat Voulgari.
Salle Parnassos - Touring Club de Grèce.
Salle Vima - Orestis Canellis.
Maison des Arts et des Lettres - Exposition au profit des sinistrés des îles ioniennes.
Galerie Zachariou - Costas Thettalos.

4.11.1953 Botticelli ou de la Grâce.

10.11.1953 Le monde des arts (Annonces).

11.11.1953 Orestis Canellis où la vertu de l'humain.

18.11.1953 Le monde des arts (Moralis - J. Mytarakis - J. Argirou - Th. Flora-Caravia - Natsi - Papaghianni - Karazissis - Paralis - Pentzikis - Svoronos - Hatjisava-Fotiou, Jean Mytarakis - Les peintres macédoniens. Costas Thettalos).

25.11.1953 L'art hollandais au Zappeion.

25.11.1953 Le monde des arts (Annonces).

2.12.1953 La peinture hollandaise.

4.12.1953 Le monde des arts (Annonces).

25.12.1953 Nativité dans l'art byzantin.

29.12.1953 Réel et spirituel - Koula Marangopoulou.

Arts

16.9.1953 Appel de Grèce.

Revue d'Athènes

Φεβρ. - ἀρ. 27	Moralis Jean.
Μάρτ. - ἀρ. 28	Nicolas Ingonopoulos.
Μάιος - ἀρ. 30	Spyros Vassiliou.
Ἰούν. - ἀρ. 31	Oreste Canellis.

Le droit

3.11.1953	Introduction à la peinture grecque contemporaine.

1954

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Νέα Ἑστία

15:1.1954 - τχ. 637	Ὁ φούρναρης καί ἡ γυναίκα του (τοιχογραφία Πομπηΐας, Μουσεῖο Νεαπόλεως).
	Ἡ ἐξέλιξη τῆς προσωπογραφίας στή νεοελληνική ζωγραφική.
1.2.1954 - τχ. 638	Ἡ εἰκόνα τοῦ Μαξιμιανοῦ (Ραβέννα - Σάν Βιτάλε).
	Τό ἑλληνικό πορτραίτο.
15.2.1954 - τχ. 639	Ἡ αὐτοπροσωπογραφία τοῦ Νικολάου Κουτούζη.
15.3.1954 - τχ. 641	Δύο προσωπογραφίες (Ν. Καντούνης - Δ. Τσόκος).
1.4.1954 - τχ. 642	Ἡ προσωπογραφία τοῦ Κολοκοτρώνη (Θεόφιλος).
15.4.1954 - τχ. 643	Ἡ προσωπογραφία τοῦ Ν. Πολίτη (Ἰακωβίδης).
1.5.1954 - τχ. 644	Ἡ προτομή τοῦ Ψυχάρη (Θαν. Ἀπάρτης).
15.5.1954 - τχ. 645	Ὁ Χριστόπουλος τοῦ Ἀνδρέα Κριεζῆ.
15.6.1954 - τχ. 647	Ἡ προσωπογραφία τοῦ Πετρόμπεη (Βρυζάκης).
1.7.1954 - τχ. 648	Ἡ προσωπογραφία τοῦ Σαχτούρη (F.A. Pig ἤ Pige).
15.7.1954 - τχ. 649	Ἡ οἰκογένεια τοῦ Γεωργίου Μυντζανίδη (Κουνελάκης).
	Ἡ προσωπογραφία στήν Ἐφτάνησο.
15.8.1954 - τχ. 651	Σκέψεις γιά τό ἔργο τοῦ Κ. Παρθένη.
15.10.1954 - τχ. 655	Τό πορτραῖτο τῆς κόρης τοῦ Γύζη (Ν. Γύζης).
1.11.1954 - τχ. 656	Ἡ σημασία τοῦ ἔργου τοῦ Γιαννούλη Χαλεπᾶ.
15.11.1954 - τχ. 657	Ἀντρέ Ντεραίν.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Κερκυραϊκά Νέα

29.11.1954	Οἱ Κερκυραῖοι ζωγράφοι στήν πρωτεύουσα.

Messager d'Athènes

1.1.1954	(Formes et couleurs) - Pensées éparses.
13.1.1954	(Formes et couleurs) - Expositions (Jean Migadis, Tsouma-Pipa, S. Rona, N. Xénos).
27.1.1954	Diana Antonakatou.
14.2.1954	Réalité et abstraction (Jean Gaïtis).
3.3.1954	Réponses à une critique (Ch. Fotiou).
10.3.1954	Capralos et ses caprices.
Mars ou Avril 1954	Deux peintres: André Vourloumis et Stavros Dalacos.
22.4.1954	L'affaire Capralos.
12.5.1954	Minos Arghyrakis.
19.5.1954	Défense des «trésors» de l'art. Le programme de l'UNESCO.
9.6.1954	Georges Sikéliotis.
30.6.1954	Exposition Socrat. Karandinos.
7.7.1954	Chefs d'œuvre restaurés au mont Athos.
28.7.1954	L'œuvre d'un homme (Nicolas Varviannis).
25.8.1954	Deuxième exposition temporaire de la Pinacothèque Nationale d'Athènes.
6.10.1954	André Derain.
13.10.1954	Le Ve congrès de l'A.I.C.A.

20.10.1954 Bref regard sur l'art turc d'aujourd'hui.
10.11.1954 Hommage à Matisse.
12.11.1954 Deux peintres Corfiotes: A. Contis et N. Zervos.
17.11.1954 Le graveur D. Galanis.
24.11.1954 Expositions: Georges Mavroïdes - Αἴθουσα Ilissos.
Stélios Orphanides - Αἴθουσα Payn.
Daniel Daniel - Αἴθουσα Zachariou.
1.12.1954 I. Peintures de la guerre de l'Indépendance par Pan. Zographos.
12.12.1954 II. L'esprit et la signification de l'œuvre (Pan. Zographos).
14.12.1954 III. Valeur artistique de l'œuvre (Pan. Zographos).

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΕΣ

29.4.1954 Ἡ ἑπτανησιακή τέχνη (Ἑταιρεία Κερκυραϊκῶν Σπουδῶν - Κέρκυρα).
10.12.1954 Ὁ Matisse καί ἡ σύγχρονη τέχνη (γαλλικά) (Ἑλληνογαλλική Ἕνωση Νέων, Ἀθήνα).

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ

L'évolution de la peinture post-byzantine dans les îles ioniennes (ἀνάτυπο ἀπό περ. *Revue d'Athènes,* Ἀθήνα 1954).
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἑφτάνησο (ἀνάτυπο ἀπό περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 649, 15.7.1954).

1955

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Νέα Ἑστία

1.1.1955
τχ. 660 Ἡ προσωπογραφία τοῦ Σαββίδη.
Ἑρρῖκος Ματίς.
15.1.1955
τχ. 661 Ὁ «Καπουτσίνος» τοῦ Πολ. Λεμπέση.
1.2.1955
τχ. 662 Ἡ προσωπογραφία τοῦ Ν. Βώκου.
1.3.1955
τχ. 664 Ἡ προσωπογραφία ἑνός ναυτικοῦ τοῦ Ν. Λύτρα.
15.3.1955
τχ. 665 Ὁ «παπποῦς μέ τό ἐγγόνι» τοῦ Γ. Ἰακωβίδη.
15.5.1955
τχ. 669 Ἡ προσωπογραφία τοῦ Γ. Κοντοῦ ἀπό τό Θεόφιλο.
25.12.1955
τχ. 683 Ἡ ἑλληνική τέχνη.

Ζυγός

Νοέμβρ.- τχ. 1 Ἄγνωστα ἔργα τοῦ Θεόφιλου στή Μυτιλήνη.
Πῶς περιγράφει τό Θεόφιλο μιά γυναίκα πού τόν περιποιήθηκε.
Δεκ. - τχ. 2 Κριτική ἐκθέσεων (Μ. Ἀργυράκης, Γ. Περσάκη, Π. Πρέκας, Σ. Ρωνᾶς, Ἠ. Ζερβός, Κ. Φάσσος, Ντ. Φωτάκης).
Στά ἀτελιέ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν τοῦ Παρισιοῦ (Λ. Πασχάλη, Φιλ. Κωνσταντινίδης, Γ. Τούγιας, Κ. Ἀνδρέου, Θ. Τσίγκος, Μπ. Ραυτοπούλου, Θ. Ἀπάρτης, Π. Τέτσης, Δ. Παναγόπουλος, Ἀ. Προβελέγγιος, Κ. Βαλσάμης).

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Κερκυραϊκά Νέα

24.4.1955 Οἱ Κερκυραῖοι ζωγράφοι στήν πρωτεύουσα (Ἀπέργης, Κυριάκη-Ζησοπούλου, Ἀγλ. Παππᾶ).

Messager d'Athènes

5.1.1955	Réflexions sur la critique.
7.1.1955	Deux expositions: D. Ghioldassis - Salle Zachariou, Hara Vienna - Salle Parnasse
12.1.1955	Gounaro et l'irréalisme.
19.1.1955	Koulendianos et la sculpture moderne.
2.2.1955	Deux jeunes: Panos Sarafianos et Nicolas Kessanlis.
9.2.1955	Vers un nouvel expressionisme (Exposition de Mme L. Arlioti).
16.2.1955	«L'Asklépios» de A. Sikélianos. (Gravures de Tassos).
4.3.1955	L'apparition de la sculpture aux îles Ioniennes.
9.3.1955	Les aquarelles et les galets de Takis Calmouchos.
20.3.1955	La sculpture néoclassique.
20.5.1955	L'œuvre de Kitsos Macris.
15.6.1955	Deux mille ans de peinture chinoise.
29.6.1955	Art et tourisme (Sikeliotis).
27.7.1955	Théophilos Hadjimikhaïl, un peintre populaire.
10.8.1955	Signification de l'œuvre du peintre Théophilos (II).
24.8.1955	Les marionettes à travers le monde.
31.8.1955	Fernand Léger.
23.11.1955	Maurice Utrillo.
30.11.1955	Les livres de la maison d'edition Bompiani.
14.12.1955	L'exposition de Mme Vasso Katraki.
21.12.1955	La mauvaise peinture et ses dangers.
28.12.1955	Coloriages - Exposition de Jean-Claude Maurice.

Ἐλευθερία

1.4.1955	Νεωτεριστικές τάσεις ζωγράφων καί γλυπτῶν. Οἱ ἐκθέσεις Ἀπέργη, Κυριάκη-Ζησοπούλου, Παπαδημητρίου.
8.4.1955	Προσωπογραφίες τῆς κ. Ἀγλαΐας Παππᾶ. Ἔργα τῶν κκ. Μυλωνᾶ καί Τσιμικάτου καί Ἕκτ. Δούκα.
17.4.1955	Ἡ εἰκονογραφία τῆς Ἀναστάσεως. Οἱ καλλιτέχνες γιά τό μεγάλο γεγονός τῆς χριστιανοσύνης.
6.5.1955	Ἔκθεση Κ. Π. Βυζάντιου.
8.5.1955	Ἱστορικά μνημεῖα πού καταστρέφονται. Ἀνάγκη νά συσταθεῖ μιά πανελλήνιος ὀργάνωσις διά τήν προστασίαν των.
13.5.1955	Τρεῖς ἐκθέσεις. Τοῦ κ. Κ. Μακρῆ, τῆς κ. Ἔφης Μιχελῆ καί τοῦ κ. Π. Βαλασάκη.
20.5.1955	Νέες ἐκθέσεις. Ἑλένη Ζογγολοπούλου καί Γκράχαμ.
27.5.1955	Ἕνας Ἰταλός εἰδικός μιλάει γιά τήν τέχνη. Συνέντευξις μέ τόν κ. Μπροῦνο Μπεάρτσι.
3.6.1955	Ἡ ἔκθεσις τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων τῆς Ἀμερικῆς (Σ. Γεωργίου, Ἀ. Σιδέρης, Δ. Τζαίησον, Λ. Τράκης, Γ. Κωνσταντίνου, Θ. Μπούσης, Γ. Γλιάτας, Ἔθελ καί Τζένη Μαγγαφάν, Ἀ. Ἀϊβαλιώτου, Τσ. Νάγας, Γ. Πῆτερ, Ἰ. Βάρδας, Ἰ. Σχοινᾶς).
8.6.1955	Ἐκθέσεις τῆς Πινακοθήκης (Μιά ὑποδειγματική καί γόνιμη ἐργασία).
10.6.1955	Κινέζικη ζωγραφική Α΄ (Ἐντυπώσεις ἀπό μιάν ἔκθεση).
15.6.1955	Κινέζικη ζωγραφική Β΄.
24.6.1955	Δύο ἐκθέσεις. Ἐ. Μπερτσᾶ-Δανιηλίδη, Μιχαήλ-Δόρις Παπαγεωργίου.
1.7.1955	Ζωγράφοι καί φορολογία (Πῶς ἀποθαρρύνονται οἱ καλλιτέχναι μας).
16.7.1955	Τά καλλιτεχνικά μνημεῖα εἶναι ἀνάγκη νά διαφυλαχτοῦν.
29.7.1955	Τό κάστρο τῆς Χίου. Ἕνα καλλιτεχνικό μνημεῖο πού ἀπειλεῖται μέ καταστροφή.
5.8.1955	Ἡ προστασία τῶν ἱστορικῶν μνημείων τοῦ τόπου μας.
12.8.1955	Νά ἱδρυθεῖ Ἱστορικό Μουσεῖο στή Μυτιλήνη.
19.8.1955	Ὁ ζωγράφος Θεόφιλος.
9.9.1955	Ὁ Θεόφιλος καί τό ἔργο του.
26.8.1955	Φερνάν Λεζέ.
14.10.1955	Τό συνέδριον Ἱστορικῶν τῆς Τέχνης στήν Βενετία.
11.11.1955	Δύο ἐκθέσεις τῆς κ. Γιάννας Περσάκη καί τοῦ κ. Σωκράτη Ρωνᾶ.
19.11.1955	Μωρίς Οὐτριλλό.
25.11.1955	Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς τοῦ Μίνου Ἀργυράκη καί τοῦ Πάρι Πρέκα.

2.12.1955 Τό χρέος τῆς κριτικῆς. Γιατί πρέπει νά καυτηριάζεται ἡ κακή τέχνη.
9.12.1955 Χρωματικές ξυλογραφίες. Ἔκθεση Βάσως Κατράκη.
16.12.1955 Καλλιτεχνική συνείδησις. Γύρω ἀπό τίς τελευταῖες ἐκθέσεις (Ἠλ. Ζερβός, Ν. Χρονόπουλος, Μ. Κατζουράκης).
25.12.1955 Ἡ προσκύνησις τῆς φάτνης (Πῶς ἀπεικόνισαν τήν βιβλικήν σκηνήν οἱ μεγάλοι καλλιτέχνες).
30.12.1955 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς. Ἀξιόλογοι καλλιτέχνες καί ἀσήμαντοι χρωματογράφοι. Αἴθουσα Ἀτελιέ, ἔκθεση Α. Ματτιόλι στόν Παρνασσό, Ζάν Κλώντ Μωρίς στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ
25.2.1955 Ἡ ἐξέλιξις τοῦ τοπίου στή ζωγραφική τῆς Δύσεως (γαλλικά) (Ἑλληνογαλλική Ἕνωση Νέων - Ἀθήνα).
Ἡ ἐξέλιξις τῆς ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς τοῦ 19ου καί 20οῦ αἰώνα (Ἑταιρεία Τέχνη - Θεσσαλονίκη).

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ
Influences occidentales sur la peinture néohellénique (Extraits des Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier), Ἀθήνα 1955.

1956

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
Ζυγός
Ἰαν. - τχ. 3 Παναγιώτης Δοξαρᾶς.
Κριτική ἐκθέσεων (Β. Κατράκη, Μ. Κατζουράκη, Ζάν Κλώντ Μωρίς, Γ. Δοβλέτη, Ἀ. Τσούμα-Πίπα, Ἀ. Ματτιόλι, Παχατουρίδη).
Φεβρ. - τχ. 4 Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Τα βυζαντινά ἀντίγραφα τοῦ Παν. Μαθιόπουλου - Ἡ ἐργασία τοῦ Γ. Κοσμαδόπουλου καί τῆς Ν. Καραγάτση - Ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἀτελιέ).
Ἡ οὐρανία τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος. Βρέθηκε τό μοναδικό κομμάτι τοῦ Παν. Δοξαρᾶ.
Μάρτ. - τχ. 5 Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Ἱσπανοί καλλιτέχνες - Ἔκθεση καθηγητῶν καί μαθητῶν τῆς Σχολῆς Ἐφαρμοσμένων Τεχνῶν τοῦ Καΐρου σέ αἴθουσα τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν).
Ἐκθέσεις Ἐπ. Λιώκη, Μ. Σπέντζα, Ἀ. Παπαηλιόπουλου.
Ἀπρ. - τχ. 6 Ἡ κριτική τῶν ἐκθέσεων (Φερνάν Λεζέ, Ἰουλ. Παπανούτσου, Σωτ. Παπασπυρόπουλος, Κ. Πανιάρας, Ἀρ. Πετρίδης, Ντ. Ἀντωνακάτου, Ἑλ. Ζογγολοπούλου).
Μάιος - τχ. 7 Κριτική τῶν ἐκθέσεων (Παιδικά σχέδια Σχολῆς Ἀηδονοπούλου, Ἀμερικανική χαρακτική στό Ζάππειο, Γ. Στάυνχαρτ, Σωκρ. Καραντινοῦ, Ἀπ. Γεραλῆ, Γ. Συρίγου).
Ἰούν. - τχ. 8 Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Π. Μελᾶς, Μαγδ. Ρίγγα, Γ. Τερλίδου-Γιαννοπούλου, Μ. Ἀργυράκης, Ἀνατ. Λαζαρίδης, Νόνη Ἰατροῦ, Ἀλ. Τζώνης).
Ἰούλ. - τχ. 9 Ὁ Ζερβός στήν Ἀθήνα. Λίγα λόγια γιά τό ἔργο του.
Ἀπολογισμός τῆς περιόδου τῶν ἐκθέσεων (Μ. Σπέντζα, Β. Κατράκη, ἔκθεση ἀποφοίτων ΑΣΚΤ).
Αὔγ. - τχ. 10 Ὁ Μπουζιάνης καί τό ἔργο του.
Σεπτ.-Ὀκτ.
τχ. 11/12 Χρονικό καί σχόλιο γιά τή νεώτερη νεοελληνική ζωγραφική.
Νοεμβρ. - τχ. 13 Δεκαπέντε ἄγνωστα σχέδια τοῦ Ν. Γύζη.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Δ. Σακελλαρίδη, Ἀρ. Βορνόζη, Σεβ. Κούρκουλου, Χ. Βιεννά, Κ. Βυζάντιου).
Δεκ. - τχ. 14 Πενήντα χρόνια ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Ἠλ. Ζερβοῦ, Ἐπ. Θωμόπουλου, Ἀντ. Κανᾶ, Χαρ. Wullschleger, Γ. Περσάκη, Γ. Μαυροΐδη, Ἔφ. Μιχελῆ).

L'Hellènisme Contemporain
Μάρτ.-Ἀπρ. Exposition Fernand Leger

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Messager d'Athènes

4.1.1956 Un musée à la portée de tous.
11.1.1956 Protection des biens culturels en cas de comflit armé.
18.1.1956 Paris, capitale artistique du monde, I.
25.1.1956 II.
8.2.1956 III.
15.2.1956 Biennale de Venise - Eugène Delacroix.
29.2.1956 Art espagnol et art égyptien. (Deux expositions).
10.3.1956 Les obstacles aux échanges culturels.
14.3.1956 Juan Gris à la Biennale de Venise.
28.3.1956 Georges Huisman, critique d'art et historien.
4.4.1956 Prix Guggenheim de peinture.
11.4.1956 Exposition de gravures américaines.
18.4.1956 «Prisme des Arts».
2.5.1956 L'œuvre de Chr. Zervos.
6.5.1956 La Résurrection dans l'art.
8.5.1956 Merveilles inconnues de l'art.
16.5.1956 Nolde, Mondrian et De Pisis à Venise.
23.5.1956 Centre International de la photographie fixe et animée.
30.5.1956 Nouvelle présentation de la Pinacothèque Nationale.
13.6.1956 Un peintre corfiote: Marcos Zavitzianos.
27.6.1956 Marie Laurencin.
11.7.1956 Jacques Villon.
18.7.1956 Un demi-siècle d'art (*Cahiers d'art*), Chr. Zervos.
25.7.1956 2.500 ans d'art et de pensée bouddhiques.
1.8.1956 G. Bouzianis, prix Guggenheim pour la Grèce.
29.8.1956 Hommage de la Hollande à Rembrand.
4.9.1956 Thessalonique et ses monuments.
5.9.1956 La semaine internationale des musées.
3.10.1956 8e Assemblée générale de l'A.I.C.A.
14.10.1956 Défense du paysage de l'Attique.
17.10.1956 Centre Internationale de la photographie fixe et animée.
31.10.1956 Organisation des beaux arts en Yougoslavie.
11.11.1956 Yougoslavie, pays de tourisme et d'art.
14.11.1956 Le prix Solomon Guggenheim, geste de bonne volonté internationale.
21.11.1956 La Palaeochôra d'Egine.
19.12.1956 Monuments byzantins d'Attique et Béotie.

Ἐλευθερία

6.1.1956 Γιά τήν καλύτερη γνωριμία καί ἐκτίμηση τῶν τεχνῶν.
Τό χρήσιμο ἔργο τῆς Οὐνέσκο.
15.1.1956 Τό σημερινό καλλιτεχνικό Παρίσι. 1ον. Καλλιτέχνες ἀπ' ὅλον τόν κόσμο καί μεγάλες ζωγραφικές ἐκθέσεις.
18.1.1956 Τό σημερινό καλλιτεχνικό Παρίσι. 2ον. Οἱ παλαιότεροι διδάσκαλοι καί αἱ νεώτεραι τάσεις.
19.1.1956 Τό σημερινό καλλιτεχνικό Παρίσι. 3ον. Οἱ παλαιότεροι διδάσκαλοι καί αἱ νεώτεραι τάσεις.
20.1.1956 Τό σημερινό καλλιτεχνικό Παρίσι. 4ον. Οἱ παλαιότεροι διδάσκαλοι καί αἱ νεώτεραι τάσεις.
13.1.1956 Ἀντίγραφα τοιχογραφιῶν. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκθέσεως Π. Μαθιοπούλου.
20.1.1956 Αἱ γραφικαί τέχναι. Εἰκονογραφημένα ἡμερολόγια καί δελτάρια (Τάσσος, Ἀγ. Ἀστεριάδης, Γ. Σικελιώτης, Σπ. Βασιλείου, Γ. Μόσχος).
27.1.1956 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς. Παραστατική καί ἀφηρημένη τέχνη.
Ἐκθέσεις Γ. Κοσμαδόπουλου, Ν. Καραγάτση.
3.2.1956 Ἡ ἐκλογή τοῦ κ. Σπ. Παπαλουκᾶ. Ὁ νέος καθηγητής τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν.

10.2.1956 Ὁ Κρ. Ζερβός καί τό ἔργο του. Τά 30 χρόνια τῶν «Καγιέ ντ' Ἄρ».
17.2.1956 Σύγχρονη ἱσπανική τέχνη.
24.2.1956 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς τῆς Μ. Σπέντζα καί τοῦ Ἐ. Λιώκη.
2.3.1956 Ἡ ἔκθεση Φερνάν Λεζέ στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο.
16.3.1956 Αὐτοδίδακτοι ζωγράφοι. Ἔκθεσις Ἰουλίας Παπανούτσου.
30.3.1956 Ἡ ἑλληνική τέχνη στό ἐξωτερικό. Ἐλλιπής ἡ προβολή της.
6.4.1956 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς (Κ. Πανιάρας καί ἡ διακόσμησις τοῦ σταθμοῦ Κορίνθου ἀπό τήν Ἑλ. Ζογγολοπούλου).
13.4.1956 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς (Ντιάνα Ἀντωνακάτου καί παιδικά σχέδια Σχολῆς Ἀηδονοπούλου).
20.4.1956 Δύο ἐκθέσεις τῶν κκ. Γ. Συρίγου καί Ρ. Ζώττα.
28.4.1956 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς καί μία ἔκθεση φωτογραφιῶν (Στάινχαρτ, Ἀπ. Γεραλῆς, ἔκθεση τῶν μελῶν τῆς «Ἑλληνικῆς Φωτογραφικῆς Ἑταιρείας» στό ὑπερωκεάνιον «Ὀλυμπία»).
11.5.1956 Ὁ χαρακτήρ τῆς Ὕδρας. Κινδυνεύει ἀπό τήν «μοντέρναν» ἀρχιτεκτονικήν.
19.5.1956 Ἔκθεσις χαρακτικῆς. Παραστάσεις ἀπό δέκα ἀττικές ληκύθους τοῦ κ. Γιάννη Κεφαλληνοῦ.
25.5.1956 Ἔκθεση ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ Ἐ. Μ. Πολυτεχνείου.
1.6.1956 Μεταλλική γλυπτική. Ἔκθεση τοῦ Π. Μελᾶ. Ζωγραφική τῆς Μαγδ. Ρίγγα.
8.6.1956 Τό ἡρῶον τῆς ἐργασίας. Ἕνα μνημεῖο στήν συνοικία τοῦ Βύρωνος, ἔργο τοῦ Κ. Κλουβάτου.
15.6.1956 Ἔκθεση νέων ζωγράφων στόν ἀθλητικό ὅμιλο Ἑκάλης (Μ. Ἀργυράκης, Ἀν. Λαζαρίδης, Ν. Ἰατροῦ, Ἀλ. Τζώνης).
22.6.1956 Ἀγάλματα καί μνημεῖα. Ἀνάγκη κανονισμοῦ διά τάς παραγγελίας.
29.6.1956 Ἡ αἰσθητική τῆς πόλεως. Αἱ διαφημίσεις τοῦ φεστιβάλ, φωτεινές ρεκλάμες, κλπ.
6.7.1956 Ἡ ἔκθεση τῆς Πινακοθήκης εἰς τάς αἰθούσας τοῦ Ζαππείου.
13.7.1956 Τέχνη τῆς μινωικῆς Κρήτης. Μία ἐργασία τοῦ κ. Κριστιάν Ζερβοῦ.
20.7.1956 Ἡ ἀρχαϊκή τέχνη στό νέο βιβλίο τοῦ κ. Κρ. Ζερβοῦ.
27.7.1956 Τό ἔργο τοῦ Γ. Μπουζιάνη. Ἐτιμήθη μέ τό πρῶτο ἑλληνικό βραβεῖο Γκουγκενχάιμ.
3.8.1956 Τό ἔργο τοῦ Μ. Ζαβιτζιάνου. Ἀναδρομική ἔκθεσις στήν Ἐθνική Πινακοθήκη.
10.8.1956 Τό Μουσεῖο τῆς Ἀκροπόλεως. Τό ἔργο τῆς ἀνακαινίσεώς του.
24.8.1956 Ἡ ὑπόθεσις Κρ. Ζερβοῦ. Ἀπειλεῖται νά ματαιωθεῖ ἕνα σημαντικώτατο ἔργο γιά τήν ἑλληνική τέχνη.
31.8.1956 Ἡ αἰσθητική παρουσίαση τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως. Δυσχέρειες καί προβλήματα πού ἀντιμετωπίσθηκαν.
7.9.1956 «Αἱ ἐκδόσεις Ἀθηνῶν», Πανσέληνος.
5.10.1956 Ἕνα συνέδριο κριτικῆς τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Κριτικῶν τῆς Τέχνης, στό Ντουμπρόβνικ.
16.10.1956 Ἄμυνα τοῦ τοπίου. Μία πρωτοβουλία τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου.
17.10.1956 Ἡ τέχνη στά κολλέγια. Ἔκθεσις ζωγραφικῆς Ἀμερικανῶν σπουδαστῶν.
30.10.1956 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς τῆς Ἀρ. Βορνόζη καί τοῦ Δημ. Σακελλαρίδη.
6.11.1956 Αἱ ἐκθέσεις. Ἔκθεση τοῦ Σεβ. Κούρκουλου στόν «Παρνασσό».
9.11.1956 Ἔκθεσις Κ. Βυζάντιου στήν γκαλερί «Ζυγός».
16.11.1956 Τό ἐμπόριο καί ἡ τέχνη. Ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Ἐ. Θωμοπούλου.
30.11.1956 Τελευταῖαι ἐκθέσεις. Ζωγραφική καί κεραμεική (Χαρά Βιεννά, Γιάννα Περσάκη).
7.12.1956 Δύο ἐκθέσεις τῶν κκ. Γ. Μαυροΐδη καί Ἀντ. Κανᾶ.
14.12.1956 Μία ἔκθεσις βιβλιοδεσίας στήν γκαλερί «Ζυγός» (Ἀνθ. καί Ἀνδρ. Γανιάρη) καί ἐκθέσεις Ἔφ. Μιχελῆ καί Στ. Μηλιάδη.
25.12.1956 Βυζαντινά μνημεῖα Ἀττικῆς καί Βοιωτίας. Ἀρχιτεκτονικά σχέδια καί ἀντίγραφα πινάκων.
25.12.1956 Ἡ εἰκονογραφία τῆς Θείας Γεννήσεως.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

23.3.1956 Τό ἔργο τοῦ Φερνάν Λεζέ (Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν).
20.12.1956 Ὁ Σεζάν καί τό ἔργο του (Ἑλληνογαλλική Ἕνωση Νέων, Ἀθήνα).

1957

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Νέα Ἑστία

1.1.1957 - τχ. 708 Ὁ Σεζάν καί τό ἔργο του.

Ζυγός

Ἰαν. - τχ. 15 Ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Ἀ. Γανιάρης, Ὑδ. Κόλλα, Κ. Πλακωτάρης, Π. Φιλιππίδη, Ἀμφ. Πετρέα, Γ. Γραμματικόπουλος).

Φεβρ. - τχ. 16 Ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Ἀ. Κοντόπουλος, Γ. Μούγιος, Ἀ. Σακαλῆ, Ἀ. Κόντης, Τ. Συγγελάκης, Γ. Σπανόπουλος).

Μάρτ. - τχ. 17 Ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Μ. Βιτσώρης, Δ. Μπισκίνης, Γ. Μηταράκης, Π. Βαλσαμάκης, Τ. Κυριακοῦ, Λ. Χρηστάκης, Ἀν. Λαζαρίδης, Μ. Κλεώπα).

Ἀπρ. - τχ. 18 Ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Γ. Γουναρόπουλος, Γ. Βακαλό, Σ. Κυριάκη, ἔκθεση Μακεδόνων ζωγράφων στή Στέγη Γραμμάτων καί Τεχνῶν, ἔκθεση μεταξογραφίας στήν Ἀμερικανική Ὑπηρεσία Πληροφοριῶν).

Μάιος-Ἰούν.
τχ. 19-20 Ἡ Πέμπτη Πανελλήνιος. Γενικές διαπιστώσεις.
Ὁ Ἀλμπέρ Σκιρά στήν Ἀθήνα.
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Χρ. Καπράλος, Γ. Γουναρόπουλος, Γ. Μπουζιάνης, Ἀ. Σῶχος, Λ. Λαμέρας, Ε. Παπαδημητρίου, Σπ. Βασιλείου, Β. Σεμερτζίδης, Κ. Ξενάκης, Ἀργ. Πετρίδης).

Ἰούλ. - τχ. 21 Παιδική ζωγραφική.
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Λ. Ἀρλιώτη, Μ. Σπέντζα, Δ. Φατοῦρος, Δ. Στεφανόπουλος, Γ. Μανουσάκης κ.ἄ.).

Ὀκτ. - τχ. 24 Ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Μ. Ἀργυράκης, Σ. Σταματόπουλος, Ἀλ. Φασιανός, Π. Ξαγοράρης, Γ. Χαΐνης).

Νοέμβρ. - τχ. 25 Ἐκθέσεις τοῦ μηνός (Ἐλ. Πίτταρη, Γ. Σταυρίδου, Φ. Φωτιάδης, Ἀ. Βασιλικιώτης).

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Messager d'Athènes

1.1.1957 L'adoration des Rois Mages dans l'art.
16.1.1957 Orestis Canellis.
23.1.1957 La peinture hollandaise (SKIRA).
30.1.1957 Contopoulos ou l'exaltation du rêve.
6.2.1957 Calendriers d'art.
27.2.1957 Une exposition et un calendrier. (Societé des ciments) Moralis - Ghikas - Tsarouchis - Nikolaou - Manousakis.
13.3.1957 L'exposition Jean Mytarakis.
20.3.1957 Exposition T. Kyriakou.
27.3.1957 Jean Kéfallinos.
3.4.1957 Peinture contemporaine en Italie - Conférence de G. Dorfles.
10.4.1957 Constantin Brancusi.
17.4.1957 Sérigraphie américaine.
21.4.1957 Le cycle iconographique de Pâques.
24.4.1957 La gravure contemporaine italienne - I.
12.5.1957 Albert Skira, créateur du merveilleux des images.
22.5.1957 La frise monumentale de Christos Capralos.
12.6.1957 Les sculptures de Capralos.
19.6.1957 Aquarelles, dessins et gravures américaines contemporaines.
26.6.1957 Ve Exposition Panhellènique - I.
3.7.1957 La peinture à la Ve Exposition Panhellénique - II.
10.7.1957 Les tendances modernes à la Ve Exposition Panhellénique - III.
17.7.1957 Gravure et arts décoratifs à la Ve Exposition Panhellénique - IV.
24.7.1957 La sculpture à la Ve Exposition Panhellénique - V.
31.7.1957 Paris vu par les peintres (Skira).

7.8.1957 Les problèmes de la critique.
14.8.1957 Les critères dans l'art.
28.8.1957 Formes et couleurs - Dessins d'enfants.
4.9.1957 Peintures et dessins des grands écrivains.
18.9.1957 A propos d'art abstrait.
25.9.1957 Le 6e Congrès de l'A.I.C.A.
9.10.1957 La situation de l'artiste.
16.10.1957 L'art figuratif et ses défenseurs.
27.10.1957 Arghirakis, Xagoraris, Fassianos, Stamatopoulos.
6.11.1957 Exposition de tapis - Prévoyance Royale.
13.11.1957 Place aux jeunes (Pitari, Sarandi, Stavridou, Floridis).
20.11.1957 Exposition d'œuvres d'art organisée par la «Commission pour le secours des familles des détenus Cypriotes».
27.11.1957 Patmos. L'île de Saint Jean (Grèce).
4.12.1957 La peinture yougoslave contemporaine.
15.12.1957 Peintres grecs du XIXe siècle (Livre Fr. Frantziskakis).

Ἐλευθερία
4.1.1957 Ὀρέστης Κανέλλης. Ἕνας λυρικός ζωγράφος.
11.1.1957 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς (Ὑδ. Κόλλα, Κ. Πλακωτάρης, Ν. Πανοπούλου, Ἀρακλειώτη, Π. Φιλιππίδη, Σπ. Δαγλαρίδης).
11.1.1957 Μία ἔκθεσις τοῦ κ. Ἰ. Γραμματικόπουλου στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο.
12.1.1957 Ἡ ἔκθεσις Κοντόπουλου στήν γκαλερί Ζυγός.
8.2.1957 Ζωγραφική καί γλυπτική (Γ. Μούγιος, Α. Σακαλλῆ, Γ. Σπανόπουλος, Τ. Συγγελάκης).
14.2.1957 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς (Ἀ. Κόντης, Μ. Ματσάκης, ζεῦγος Πετρίτζη, Π. Βαλασάκης, Γ. Ἡσαΐας).
22.2.1957 Ἔκθεσις Μηταράκη στήν γκαλερί Ζυγός.
1.3.1957 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς τῆς Τ. Κυριακοῦ καί τοῦ Ἐ. Κάρτερ.
8.3.1957 Μία ἔκθεσις κεραμεικῆς τοῦ Π. Βαλσαμάκη στήν γκαλερί Ζυγός.
15.3.1957 Ἔκθεσις Μ. Βιτσώρη στόν Παρνασσό.
22.3.1957 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς τοῦ Λ. Χρηστάκη στήν γκαλερί Κνωσσός καί τοῦ Ἀν. Λαζαρίδη στήν γκαλερί Ἠλιάδη.
29.3.1957 Ἔκθεσις Γουναρόπουλου στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο καί Κίτσου Μακρῆ στήν γκαλερί Ζυγός.
5.4.1957 Ἔκθεσις Γ. Βακαλό στήν γκαλερί Ζυγός.
12.4.1957 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς. Βορειοελλαδῖται ζωγράφοι, Ἀμερικάνικη μεταξογραφία.
19.4.1957 Ἀφηρημένη ζωγραφική. Ἔκθεση τῆς κ. Κυριάκη-Ζησοπούλου στήν γκαλερί Ζυγός.
26.4.1957 Ἰταλική χαρακτική. Μία ἔκθεση στό Ἰταλικό Ἰνστιτοῦτο.
3.5.1957 Ἔκθεση Κοσμᾶ Ξενάκη στήν αἴθουσα Πέην. Ἔκθεση Ἀ. Πετρίδη καί Ν. Βετούλη στόν Παρνασσό.
10.5.1957 Ἐκθέσεις τῶν Βαλ. Σεμερτζίδη καί Σπ. Βασιλείου.
17.5.1957 Ἡ γλυπτική τοῦ Χρ. Καπράλου. Ἔκθεση στήν αἴθουσα τῆς Η.Ε.Α.Π.
18.5.1957 Ἡ ἔκθεση τῶν πέντε (Γ. Γουναρόπουλος, Γ. Μπουζιάνης, Ἀ. Σῶχος, Λ. Λαμέρας, Εὐθ. Παπαδημητρίου), στή Στέγη Καλῶν Τεχνῶν.
24.5.1957 Ἡ Ε΄ Πανελλήνιος Ἔκθεσις.
31.5.1957 Ἡ Ε΄ Πανελλήνιος Ἔκθεσις. Ἔργα ζωγραφικῆς.
8.6.1957 Ἡ Ε΄ Πανελλήνιος Ἔκθεσις. Ἔργα ζωγραφικῆς.
14.6.1957 Ἡ Ε΄ Πανελλήνιος Ἔκθεσις. Χαρακτική καί διακοσμητική.
15.6.1957 Ἡ Ε΄ Πανελλήνιος Ἔκθεσις. Τά ἔργα γλυπτικῆς.
21.6.1957 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς Ἀμερικανῶν καλλιτεχνῶν στήν Α.Υ.Π. καί Δ. Φατούρου στήν αἴθουσα Πέην.
28.6.1957 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς. Τό ἔργο τοῦ Δ. Στεφανόπουλου στήν γκαλερί Ζυγός, Γιῶργος Μανουσάκης.
5.7.1957 Παιδική καλλιτεχνία, ζωγραφική καί χειροτεχνία τῶν παιδιῶν στήν Ἑλλάδα.
12.7.1957 Τά παιδιά καί ἡ τέχνη. Ἀνάγκη φωτισμένης διδασκαλίας.
19.7.1957 Κριτικός καί καλλιτέχνης. Ἀπάντηση σέ παράπονα καί μομφές.

26.7.1957	Κριτική καί τέχνη. Ὑποκειμενική αἴσθησις καί ἀντικειμενικά δεδομένα.
2.8.1957	Πανελλήνιος ἔκθεσις. Οἰκονομικός ἀπολογισμός.
9.8.1957	Ἔκθεσις ἑλληνικοῦ τοπίου στήν γκαλερί Ζυγός.
24.8.1957	Ἔκθεσις παιδικοῦ σχεδίου στήν αἴθουσα τῆς Ἀμερικανικῆς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν.
31.8.1957	Τό τοπίο τῆς Ὕδρας ἀπειλεῖται μέ νέα οἰκοδομικά σχέδια.
6.9.1957	Τά ψηφιδωτά τῆς Μητροπόλεως. Ἀνάγκη συνεργασίας ἀρχιτεκτόνων-καλλιτεχνῶν.
13.9.1957	Τό μνημεῖο στή Δημοκρατία.
20.9.1957	Τό ΣΤ΄ Συνέδριο Κριτικῶν τῆς Τέχνης συνέρχεται στήν Νεάπολη τῆς Ἰταλίας.
27.9.1957	Οἱ καλλιτέχναι καί τό κράτος. Μία συμπαθής τάξις ἀδικεῖται.
5.10.1957	Ἡ ἀφηρημένη τέχνη. Οἱ ὑπέρμαχοι καί οἱ πολέμιοί της.
12.10.1957	Ἡ παραστατική τέχνη. Στό πεδίο τῆς τέχνης δέν ὑπάρχει τέρμα.
18.10.1957	Ἔκθεση σατυρικῶν σχεδίων τοῦ κ. Μίνου Ἀργυράκη στήν γκαλερί Κοῦρος.
29.10.1957	Οἱ νέες ἐκθέσεις στήν γκαλερί Α23 καί στόν Ζυγό (Στ. Σταματόπουλος, Π. Ξαγοράρης, Ἀ. Φασιανός, Ν. Μαγιάρ, Γ. Χαΐνης).
1.11.1957	Ὁ Ρενέ Οὐίγκ. Οἱ ὁμιλίες του στήν Ἀθήνα γιά τή σύγχρονη τέχνη.
8.11.1957	Ἐκθέσεις νέων ζωγράφων (Ἐ. Πίτταρη, Λ. Σαράντη, Γ. Σταυρίδου).
15.11.1957	Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς. Μία ὡραία πρωτοβουλία ὑπέρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν Κυπρίων. Ἔκθεση Φ. Φωτιάδη.
22.11.1957	Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς. Α. Βασιλικιώτης στήν αἴθουσα Ζαχαρίου.
29.11.1957	Ἐκδηλώσεις νέων. Ἔκθεση Λ. Χρηστάκη στήν γκαλερί Α23.
6.12.1957	Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς. Ἀφηρημένη τέχνη καί παράδοση (Σπ. Λιβιεράτος, Ἀντ. Μαυρίδης, Δημ. Γιολδάσης).
13.12.1957	Μία ἔκθεση χαρακτικῆς. Ἡ μαγεία τοῦ μαύρου-ἄσπρου (Ν. Νίκολης).
20.12.1957	Ἕλληνες ζωγράφοι τοῦ 19ου αἰώνα. Ἕνα ἐνδιαφέρον βιβλίο-λεύκωμα.
25.12.1957	Ἡ Θεία Γέννησις στή ζωγραφική. Οἱ μορφές τῆς Παναγίας καί τοῦ Βρέφους σέ τοιχογραφίες καί πίνακες.

1958

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἀρχιτεκτονική

Νοέμβρ.-Δεκ.	
τχ. 12	Συνέντευξη μέ τόν Οὐμβέρτο Μαστρογιάννι.

Ζυγός

Μάρτ. - τχ. 29	Ὁ τεχνοκρίτης Παπαντωνίου.
Μάιος-Ἰούν.	
τχ. 31	Σπύρος Παπαλουκᾶς - Τό δίδαγμά του.
Νοέμβρ.-Δεκ.	
τχ. 36-37	Amedeo Modigliani.

Revue d'Athènes (IIe Période)

Ἰαν. - ἀρ. 1	Alecos Condopoulos.
Φεβρ. - ἀρ. 2	Jean Spyropoulos.
Ἰούν. - ἀρ. 6	Lili Arlioti.
Ἰούλ. - ἀρ. 7	Introduction à la peinture néohellénique.
Αὔγ. - ἀρ. 8	(συνέχεια).
Σεπτ. - ἀρ. 9	(συνέχεια).
Ὀκτ. - ἀρ. 10	(συνέχεια).
Νοέμβρ. - ἀρ. 11	(συνέχεια).

Studio-London

Φεβρ.	Greek taste in picture collecting.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἐλευθερία

3.1.1958 Κάρτες γιά τίς γιορτές καί μία ἔκθεσις γλυπτικῆς (Β. Καπάνταης).

11.1.1958 Τά μνημεῖα τῆς τέχνης. Ἡ ἵδρυσις Μουσείου ἀντιγράφων.

17.1.1958 Μία ἔκθεση νέων (Ἀρχελάου, Φασιανός, Δασκαλοπούλου, Μήλιος).

24.1.1958 Ζωγράφοι καί χαράκτες. Ἔκθεσις Π. Βυζάντιου στήν γκαλερί Ζυγός, Ρῶσοι χαράκτες στόν Ἑλληνοσοβιετικό Σύνδεσμο.

31.1.1958 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς (Μ. Ρουσσέα, Ε. Μπουλγουρᾶ, Μ. Παπαδάκη-Λαναρᾶ).

3.2.1958 Ἡ ἔκθεση Σολωμοῦ στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο.

6.2.1958 Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς τοῦ Π. Τέτση στήν αἴθουσα Ζυγός.

14.2.1958 Ζωγραφική καί χαρακτική. Ἔκθεσις Γ. Βαρλάμου καί Γ. Κοσμαδόπουλου.

14.3.1958 Λευκώματα καί ἡμερολόγια μέ πίνακες Ἑλλήνων ζωγράφων.

4.4.1958 Νεοεξπρεσιονιστικές τάσεις. Ἡ ἐργασία τῆς κ. Λίλης Ἀρλιώτη.

24.4.1958 Κάμπο ντέι Γκρέτσι. Μία ἱστορική ἑλληνική γωνιά στό κέντρο τῆς πόλεως τῶν Δόγηδων.

8.6.1958 Ἡ ἔκθεση Καντίνσκυ. Ἕνας πρωτοπόρος τῆς σύγχρονης τέχνης.

20.6.1958 Ἡ ἐφετεινή Μπιεννάλε. Βραβεῖα, καλλιτέχνες, διαμάχες, συμφέροντα.

29.6.1958 Σύγχρονα ρεύματα στήν Μπιεννάλε. Προτιμήσεις στήν ἀφηρημένη τέχνη καί ἀναδρομικές ἐκθέσεις διασήμων.

13.7.1958 Τά ἑλληνικά ἔργα στήν Μπιεννάλε. Τί ἀπέδωσαν οἱ καλλιτέχναι μας στό παγκόσμιο καλλιτεχνικό πλαίσιο (Μόραλης, Τσαρούχης, Σῶχος).

17.8.1958 Ἀφηρημένη ζωγραφική καί ἔργα τῆς Μπιεννάλε. Οἱ ζωγράφοι τῆς πρωτοπορίας προσέδωσαν ἐφέτος μέ τούς πίνακάς των ἕνα ἐπαναστατικό κλίμα στήν διεθνή ἔκθεση.

31.8.1958 Ἐκθέσεις ἀφηρημένης τέχνης στήν Βενετία (Καντίνσκυ, Βόλς, Τόμπεϊ, Μπράκ).

12.9.1958 Τό κινηματογραφικό φεστιβάλ Βενετίας.

21.9.1958 Ἔληξε χωρίς ἐκπλήξεις τό φεστιβάλ Βενετίας. Δέν ἦσαν πάντοτε δικαιολογημένα ὅλα τά βραβεῖα πού ἀπενεμήθησαν.

2.11.1958 Ὁ ζωγράφος τοῦ ὀνείρου. Ὁ Ὀσβάλντο Λιτσίνι δίνει τήν τελευταία του συνέντευξι στήν *Ἐλευθερία*.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

12 Φεβρ. 1958 Ἡ ἑλληνική τέχνη τοῦ 19ου αἰώνα. Διάλεξη στό Μουσεῖο Μπενάκη.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Ἰούν. 1958 29η Μπιεννάλε Βενετίας, Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Μόραλης, Τσαρούχης, Σῶχος).

1959

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ζυγός

Αὔγ. - τχ. 45 Μονόλογος χωρίς κριτική γιά τήν τέχνη τοῦ Μηταράκη.

Δεκ. - τχ. 49 Λίλη Ἀρλιώτη.

Revue d'Athènes

Ἰαν. - ἀρ. 13 Introduction à la peinture néohellénique.

Φεβρ. - ἀρ. 14 (συνέχεια).

Bolletino

Ἰούν. - ἀρ. 5-6 L'exposition «Arte Nuova», Galleria 3950 Βενετίας.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἐλευθερία

11.1.1959 Μοντιλιάνι, ὁ μεγάλος τραγικός ζωγράφος.

18.1.1959 Ἕνας Ἕλλην ζωγράφος κατακτᾶ τήν Ἰταλία. Τό ἔργο τοῦ Νίκου Κεσσανλῆ.

8.3.1959 Ἡ ἱστορία τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου. Τό βιβλίο τοῦ καθηγητῆ κ. Κώστα Μπίρη. Ἕνα ἀληθινά μνημειῶδες ἔργο.

19.4.1959 Ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἔργων τέχνης. Τό γόνιμο ἔργο τῆς Ἀθηνᾶς Κεσσανλῆ γιά τούς θησαυρούς τῆς Βενετίας. Μία Ἑλληνίδα πού ξαναφτιάχνει πίνακες.

28.6.1959 Τέσσαρες Ἑλληνίδες ἐκθέτουν στή Βενετία (Ἡ ἐργασία τῶν Ἀρλιώτη, Μπεκιάρη, Κυριακοῦ καί Σπητέρη).

23.8.1959 Ἔκθεση χαρακτικῆς στή Λιουμπλιάνα. Εἶναι ἐντελῶς ἀδικαιολόγητη ἡ ἀπουσία τῆς ἐπισήμου Ἑλλάδος.

26.8.1959 Ἡ τρίτη διεθνής ἔκθεση χαρακτικῆς στή Λιουμπλιάνα. Καθαρή δουλειά, ἀσύγκριτη τεχνική καί γαλλική φινέτσα χαρακτηρίζουν τά ἐκθέματα.

1.9.1959 Τό κινηματογραφικό φεστιβάλ τῆς Βενετίας. Δεκατέσσαρα φίλμ διαφόρων χωρῶν διεκδικοῦν τιμητικές διακρίσεις.

13.9.1959 Πενιχρά τά ἀποτελέσματα τοῦ φεστιβάλ τῆς Βενετίας. Μέτριο τό ἐπίπεδο τῶν ταινιῶν αἱ ὁποῖαι τελικά ἐπελέγησαν καί ὑπερβολική ἡ προβολή τῶν ἰταλικῶν φίλμ.

27.9.1959 Δύο ἐκθέσεις μέ ἔργα φώβ στή Βασιλεία καί τό Σαφχάουζεν. 185 πίνακες τῶν διασημοτέρων στήν ἀρχή τοῦ κινήματος ζωγράφων.

1.11.1959 Ζωγράφοι φώβ σέ μία ἔκθεση. Μία θαυμάσια συλλογή τῶν περιφημοτέρων πινάκων στή Σαφχάουζεν.

8.11.1959 Οἱ «μοντέρνοι» Ρῶσοι ζωγράφοι. Μία ἔκθεσις στή Φραγκφούρτη. Ἡ συμβολή των στήν ἐξέλιξη καί διαμόρφωση τῆς σύγχρονης τέχνης.

29.11.1959 Οἱ μοντέρνοι Ρῶσοι ζωγράφοι.

20.12.1959 Μία διεθνής ἔκθεσις τέχνης, ἡ Β΄ «Ντοκουμέντα» στό Κάσσελ μέ ἀντιπροσωπευτικά ἔργα ὅλων τῶν μοντέρνων τάσεων καί σχολῶν.

27.12.1959 Διεθνής ἔκθεσις μοντέρνας τέχνης. Ἔργα, καλλιτεχνικές τάσεις στήν Β΄ «Ντοκουμέντα» τοῦ Κάσσελ. Μία παγκόσμιος καλλιτεχνική ἐκδήλωσις.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Νοέμβρ.-Δεκ. Γιάννης Γαΐτης, Galleria Numero, Φλωρεντία. Κατάλογος.

1960

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Art Actuel International

ἀρ. 15 L'univers poétique d'Enrico Ragni.

ἀρ. 17 Le «geste» dans la peinture de Spyropoulos.

Evento, Βενετία

Φεβρ.-Μάρτ.

ἀρ. 11 Note e considerazioni in margine alla Documenta II di Cassel.

Ἀπρ.-Αὔγ.

ἀρ. 12/13 Emilio Vedova.

Ζυγός

Ὀκτ. - τχ. 59 Μερικές σκέψεις πάνω στήν ἀφηρημένη τέχνη μέ ἀφορμή τό ἔργο τῶν ζωγράφων Βλ. Κανιάρη, Δ. Κοντοῦ καί Κ. Τσόκλη.

I Quattro Soli, Τορίνο

Μάρτ.-Ἰούν. Le «geste» dans la peinture de Spyropoulos.

Ἀρχιτεκτονική

Ἰούλ.-Ὀκτ.

τχ. 22/23 Τά μεγάλα βραβεῖα στήν XXX Μπιεννάλε τῆς Βενετίας (Γ. Σπυρόπουλος, J. Fautrier, H. Hartung, F. Kline, Alb. Burri, Em. Vedova, P. Consagra, Z. Music).

Cuadeenos de Arte

ἀρ. 75 D. Perdikidis.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἐλευθερία

24.4.1960 Ὁ Ζάν Ἄρπ, ἕνας μάγος τῆς τέχνης. Συνομιλία μέ τόν πολύτροπο καλλιτέχνη στό ἄντρο του στό Λοκάρνο.

12.6.1960 Ἡ Ἑλλάς παροῦσα στήν Μπιεννάλε. Οἱ ἐφετεινές τάσεις τῆς ἐκθέσεως. Παρουσίασις τῆς πρωτοποριακῆς τέχνης.

3.7.1960 Συμπεράσματα τῆς Μπιεννάλε. Ἡ σημασία τῆς βραβεύσεως ἐκθεμάτων ἑνός Ἕλληνος (Γ. Σπυρόπουλος). Ἡ ποιότης τῶν ἑλληνικῶν ἔργων.

7.8.1960 Ἡ ἑλληνική συμμετοχή στήν Μπιεννάλε τοῦ 1960. Ἀπετέλεσε ἐπιτυχία ἡ ἐφετεινή παρουσία τῆς καλλιτεχνικῆς Ἑλλάδος στή μεγάλη καλλιτεχνική ἐκδήλωση τῆς Βενετίας.

21.8.1960 Τρεῖς μεγάλοι «ἀφηρημένοι» στήν ἐφετεινή Μπιεννάλε (Φωτριέ, Βέντοβα καί Μπούρρι πού βραβεύτηκαν γιά τά ἔργα των).

18.9.1960 Ποῦ βαδίζει σήμερα ἡ ἀφηρημένη τέχνη; Τά σύγχρονα πρωτοποριακά ἔργα σταθμός ἤ τέρμα τῆς ἀναζητήσεως;

20.9.1960 Ποῦ βαδίζει σήμερα ἡ ἀφηρημένη τέχνη;

2.10.1960 Ἡ νέα γλυπτική στήν Μπιεννάλε. Ἔργα ἀφηρημένων καλλιτεχνῶν πού ἐκτίθενται στή Βενετία.

13.11.1960 Μωρίς Οὐτριλλό: ἕνας ζωγράφος τῆς λύπης. Ὁ καλλιτέχνης πού εἰκονογράφησε τή μελαγχολία τοῦ Παρισιοῦ καί τῶν ἀνθρώπων. Μιά ἀναδρομική ἔκθεση ἔργων του στό Μόναχο.

27.11.1960 Ἕνα ἰδανικό μουσεῖο μοντέρνας τέχνης... Μέ τούς ζωγράφους πού ὑπῆρξαν οἱ πηγές τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος. Ἔκθεσις συγχρόνων ἀριστουργημάτων στό Παρίσι.

11.12.1960 Ἕνα ἰδανικό μουσεῖο μοντέρνας τέχνης.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Μάιος Ἀλέκος Κοντόπουλος (30ή Μπιεννάλε Βενετίας). (Κατάλογος).

Ὀκτ.-Νοέμβρ. Cossovel (γκαλερί Il Traghetto, Βενετία). (Κατάλογος).

Ὀκτ.-Νοέμβρ. Gasparini (γκαλερί Il Canale, Βενετία). (Κατάλογος).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Ἰούν. 30ή Μπιεννάλε Βενετίας (Ἀλ. Κοντόπουλος, Γ. Σπυρόπουλος, Λ. Λαμέρας, Ἀλ. Μυλωνᾶ, Εὐθ. Παπαδημητρίου).

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ

Jean Spyropoulos, ἔκδ. Tipografia Emiliana, Βενετία 1960.

Emilio Vedova, ἔκδ. Evento, Βενετία 1960 (Ἀνάτυπο).

1961

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ζυγός

Μάιος-Ἰούν.

τ. 66/67 Καινούριοι προβληματισμοί στή σύγχρονη γλυπτική.

Revue d'Athènes

Φεβρ. - ἀρ. 38 Mouvement et dynamisme latent dans la sculpture d'Achille Aperghis.

Μάιος - ἀρ. 41 Dimitrios Perdikidis.

Papeles de son Armadans, Madrid

ἀρ. LIX Angel Ferrand, Μαδρίτη, 1961.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἐλευθερία

1.1.1961 Ἕνα ἰδανικό μουσεῖο μοντέρνας τέχνης μέ τούς ζωγράφους πού ὑπῆρξαν οἱ πηγές τῆς τέχνης τοῦ 20οῦ αἰῶνος.

5.2.1961 Ζάν Ντυμπυφέ, ἕνας σαρκαστής ζωγράφος. Ὁ καλλιτέχνης πού ἀναλύει μέ τήν εἰρωνία τό δράμα τῆς ἐποχῆς μας. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναδρομικῆς ἐκθέσεώς του.

7.5.1961 Μουσική ἐπανάστασις μ' ἕνα νέο μελόδραμα. Τό Διεθνές Φεστιβάλ τῆς συγχρόνου μουσικῆς. Ἡ «Μή-Ἀνοχή», τό καταπληκτικό ἀνέβασμα τοῦ ἔργου τοῦ Λουΐτζι Νόνο.

11.6.1961 Τό Συμπόσιον τῶν γλυπτῶν. Μία διεθνής καλλιτεχνική συγκέντρωσις. Διάσημοι ξένοι καλλιτέχναι θά ἐργασθοῦν εἰς Γιουγκοσλαβίαν.

25.6.1961 Ὁ Θεόφιλος, διεθνής ζωγραφική ἰδιοφυΐα. Ὁ λαϊκός Ἕλληνας καλλιτέχνης καταπλήσσει μέ τήν ὥριμη τέχνη του. Γύρω ἀπό τήν ἔκθεσί του στό Παρίσι.

9.7.1961 Οἱ Ἕλληνες καλλιτέχναι ἀβοήθητοι στό ἐξωτερικό. Παρά τά ἀξιόλογα ἐπιτεύγματά των. Μόνοι των ἀδυνατοῦν νά προβάλουν τό ἔργο τους. Στήν Ἑλλάδα ἂν ἔρθουν θά χαθοῦν.

16.7.1961 5 Ἕλληνες στή διεθνή ἔκθεσι τῆς χαρακτικῆς. Ἡ Δ΄ καλλιτεχνική ἐκδήλωσις τῆς Λιουμπλιάνα. Μία γόνιμη καί ἔγκυρη ἐκπροσώπησι τῆς ἑλληνικῆς τέχνης στό ἐξωτερικό (Γ. Σπυρόπουλος, Β. Κατράκη, Ν. Βεντούρας, Λ. Πασχάλη, Ν. Κεσσανλῆς).

10.9.1961 Τρεῖς Ἕλληνες ζωγράφοι σέ μιά διεθνή ἐκδήλωσι.
Ἡ παγκόσμια ἔκθεσις τοῦ Βόλφραμς. 550 ζωγραφικά ἔργα σημαντικῶν καλλιτεχνῶν ἀπό 26 διάφορες χῶρες τοῦ κόσμου (Βλ. Κανιάρης, Γ. Σπυρόπουλος, Ἀ. Κοντόπουλος).

17.9.1961 Τό κινηματογραφικό φεστιβάλ τῆς Βενετίας. Πενιχρή ἡ ἐπίσημη ἑλληνική συμμετοχή καί ἀξιόλογη ἡ ἀνεπίσημη.

1.10.1961 Ἀν. Μαντένια, ἕνας μεγάλος δημιουργός. Μία ἄγνωστη πλευρά τοῦ ταλέντου ἑνός ἀπό τούς δασκάλους τῆς Ἀναγεννήσεως. Μέ τήν εὐκαιρία τῶν ἔργων του στή Μάντουα.

29.10.1961 Μονότονη, ἡ μοντέρνα τέχνη παρακμάζει... Στήν Μπιεννάλε τῶν νέων στό Παρίσι. Ἀπογοητευτική ἐμφάνισις τῶν νέων καλλιτεχνῶν. Βραβεῖο σέ μία ἑλληνική συμμετοχή (Γ. Σκλάβος στό γαλλικό περίπτερο. Ὅμως ἐξέθεσε σάν Γάλλος).

10.12.1961 Στήν διεθνή γλυπτική ἔκθεσι τοῦ Μπροντζέττο. Ἐντυπώσεις ἀπό τήν Μπιεννάλε τῆς Πάντοβα. Θεαματική παρουσίασις ὅλων τῶν συγχρόνων τάσεων ἀπό τούς γνωστότερους καλλιτέχνες.

24.12.1961 Στό Λοῦβρο πού ἐκθέτει τούς πίνακες τοῦ Μπράκ. Ἕνας ζῶν ζωγράφος στό μεγάλο μουσεῖο. Ἕνας ἐρευνητής τοῦ ἀγνώστου καί τοῦ νέου πού τό περιβάλλει μέ τήν στοργή καί τό λυρισμό του.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

29 Μαρτίου D. Perdikidis, Cuadernos de Arte del Ateneo di Madrid (Κατάλογος ἔκθεσης).

1962

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Archives de l'Art Contemporain

ἀρ. 1 Compte rendu - Sources de l'art contemporain.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἐλευθερία

11.2.1962 Ἡ παρισινή ἔκθεσις 46 Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν. Ἡ ἑλληνική τέχνη στό ἐξωτερικό. Μία ἐκ πρώτης ἐπαφῆς ἐκτίμησις τοῦ ζωγραφικοῦ καί γλυπτικοῦ ἔργου των.

18.2.1962 Ὁμαδική ἔκθεσις 12 Ἑλλήνων γλυπτῶν στό Παρίσι. Μαζί μέ 35 Ἕλληνας ζωγράφους. Πρωτοποριακές τάσεις πού βρῆκαν τίς τολμηρότερες λύσεις (Κ. Ἀνδρέου, Ἀγλ. Λυμπεράκη, Γερ. Σκλάβος, Φιλόλαος, Μπ. Ραυτοπούλου).

1.4.1962 Ἕνας Ἕλληνας γλύπτης πού κατέκτησε τή φήμη. Τό ἔργο τοῦ Κουλεντιανοῦ προκαλεῖ τό ἐνδιαφέρον στήν παρισινή του ἔκθεση.

15.7.1962 Ὁ Καπράλος, ἑλληνικό παρόν στήν Μπιεννάλε. Τό ἔργο τοῦ γλύπτου ἐξετιμήθη ἀπό τούς ξένους τεχνοκρίτας καί τούς συλλέκτας.

22.8.1962 Ἡ Μπιεννάλε σημείωσε ἐφέτος πτώση.

28.8.1962 Οἱ ταινίες πού προβάλλονται στό 23ο φεστιβάλ τῆς Βενετίας. Ἕνα καινούργιο εἰδικό βραβεῖο πού καθιερώθηκε φέτος διεκδικεῖ τό ἑλληνικό φίλμ «Ἠλέκτρα».
29.8.1962 Μία ἰδιόρρυθμη γλυπτική στήν Μπιεννάλε.
1.9.1962 Τό ἐφετεινό φεστιβάλ τῆς Βενετίας. Ταινίες, σκηνοθέται, πρωταγωνισταί καί πολλή κοσμική κίνησις.
5.9.1962 Ταινίες ποιότητος ἐμφανίζει τό κινηματογραφικό φεστιβάλ τῆς Βενετίας ἐφέτος. Ὁ τριακοστός ἐτήσιος διαγωνισμός τῆς ὀθόνης.
6.9.1962 Νέα πρωτοποριακά φίλμ στό φεστιβάλ μέ τήν ἐμφάνιση Ἀμερικανῶν καί Ρώσων. Λογοκρισία σέ ἄσεμνα γαλλικά φίλμ καί σέ ἄλλα μονότονα ἔργα τῆς τηλεοράσεως.
27.12.1962 Κεσσανλῆς: Ἐξπρεσιονιστής μέ μεσογειακό λυρισμό. Ἐπηρεασμένος πάντα ἀπό τά παιδικά του χρόνια καί ἀπό τή βυζαντινή Θεσσαλονίκη.
29.9.1962 Ἐκθαμβωτική ἔκθεσις ἀρχαίων νομισμάτων (Βενετία).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Φεβρουάριος Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι - Σταμάτης, Λεφάκης, Φατοῦρος, Ἀρλιώτη, Σαχίνης (Γκαλερί Domec, Παρίσι). Κατάλογος.
Μάιος Κανιάρης, Νίκος (Γκαλερί Cadario, Μιλάνο). Κατάλογος.
Μάιος Bryen, Fautrier, Hartung, Mathieu (Γκαλερί Il Leone, Βενετία). Κατάλογος.
Μάιος-Ἰούνιος Λέλα Πασχάλη (Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν).
Σεπτέμβριος Γιάννης Γαΐτης (Γκαλερί Νέες Μορφές, Ἀθήνα).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Ἰούνιος 31η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Χρ. Καπράλος).

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

24 Μαρτίου Ἑλλάς τῆς σήμερον, Ἑλλάς τῆς χτές (ἰταλικά). (Πνευματικό Κέντρο Frattelli Bronzetti, Τρέντο). (Καί ἀνάτυπο).

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ

Introduction à la peinture néohellénique, ἔκδ. Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1962.
Achille Aperghis, ἔκδ. La Tipografica, Βενετία 1962.
Vedova, Paladin de la libertad, Μαδρίτη 1962, ἀνάτυπο ἀπό περ. *Papeles de son armadans,* ἀρ. LXXX-1.
Christos Capralos (σέ συνεργασία μέ τόν Γ. Μουρέλο), ἔκδ. La Tipografica, Βενετία 1962.

1963

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἀρχιτεκτονική
Μάιος-Ἰούν.
τχ. 39 Eugène Delacroix.
Κυριώτερες ἐκθέσεις σέ ὅλο τόν κόσμο. Ἐκθέσεις Ἑλλήνων στό Παρίσι (Νίκος Κεσσανλῆς, Ντ. Βυζάντιος, Ἀρ. Ἀγγελόπουλος, Α. Κοντόπουλος).
Συμμετοχή Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν σέ παρισινά σαλόν (Νίκος, Σκλάβος, Σπητέρη, Καρρᾶς, Τσόκλης, Μολφέσης, Φατοῦρος, Γαΐτης, Πανιάρας, Μαλτέζος, Κριεζῆ, Θόδωρος, Βαφειάδης, Σίμωσι, Φιλόλαος, Λυμπεράκη, Μυλωνᾶ, Ἀνδρέου, Τάκης, Βαλσάμης).
Ἐκθέσεις, Λέ Κορμπυζιέ, Βαζαρελύ, Mathieu, Λαρντέρα.

Ἰούλ.-Αὔγ.
τχ. 40 Vassili Kandinsky.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις (Καντίνσκυ, Μπαουχάουζ, 2.000 χρόνια τέχνης στό Μαρόκο, Βιεῖρα ντά Σίλβα, Μιρό, Βραβεῖο Μαρτζότο μέ συμμετοχή τῶν Ν. Κεσσανλῆ, Γ. Καρδαμάτη, Γ. Σπυρόπουλου).

Σεπτ.-Ὀκτ.
τχ. 41 Ποῦ βαδίζει ἡ τέχνη σήμερα;
Διεθνεῖς ἐκθέσεις (ἔκθεση τῶν λαϊκῶν ζωγράφων τοῦ Πηλίου στό Ἐθνογραφικό Μου-

σεῖο τῆς Γενεύης, Α΄ διεθνές σαλόν τῶν πρωτοποριακῶν γκαλερί στήν Λωζάννη).
Ἔκθεση τῆς σύγχρονης τέχνης μέ τίτλο «Ὅραση καί χρῶμα» στό Παλάτσο Γκράσσι Βενετίας.
Ἔκθεση Καρπάτσιο στό Δουκικό Παλάτι Βενετίας.
Ἔκθεση Μπαρόκ τοῦ Πεδεμοντίου στό Παλάτσο Μαντάμα τοῦ Τορίνο.
Ε΄ διεθνής ἔκθεση χαρακτικῆς στήν Λιουμπλιάνα Γιουγκοσλαβίας (Β. Κατράκη, Ν. Κεσσανλῆς, Γ. Μπουτέας, Γ. Παπαδάκης, Χρ. Ρωμανοῦ, Ν. Σιωτρόπου).
Ἔκθεση εἰκόνων τῆς Γιουγκοσλαβίας (ΙΔ΄-ΙΘ΄ αἰώνα) στήν Λιουμπλιάνα.
Συμπόσιο γλυπτῶν (forma viva) στήν Κοστανιέβιτσα (Ἰ. Σπητέρη) καί τό Πόρτο-Ρόζ Γιουγκοσλαβίας.

Δεκ. - τχ. 49 George Braque.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις. Ἡ Ζ΄ Μπιεννάλε τοῦ Σάο Πάολο (Ζέρβα, Κυριακοῦ, Κωνσταντινίδη, Παγκάλου, Πολυχρονιάδη, Σπηλιωτόπουλος, Βαρλάμος, Μοντεσάντου, Μωϋσίδου, Πασχάλη, Σιωτρόπου, Θόδωρος, Σπητέρη-Βεροπούλου). Ἐπίσης ἔκθεση ἑλληνικῆς λαϊκῆς τέχνης.
Μπιεννάλε Νέων Παρισιοῦ (Κεσσανλῆς, Τσόκλης, Ἀνδρεάδου, Δόρις, Καρρᾶς, Κοντός, Σπέντζα, Δρακούλη, Σολομωνίδη).
Φθινοπωρινό σαλόν Παρισιοῦ (Ἀνδρέου, Πράσινος, Καλλιγιάννης).
Ἔκθεση Larionov καί Gontcharova στό Μουσεῖο Μοντέρνας Τέχνης τοῦ Παρισιοῦ.

Chefs d'œuvre de l'Art

2.10 - ἀρ. 29 Redécouverte de Pella.

23.10 - ἀρ. 32 Les gravures monastiques (Pour le millenaire du Mont Athos).

La Biennale

ἀρ. 49 Pittori Greci di oggi.

Cimaise

Σεπτ.-Ὀκτ.
ἀρ. 65 Halpern.
Biennale, Gravure de Ljubliana.

Νοέμβρ.-Δεκ.
ἀρ. 66 VIIe Biennale de S. Paolo.

Das Kunstwerk

ἀρ. 1/2 Der griechische Bildhauer: Ch. Capralos.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἐλευθερία

17.1.1963 Ἔργα ἕξη Ἑλλήνων γλυπτῶν σέ διεθνή ἔκθεσι στό Παρίσι (Ἀνδρέου, Βαφειάδης, Σίμωσι, Σπητέρη, Τάκης καί Φιλόλαος μαζί μέ τόν Πάμπλο Πικάσσο). Πρωτότυπη παρουσίαση στό Δάσος τῆς Βουλώνης.

13.2.1963 Ἑλληνικά ἔργα στό Παρίσι (σέ προσωρινή ἔκθεση) παρουσιάζουν οἱ Βούλγαροι. Πληθώρα ἀνακριβειῶν καί λανθασμένη χρονολόγησι τῶν διαφόρων βυζαντινῶν ἐκθεμάτων.

12.5.1963 Ντελακρουά, ἀγωνιστής στό πλευρό τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ τῆς ζωγραφικῆς.
Ὁ καλλιτέχνης πού ἐξεστράτευσε μέ τούς πίνακές του ὑπέρ τῆς ἐλευθερίας. Συνεπληρώθησαν ἑκατό ἔτη ἀπό τό θάνατό του.

19.5.1963 Οἱ σύγχρονες τάσεις, Α΄.

26.5.1963 Οἱ σύγχρονες τάσεις, Β΄.

9.1.1963 Οἱ σύγχρονες τάσεις, Γ΄.

10.5.1963 Ἡ γαλλική συμβολή στό 1821, θέμα ἱστορικῆς ἐκθέσεως. Ἀπό τό Διευθυντήριο μέχρι τό 1830.

14.6.1963 Πέντε Ἕλληνες καλλιτέχνες (μία ἐνδιαφέρουσα ἐργασία στήν ἔκθεσι Λιουμπλιάνας) (Βάσω Κατράκη, Νίκος Κεσσανλῆς, Γιάννης Μπουτέας καί Χρύσα Ρωμανοῦ).

16.6.1963 Τρεῖς Ἕλληνες καλλιτέχνες σέ διεθνή παρισινή ἔκθεσι (Σπυρόπουλος, Κεσσανλῆς, Καρδαμάτης).

15.8.1963 Πλούσια κίνησις τῶν ἐκθέσεων εἰς τήν Εὐρώπη. Σημαντική ἡ συμμετοχή Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, Α΄.

18.8.1963 Ζωηρά ἡ κίνησις τῶν ἐκθέσεων εἰς τήν Εὐρώπη. Σημαντική ἡ συμμετοχή Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, Β΄.

8.9.1963 Τά «Συμπόσια» γλυπτικῆς στήν Σλοβενία. Πρωτοβουλία πού ἀξίζει νά βρεῖ μιμητάς.

14.9.1963 Ἐπιτυχής συμμετοχή στό Διεθνές «Συμπόσιο» Γλυπτῶν (Ἰ. Σπητέρη).

14.9.1963 Λαϊκή καί θρησκευτική τέχνη θά ἐμφανίσει ἡ Ἑλλάδα στήν Μπιεννάλε τοῦ Σάο Πάολο καί σύγχρονα ἔργα τῶν Μολφέση, Γαΐτη καί Κεσσανλῆ. Μέλος τῆς ἑλλανοδίκου ἐπιτροπῆς ὁ Τ. Σπητέρης.

22.9.1963 Διεθνές ραντεβοῦ καλλιτεχνῶν στόν Ἅγιο Μαρίνο. Ἀπό τήν Ἑλλάδα: Κανιάρης, Κεσσανλῆς καί Κουνέλλης.

25.9.1963 Ἡ ἁγιορείτικη τέχνη. Ἐνδιαφέρουσες ἀνακοινώσεις στό Διεθνές Συνέδριο τῆς Βενετίας μέ τήν εὐκαιρία τῆς χιλιετηρίδος.

16.10.1963 Γλυπτό τῆς Σπητέρη θά ἐκτεθεῖ μονίμως στό Μουσεῖο Μοντέρνας Τέχνης τοῦ Σάο Πάολο. Ἐγκωμιαστικά σχόλια τῶν Βραζιλιάνων γιά τήν ἑλληνική συμμετοχή στή φετεινή Μπιεννάλε.

19.10.1963 Οἱ Ἕλληνες ζωγράφοι στό περιοδικό *Biennale* Βενετίας.

25.10.1963 Γλυπτά ἀρχιτεκτονικά καί ἀρχιτεκτονική γλυπτική.

1.11.1963 Ὁ Κεσσανλῆς ἐτιμήθη στήν Μπιεννάλε Νέων.

14.11.1963 Ἡ Ἐθνική Βιβλιοθήκη τῆς Γαλλίας φιλοξενεῖ στό Παρίσι ἀναδρομική ἔκθεσι Γαλάνη. Ἐπίσημη συμμετοχή στόν ἑορτασμό τῶν 80 χρόνων τοῦ μεγάλου Ἕλληνα καλλιτέχνη. Οὐδεμία ἐκδήλωσι στήν Ἑλλάδα.

22.12.1963 Ἡ ἑλληνική λαϊκή τέχνη γοητεύει στό Σάο Πάολο. Οἱ Ἱσπανοί ἐζήτησαν τά ἐκθέματα γιά νά τά παρουσιάσουν στήν Μαδρίτη τό Φεβρουάριο. Ἡ ἐκπροσώπησι τῆς σύγχρονης τέχνης.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

11-31 Μαΐου Τέσσερεις Ἕλληνες τοῦ Παρισιοῦ - Τσόκλης, Κοντός, Παῦλος, Κανιάρης (Στέγη Γραμμάτων καί Τεχνῶν, Ἀθήνα).

Ἰούνιος Jan Snoeck. Ἔκθεση στήν Κοστανιεβίτσα Γιουγκοσλαβίας.

Αὔγουστος Τέσσερεις ζωγράφοι τοῦ ἐξωτερικοῦ - Νίκος, Δανιήλ, Περδικίδης, Χρύσα Ρωμανοῦ. (Αἴθουσα Ἀρχιτεκτονικῆς, Ἀθήνα).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Σεπτέμβριος Μπιεννάλε Σάο-Πάολο. Κατάλογος (Θόδωρος, Ἰ. Σπητέρη, Ἐ. Ζέρβα).
Κατάλογος: Λαϊκή τέχνη.
Παρουσίαση ἔκθεσης Ἀρχιτεκτονική-Γλυπτική (Gallerie Mayer, Παρίσι).
Cossovel (Βενετία). Κατάλογος.

1964

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἀρχιτεκτονική

Φεβρ. - τχ. 43 Ἀρχιτεκτονική γλυπτική καί γλυπτά γιά ἀρχιτεκτονική.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις (Σινιάκ/Λοῦβρο. Σχέδια τοῦ Marké. Δανιήλ, Φιλόλαος).

Μάρτ.-Ἀπρ.
τχ. 44 Pablo Picasso.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις (Σύγχρονη τουρκική τέχνη, Χεττίτες, Salon Realités Nouvelles, Ernst, Ipoustengy, Matta, Buffet - Galerie Domec et A, ἐκθέσεις Ἑλλήνων, Καραχάλιος, Πράσινος).

Μάιος-Ἰούν.
τχ. 45 Τά σαράντα χρόνια τοῦ ὑπερρεαλισμοῦ.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις.

Αὔγ. - τχ. 46 Ἡ Μπιεννάλε τῆς Βενετίας καί οἱ σύγχρονες τάσεις (ἑλληνική συμμετοχή: Βασιλείου, Νικολάου, Ζογγολόπουλος, Κουλεντιανός, Βεντούρας).

Σεπτ.-Ὀκτ.
τχ. 47 Τό pop-art καί ἡ σύγχρονη ζωγραφική.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις (Τάσεις. Tapié, Mathieu, Fr. Klein, Marcoussis, Σύγχρονη γερμανική γλυπτική στό Μουσεῖο Ροντέν, Ἔκθεση κοπτικῆς τέχνης στό Petit Palais).

Chefs d'œuvre de l'Art
15.1.1964 - ἀρ. 44 Stèles funéraires de Serbie.
18.3.1964 - ἀρ. 53 Nouveau palais mycénien à Kato Zakron.
23.7.1964 - ἀρ. 71 Art byzantin - art européen.

Peintres Modernes
Notes biographiques des peintres grecs, ἔκδοση Mazenod, Παρίσι.

Galerie des Arts
Ἀπρ. - ἀρ. 15 Les artistes grecs cherchent encore leur voie.

Prevues
26.5.1964 L'art byzantin - art européen.

Civiltà delle Macchine
Ἰούλ.-Αὔγ.
ἀρ. 4 Les arts plastiques en Grèce contemporaine.

Le Arti
Νοέμβρ. - ἀρ. 11 I pittori Greci.

Notizie dalla Grecia
18.1.1964 - ἀρ. 1 I pittori Greci (Bulletin d'Information de l'Ambassade Grecque à Rome) (ἐπανέκδοση τοῦ προηγούμενου).

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ
Ἐλευθερία
16.1.1964 Νέα ὁμαδική ἔκθεσι εἰς τό Παρίσι Ἑλλήνων ζωγράφων (Λ. Ἀρλιώτη, Στ. Σταματόπουλος, Δ. Φατοῦρος καί Ν. Σαχίνης).
24.1.1964 Ὁ Πικάσσο ἐκθέτει τά τελευταῖα ἔργα του στό Παρίσι. Τό βάρος ἀπό τή σχηματική γραμμή πέφτει τώρα στό χρῶμα.
29.1.1964 Ἔκθεσι ἑλληνικῆς λαϊκῆς τέχνης καί στήν Ἱσπανία. Θά παρουσιασθοῦν τά ἐκθέματα τοῦ Σάο Πάολο.
2.2.1964 Ἡ Τουρκία ἐμφανίζεται ἐπισήμως μέ δύο ἐκθέσεις στήν διεθνῆ καλλιτεχνική σκηνή. Ἔργα σύγχρονης τέχνης καί ἀριστουργήματα τῶν Χετταίων στό Παρίσι.
19.2.1964 Ἀπογοήτευση ἀπό τό σαλόν τῶν Νέων Πραγματικοτήτων (Θόδωρος, Σκλάβος, Κεσσανλῆς).
20.3.1964 Πέντε Ἕλληνες καλλιτέχνες θά ἐκθέσουν ἐφέτος στήν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας (Σπ. Βασιλείου, Ν. Νικολάου, Γ. Ζογγολόπουλος, Κ. Κουλεντιανός, Ν. Βεντούρας).
1.4.1964 1964, ἡ χρονιά τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν στό ἐξωτερικό. Ἐντυπωσιακή ἡ παρουσία τους στό Παρίσι.
19.4.1964 Οἱ Ἕλληνες τοῦ Παρισιοῦ. Ἀνασκόπηση τῆς ἐφετεινῆς των καλλιτεχνικῆς δράσεως. Κριτική γιά τήν ἔκθεσι τῶν πέντε Ἑλλήνων ζωγράφων (Ἀρλιώτη, Φατούρου, Λεφάκη, Σταματοπούλου, Σαχίνη).
11.6.1964 Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι καί γλύπτες μετέχουν στήν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας. Τά ἐγκαίνια θά γίνουν στίς 20 Ἰουνίου.
23.6.1964 Μεγάλη ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἑλληνικοῦ περιπτέρου στήν Μπιεννάλε.
5.7.1964 Μέ ποιά κριτήρια δόθηκαν τά ἐφετεινά βραβεῖα στήν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας. Οἱ Ἕλληνες καλλιτέχνες, παρά τά εὐμενέστατα σχόλια πού προκάλεσαν, δέν μπόρεσαν νά ὑπερφαλαγγίσουν τούς ἀντιπάλους τους.
8.11.1964 Ἡ κρίση στό τέρμα της.
15.11.1964 Οἱ Ἕλληνες στό Παρίσι (Παῦλος, Βαφειάδης, Τάκης, Ἀνδρέου, Κεσσανλῆς, Σκλάβος).
22.11.1964 Ἑκατό ἀριστουργήματα στό παρισινό Μουσεῖο Διακοσμητικῶν Τεχνῶν.
29.11.1964 Ἡ τέχνη τῆς ἐπικολλήσεως ἀπό τόν Μπράκ μέχρι σήμερα. Μία ἐνδιαφέρουσα ἔκθεσι στό παρισινό Μουσεῖο Διακοσμητικῶν Τεχνῶν.

1.12.1964 Ἄρχισε στό Παρίσι τό Διεθνές Φεστιβάλ Χοροῦ.
6.12.1964 Εἶμαι Ἕλληνας, λέγει ὁ Νταλί. Ἔρχεται τό καλοκαίρι στήν Ἀθήνα γιά νά παρουσιάσει ἔργα του στήν πρώτη ἑλληνική Μπιεννάλε.
13.12.1964 Ὁ Γ. Σπυρόπουλος πρεσβευτής τῆς ἑλληνικῆς τέχνης. Ἡ ἀτομική του ἔκθεσι στίς Βρυξέλλες.
25.12.1964 Πόπ-ἄρτ, νεο-νταντά καί νεορρεαλισμός. Α΄.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ἰούνιος Ἑλένη Ζογγολοπούλου (Γκαλερί Il Canale - Βενετία).
Σπύρος Βασιλείου (Βενετία).
Action et réflexion (Γκαλερί Α - Παρίσι).
Γιῶργος Ζογγολόπουλος (Βενετία). Πρόλογος, παρουσίαση.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Ἰούνιος 32α Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Ν. Νικολάου, Σπ. Βασιλείου, Λ. Κουλεντιανός, Γ. Ζογγολόπουλος, Ν. Βεντούρας).

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ

Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα. Ἀνάτυπο ἀπό περ. *Civiltà delle Macchine,* Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, ἀρ. 4, μέ πλήρη ἰταλική μετάφραση.

1965

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἀρχιτεκτονική

Ἰαν.-Ἀπρ.

τχ. 49-50 Σύγχρονη ἑλληνική ζωγραφική. Α΄. Οἱ πρόδρομοι (Παρθένης - Γουναρόπουλος - Παπαλουκᾶς - Μπουζιάνης).
Διεθνεῖς ἐκθέσεις. Ἀφρικανική τέχνη, Μουσεῖο Διακοσμητικῶν Τεχνῶν. 56 χρόνια ἐπικολλήσεις-κίνηση 2 (Γκαλερί Ντενίζ Ρενέ), Μαγκρίτ (Ἰόλας), Picabia (Frustemberg), Dubuffet (Bucher), Poliakof (Pal. Grassi).

Ἰούλ.-Αὔγ.

τχ. 52 Τά Παναθήναια τῆς παγκοσμίου γλυπτικῆς.

Ἐποχές

Μάρτ. - ἀρ. 23 Οἱ Ἕλληνες καλλιτέχνες τοῦ ἐξωτερικοῦ: Ἀριστομένης Ἀγγελόπουλος, Δανιήλ Παναγόπουλος, Παῦλος Διονυσόπουλος.
Ἀπρ. - ἀρ. 24 Ἄλκης Πιερράκος, Κώστας Τσόκλης.
Ἰούν. - ἀρ. 26. Ναυσικά Πάστρα, Ἰωάννα Σπητέρη-Βεροπούλου.
Αὔγ. - ἀρ. 28 Κώστας Ἀνδρέου, Θόδωρος (Παπαδημητρίου), Γιάννης Χριστοφόρου.

Notizie dalla Grecia

18.1.1965 I pittori Greci, ἐπανέκδοση ἀπό περ. *Le Arti,* Νοέμβρ. 1964, ἀρ. 11.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἐλευθερία

1.1.1965 Πόπ-ἄρτ, νεο-νταντά καί νεορρεαλισμός. Β΄.
10.1.1965 Ἀγωνιῶδες ἐρώτημα: Θά ὑπάρχει τέχνη στό μέλλον;
24.1.1965 Ἡ μηχανική σάν μέσον ἐκφράσεως στίς εἰκαστικές τέχνες.
31.1.1965 Οἱ Λουόμενες τοῦ Σεζάν στό Λονδίνο.
Θάνος Τσίγκος (Ὁ τελευταῖος μποέμ).
14.2.1965 Βάν Γκόγκ: ἕνα ἔργο γεμάτο ζωή.
28.2.1965 Ἰταλική νεκρή φύση στή Ζυρίχη.
7.3.1965 Παρίσι: παραμένει παγκόσμιο κέντρο τῆς τέχνης.
14.3.1965 Ἀναδρομική ἔκθεση τοῦ Ἀνρύ Μισώ (Michaux).
21.3.1965 Γιῶργος Ρουώ, ὁ ζωγράφος τῆς κωμωδίας.

25.3.1965 Ἀναμνηστική ἔκθεσις ἔργων τοῦ Θ. Τσίγκου στίς 13 Ἀπριλίου στήν Ἀθήνα.
26.3.1965 Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι ἐκθέτουν στό Βερολίνο (Κυριακοῦ, Ρωμανοῦ, Σταματόπουλος, Σαχίνης, Πυλαδάκης).
28.3.1965 120 ἔργα Καραβάτζιο ἔστειλαν οἱ Ἰταλοί στό Παρίσι.
4.4.1965 Ἀντρέ Μασσόν, μορφή τῆς ζωγραφικῆς τοῦ εἰκοστοῦ αἰώνα. Ἀπό τό ἐπαναστατικό ξεκίνημα ὥς τή σημερινή ὡριμότητα.
5.5.1965 Ὁ Γ. Τσαρούχης γιά τά σκηνικά καί τά κοστούμια τῶν Περσῶν. Τά προβλήματα τοῦ κλειστοῦ χώρου. Τραγωδία. Ἀκατάσχετο πάθος γιά ἰσορροπία.
7.5.1965 Ἕλληνες ζωγράφοι καί γλύπτες στό καλλιτεχνικό προσκήνιο τῆς παρισινῆς ζωῆς. Ἀτομικές παρουσίες καί συμμετοχή σέ ὁμαδικές ἐκθέσεις (Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Χατζησάββα-Φωτίου, Κεσσανλῆς, Παῦλος, Πράσινος, Τσόκλης, Θόδωρος, Σπητέρη, Φιλόλαος).
14.5.1965 Ἡ ἑλληνική παρουσία ἔντονη πάντα στό καλλιτεχνικό Παρίσι.
23.5.1965 Ἡμερολόγιο μιᾶς διαδρομῆς. Ματιές σέ ἐκκλησίες τῆς Κέρκυρας. Στά Μουσεῖα τοῦ Βατικανοῦ. Μία σύντομη ἐπίσκεψη στό Μιλάνο καί τό Σαίν-Γκάλ.
30.5.1965 Τρεῖς νέες ἀτομικές ἐκθέσεις Ἑλλήνων στό Παρίσι (Λυμπεράκη, Κ. Καραχάλιος καί Ντίκος Βυζάντιος).
6.6.1965 Μαρίνι: ὁ ἀνανεωτής τῆς σύγχρονης ἰταλικῆς γλυπτικῆς.
13.6.1965 Ἄρσιλ Γκόρκυ: ὁ Γκωγκέν τῶν Ἀμερικανῶν.
20.6.1965 Ἀλμπέρτο Τζιακομέττι, ὁ πρῶτος ὑπερρεαλιστής γλύπτης.
27.6.1965 Ἐπιστροφή στίς πηγές. Ἀττικό ὅραμα (Ἐκθέσεις Παναθήναια).
4.7.1965 Ἡ κ. Μπουρντέλ μιλεῖ γιά τό ἔργο τοῦ μεγάλου δασκάλου. Γνήσια Ἀθηναία κρατεῖ τήν Ἑλλάδα στήν καρδιά της.
18.7.1965 Μερικές σκέψεις γιά τήν τέχνη καί τό ὄνειρο.
1.8.1965 Φραγκίσκος Γκουάρντι: ἀναδρομική ἔκθεση στήν Βενετία.
8.8.1965 Ἐλευθερία ἤ θάνατος. Ἡ συμβολή τῶν καλλιτεχνῶν στούς ἀπελευθερωτικούς ἀγῶνες.
22.8.1965 Γλυπτική αἴσθηση. Α΄.
29.8.1965 Γλυπτική αἴσθηση. Β΄.
3.10.1965 Ἡ Μπιεννάλε τῶν Ἀθηνῶν ὑπό τήν σκιάν τοῦ Παρθενῶνος.
24.10.1965 Ταξίδι ἔξω ἀπό τόν χρόνο. Ρώμη, Φλωρεντία, Ἀρέτσο, Μπολώνια, Βενετία.
31.10.1965 Πέρα ἀπό τήν ὅραση (ἤ περί κριτικῆς καί ἄλλων τινῶν).
5.12.1965 Μεταμορφώσεις μιᾶς εἰκόνας. Μέ ἀφορμή τήν ἔκθεση βυζαντινῶν εἰκόνων ἀπό τήν Μακεδονία στήν γαλλική πρωτεύουσα.
12.12.1965 Ποιητικός λόγος γιά τόν Γ. Σπυρόπουλο. Ἡ πρώτη του ἀτομική ἔκθεση στό Παρίσι.
19.12.1965 Μία συνάντηση μέ τόν Καντίνσκυ. Ἀπό τίς οἰκονομικές ἐπιστῆμες καί τήν νομική στήν τέχνη.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ
Δεκέμβριος Ἕλληνες ζωγράφοι τοῦ 19ου αἰώνα, Φυλλάδιο Τ.Τ.Τ. (Ἀθήνα).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ
Σεπτέμβριος Παναθήναια παγκοσμίου γλυπτικῆς - Ἀθήνα. Κατάλογος.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ
La peinture grecque et etrusque, ἔκδ. Rencontre, Λωζάνη 1965.
Griechische und entruskische Malerei, ἔκδ. Rencontre, Λωζάνη 1965.
Grekiskt och Etruskiskt målerei, ἔκδ. Rencontre, Λωζάνη 1965.

1966

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
Ἀρχιτεκτονική
Μάρτ.-Ἀπρ.
τχ. 56 Ἐπιστροφή στίς πηγές (Κόντογλου - Γκίκας - Βασιλείου - Τσαρούχης).
Μάιος-Ἰούν.
τχ. 57 Γιά τό ἔργο τοῦ Ἄλκη Πιερράκου. Διεθνές Συμπόσιο Καλῶν Τεχνῶν.

Ἰούλ.-Αὔγ.
τχ. 58 — 33η Μπιεννάλε - Ἡ Ἑλλάδα στήν Βενετία (Β. Κατράκη, Κλ. Λουκόπουλος, Κ. Ἀνδρέου, Γ. Μαυροΐδης, Νικ. Γεωργιάδης).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Δελτίο Τ.Τ.Τ. — Νεοέλληνες ζωγράφοι 19ου αἰώνα (Βρυζάκης - Λύτρας - Βολανάκης - Γύζης - Ἰακωβίδης).

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἐλευθερία

1.1.1966 — Ὅσα παίρνει ὁ ἄνεμος.
9.1.1966 — Ὁ ὑπερρεαλισμός τῆς σήμερον. Ὁ κόσμος τοῦ βάθους.
16.1.1966 — Γύρω ἀπό τίς παρισινές ἐκδόσεις. Διαστάσεις τοῦ 20οῦ αἰώνα. Τοῦ Ρομπέρ Ντελβουά.
23.1.1966 — Ἐξπρεσιονισμός, φωβισμός καί κυβισμός. Οἱ ἀφετηρίες τῆς σύγχρονης τέχνης. Μεγάλη ἔκθεση στό Παρίσι.
30.1.1966 — Ἀλμπέρτο Τζιακομέττι. Στή μνήμη τοῦ μεγάλου γλύπτη.
6.2.1966 — Ἡμιτελής τριλογία.
13.2.1966 — Δύο Ἕλληνες στή Μαδρίτη (Δ. Περδικίδης, Δ. Παπαγεωργίου).
20.2.1966 — Προσκύνημα στό Τολέδο. Ἐκεῖ πού μεγαλούργησε ὁ Γκρέκο.
27.2.1966 — Συνάντηση στή Βαρκελώνη μέ τόν ἄγνωστο Πικάσσο.
Οἱ καταλανικές τοιχογραφίες.
6.3.1966 — Τό ἡμερολόγιο μιᾶς πορείας.
13.3.1966 — Στήν Πράγα ἡ φαντασία τοῦ μπαρόκ.
20.3.1966 — Ὁ γύρος τοῦ κόσμου σέ σαράντα ἡμέρες. Τό ἄλμα πρός τό φῶς.
27.3.1966 — Ὁ γύρος τοῦ κόσμου σέ σαράντα ἡμέρες. Γνωριμία μέ τή χώρα τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου.
3.4.1966 — Ὁ γύρος τοῦ κόσμου σέ σαράντα ἡμέρες. Τέχνη καί ζωή στήν Ἰαπωνία.
10.4.1966 — Ὁ γύρος τοῦ κόσμου σέ σαράντα ἡμέρες. Ὁ δάσκαλος τῶν λουλουδιῶν κι ἡ ἔκπληξη τοῦ βαρβάρου.
24.4.1966 — Ὁ γύρος τοῦ κόσμου σέ σαράντα ἡμέρες. Στό βασίλειο τῶν Κμέρ.
30.4.1966 — Ὁ γύρος τοῦ κόσμου σέ σαράντα ἡμέρες. Χόνγκ Κόνγκ: ἡ πόλη τῶν ἐννέα δράκων.
8.5.1966 — Ἰνδία: Παράδειγμα σύνθεσης τῶν τεχνῶν. Γνωριμία μέ τά βουδδιστικά μοναστήρια στήν Ἀζαντά.
15.5.1966 — Ὁ γύρος τοῦ κόσμου σέ σαράντα ἡμέρες. Ἀπό τή χώρα τῶν ἐλεφάντων. Μπαγκόκ, ἡ Βενετία τῆς Ἀσίας. Στό μεγάλο παλάτι. Τά 394 χαμόγελα τοῦ Βούδδα.
22.5.1966 — Ὁ γύρος τοῦ κόσμου σέ σαράντα ἡμέρες. Μιά ἀναπάντεχη πραγματικότητα. Περσία. Ἕνα διάχυτο ἑλληνικό παρόν. Λαμπρά εὑρήματα τῶν προϊστορικῶν χρόνων. Τά χάλκινα ἀντικείμενα τοῦ Λουριστάν.
29.5.1966 — Ὁ γύρος τοῦ κόσμου σέ σαράντα ἡμέρες. Ἰσπαχάν, ἡ βασιλική πολιτεία. Στά βήματα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἡ γοητεία τοῦ Σιράζ. Τό παλάτι τῶν ὀκτώ παραδείσων καί οἱ 40 τάφοι τῶν δερβίσηδων.
5.6.1966 — Ὁ γύρος τοῦ κόσμου σέ σαράντα ἡμέρες. Στήν χώρα τοῦ Δαρείου. Ἐκεῖ πού σταμάτησαν καί ξαπόστασαν οἱ πολεμιστές ἀπό τήν Ἑλλάδα.
26.6.1966 — Ἡ Μπιεννάλε τῆς Βενετίας καί ἡ ἑλληνική συμμετοχή. Ἐκεῖ πού τιμήθηκε ἡ Βάσω Κατράκη.
17.7.1966 — Τό ἑλληνικό παρόν στήν 33η Μπιεννάλε. Ἡ βράβευση τῆς Βάσως Κατράκη. Ἡ συμμετοχή τῶν Ν. Γεωργιάδη, Γ. Μαυροΐδη, Κ. Ἀνδρέου, Κλ. Λουκόπουλου.
24.7.1966 — Ἡ 33η Μπιεννάλε. Ἐντυπώσεις καί κρίσεις.
31.7.1966 — Ἡ 33η Μπιεννάλε. Συμπεράσματα ἀπό τήν Μπιεννάλε. Ἡ γλυπτική σέ πιό θετικούς δρόμους ἀπό τήν ζωγραφική. Ἡ καθαρή ζωγραφική σέ σημεῖο κορεσμοῦ. Ἡ παρουσία καινούργιων φαινομένων.
7.8.1966 — Ἐντυπώσεις ἀπό τήν 33η Μπιεννάλε. Λαμπρή ἡ ἐκπροσώπηση τῶν συγχρόνων τάσεων τῆς γλυπτικῆς. Ἐλπιδοφόρες διαπιστώσεις στήν πλαστική ἔρευνα.
21.8.1966 — S.O.S. ἀπό τήν Ὕδρα. Νά σταματήσουν οἱ βανδαλισμοί.
28.8.1966 — Ἐντυπωσιακή εἰσβολή γιαπωνέζικης τέχνης. Μία ἔκθεση στό Μουσεῖο Διακοσμητικῶν Τεχνῶν ἀφιερωμένη στίς ἐστάμπες καί τά λουλούδια. Ἡ δροσιά τῆς Ἀνατολῆς στήν καρδιά τῆς Εὐρώπης.

11.9.1966 Ἡ Μπιεννάλε τῶν Ἀθηνῶν. Ἕνα χρόνο μετά τήν λειτουργία της. Ἀπάντηση σέ καλόπιστους ἐπικριτές.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Ἰούνιος 33η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Ν. Γεωργιάδης, Γ. Μαυροΐδης, Κ. Ἀνδρέου, Κλ. Λουκόπουλος, Β. Κατράκη).

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

7 Μαρτίου Ἡ ἐπίδραση τῆς γιαπωνέζικης ξυλογραφίας στή γαλλική ζωγραφική τοῦ 19ου αἰώνα (γαλλικά). Τόκιο.

16.10.1966 Ἡ Μπιεννάλε τῶν Ἀθηνῶν. Μία ἀκόμη ἀπάντηση.

23.10.1966 Πρελούδιο σ' ἕνα συνέδριο. Οἱ κριτικοί τῆς τέχνης συζητοῦν. Γνωριμία μέ τήν Πράγα. Σιλουέτες ἱπποτῶν στήν γέφυρα τοῦ Καρόλου. Ὅταν τά νερά τοῦ Μολδάβα μουρμουρίζουν σκοπούς τοῦ Σμέτανα.

30.10.1966 Ἡ αὐτοκριτική τῶν κριτικῶν στό 9ο Διεθνές Συνέδριο τῆς Πράγας. Ἡ οὐσία, τό νόημα τῆς κριτικῆς. Ποιά ἡ θέσις τῆς αἰσθητικῆς ἀξίας. Ἡ αἰσθητική τῆς κριτικῆς.

13.11.1966 Ὁ ρόλος τῆς κριτικῆς. Ἡ παιδαγωγική σημασία τῆς τέχνης καί ἡ ἐνημέρωση τῆς κοινῆς γνώμης. Συνεργασία καλλιτεχνῶν καί μουσείων.

20.11.1966 Ὁ παρισινός κόσμος τῆς τέχνης. Στό φῶς τοῦ Βερμέρ. Μοναδική ἔκθεση καί παγκόσμιο καλλιτεχνικό γεγονός.

27.11.1966 Τά 85 χρόνια τοῦ Πικάσσο. Ἡ Γαλλία τιμᾶ τόν καλλιτέχνη τοῦ αἰῶνος. 1.000 ἔργα του παρουσιάζονται στό Παρίσι. Παγκόσμιο γεγονός οἱ τρεῖς ἐκθέσεις πού τοῦ ἀφιερώνονται.

4.12.1966 Ὁ Πικάσσο δουλεύει ἀδιάκοπα καί δοκιμάζει τά πάντα. Οἱ «Δεσποινίδες» σταθμός καί ἀφετηρία.

11.12.1966 Μεγάλος ζωγράφος ὁ Πάμπλο Πικάσσο; Σκέψεις πάνω σέ τεράστιο ἔργο. Οἱ πρῶτοι πίνακες καί ἡ ἐξέλιξις.

18.12.1966 Νταντά· ἀναρχικό κίνημα. Μεγάλη ἔκθεση στό Μουσεῖο Μοντέρνας Τέχνης τῶν Παρισίων θυμίζει τά πενηντάχρονά του.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Ἰούνιος 33η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Ν. Γεωργιάδης, Γ. Μαυροΐδης, Κ. Ἀνδρέου, Κλ. Λουκόπουλος, Β. Κατράκη).

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

7 Μαρτίου Ἡ ἐπίδραση τῆς γιαπωνέζικης ξυλογραφίας στή γαλλική ζωγραφική τοῦ 19ου αἰώνα (γαλλικά). Τόκιο.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ

Ossip Zadkine (ἰταλικά), ἔκδ. Fratelli Fabbri, *I Maestri della Scultura,* Μιλάνο 1966.

1967

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Arab Affairs

Ἀπρ. - ἀρ. 4, τ. V Τουταγχαμών. Ἡ ἔκθεση ἀρχαίας αἰγυπτιακῆς τέχνης στό Παρίσι.

Lettres Françaises

22-28 Νοέμβρ. ἀρ. 1.209 Les trésors de Chypre. Petite histoire d'une exposition.

29 Νοέμβρ. ἀρ. 1.210 Zadkine et la Grèce.

Journal Roumain Boucarest

Brancusi.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἐλευθερία

1.1.1967 Πάουλ Κλέ, ὁ μοναχικός ποιητής καί δάσκαλος τοῦ εἰκοστοῦ αἰώνα. Ἡ θέση του στήν σύγχρονη τέχνη.

8.1.1967 Τό πρωτόγονο καί ἡ γοητεία του. Σκέψεις γιά τούς χαμένους πολιτισμούς. Ἐπιστροφή στίς πηγές. Ἡ «βάρβαρη» τέχνη πού ἐπιβάλλεται καί καθοδηγεῖ τήν σύγχρονη αἰσθητική.

15.1.1967 Ποῦ βαδίζει ἡ τέχνη; Ὁ ἀπολογισμός τοῦ χρόνου πού πέρασε. Συμπεράσματα ἀπό τήν ζωντανή ἐμπειρία τῶν μεγάλων ἐκθέσεων. Οἱ τάσεις πού ἐπικρατοῦν σήμερα στήν Εὐρώπη.

22.1.1967 Ποῦ βαδίζει ἡ τέχνη; Πόπ, νεορρεαλιστές καί νεοπαραστατικοί. Ὁ συνδυασμός ζωγραφικῆς καί γλυπτικῆς. Ἐπιταγές μιᾶς νέας ἐποχῆς.

29.1.1967 Κριτική ἀλά γαλλικά. Μέ στόχο μικρούς καί μεγάλους. Ἡ καυστική πολεμική τῶν τελευταίων ἐτῶν φέρνει ἤδη λαμπρά ἀποτελέσματα. Ὁ Μπονάρ καί πάλι στό προσκήνιο.

5.2.1967 Ἡ σύγχρονη ἑλληνική τέχνη στήν Γενεύη. Ἡ ἐπιλογή τῶν ἐκθεμάτων. Κρίσεις καί κρινόμενοι. Τύχη τῶν ἔργων μετά τήν ἀποστολή τους ἀπό τήν Ἑλλάδα.

12.2.1967 Ἡ σύγχρονη ἑλληνική τέχνη στήν Γενεύη. Αἰσθητή ἡ ἀπουσία ἀξιόλογων καλλιτεχνῶν. Μέτρια τά περισσότερα ἐκθέματα.

19.2.1967 Ἡ σύγχρονη ἑλληνική τέχνη στήν Γενεύη. Ἀνάγκη καλοπροαίρετου διαλόγου.

26.2.1967 Τουτανχαμών, τό μυθικό βασιλόπουλο. Ἄγαλμα ἀπό ἀτόφιο χρυσάφι. Ἡ ἀνακάλυψη τῶν θησαυρῶν του τό μεγαλύτερο ἀρχαιολογικό γεγονός τοῦ αἰώνα.

5.3.1967 Τουτανχαμών. Στήν ζωή καί στόν θάνατο. Ἡ ἔκθεση ἀρχαίας αἰγυπτιακῆς τέχνης στό Παρίσι. Δέκα αἴθουσες μέ 45 ἔργα σωστά παρουσιασμένα μέ ἀλληλουχία καί ἐπιστημονική σκέψη.

12.3.1967 Γερ. Σκλάβος. Ὁ γεννημένος γλύπτης. Ἀναζήτηση σέ βάθος.

19.3.1967 Τό μήνυμα τοῦ Μπρανκούζι. Δέκα χρόνια ἀπό τόν θάνατό του! Ἡ προσέγγιση τοῦ ἀπολύτου.

26.3.1967 Ἕνα αἰώνα πίσω μέ τήν Βαλαντόν. Πίνακες γεμάτοι ζωή, σχέδια φορτισμένα μέ πάθος. Τό πιστεύω της, νά δίνεις, ν' ἀγαπᾶς, νά ζωγραφίζεις.

2.4.1967 Πιέρ Σουλάζ. Εἰκοσάχρονη ἀνοδική πορεία. Ἀφορμή ἀπό ἀναδρομική ἔκθεση 85 ἔργων του στό Μουσεῖο Μοντέρνας Τέχνης.

9.4.1967 Τζών Ξερόν. Παγκόσμια καλλιτεχνικά πένθη. Ἕνας ἀκόμη πρωτοπόρος. Ὁ ἑλληνοαμερικανός καλλιτέχνης πού ἐπέβαλε τήν ἀφηρημένη τέχνη στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες.

16.4.1967 Κι ἄνοιξαν πλατειά οἱ δρόμοι στήν Κύπρο. Τά πρῶτα βήματα τῆς νεαρᾶς Δημοκρατίας. Θαυμαστές προσπάθειες γιά τήν διάσωση καί προβολή τῶν ἱστορικῶν μνημείων καί τῶν καλλιτεχνικῶν θησαυρῶν τῆς νήσου.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Μάιος-Ἰούνιος Βλάσης Κανιάρης, Sala del Prado del Atheneo, Μαδρίτη. Κατάλογος.

Δελτίο Τ.Τ.Τ. Νεοέλληνες γλύπτες 19ου αἰώνα (Λ. Δρόσης, Γ. Φυτάλης, Δ. Φιλιππότης, Λ. Σῶχος, Κ. Δημητριάδης).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Σεπτέμβριος Μπιεννάλε Σάο Πάολο, Κύπριοι καλλιτέχνες.

Νοέμβριος Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Θησαυροί τῆς Κύπρου, Musée des Arts Decoratifs, Παρίσι. Μπιεννάλε τῶν Νέων. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Παρίσι, Κύπριοι καλλιτέχνες.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

26 Ἰανουαρίου Ἑλληνική σύγχρονη τέχνη (γαλλικά). (Μουσεῖο Rath, Γενεύη).

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΟΚΙΜΙΑ

La pittura greca ed etrusca, ἔκδοση Il Saggiatore, Μιλάνο 1967.

1968

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

D'Arts Agency

10.2-10.6.1968

ἀρ. 40 — Migliaia di artisti rimangono a Parigi.

10.6-30.10.1968

ἀρ. 41-42 — Requiem per un epoca (34η Μπιεννάλε Βενετίας).

Vie des Arts

ἀρ. 51 — Yves Trudeau, face au fait plastique.

Arta

τ. XV - ἀρ. 10 — A.I.C.A.-XX Congrès.

Cipro Notizie

Μάιος-Ἰούνιος

ἀρ. 3-5 — Mostra Tesori di Cipro (ἔκδ. Κυπριακῆς Πρεσβείας).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Ἰούνιος — 34η Μπιεννάλε. Κύπρος. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Γ. Κυριάκος, Γ. Σκοτεινός, Κ. Ἰωακείμ, Στ. Βότσης, Α. Χρυσοχός, Χρ. Σάββας).

1968-1969 — «Θησαυροί τῆς Κύπρου» (Παρίσι, Μόναχο, Μιλάνο, Γενεύη, Βελιγράδι). Κατάλογος τῆς ἔκθεσης.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Φεβρουάριος — Ἡ γλυπτική σήμερα (γαλλικά) (Μουσεῖο Μοντέρνας Τέχνης, Κεμπέκ, Καναδάς).

28 Μαρτίου — Σκέψεις ἐπί τῆς τέχνης τῆς σήμερον (γαλλικά) (Σχολή Καλῶν Τεχνῶν, Μόντρεαλ, Καναδάς).

1969

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

D'Arts Agency

30.10.1968-10.3.1969

ἀρ. 43-44 — XXe Assemblée de l'A.I.C.A.

ἀρ. 46-47 — Congrès de l'A.I.C.A.

ἀρ. 48 — Une lettre et une entrevue (post mortem) avec Giacometti.

Arta

τ. XVI - ἀρ. 9 — Materie zi spirit (μετάφρ. ἀπό γαλλικά).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Φεβρουάριος — Γ. Κυριάκος (Γκαλερί Hilton - Λευκωσία).

Ἀπρίλιος-Μάιος — Μιχ. Μιχαηλίδης (Γκαλερί Il Giorno, Μιλάνο καί γκαλερί Il Salotto, Κόμο).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Σεπτέμβριος — 10η Μπιεννάλε Σάο Πάολο. Κύπριοι καλλιτέχνες. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Γ. Σκοτεινός, Κ. Ἰωακείμ, Στ. Βότσης, Β. Ζαφείρη, Ἄγγ. Μακρίδης).

Μπιεννάλε τῶν Νέων, Παρίσι. Κύπριοι καλλιτέχνες. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Γ. Σφίκας, Ν. Κουρούσης, Μ. Φοινικαρίδης).

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

31 Ἰανουαρίου — Ἡ τέχνη τοῦ καιροῦ μας (Γαλλικό Πνευματικό Κέντρο, Λευκωσία).

4 Φεβρουαρίου — Ἑλληνική σύγχρονη τέχνη (Γαλλικό Πνευματικό Κέντρο, Λευκωσία).

Δεκέμβριος — Μερικές παρατηρήσεις γιά τή σημερινή τέχνη καί τή βιομηχανική αἰσθητική (γαλλικά) (Β΄ Σεμινάριο Βιομηχανικοῦ Σχεδίου, Μαδρίτη).

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΟΚΙΜΙΑ
Ossip Zadkine. Maîtres de la sculpture (γαλλικά), ἔκδοση Hachette, Παρίσι 1969.

1970

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
D'Arts Agency
Ἰούλ.-Νοέμβρ.
ἀρ. 51-52 — A Venezia comparate le avanguardie estetiche (35 Biennale Internaz. d'Arte).

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ
Τά Νέα - Λευκωσία
13.1.1970 — Alberto Giacometti, ὁ πρῶτος ὑπερρεαλιστής γλύπτης.
13.2.1970 — Ἡ κυρία Μπουρντέλ μιλεῖ γιά τό ἔργο τοῦ μεγάλου δασκάλου.
13.3.1970 — (συνέχεια).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ
Ἰανουάριος 1970 — Κύπριοι καλλιτέχνες. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Αἴθουσα Commonwelth, Λονδίνο).
1970-1972 — Θησαυροί τῆς Κύπρου. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Ἀθήνα, Πράγα, Μόσχα, Λένινγκραντ, Ἀνατ. Βερολίνο, Στοκχόλμη).

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ
L'art de Chypre, ἔκδ. Meulenhoff International, Ἀμστερνταμ 1970.
The Art of Cyprus, ἀγγλική ἔκδ., Weidenfeld and Nicolson, Λονδίνο 1970.
The Art of Cyprus, ἀμερικανική ἔκδ., Reynal and Company, Νέα Ὑόρκη 1970.

1971

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
D'Arts Agency
Ὀκτ.-Νοέμβρ.
ἀρ. 56-57 — Collage: Carattere liberatorio del collage.

Europe Sud-Est
Σεπτ. - ἀρ. 93 — 1821-1971: La peinture néohellénique (Philhellénisme et art).

Rapport 1971, Genève
Caisse d'Epargne. — Leonard de Vinci - Michelange.

Galerie des Arts
Νοέμβρ. — Notes. Maria Caravella.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ
Κερκυραϊκά Νέα
23.8, 6, 13, 20.9, 4, 11, 18.10, 1, 8.11.1971 — Κερκυραῖοι ζωγράφοι τοῦ 19ου αἰώνα (σέ ἐννέα συνέχειες).

Φιλελεύθερος - Λευκωσία
13.10.1971 — Θεσσαλονικεῖς ζωγράφοι ἐκθέτουν στήν Λευκωσία (Π. Λαζαρίδης, Ι. Μανωλεδάκη, Γ. Τούγιας).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ
Ὀκτώβριος — Τέσσερεις Ἕλληνες ζωγράφοι. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Λαζαρίδης, Μανωλεδάκη, Σαχίνης, Τούγιας - Τεχνική Σχολή Λευκωσίας).
Δεκέμβριος — *Vanna Nicolotti* (Γκαλερί Triade - Τορίνο).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

– Μπιεννάλε Σάο Πάολο. Κύπριοι καλλιτέχνες. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Ἀ. Μακρίδης, Ν. Κουρούσης, Ἀνδ. Λαδόμματος, Κ. Στεφανίδου, Ἀ. Σαββίδης).

Σεπτέμβριος Μπιεννάλε Παρισίων. Κύπριοι καλλιτέχνες. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Κ. Ἰωακείμ, Γ. Σφίκας, Ἄγγ. Μακρίδης).

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ

Arte dopo il '45, Grecia, ἔκδ. Cappelli, Μπολώνια 1971.

1972

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

D'Arts Agency

Νοέμβρ.-Δεκ.

ἀρ. 61-62 Osservazioni sulla scultura (Biennale de Venise, 1972).

Δημιουργίες

τχ. 19, 21 Ὄπη Ζούνη.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Τά Νέα

2.12.72 Κριτική γιά τό ἔργο «Ἐπιστροφή στίς Μυκῆνες» (Λ. Χρυσικοπούλου).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ὀκτώβριος Ζωή Σκιαδαρέση (Αἴθουσα Ὥρα, Ἀθήνα).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Ἰούνιος Κατάλογος διεθνοῦς ἐκθέσεως Morgan's Paint (Ραβέννα).

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Μάιος Σκέψεις γιά τή γλυπτική (Σ.Κ.Τ. Μπεζανσόν) (γαλλικά).

Μάιος Ἡ τέχνη τῆς σήμερον (Σ.Κ.Τ. Μπεζανσόν) (γαλλικά).

1973

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Χρονικό 1973

Σεπτ. 1972-

Αὔγ. 1973 - τχ. 4 Σύγχυση καί ἔλλειψη πληροφορίας.

Θέματα Χώρου καί Τεχνῶν

τχ. 4 Τά «ἀδιάκριτα» κοσμήματα τῆς Σωσῶς Κονταράτου-Χουτοπούλου.
Ἑλληνική τέχνη 1945-1970. Μιά κριτική ἀνασκόπηση. Δύο ἀπαντήσεις τῶν Τ. Σπητέρη καί Ἀ. Γ. Ξύδη.
Γιά μερικούς νέους (καί λιγότερο νέους) Ἕλληνες καλλιτέχνες (Σόρογκας, Σκιαδαρέση, Μπουτέας, Ντάβου, Ξαγοράρης, Διοχάντη, Ζούνη).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

28.1-16.2.1973 Ὄπη Ζούνη. Κατάλογος (Γκαλερί Δεσμός, Ἀθήνα).

8-29.3.1973 Vanna Nicolotti. Κατάλογος (Γκαλερί Il Gelso, Lodi).

Ἰούνιος Γ. Τουζένης (Γκαλερί Germain, Παρίσι).

1974

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Χρονικό '74
Σεπτ. 1973-
Αὔγ. 1974 - τχ. 5 Ἡ δραστηριότητα τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν στό ἐξωτερικό.

D'Arts Agency
Ἰούλ. - ἀρ. 70 Anti o Hypercollage ovvero riflessioni sotto forma di diario.
Νοέμβρ.-Δεκ.
ἀρ. 71-72 Diario - collage sulla moda di moda.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

25.11-14.12.1974 Κατάλογος, «Κύπρος 1974, Γ. Σκοτεινός - Ὁ κύκλος τῆς καταγγελίας» (Γκαλερί Ὥρα).
Κατάλογος, Γ. Μίχα, «Γύρω σέ μιά ὀργανωμένη καθαρότητα τῶν σχημάτων» (Γκαλερί Δεσμός).
Κατάλογος, Σπ. Βασιλείου, «Μνήμη τοῦ παρελθόντος» (Γκαλερί Ὕδρα).
27.9-12.10.1974 Κατάλογος, Ἀστεριάδης, «Πῶς βλέπουν οἱ καλλιτέχνες τόν ἑαυτό τους» (Γκαλερί Ὥρα).
14.10-2.11.1974 Κατάλογος, Ἀσ. Μπαχαριάν, «Ἡ ἄσκηση τῆς ἀνελευθερίας» (Γκαλερί Ὥρα).
20.1.1974 Ἀγγελόπουλος «L'Ambiguité lyrique (Foire d'art contemporain, Παρίσι).
Ἀπρίλιος Tsoclis, La ficelle et le clou, «Ἀνάμνηση», 10 λιθογραφίες.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

13.10-24.11.74 «...qui bien resiste». Κατάλογος ἔκθεσης ἀντιφασιστικῶν ἔργων, Λέκκο, Ἰταλία.

1975

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Χρονικό '75
Σεπτ. 1974-Αὔγ.
1975 - τχ. 6 Ἐκθέσεις ἐξωτερικοῦ.

Θέματα Χώρου καί Τεχνῶν
τχ. 6 Διάδοση καί ἀνάπτυξη τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν στή χώρα μας.

Ἀντί
20.9.1975 - τχ. 28 Ἡ τέχνη στήν ἀντίσταση.

Ἐπίκαιρα
12-18.6.1975 Ἕνας θεσμός στό ἑδώλιο (ἔρευνα). (Ἀπαντοῦν: Γ. Σπυρόπουλος, Σπ. Βασιλείου, Γ. Βακιρτζῆς, Ν. Σαχίνης, Δ. Γουναρίδης, Γ. Τουζένης, Π. Τέτσης, Τάσσος, Κ. Ἠλιάδης, Θόδωρος).
25.6-2.7.1975 Ἕνας θεσμός στό ἑδώλιο (συνέχεια ἔρευνας). (Ἀπαντοῦν: Ὁ. Κανέλλης, Ἀ. Ξύδης, Ἔ. Φερεντίνου, Π. Ξαγοράρης, Σ. Σόρογκας, Ν. Πεντζίκης, Μ. Λιανοπούλου, Ἀσ. Μπαχαριάν, Γ. Ζογγολόπουλος).
14-20.8.1975
τχ. 367 Ἡ σύγχρονη ἰταλική γλυπτική.
25.9-1.10.1975
τχ. 373 Ἡ ἐνοραματική ζωγραφική τοῦ Θ. Στάμου στήν Ἀθήνα.
2-8.10.1975
τχ. 374 Ἡ ζωγραφική τοῦ Στάθη Λογοθέτη.
23-29.10.1975
τχ. 377 Μάττα, ἕνας ζωγράφος στρατευμένος ἐπαναστάτης.
Ἀνησυχία καί ποίηση ἑνός ἀκάματου χρωστήρα (Σπ. Βασιλείου).

20-26.11.1975
τχ. 381 Ἡ γλυπτική τοῦ Γερ. Σκλάβου καί τοῦ Γιώργου Νικολαΐδη.
4-10.12.1975
τχ. 383 Ἡ ἐλπιδοφόρα γλυπτική τοῦ Θόδωρου Παπαγιάννη.
19-24.12.1975
τχ. 385 Ἔργα Δανιήλ στό «Δεσμό».

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ
25.4-11.5.1975 Marios Georgiou Loizides. Arrangements pour la comptemplation (Γκαλερί L'Angle, Βρυξέλλες).

1976

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
Ἐπίκαιρα
26.2-3.3.1976
τχ. 395 Τό ζοφερό ὅραμα τῆς Νίκης Καναγκίνη.
4-10.3.1976 -
τχ. 396 «Διαδικασίες-Συστήματα» στήν «Αἴθουσα Τέχνης» (Ὄ. Ζούνη, Μ. Κατζουράκης, Γ. Μίχας, Γ. Μπουτέας, Μπ. Ντάβου, Ν. Πάστρα, Π. Ξαγοράρης).
25-31.3.1976
τχ. 399 Ἕνα ποιητικό ὅραμα τῆς ἑλληνικῆς φύσης (Σπ. Παπαλουκᾶς), Ἀναδρομική ἔκθεση Ἐθνικῆς Πινακοθήκης.
1-7.4.1976
τχ. 400 Ὁ φανταστικός κόσμος τοῦ Βασίλη Κελαϊδῆ.
8-14.4.1976
τχ. 401 Χέρμαν Φράντς Μπλάουτ.
3-9.6.1976
τχ. 409 Ὁραματισμοί καί ἀσκητική ρυθμολογία (Κ. Μπεκιάρη καί Σ. Κονταράτου-Χουτοπούλου).
12-19.9.1976
τχ. 427 Ἡ ἔκθεση τῆς ἑλληνικῆς τέχνης στήν Ἰαπωνία (Ν. Καναγκίνη, Γ. Τούγιας, Γ. Γαΐτης, Δ. Γερολυμάτος, Σ. Σόρογκας, Κ. Ξενάκης, Π. Ξαγοράρης, Γ. Νικολαΐδης καί Θ. Φανουράκης).
14-20.10.1976
τχ. 428 Ἀγήνωρ Ἀστεριάδης, «Ἡ γενιά μου κουράστηκε πολύ». Ἀναδρομική ἔκθεση Ἐθνικῆς Πινακοθήκης.
18-24.11.1976
τχ. 433 Ἡ Διοχάντη στόν «Δεσμό».
9-15.12.1976
τχ. 436 Τά πέντε δωμάτια τοῦ Ἀχ. Ἀπέργη.
16-23.12.1976
τχ. 437 Ἐπιστροφή στίς πηγές. Ἔκθεση τοῦ Γ. Τουζένη (Δεσμός).

Ἀντί
2.10.1976 - τχ. 55 Γιά ἕνα Μουσεῖο Σύγχρονης Τέχνης.

Νέα Δομή
1.6.1976 - τχ. 1 Παπαλουκᾶς - Κοντόπουλος, δύο ζωγράφοι, δύο σταθμοί.
1.11.1976 - τχ. 6 Μπρανκούζι, ὁ γλύπτης τοῦ ἐσωτερικοῦ νοήματος τῶν πραγμάτων.

Χρονικό '76
Σεπτ. 1975-Αὔγ.
1976 - τχ. 7 Ἐκθέσεις Ἑλλήνων στό ἐξωτερικό.

Τό Σῆμα

Ἰούλ. 1976 - τχ. 6 Κριτική γιά σύγχρονους Κύπριους καί Ἑλλαδικούς ζωγράφους καί γλύπτες (Γ. Μαυροΐδης, Θεόφιλος, Γ. Χαλεπᾶς, Γ. Τσαρούχης, Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Ἀλ. Φασιανός, Τάκης, Γ. Βογιατζῆς, Ε. Μπέη. Ἡ. Πασίσης, Δ. Κωνσταντίνου, Γ. Τουζένης).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

13.3-31.5.1976 Σύγχρονη ἑλληνική τέχνη, Μουσεῖο Χακόνε, Ἰαπωνία (9 ἐκθέτες) (Καναγκίνη, Τούγιας, Γαΐτης, Γερολυμάτος, Σόρογκας, Ξενάκης, Ξαγοράρης, Νικολαΐδης, Φανουράκης).

1977

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἐπίκαιρα

13-19.1.1977
τχ. 441 Ὁ Γ. Σκοτεινός στήν γκαλερί Ὥρα.

27.1-2.2.1977
τχ. 443 Τίτα Κριεζῆ: Ματιές στή φύση.

9-15.2.1977
τχ. 444 Τά οὐδέτερα πλήθη τοῦ Γαΐτη.

24.2-2.3.1977
τχ. 447 Ὁ Περικλῆς Πανταζῆς στό Ἀμερικανικό Κολλέγιο.

3-9.3.1977
τχ. 448 Μελέτη σέ τετράγωνα καί κύκλους (Ναυσικᾶ Πάστρα).

31.3-6.4.1977
τχ. 452 Θανάσης Ἀπάρτης, ἕνας δάσκαλος τῆς νεοελληνικῆς γλυπτικῆς.

14-20.4.1977
τχ. 454 Κ. Μαλάμος καί Ἀντ. Ἀπέργης στήν γκαλερί Ἀργώ.

28.4-4.5.1977
τχ. 456 Λιτή ἀπόδοση τοῦ λογισμοῦ (Μ. Κατζουράκης καί Μαν. Μαυρομμάτης).

19-25.5.1977
τχ. 459 Εἰκαστικά («Δεσμός», Κάσσελ, Μπιεννάλε Βαλπαράιζο, Μαντζού, 15η Ἔκθ. Συμβουλίου Εὐρώπης, 29η Γενική Συνέλευση καί 13ο Συνέδριο A.I.C.A.).

26.5-2.6.1977
τχ. 460 Εἰκαστικά (Κέντρο Ζώρζ Πομπιντοῦ, Συνάντηση Σ. Ντελωναί-Τριστάν Τζαρά). «Τοσονταϊφί», γιαπωνέζικος ναός.

2-8.6.1977
τχ. 461 Εἰκαστικά στήν Ἑλλάδα καί στόν κόσμο (Καλλιτεχνήματα τοῦ Ἰσλάμ, Συμπληρωματικά ντοκουμέντα Κάσσελ, Μπιεννάλε Βενετίας (κατάργηση ἐπιτροπῆς), Ὀρανζερί, ἔκθεση Μούρ).

23-29.6.1977
τχ. 464 Εἰκαστικά. Ἡ δίκη τοῦ περιοδικοῦ τέχνης «Σῆμα».

23-29.6.1977
τχ. 464 Οἱ νεωτεριστικές τάσεις τῆς γιουγκοσλαβικῆς τέχνης.

17-23.7.1977
τχ. 466 Ματιές στίς ἀθηναϊκές γκαλερί (ἐκθέσεις τῶν Εὐδ. Καραγιάννη, Μ. Ὀρφανουδάκη, Ἰω. Ἀσμάνη, Γαβρ. Σίμωσι).

21-27.7.1977
τχ. 468 Τρεῖς ἐκθέσεις γλυπτικῆς στήν Ἀθήνα (Δημ. Ἀρμακόλας, Κοσμ. Δοβλέτογλου, Γαβρ. Σίμωσι).

4-10.8.1977
τχ. 470 Ἡ Εὐρωπαϊκή Ἔκθεση τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης. Ντοκουμέντα 6 (Κάσσελ).

18-24.8.1977
τχ. 472 Μπιεννάλε Νέων στό Παρίσι. Μπιεννάλε γλυπτικῆς Μιντελχάιμ, Ἀμβέρσα.

1-7.9.1977
τχ. 474 Ἔφυγε καί ἡ Λέλα Πασχάλη.
8-14.9.1977
τχ. 475 Ἡ τέχνη τοῦ Γ. Μπουζιάνη (Ἀναδρομική ἔκθεση ΕΠΑ).
22-28.9.1977
τχ. 477 Βιομηχανία καί τέχνη (Ἄγγ. Λομβαρδιᾶς).
24-30.11.1977
τχ. 486 Ὁ Κ. Ἀνδρέου στήν αἴθουσα ΑΤΑ.
1-7.12.1977
τχ. 487 Εἰκαστικά (Ἑλλάδα - Μουσεῖο Μπενάκη, ΕΠΑ, Ἔκθεση Βελιγραδίου, Παρίσι, Φθινοπωρινό Φεστιβάλ, Γλυπτά Παναγίας Παρισίων).

Θέματα Χώρου καί Τεχνῶν
τχ. 8 Τό «πρόσωπο» τῆς ἑλληνικῆς τέχνης.

Οἱ Ὁρίζοντες
Ἰούν. - τχ. 751 Ὁ ἅγιος Φραγκίσκος τῆς Ἀσσίζης στήν τέχνη.
Ὀκτ. - τχ. 753 Ὁ ἅγιος Φραγκίσκος τῆς Ἀσσίζης στήν τέχνη (συνέχεια).
Νοέμβρ. - τχ. 754 Ὁ ἅγιος Φραγκίσκος τῆς Ἀσσίζης στήν τέχνη (συνέχεια).

Δεσμός
Μάιος Ὑποθέσεις γιά Μουσεῖο Σύγχρονης Τέχνης.

Τό Τρίτο Μάτι
Ὀκτ.-Δεκ.
τχ. 2 Γεράσιμος Σταματελάτος (Στέρης).

Συλλέκτης
Δεκ. - τχ. 33 Μπέμπα Ἀγγελινοῦ.

Τομές
Μάιος-Ἰούν.
τχ. 12-13 Ἀφιέρωμα στούς Μιλλιέξ.

Δελτίο Ἀναγνωστικῆς Ἑταιρείας Κερκύρας
τχ. 14 Δημήτρης Ἄνθης.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ
Καθολική
20.12.1977 Ἡ προσκύνηση τῆς Φάτνης.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ
1.12.1977 Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα. Αἴθουσα Zacheta Βαρσοβίας.
3.5.1977 Ὁ Ἅγ. Φραγκῖσκος τῆς Ἀσσίζης ὅπως τόν εἶδε ὁ Ν. Καζαντζάκης (Ροταριανοί Θεσ/νίκης).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ
1-31.12.1977 Ἔκθεση στήν αἴθουσα Zacheta Βαρσοβίας (21 ἐκθέτες) (Θ. Ἀκριβόπουλος, Χρ. Καρᾶς, Γ. Σίμωσι, Ἀχ. Δρούγκας, Λ. Ἀρλιώτη, Κ. Τσόκλης, Κλ. Λουκόπουλος, Γ. Μίχας, Μπία Ντάβου, Διοχάντη, Χρ. Ζερβοῦ, Κοσμ. Ξενάκης, Κωνστ. Ξενάκης, Γ. Ζογγολόπουλος, Θόδωρος, Βλ. Κανιάρης, Β. Κατράκη, Ν. Ἐγγονόπουλος, Β. Κελαϊδῆς, Ἀ. Φασιανός, Μ. Κατζουράκης). Νικολάου.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ
Ἀνταποκρίσεις, καλλιτεχνικά βιώματα, ἔκδ. Πολύπλανο, Ἀθήνα 1977.
Le grand livre de la peinture - La peinture grecque et etrusque, ἔκδ. Edito-Service, S.A., Genève 1977, τ. 1, σ. 141-175.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἐπίκαιρα

5-11.1.1978
τχ. 492 Ἕλληνες καλλιτέχνες στή Βαρσοβία.

12-18.1.1978
τχ. 493 Εἰκαστικά (Ἰταλία: Φρ. Ρούσσολι, Μπολώνια. Γαλλία: Παρισινή ἐμποροπανήγυρις, Ροῦμπενς, Σεζάν).

19-25.1.1978
τχ. 494 Ὁ παράδοξος Ἀλέκος Φασιανός.

23.2-1.3.1978
τχ. 499 Εἰκαστικά (Ἑλλάδα: Νεορρεαλισμός, ΕΠΑ, Ἐκθέσεις. Γαλλία: Λαϊκή γελοιογραφία, Μοντέρνα τέχνη στά ἐπαρχιακά μουσεῖα, Ροῦμπενς).

30.3-5.4.1978
τχ. 504 Ὁ Χρῆστος Καρᾶς στό «Δεσμό».

13-19.4.1978
τχ. 506 Δύο ἐκθέσεις τοῦ Διαμαντόπουλου.

6-12.7.1978
τχ. 518 Σύγχρονη ἰταλική χαρακτική στήν Ἐθνική Πινακοθήκη.

26.6-5.7.1978
τχ. 517 Μιά σημαντική δωρεά τοῦ Θεόδωρου Στάμου στήν Ἐθνική Πινακοθήκη.

31.8-6.9.1978
τχ. 526 Γεγονότα πού ξεχώρισαν στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό (Σεζάν, Ἀπό τόν Ρενουάρ στόν Ματίς, ἔκθ. Παρίσι - Βερολίνο, Γιάννης Ξενάκης, Σάμ Φράνσις, Ἰπουστεγκύ, Συλλ. Πικάσσο στό Λοῦβρο).

7-13.9.1978
τχ. 527 Ἡ Μπιεννάλε τῆς Βενετίας (Α΄).

21-27.9.1978
τχ. 529 Ἡ Μπιεννάλε τῆς Βενετίας (Β΄).

2-8.11.1978
τχ. 535 Τό Φθινοπωρινό Φεστιβάλ τοῦ Παρισιοῦ.

23-29.11.1978
τχ. 538 Ἀχιλλέας Δρούγκας, ὁ ρωμαλέος καλλιτέχνης.

21-27.12.1978
τχ. 542 Τά περίεργα στόν εἰκαστικό χῶρο (Μήνας Στοκχόλμης, Νικόλας).

Τό Σῆμα

Ἰαν.-Φεβρ.
τχ. 21 Ἡ μετάπλαση τῆς καλλιτεχνικῆς εὐαισθησίας τῆς Εὐρώπης τόν 20ό αἰώνα.

Τό Τρίτο Μάτι

Ἰαν.-Μάρτ.
τχ. 3 Ἡ ἀποκατάσταση ἑνός ζωγράφου - Τάκης Μάρθας.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

10.1-4.2.1978 Μπέμπα Ἀγγελινοῦ. Πρόλογος καταλόγου ἔκθεσης. «Ἑταιρεία Διάδοσης Σύγχρονης Τέχνης - Καλλιτεχνική ΕΠΕ».

15.2-4.3.1978 Ἔφη Μιχελῆ. Πρόλογος καταλόγου ἀναδρομικῆς ἔκθεσης. Γκαλερί Ἄστορ.

20.3.-16.4.1978 Λέλα Πασχάλη. Πρόλογος καταλόγου ἀναδρομικῆς ἔκθεσης χαρακτικῆς, Δῆμος Παλαιοῦ Φαλήρου.

Νίκος Χρονόπουλος. Πρόλογος καταλόγου.

Ὀκτ. - Νοέμβρ. Βαγγέλης Φαεινός. Πρόλογος καταλόγου ἔκθεσης. Γκαλερί Ζυγός.

Νοέμβρ. - Δεκ. Σπύρος Βασιλείου. Πρόλογος καταλόγου ἔκθεσης. Γκαλερί Τό Τρίτο Μάτι καί Αἴθουσα ἐκθέσεων Ἀθηνῶν.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ἀθήνα 5.4.1978 Τάκης Μάρθας. Τό ἔργο καί οἱ ἰδέες του στή Νεοελληνική ζωγραφική.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

24.1-26.2.1978 Ἔκθεση ἑλληνικῆς τέχνης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη (Γ. Τσαρούχης, Σπ. Βασιλείου, Ν. Νικολάου, Γ. Σικελιώτης, Ἀ. Φασιανός, Κ. Παρθένης, Γ. Μπουζιάνης, Γ. Γουναρόπουλος, Κ. Μαλέας, Γ. Χαλεπᾶς, Φ. Κόντογλου, Δ. Διαμαντόπουλος, Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Σπ. Παπαλουκᾶς, Ν. Ἐγγονόπουλος, Γ. Μόραλης, Λ. Ἀρλιώτη, Γ. Μαυροΐδης, Κ. Μπεκιάρη, Ἀ. Κοντόπουλος, Β. Σεμερτζίδης, Χρ. Δαγκλῆς, Δ. Μεγαλίδης, Β. Κατράκη, Τάσσος, Μ. Μακρῆς).

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ

Ἱστορία Ἑλληνικοῦ Ἔθνους

τ. ΙΕ΄ Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941. Μεσοπόλεμος (ἀπό τούς Βαλκανικούς πολέμους ὡς τό 1940). Ἐκδοτική Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1978.

1979

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἐπίκαιρα

10.1.1979

τχ. 544 Μισός αἰώνας δουλειᾶς τοῦ Κόντογλου, ἀναδρομική ἔκθεση στήν Ἐθνική Πινακοθήκη.

18-24.1.1979

τχ. 546 Ἔργα Χαλεπᾶ στήν Πινακοθήκη.

5-12.4.1979

τχ. 557 Ὁ Μέμος Μακρῆς στήν Πινακοθήκη.

12-18.4.1979

τχ. 558 Παρίσι: Οἱ μεγάλες ἐκθέσεις (Γκράν Παλαί: Λε Ναίν, Σαρντέν, Ἔκθεση Σκυθῶν. Πετί Παλαί: Ἰνδίες, 5.000 χρόνια τέχνης).

19-25.4.1979

τχ. 559 «Σαλόν τῶν Ἀνεξαρτήτων» στό Παρίσι.

26.4-2.5.1979

τχ. 560 Ἕλληνες καλλιτέχνες στό ἐξωτερικό (Ἑλ. Βερναρδάκη, Γ. Γαΐτης, Ἀλ. Φασιανός, Ναυσ. Πάστρα).

7-13.6.1979

τχ. 566 «Ἡ Ἑλλάδα τῶν Νησιῶν» στό Λοῦβρο.

13-19.7.1979

τχ. 572 Σύγχρονη γλυπτική στό Φάληρο.

26.7-2.8.1979

τχ. 573 Ἡ Συλλογή Βορρέ, μιά πολύτιμη προσφορά.

2.8.1979

τχ. 574 Ἡ ἔκθεση τῆς Σ. Βάρη στό «Δεσμό».

16.8.1979

τχ. 576 Ἡ ἔκθεση ἔργων τοῦ Γκρέκο (Μερικές παρατηρήσεις).

23.8.1979

τχ. 577 Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι καί πέντε παιδικά παραμύθια (Θεόφιλος, Γ. Γουναρόπουλος, Ν. Γύζης, Γ. Ἰακωβίδης, Γ. Μπουζιάνης).

6.9.1979

τχ. 579 Σημαντικές ἐκθέσεις στό Παρίσι (Κέντρο Πομπιντοῦ - Παρίσι, Μόσχα, Λοῦβρο, Αἰγαῖο Πέλαγος, Νησιωτική Ἑλλάς. Θρησκευτική τέχνη Βενετίας 1500-1600).

13.9.1979

τχ. 580 Ἐκθέσεις στήν Ἰταλία (Μπιεννάλε Βενετίας).

20.9.1979

τχ. 581 Ἐκθέσεις στή Γαλλία (Σαλόν τῶν Νέων Πραγματικοτήτων, FIAC, Κέντρο Πομπιντοῦ: Οἱ Ρῶσοι στό Παρίσι, 1919-1939).

27.9.1979
τχ. 582 Μεγάλες ἐκθέσεις στά γαλλικά μουσεῖα (Εὐρωπαϊκή τέχνη στήν Αὐλή τῆς Ἱσπανίας στόν 18ο αἰ. Ἡ οἰκογένεια τῶν προσωπογραφιῶν).
11.10.1979
τχ. 584 Παρίσι-Μόσχα, 1900-1930, στό Κέντρο Πομπιντοῦ.
18.10.1979
τχ. 585 Ἡ τέχνη τῆς φωτογραφίας (Μάριος Χιόνος).

Ζυγός
Ἰαν.-Φεβρ.
τχ. 33 Ὁ μαγικός ρεαλισμός τοῦ Θανάση Ἀκριβόπουλου.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ
31.1-28.2.1979 Hélène Vernardaki. Πρόλογος καταλόγου. Γκαλερί Paul Facchetti, Παρίσι.

ΒΙΒΛΙΑ
3 αἰῶνες νεοελληνικῆς τέχνης, 1660-1967, τ. Α΄-Γ΄, Ἐκδοτικός Ὀργανισμός «Πάπυρος», Ἀθήνα.

1980

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
Ἐπίκαιρα
3.1.1980
τχ. 596 Δύο πρωτότυπες ἐκθέσεις (Προσωπογραφίες - Φερνάντ Κνόπφ).
Requiem γιά ἕναν καλλιτέχνη (Ὁ θάνατος τῆς Λίλης Ἀρλιώτη).
31.1.1980
τχ. 600 Πικάσσο, ὁ δάσκαλος τῆς ἐλευθερίας (Ἔκθεση Γκράν Παλαί).
Ἡ ὀπτική τῆς ἐντύπωσης (Ἡ συλλογή Γκυγιώμ Βαλτέρ μέ ἔργα ἐμπρεσιονιστῶν καί μετεμπρεσιονιστῶν στήν Ἀθήνα).
7.2.1980
τχ. 601 Μνήμη Ἀλέκου Κοντόπουλου (Τρεῖς ἐκθέσεις στήν Ἀθήνα).
14.2.1980
τχ. 602 Μονογραφίες γιά δύο καλλιτέχνες (Χ"κυριάκο Γκίκα, Ἀλ. Κοντόπουλο).
Χωρίς τήν Ἔφη Φερεντίνου.
28.2.1980
τχ. 604 Τά κλασικά ἀνθρωπάκια τοῦ Γαΐτη (Ἔκθεση στό Πολύπλανο).
6.3.1980
τχ. 605 Ἐμπρεσιονιστές στήν Πινακοθήκη.
13.3.1980
τχ. 606 Ἀφιέρωμα στήν Ἑλλάδα 1940-44 (Τατιάνα καί Ροζέ Μιλλιέξ).
20-26.3.1980
τχ. 607 Τόπος καί εἰκόνα ἀπό τόν 15ο-19ο αἰώνα.
10-16.4.1980
τχ. 610 Παλιά χαράγματα γιά τή Σαντορίνη (Συλλογή Τσίτουρα).
17-23.4.1980
τχ. 611 Σαλβαντόρ Νταλί, ὁ ἀποστάτης τοῦ ὑπερρεαλισμοῦ (Ἔκθεση στό Γαλλ. Ἰνστιτοῦτο).
1-7.5.1980
τχ. 613 Γλυπτική τῆς Γαβριέλλας Σίμωσι στό Πολύπλανο.
29.5-6.6.1980
τχ. 617 Ὁ Κωνσταντίνος Μαλέας στήν ΕΠΑ (Ἀναδρομική ἔκθεση).
7-13.6.1980
τχ. 618 Ὄνειρα, πραγματικότητα καί μερικές ἐκθέσεις στή Γαλλία (Βιολλέ Λέ Ντύκ, Κλώντ Μονέ, Σαλόν τῆς Νέας Ζωγραφικῆς).
3.7.1980
τχ. 622 Μπιεννάλε τῆς Βενετίας. Ἀντιπαράθεση τοῦ παρελθόντος στό παρόν.

31.7-6.8.1980
τχ. 626 Γλυπτική τῆς Μπέλλας Ραυτοπούλου.
Ὁ ἀρχιτέκτονας Γ. Κανδύλης καί τά ἔπιπλα Thoné.

7-13.8.1980
τχ. 627 Ἡ νέα οἰκονομία στήν τέχνη.

28.8-3.9.1980
τχ. 630 Ἀξιόλογες ἐκθέσεις στό ἐξωτερικό (Μπιεννάλε τῶν Νέων, Παρίσι, Κλώντ Μονέ, Νίκη ντέ Σαίν Φάλ).

16-22.10.1980
τχ. 637 Ἡ Φλωρεντία τῶν Μεδίκων καί ἡ 10η Μπιεννάλε Νέων.

6-12.11.1980
τχ. 640 Ἄς μείνει ἡ τέχνη τέχνη (Βλ. Κανιάρης, Ἀλ. Φασιανός).

11-17.12.1980
τχ. 645 Ἡ εἰκόνα μιᾶς γερασμένης πρωτοπορίας στήν 11η Μπιεννάλε Νέων στό Παρίσι.

5.2.1981
τχ. 653 Ἡ ἐπιστολή τοῦ κ. Ξύδη καί ἡ ἀπάντηση τοῦ κ. Σπητέρη.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

14.1.1980 Ἀλ. Κοντόπουλος

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

25.2-15.3.1980 Π. Φιλιππίδη. Πρόλογος καταλόγου Ἔκθεσης. Γκαλερί Χ. Ἐγγονόπουλος.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Νεοέλληνες ζωγράφοι: Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Διεύθυνση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ. Εἰσαγωγή καί παρουσιάσεις (Γ. Βαρλάμος, Σπ. Βασιλείου, Δημ. Γέρος, Κ. Γραμματόπουλος, Ἶρις Δρακούλη, Ν. Ἐγγονόπουλος, Κ. Μαλάμος, Γ. Μανουσάκης, Ι. Μητσέα-Μαλάμου, Δ. Μυταρᾶς, Ν. Νικολάου, Βαλ. Σεμερτζίδης, Γ. Σικελιώτης, Γ. Σπυρόπουλος, Ἀ. Τάσσος, Παν. Τέτσης, Γ. Τσαρούχης, Βρ. Τσοῦχλος, Ἀ. Φασιανός, Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας).

1981

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἐπίκαιρα

1-7.1.1981
τχ. 648 Ἡ FIAC καί μερικές ἄλλες ἐκθέσεις στό Παρίσι (FIAC-Μπομπούρ, Τσίγκος. Καλλιτεχνικό κέντρο τοῦ Μαραί, Χοκουζάι).

8-15.1.1981
τχ. 649 Ἡ ἔκθεση Τέρνερ στήν Ἐθνική Πινακοθήκη.

16-22.1.1981
τχ. 651 Οἱ ρεαλισμοί τοῦ Μεσοπολέμου.

5-11.3. 1981
τχ. 657 Τά καλλιτεχνικά ἡμερολόγια (Ν. Γύζης, Δ. Γαλάνη, Νομίσματα Ἑπτανήσου, Χαρακτικά Σπ. Βασιλείου, Οἰκοδόμοι Διαμ. Διαμαντόπουλου, Οὐίλιαμ Κόλλε, Ὁ Μπρέγκελ καί ἡ ἐποχή του).

26.3.1981
τχ. 660 Ἔκθεση Ζάν Μισώ καί Ζάο Βούκι στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο.

2-8.4.1981
τχ. 661 Ὁ ὑπερρεαλισμός καί ὁ Νίκος Ἐγγονόπουλος.

23-29.4.1981
τχ. 664 Τό γλυπτικό ἔργο τοῦ Χρήστου Καπράλου.

7.5.1981
τχ. 666 Καλλιτεχνικῶν ἡμερολογίων συνέχεια.

14-20.5.1981
τχ. 667 Εἰκόνες τῆς ταυτότητάς μας (Διεθνής συνάντηση Διευθυντῶν Μουσείων στό Κέντρο Δελφῶν).

21-27.5.1981
τχ. 668 Ἕνα ἐνδιαφέρον πολιτιστικό πρόγραμμα στή γαλλική πόλη Μάρν Λά Βαλαί.

11-17.6.1981
τχ. 671 Δύο πολύτιμα λευκώματα (Ἡ Ἀθήνα ἀπό παλιές κάρτ-ποστάλ καί 84 χαλκογραφίες ἀπό τήν Ἑλλάδα).
Ἡμερολογίων συνέχεια (Ἀρχαία Κύπρος - Στρατιωτικοί Ἅγιοι στίς Καρυές τοῦ Πρωτάτου, Μακεδονική Σχολή, Στολές ἀπό τό παλιό ναυτικό, Φραγκισκανοί/Ἅγιος Φραγκίσκος. Διεθνής ἔκθεση ἀναπήρων καλλιτεχνῶν).

17.9.1981
τχ. 685 Στό Παρίσι καί στήν Κολωνία (Παρίσι - Παρίσι στό Μπωμπούρ, Δυτική τέχνη, Ἰταλική ταυτότητα).

29.10.1981
τχ. 691 Ἑκατό χρόνια ἀπό τή γέννηση τοῦ Φερνάν Λεζέ.

12-18.11.1981
τχ. 693 Μιά πρωτότυπη ἔκθεση ταπισερί στή Λωζάνη (Διεθνής Μπιεννάλε τῆς ταπισερί).

Τομές
Μάιος - τχ. 72 Βίος καί δράση τοῦ πρώτου ξένου ζωγράφου στήν Ἑλλάδα (Anton Pige).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ
Ἰούλιος-Αὔγουστος Μερικοί σύγχρονοι Ἰταλοί γλύπτες. Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων (Andrea e Pietro Cascella, Pietro Consagra, Arnaldo Pomodoro, Giò Pomodoro, Carlo Ramous, Francesco Somaini, Alic Cavaliere, Gianfranco Pardi, Maurizio Staccioli).
19 Ἰανουαρίου Ἀμαλία Μαργαριτώφ-Ζαχαριάδου (Σύνδεσμος Καλλιτεχνῶν καί Βιοτεχνῶν Τέχνης).
21.9-9.10.1981 Γιάννης Μαλτέζος. Πρόλογος καταλόγου ἔκθεσης. Γκαλερί Dada.

1982

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
Ἐπίκαιρα
29.4.1982
τχ. 717 Ὑπάρχουν ἀκόμα Μαικῆνες στόν τόπο μας (Μουσεῖο Βορρέ).

27.5.1982
τχ. 721 Ἡ γοητεία τοῦ «ἐγώ» ἤ βεντετομανία.
Ἡ ἔκθεση ζωγραφικῆς τοῦ Σπύρου Παπαλουκᾶ.

17.6.1982
τχ. 724 Tseklenis from Gaitis.

8.7.1982
τχ. 727 Δύο σημαντικές εἰκαστικές ἐκδηλώσεις: 9ο Ἐμπορικό Φεστιβάλ Σύγχρονης Τέχνης καί Συνέδριο A.I.C.A.

29.7.1982
τχ. 730 Ἡ συλλογή Δημήτρη Πιερίδη.

4.11.1982
τχ. 744 Οἱ μεγάλες ἐκθέσεις ἐξωτερικοῦ (Μπιεννάλε Βενετίας, Ντοκουμέντα Κάσσελ, Τσάιτγκάιστ Βερολίνο).

11-17.11.1982
τχ. 745 Ἡ Μπιεννάλε τῶν Νέων στό Παρίσι.

9-15.12.1982
τχ. 749 Μπαουχάους, ἡ Σχολή πού σημάδεψε τήν αἰσθητική τοῦ 20οῦ αἰώνα.

ΑΛΛΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ
Πάνος Βαλσαμάκης (ἔκδ. Τελλογλείου Ἱδρύματος, 1982). Βιβλιοκρισία στό περ. *Διαβάζω*.

Ἀπομνημονεύματα Στρατηγοῦ Μακρυγιάννη. Ἐλευθερία ἢ θάνατος τοῦ Γιώργου καί Κάριν Ἀρίδα, μέ εἰκονογραφία Παναγιώτη Ζωγράφου, ἔκδ. Λειψίας 1982. Βιβλιοκρισία.
Ὁ Λεονάρντο Ντά Βίντσι σήμερα. Ἡ ἐπικαιρότητα τοῦ ἔργου του. Περ. *Νέα Ἑστία*.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Μάιος-Ἰούνιος — Dessins des Enfants de Chypre. Πρόλογος καταλόγου ἔκθεσης. Centre Culturel Hellénique - Maison de la Grèce.

ΒΙΒΛΙΑ

Δάσκαλοι τῆς ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς τοῦ 19ου καί 20οῦ αἰώνα, ἔκδ. Καστανιώτη, Ἀθήνα.

1983

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἐπίκαιρα

30.12.82
τχ. 752 — Γλυπτικές μετατροπές (Χριστίνα Ζερβοῦ).
27.1.1983
τχ. 756 — Θανάσης Ἀκριβόπουλος, ὁ ζωγράφος τοῦ μοναχικοῦ ἀνθρώπου.
10.2.1983
τχ. 758 — «Ἀθήνα» (Λεύκωμα Μάριου Ἀγγελόπουλου).
17.2.1983
τχ. 759 — Ὁ Πικάσσο καί ἡ Μεσόγειος.
3.3.1983
τχ. 761 — Τά καλλιτεχνικά ἡμερολόγια τοῦ 1983.
14.4. 1983 — Ὁ Νίκος Ἐγγονόπουλος καί ὁ ἑλληνικός ὑπερρεαλισμός.
17.11.1983 — Χέρμαν Μπλάουτ. Κριτική προσέγγιση ἑνός κόσμου πού χάνεται.

Διαβάζω

30.11.1983
ἀρ. 82 — Π. Βαλσαμάκης: Μᾶς χρειάζεται περισσότερη ἐκλεκτικότητα καί ἑλληνικό μεράκι, ἔκδοση Τελλογλείου Ἱδρύματος, Θεσσαλονίκη 1982. Βιβλιοκρισία.
14.12.1983
ἀρ. 83 — Τίμοθυ Χίλτον: Πικάσσο, Ὑποδομή, Ἀθήνα 1982. Βιβλιοκρισία.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

24.1-5.2.1983 — Ἀνθή Σοφοκλέους. Πρόλογος καταλόγου ἔκθεσης. Γκαλερί Ἀγκάθι.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΙΑ

Ἡ τέχνη στήν Ἑλλάδα μετά τό 1945 (μετάφραση ἀπό τό *Arte dopo il '45)*, ἔκδ. Ὀδυσσέας, Ἀθήνα.

1984

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἀγροτικά

Ἀπρ.-Μάιος
τχ. 10 — Θεόφιλος Χατζημιχαήλ.
Σεπτ. - τχ. 13 — Στή μνήμη τοῦ Γιώργου Σικελιώτη (1917-1984).
Ὀκτ. - τχ. 14 — Παναγιώτης Ζωγράφος.
Νοέμβρ. - τχ. 15 — Στό Γιάννη τό φίλο μου.
Δεκ. - τχ. 16 — Ἀθανάσιος Ἰατρίδης.

Εἰκαστικά

Μάιος - τχ. 29 — Οἱ Μπιεννάλε τῶν Παρισίων. Οἱ μετασχηματισμοί τοῦ Παντελῆ Ξαγοράρη (Συζήτηση μέ τούς ἱστορικούς τέχνης Τ. Σπητέρη καί Μ. Στεφανίδη). Ἕνας μεγάλος μᾶς ἔλειψε (Μιρό).

Ὀκτ. - τχ. 34 Τά παραλειπόμενα τῆς φετεινῆς Μπιεννάλε.

Ἀντί
Μάρτ. Μερικές σκέψεις γιά τόν Περικλῆ Βυζάντιο.
3.5.1984 Μερικές πικρές παρατηρήσεις γιά τά εἰκαστικά θέματα στόν ἑλληνικό χῶρο.

Διαβάζω
25.7.1984
τχ. 99 Ἕνας πολυτελής ἀπολογισμός (Λεύκωμα Μυταρᾶ), ἔκδοση «Κέδρος», 1983. Βιβλιοκρισία.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ
24.1-9.2.1984 Νίκη Νικολαΐδη. Πρόλογος καταλόγου ἔκθεσης. Γκαλερί Κρεωνίδης.
18ο Συνέδριο
A.I.C.A. Γιῶργος Βογιατζῆς. Κατάλογος ἔκθεσης Σύγχρονοι Ἕλληνες καλλιτέχνες. Αἴθουσα Τέχνης Ἐπίπεδα.
Ἰωάννα Σπητέρη. Κατάλογος ἔκθεσης Σύγχρονοι Ἕλληνες καλλιτέχνες. Αἴθουσα Τέχνης Ἐπίπεδα.
14.8.1985 Γιῶργος Βογιατζῆς. Ὁ ἦχος στό χρῶμα. Κατάλογος ἔκθεσης. Ἀθήνα, πολιτιστική πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης.
15-22.10.1984 Σαρακατσιάνος Χρῆστος. Κατάλογος ἔκθεσης. Γκαλερί Σταυρακάκη, Ἡράκλειο Κρήτης.

ΣΠΟΡΑΔΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ
7.9.1984 Γιῶργος Σικελιώτης, ἐκπομπή ΕΡΤ.

1985

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
Ἀγροτικά
Ἰαν. - τχ. 17 Ἡ ἑλληνικότητα στόν εἰκαστικό χῶρο.
Ἰούν. - τχ. 21 Σπύρος Βασιλείου.
Ἰούλ. - τχ. 22 1834, Ἀθήνα, πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδας. 1985, Ἀθήνα, πολιτιστική πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης.
Αὔγ. - τχ. 23 Ἀθήνα, 150 χρόνια πρωτεύουσα.
Σεπτ. - τχ. 24 Ἀθήνα, 150 χρόνια πρωτεύουσα.
Ὀκτ. - τχ. 25 Δομήνικος Θεοτοκόπουλος.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ
8.1-1.2.1985 Μπέμπα Ἀγγεληνοῦ. Κατάλογος ἔκθεσης. Γκαλερί Ἐπίπεδα.
25.9-20.10.1985 Γεράσιμος Βῶκος (1866-1927). Κατάλογος ἔκθεσης. Δημοτική Πινακοθήκη.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

(τό ἔργο του ἀνά καλλιτέχνη)

Α

ΑΒΕΡΚΙΟΥ ΚΩΣΤΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 7.

ΑΒΛΙΧΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 296, 315, εἰκ. 6, σ. 297· τ. Γ΄, σ. 7.

ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Μιά ἰδιόρρυθμη «γλυπτική» στήν Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.8.1962.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 13.
Arte, σ. 27, 89, 100, εἰκ. 43.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 335· τ. Γ΄, σ. 7.

ΑΓΓΕΛΗΝΟΥ ΜΠΕΜΠΑ
Μπ. Ἀγγεληνοῦ, περ. *Συλλέκτης*, τχ. 33, Δεκ. 1977, σ. 346-347.
Πρόλογος καταλόγου ἔκθεσης 10.1-14.2.1978, γκαλερί Καλλιτεχνική ΕΠΕ.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 8.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης Μπ. Ἀγγεληνοῦ, Αἴθουσα τέχνης Ἐπίπεδα, 8.1-1.2.1985.

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ
Ἀνασκόπηση ἐκθέσεων, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 39, Μάιος-Ἰούν. 1963, σ. 19.
Οἱ Ἕλληνες καλλιτέχνες τοῦ ἐξωτερικοῦ, περ. *Ἐποχές*, ἀρ. 23, Μάρτιος 1965, σ. 66-67.
Arte, σ. 67.
Παρουσίαση σέ κατάλογο – L'Ambiguité lyrique (Foire d'Art Contemporain, Παρίσι) 20.1.1974.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 311, 312, 313, εἰκ. σ. 312· τ. Γ΄, σ. 8.

ΑΓΚΑΜ ΓΙΑΚΟΜΠ ΓΚΙΠΣΤΑΪΝ (AGAM JACOB GIPSTEIN)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 47.

ΑΓΚΟΣΤΙΝΟ ΝΤΙ ΝΤΟΥΤΣΙΟ (AGOSTINO DI DUCCIO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 49.

ΑΪΒΑΖΟΦΣΚΥ ΙΑΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΒΙΤΣ (AIVAZOFSKY IVAN KONSTANTINOVITCH)
Introduction, σ. 52.

ΑΙΗΒΕΡΥ ΜΙΛΤΟΝ ΚΛΑΡΚ (AVERY MILTON CLARK)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 89.

ΑΚΙΜΩΦ ΙΒΑΝ ΑΚΙΜΟΒΙΤΣ (AKIMOV IVAN AKIMOWITZ)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 113.

ΑΚΡΙΒΟΠΟΥΛΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, γκαλερί Ὥρα, 16.2-4.3.1976.
Τό ἔργο τοῦ Θεσσαλοῦ ζωγράφου Θ. Ἀκριβόπουλου, διάλεξη στήν αἴθουσα τοῦ ξενοδοχείου «Πάρκ», Βόλος, 15.5.1977.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.77 (21 ἐκθέτες).
Ὁ μαγικός ρεαλισμός τοῦ Θ. Ἀκριβόπουλου, περ. *Ζυγός*, τ. 35, Ἰαν.-Φεβρ. 1979, σ. 46-47.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 8-9.
Ἀκριβόπουλος Θανάσης, ὁ ζωγράφος τοῦ μοναχικοῦ ἀνθρώπου, περ. *Ἐπίκαιρα*, τ. 756, 27.1-2.2.1983.

ΑΚΡΙΘΑΚΗΣ ΑΛΕΞΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 353· τ. Γ΄, σ. 9.

ΑΛΑΦΟΓΙΑΝΝΗΣ ΣΑΜΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 9.

ΑΛΕΚΤΟΡΙΔΗΣ ΝΙΚΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 14· τ. Γ΄, σ. 9-10.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 10.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 132.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 231· τ. Γ΄, σ. 10.

ΑΛΕΞΕΓΙΕΦ ΦΙΟΝΤΟΡ (ALEXEYIEFF FIODOR)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 161.

ΑΛΕΞΙΑΔΟΥ ΝΙΤΣΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 10.

ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΩΣΤΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 11.

ΑΛΕΣΙΝΣΚΥ ΠΙΕΡ (ALECHINSKY PIERRE)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 170.

ΑΛΗΘΕΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353.

ΑΛΛΟΡΙ ΑΛΕΣΣΑΝΤΡΟ (ALLORI ALESSANDRO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 188.

ΑΛΛΟΡΙ ΚΡΙΣΤΟΦΑΝΟ (ALLORI CRISTOFANO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 188.

ΑΛΜΑ ΤΑΝΤΕΜΑ, ΣΕΡ ΛΩΡΕΝΣ (ALMA TADEMA, SIR LAURENCE)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 188.

ΑΛΤΝΤΟΡΦΕΡ ΑΛΜΠΡΕΧΤ (ALTDORFER ALBRECHT)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 198.

ΑΛΠΕΡΝ (HALPERN)
Halpern, περ. *Gimaise*, ἀρ. 65, Ἰούλ-Ὀκτ. 1963, σ. 50-57.

ΑΛΤΑΜΟΥΡΑ ΜΠΟΥΚΟΥΡΑ ΕΛΕΝΗ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 11-12.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 197.

ΑΛΤΑΜΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
La mer et ses peintres, ἐφ. *Messager*, 5.11.1952.
Introduction, σ. 44, 52, 58, 76.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 289· τ. Γ΄, σ. 12.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 197.

ΑΛΤΙΚΙΕΡΟ ΝΤΑ ΤΖΕΒΙΟ (ALTICHIERO DA ZEVIO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 198.

ΑΜΑΝΤΕΟ ΤΖΟΒΑΝΙ ΑΝΤΟΝΙΟ (AMADEO GIOVANNI ANTONIO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 207.

ΑΜΙΕΤ ΚΟΥΝΟ (AMIET KUNO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 213.

ΑΜΜΑΝ ΓΙΟΣΤ (AMMAN JOST)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 215.

ΑΜΜΑΝΑΤΙ ΜΠΑΡΤΟΛΟΜΕΟ (AMMANATI BARTOLOMEO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 215.

ΑΜΠΑΝΤΙΝ ἢ ΑΜΠΙΝΤΙΝ ΝΤΙΝΟ (ABADIN DINO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 218.

ΑΜΠΙΛΓΚΑΑΡΝΤ ΝΙΚΟΛΑΪ ΑΜΠΡΑΑΜ (ABILDGAARD NICOLAI ABRAHAM)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 224.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 190.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 13.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΕΤΡΕΑ ΑΜΦΙΤΡΙΤΗ
Οἱ ἐκθέτες τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 15, Ἰαν. 1957, σ. 21.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 13.

ΑΝΓΚΙΕ ΦΡΑΝΣΟΥΑ καί ΑΝΓΚΙΕ ΜΙΣΕΛ (ANGUIER FRANCOIS - ANGUIER MICHEL)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 254.

ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΩΣΤΑΣ
Στά ἀτελιέ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ζυγός*, ἀρ. 2, Δεκ. 1955, σ. 13.
Ὁμαδική ἔκθεση 12 Ἑλλήνων γλυπτῶν στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.2.1962.
Φθινοπωρινό Σαλόν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 49, Δεκ. 1963.
Οἱ Ἕλληνες στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.11.1964.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 44.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 13.
Ἕλληνες καλλιτέχνες τοῦ ἐξωτερικοῦ, περ. *Ἐποχές*, ἀρ. 28, Αὔγ. 1965, σ. 62-63.
Κατάλογος τῆς 33ης Μπιεννάλε Βενετίας, Ἰούν. 1966.
Ἡ Ἑλλάδα στή Βενετία, Μπιεννάλε, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 58, Ἰούλ.-Αὔγ. 1966, σ. 103.
Τό ἑλληνικό παρόν στήν 33η Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 17.7.1966.
Arte, σ. 28, 91, 99.
Ὁ Κ. Ἀνδρέου στήν Αἴθουσα τέχνης Ἀθηνῶν, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 486, 24-30.11.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 254-256· τ. Γ΄, σ. 13-14.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 259-260.

ΑΝΘΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Δημ. Ἄνθης, *Δελτίο Ἀναγνωστικῆς Ἑταιρείας Κερκύρας*, τχ. 14, 1977, σ. 245.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 227, εἰκ. σ. 228· τ. Γ΄, σ. 14-15.

ΑΝΝΕΝΚΩΦ ΓΙΟΥΡΙ ΖΩΡΖ ΠΑΥΛΟΒΙΤΣ (ANNENKOV JURI)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 281.

ΑΝΝΙΝΟΣ ΘΕΜΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 254, 255, εἰκ. σ. 254· τ. Γ΄, σ. 15.

ΑΝΤΑΜ ΑΝΡΥ ΖΩΡΖ (ADAM HENRI GEORGES)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 289-290.

ΑΝΤΟΝΙΑΤΣΟ ΡΟΜΑΝΟ (ANTONIAZZO ROMANO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 318.

ΑΝΤΡΕΑ ΝΤΑ ΦΙΡΕΝΤΣΕ (ANDREA DA FIRENZE)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 322.

ΑΝΤΡΕΑ ΝΤΕΛ ΚΑΣΤΑΝΙΟ (ANDREA DEL CASTAGNO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 322.

ΑΝΤΥΠΑ ΚΑΙΤΗ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 31.12.1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 21.1.1953.

ΑΝΤΩΝΑΚΟΣ ΣΤΗΒΕΝ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 16.

ΑΝΤΩΝΑΚΑΤΟΥ ΝΤΙΑΝΑ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 191.
Ντιάνα Ἀντωνακάτου, περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 1, Ἰαν. 1951, σ. 31.
Ghiannoukakis-Antonakatou, περ. *Revue*, ἀρ. 5, Φεβρ. 1951.
Ντιάνα Ἀντωνακάτου, ἐφ. *Messager*, 27.1.1954.
Ἔκθεση ζωγραφικῆς τῆς Ντ. Ἀντωνακάτου στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.4.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 6, Ἀπρ. 1956, σ. 22.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 225· τ. Γ΄, σ. 16-17.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄ σ. 355· τ. Γ΄, σ. 17.

ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ - ΒΑΡΚΙΤΖΗ ΛΙΝΤΑ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 16-17.
Ἀντωνιάδου Λίντα, περ. *Ἐπίκαιρα*, 18-24.3.1976.

ΑΞΕΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506-507.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 145, 146· τ. Γ΄, σ. 17.
Μέ ἀφορμή τήν ἀναδρομική ἔκθεση τοῦ Μ. Ἀξελοῦ, περ. *Τομές*, τχ. 90, 1984, σ. 60.

ΑΠΑΡΤΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
Ἡ προτομή τοῦ Ψυχάρη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 644, 1.5.1954, σ. 615.
Στά ἀτελιέ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ζυγός*, τχ. 2, Δεκ. 1955.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 449.
Introduction, σ. 66.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 44.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 13.
Arte, σ. 82.
Θ. Ἀπάρτης, Ἕνας δάσκαλος τῆς νεοελληνικῆς γλυπτικῆς, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 452, 31.3-6.4.1977.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 512.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 97-99· τ. Γ΄, σ. 18-19.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 341-342.

ΑΠΕΡΓΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
Μαλάμος καί Ἀ. Ἀπέργης στήν «Ἀργώ», περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 454, 14-20.4.1977.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 19.

ΑΠΕΡΓΗΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ
Κερκυραῖοι στήν Πανελλήνια Ἔκθεση, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 2.6.1952.
Νεωτεριστικές τάσεις ζωγράφων καί γλυπτῶν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.4.1955.
Οἱ Κερκυραῖοι ζωγράφοι στήν πρωτεύουσα, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 24.4.1955.
Mouvement et dynamisme latent dans la sculpture d'Achille Aperghis, περ. *Revue*, ἀρ. 38, Φεβρ. 1961, σ. 39-42.
Achille Aperghis, ἔκδ. La Tipographica, Βενετία 1962.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 44.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 113.
Τά πέντε δωμάτια τοῦ Ἀχ. Ἀπέργη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 436, 9-15.12.1976.
Arte, σ. 25, 81, 85, 99.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 250, 273, 355· τ. Γ΄, σ. 19.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 343.

ΑΠΕΡΓΗΣ ΚΟΣΜΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 225-227· τ. Γ΄, σ. 18.

ΑΠΠΕΛ ΚΑΡΕΛ (APPEL KAREL)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 360.

ΑΠΠΙΑΝΙ ΑΝΤΡΕΑ (APPIANI ANDREA)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 361.

ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΝΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 43, 134· τ. Γ΄, σ. 20.

ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΥ ΜΑΡΙΛΕΝΑ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 21.1.1953.

ΑΡΓΚΑΝ ΤΖΟΥΛΙΟ ΚΑΡΛΟ (ARGAN GIULIO CARLO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 371-372.

ΑΡΓΥΡΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 20-21.

ΑΡΓΥΡΑΚΗΣ ΜΙΝΩΣ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 31.12.1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 21.1.1953.
Minos Argyrakis, ἐφ. *Messager*, 12.5.1954.
Μ. Ἀργυράκης καί Π. Πρέκας, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 25.11.1955.
Κριτική ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός*, τχ. 2, Δεκ. 1955, σ. 8-9.
Ἔκθεση Ἀθλητικοῦ Ὁμίλου Ἑκάλης, Μίνως Ἀργυράκης κ.ἄ., ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.6.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 8, Ἰούν. 1956, σ. 17.
Exposition de groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 27.10.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 24, Ὀκτ. 1957, σ. 12.
Ἔκθεση Σατυρικῶν Σχεδίων τοῦ Μ. Ἀργυράκη στήν γκαλερί Κοῦρος, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.10.1957.

Ἡ κίνηση τῶν ἐκθέσεων, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963, σ. 35.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 268, 269, 270· τ. Γ΄, σ. 21-22.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 372.
Ὁ γύρος τῆς Ἑλλάδας, ἔκδ. Καστανιώτη, Ἀθήνα 1984, σ. 160.
Βιβλιοκρισία στό περ. *Διαβάζω*, 16.5.1985.

ΑΡΓΥΡΟΣ ΟΥΜΒΕΡΤΟΣ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 26· τ. Β΄, σ. 14, 32, 43, 48-51, 53, 130· τ. Γ΄, σ. 22-23.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 379.

ΑΡΓΥΡΟΥ-ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΤΖΕΝΗ
Le monde des Arts, ἐφ. *Messager*, 10.11.1953.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 22.

ΑΡΙΣΤΕΥΣ ΦΡΙΞΟΣ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 51· τ. Γ΄, σ. 23.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 1, σ. 395.

ΑΡΛΙΩΤΗ ΛΙΛΗ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 31.12.1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 21.1.1953.
Vers un nouvel expressionisme. L'exposition de Mme L. Arlioti, ἐφ. *Messager*, 9.2.1955.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 451.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 21, Ἰούλ. 1957, σ. 19.
Νεοεξπρεσιονιστικές τάσεις: Λ. Ἀρλιώτη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 4.4.1958.
L. Arlioti, περ. *Revue*, Ἰούν. 1958, σ. 43-47.
Τέσσερεις Ἑλληνίδες ἐκθέτουν στή Βενετία, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 28.6.1959.
Λ. Ἀρλιώτη, περ. *Ζυγός*, τχ. 49, Δεκ. 1959, σ. 5-6.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι, γκαλερί Domec, Παρίσι, Φεβρ. 1962.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, τχ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 39.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Νέα ὁμαδική ἔκθεση στό Παρίσι Ἑλλήνων ζωγράφων, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.1.1964.
Οἱ Ἕλληνες τοῦ Παρισιοῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.4.1964.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 21-22.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 10.
Arte, σ. 22, 46, 48, 49, 99, εἰκ. 4.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 510.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 207, 227, 229, 230· τ. Γ΄, σ. 23-24.
Requiem γιά ἕνα καλλιτέχνη (ὁ θάνατος τῆς Λ. Ἀρλιώτη), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 596, 3.1.1980.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 27.

ΑΡΜΑΚΟΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Τρεῖς ἐκθέσεις γλυπτικῆς στήν Ἀθήνα, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 468, 21-27.7.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 329, 353· τ. Γ΄, σ. 24.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 27-28.

ΑΡΜΙΤΑΙΗΤΖ ΚΕΝΝΕΘ (ARMITAGE KENNETH)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 29.

ΑΡΝΤΟΝ ΜΟΡΝΤΕΚΑΪ (ARDON MORDECAI)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 36.

ΑΡΠ ZAN (ARP JEAN)
Ἕνας μάγος τῆς τέχνης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 24.4.1960.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 60, 118, 120, 123.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 38.

ΑΡΡΟΓΙΟ ΕΝΤΟΥΑΡΝΤΟ (ARROYO EDUARDO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 40-41.

ΑΣΜΑΝΗ ΙΩΑΝΝΑ
Ματιές στίς ἀθηναϊκές γκαλερί, περ. *Ἐπίκαιρα*, τ. 466, 17-23.7.1977.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 24-25.

ΑΣΠΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Π. Δοξαρᾶς, περ. *Ζυγός*, τχ. 4, 1956.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 66, 69, 81, 82, 317· τ. Γ΄, σ. 25.

ΑΣΠΡΙΩΤΟΥ ΚΛΕΟΝΙΚΗ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 28, 51· τ. Γ΄, σ. 26.

ΑΣΠΡΟΓΕΡΑΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 26.

ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΣ ΑΓΗΝΩΡ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 190.
Ἀγήνωρ Ἀστεριάδης, ἐφ. *Ἀλλαγή*, 28.10.1951.
Αἱ γραφικαί τέχναι. Εἰκονογραφημένα ἡμερολόγια καί δελτάρια, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.1.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 4, Φεβρ. 1956, σ. 6.
Πῶς βλέπουν οἱ καλλιτέχνες τόν ἑαυτό τους. Κατάλογος ἔκθεσης, γκαλερί Ὥρα, 27.9-12.10.1974.
Ἀγήνωρ Ἀστεριάδης, «Ἡ γενιά μου κουράστηκε πολύ». Ἀναδρομική ἔκθεση Ἐθνικῆς Πινακοθήκης, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 428, 14-20.10.1976.

῾Η νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὥς τό 1941, *῾Ιστ. ῾Ε. Ἑ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 505.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 25· τ. Β΄, σ. 111, 136, 152-154, 197· τ. Γ΄, σ. 26-27.
᾽Εκπ. ῾Ελλ. ᾽Εγκ., τ. 2, σ. 76.

ΑΤΛΑΝ ΖΑΝ ΜΙΣΕΛ (ATLAN JEAN MICHEL)
᾽Εκπ. ῾Ελλ. ᾽Εγκ., τ. 2, σ. 84.

ΑΦΕΡΙΜ ΖΗΣΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 329· τ. Γ΄, σ. 27.

Β

ΒΑΓΗΣ (ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ) ΠΟΛΥΓΝΩΤΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 28.
᾽Εκπ. ῾Ελλ. ᾽Εγκ., τ. 2, σ. 116.

ΒΑΖΑΡΕΛΥ (VASARELY)
᾽Ανασκόπηση ἐκθέσεων, περ. *᾽Αρχιτεκτονική*, τχ. 39, Μάιος-᾽Ιούν. 1963, σ. 19.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 195.

ΒΑΚΑΛΟ ΓΙΩΡΓΟΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *῾Ο αἰώνας μας*, τχ. 6, ᾽Ιούν. 1950, σ. 184.
᾽Εκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 18, ᾽Απρ. 1957, σ. 15.
Ἔκθεσις Γ. Βακαλό, στήν Γκαλερί Ζυγός, ἐφ. *᾽Ελευθερία*, 5.4.1957.
῾Η κίνηση τῶν ἐκθέσεων, περ. *᾽Αρχιτεκτονική*, τχ. 41, Σεπτ.-᾽Οκτώβρ. 1963, σ. 35.
Arte, σ. 52-53.
῾Η νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὥς τό 1941, *῾Ιστ. ῾Ε. Ἑ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 511.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 197, 198, 201, 234-235· τ. Γ΄, σ. 28-29.

ΒΑΚΙΡΤΖΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *᾽Επίκαιρα*, 12-18.6.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 232-233, 355· τ. Γ΄, σ. 29-30.

ΒΑΛΑΒΑΝΙΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 30.

ΒΑΛΑΝΤΟΝ ΣΟΥΖΑΝ (VALADON SUSANNE)
Μ. Οὐτριλλό, ἕνας ζωγράφος τῆς λύπης, ἐφ. *᾽Ελευθερία*, 13.11.1960.
Ἕνα αἰώνα πίσω μέ τήν Βαλαντόν, ἐφ. *᾽Ελευθερία*, 26.3.1967.

ΒΑΛΑΣΑΚΗΣ ΠΑΥΛΟΣ
Τρεῖς ἐκθέσεις, ἐφ. *᾽Ελευθερία*, 13.5.1955.
᾽Εκθέσεις ζωγραφικῆς, ἐφ. *᾽Ελευθερία*, 14.2.1957.

ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ ΠΑΝΟΣ
Ἔκθεσις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 17, Μάρτ. 1957.
Μία ἔκθεση κεραμεικῆς τοῦ Πάνου Βαλσαμάκη στήν γκαλερί Ζυγός, ἐφ. *᾽Ελευθερία*, 8.3.1957.
Πάνος Βαλσαμάκης, ἔκδ. Τελλογλείου ῾Ιδρύματος, κριτική βιβλίου, περ. *Διαβάζω*, ἀρ. 582, σ. 58.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 341, 342· τ. Γ΄, σ. 30.
᾽Εκπ. ῾Ελλ. ᾽Εγκ., τ. 2, σ. 165.

ΒΑΛΣΑΜΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
Κριτική ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός*, τχ. 2, Δεκ. 1955.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 251, 252· τ. Γ΄, σ. 31.

ΒΑΝ ΓΚΟΓΚ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ (VAN GOGH VINCENT)
Βάν Γκόγκ, ἕνα ἔργο γεμάτο ζωή, ἐφ. *᾽Ελευθερία*, 14.2.1965.

ΒΑΝΔΩΡΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 17· τ. Γ΄, σ. 31.

ΒΑΡΒΕΡΗΣ ΝΕΣΤΩΡ
᾽Εκπ. ῾Ελλ. ᾽Εγκ., τ. 2, σ. 182-183.

ΒΑΡΒΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
L'œuvre d'un homme, ἐφ. *Messager*, 28.7.1954.

ΒΑΡΗ ΣΟΦΙΑ
῾Η ἔκθεση τῆς Σοφίας Βάρη στό Δεσμό, περ. *᾽Επίκαιρα*, τχ. 574, 2.8.1979.

ΒΑΡΛΑΜΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Ζωγραφική καί γλυπτική (αἴθουσα Κοῦρος), ἔκθεση Γ. Βαρλάμου καί Γ. Κοσμαδόπουλου, ἐφ. *᾽Ελευθερία*, 14.2.1958.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 109, 266· τ. Γ΄, σ. 32.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι. Ἔκθεση Λιθογραφίας, Δ/νση ᾽Αποδήμου ῾Ελληνισμοῦ, ῾Υπουργεῖο ᾽Εξωτερικῶν, 1980.
᾽Εκπ. ῾Ελλ. ᾽Εγκ., τ. 2, σ. 190.

ΒΑΣΑΪΤΗΣ ΜΑΡΚΟΣ
᾽Εκπ. ῾Ελλ. ᾽Εγκ., τ. 2, σ. 196.

ΒΑΣΙΛΑΚΗ Π.
Τρεῖς ἐκθέσεις, ἐφ. *᾽Ελευθερία*, 13.5.1955.

ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 177.

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 32, 33.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΠΥΡΟΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, ἀρ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 189.
Spyros Vassiliou, ἐφ. *Messager*, 20.5.1953.
Spyros Vassiliou, περ. *Revue*, ἀρ. 30, Μάιος, 1953.
Αἱ γραφικαί τέχναι. Εἰκονογραφημένα ἡμερολόγια καί δελτάρια, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.1.1956.
Ἐκθέσεις τῶν Βαλ. Σεμερτζίδη καί Σπ. Βασιλείου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 10.5.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 19-20, Μάιος-Ἰούν. 1957, σ. 25.
Introduction, σ. 72, 80.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 20.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 37, 38, 39.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 9.
Παρουσίαση στόν κατάλογο Σπύρου Βασιλείου, Μπιεννάλε Βενετίας 1964.
32α Μπιεννάλε Βενετίας, παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Ἰούν. 1964.
Ἡ 32α Μπιεννάλε Βενετίας, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 46, Αὔγ. 1964, σ. 97, 99.
Peintres Modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Πέντε Ἕλληνες καλλιτέχνες θά ἐκθέσουν φέτος στήν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.3.1064, 4.6.1964.
Ἐπιστροφή στίς πηγές, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 56, Μάρτ.-Ἀπρ. 1966, σ. 103.
Κατάλογος Σπ. Βασιλείου «Μνήμη παρελθόντος», Γκαλερί Ὕδρα, 1974.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 12-18.6.1975.
Ἀνησυχία καί ποίηση ἑνός ἀκάματου χρωστήρα (Σπ. Βασιλείου), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 377, 23-29.10.1975.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 505, 511.
Πρόλογος καταλόγου ἔκθεσης Σπ. Βασιλείου, γκαλερί Τό Τρίτο Μάτι καί Αἴθουσα ἐκθέσεων Ἀθηνῶν, Νοέμβρ.-Δεκ. 1978.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 25· τ. Β΄, σ. 111, 128, 129, 136, 152, 172, 197, 201, 215-217, 355· τ. Γ΄, σ. 33.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ, 1980.
Τά καλλιτεχνικά ἡμερολόγια (χαρακτικά Σπ. Βασιλείου), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 657, 5-11.3.1981.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 206.
Σπ. Βασιλείου, περ. *Τά Ἀγροτικά*, τχ. 21, Ἰούν. 1985, σ. 35-38.

ΒΑΣΙΛΙΚΙΩΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ
Βασιλικιώτης Ἀριστοτέλης, ἔκθεση στήν Αἴθουσα Ζαχαρίου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 22.11.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 25, Νοέμβρ. 1957, σ. 16.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 125, 172, 217· τ. Γ΄, σ. 34.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 208.

ΒΑΤΖΙΑΣ ΜΑΡΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 236, 237, εἰκ. σ. 236· τ. Γ΄, σ. 35.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 211.

ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ
Action et reflection (peintres d'action et de reflection). Συζήτηση. Κατάλογος, γκαλερί Α, Παρίσι, 24.4.-16.5.1964.
Οἱ Ἕλληνες στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.11.1964.
Arte, σ. 70.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 279, 283, 288, 311· τ. Γ΄, σ. 35.

ΒΕΓΙΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 116· τ. Γ΄, σ. 35-36.

ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 266· τ. Γ΄, σ. 36-37.

ΒΕΝΕΤΟΥΛΙΑΣ ΛΟΥΚΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 285, 353· τ. Γ΄, σ. 37.

ΒΕΝΤΟΒΑ ΕΜΙΛΙΟ (VEDOVA EMILIO)
E. Vedova, περ. *Evento*, Βενετία, ἀρ. 12-13, 1960.
Καί ἀνάτυπο, ἐκδ. *Evento*, Βενετία.
Τά μεγάλα βραβεῖα στήν 30ή Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τ. 22/23, Ἰούλ.-Ὀκτώβρ. 1960, σ. 110.
Τρεῖς μεγάλοι «Ἀφηρημένοι» στήν ἐφετεινή Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 21.8.1960.
Em. Vedova, Paladín de la libertad, περ. *Papeles de son Armadans*, ἀρ. LXXX-1, Νοέμβρ.-Δεκέμβρ. 1962.

ΒΕΝΤΟΥΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Κερκυραῖοι στήν Πανελλήνιο Ἔκθεση, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 2.6.1952.
Ἀφετηρία του τό τραγικό στοιχεῖο καί ἡ ποιότητα, περ. *Ζυγός*, τχ. 45, 1959, σ. 24.
Πέντε Ἕλληνες στήν διεθνή χαρακτική ἔκθεση. Ἡ Δ΄ καλλιτεχνική ἐκδήλωση τῆς Λουμπλιάνα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.7.1961.
32α Μπιεννάλε Βενετίας. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης. Ἰούν. 1964.
Ἡ Μπιεννάλε τῆς Βενετίας καί οἱ σύγχρονες τάσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 46, Αὔγ. 1964, σ. 98-99.
Arte, σ. 98.

3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 101, 113, 256, 258-259· τ. Γ΄, σ. 37-38.
Πέντε Ἕλληνες θά ἐκθέσουν ἐφέτος στήν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 20.3.1964 καί 11.6.1964.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 252.

ΒΕΝΤΟΥΡΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 315, 317· τ. Γ΄, σ. 38.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 252.

ΒΕΡΜΕΡ ΓΙΑΝ (VERMER GIAN)
Στό φῶς τοῦ Βερμέρ, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 20.11.1966.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 313.

ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΙ ΕΛΕΝΗ (ΠΑΠΑΔΑΚΗ)
Ἑλένη Βερναρδάκι, περ. *Τό Σῆμα,* τ. 10-11, 1976.
Οἱ Ἕλληνες καλλιτέχνες στό ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα,* τ. 560, 26.4-2.5.1979.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 342-344· τ. Γ΄, σ. 38-39.
Hélène Papadakis, πρόλογος καταλόγου ἔκθεσης στήν γκαλερί Paul Facchett, Παρίσι, 31.1-28.2.1979.
Βερναρδάκι, ἐφ. καταλ. *Poliplano,* καλοκαίρι 1988.

ΒΙΑΝΕΛΛΟ ΒΙΝΙΤΣΙΟ (VIANELLO VINICIO)
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης La peinture venitienne d'aujourd'hui, γκαλερί Domec, Παρίσι, 16.5-9.6.1962.

ΒΙΓΙΟΝ ZAK (VILLON JACQUES)
Jacques Villon, ἐφ. *Messager,* 11.7.1956.

ΒΙΕΝΝΑ ΧΑΡΑ
Deux expositions, ἐφ. *Messager,* 7.1.1955.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός,* τχ. 13, Νοέμβρ. 1956, σ. 15.
Τελευταῖαι ἐκθέσεις, ζωγραφική καί κεραμεική, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 30.11.1956.

ΒΙΚΑΤΟΣ ΣΠΥΡΟΣ
Introduction, σ. 65, 80.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 312· τ. Β΄, σ. 13, 14, 28, 129, 142, 143, εἰκ. σ. 144.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 280-281.

ΒΙΚΤΩΡ ΣΤΕΝΤΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 45, 57, εἰκ. σ. 45.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 284.

ΒΙΛΛΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 327· τ. Β΄, σ. 100· τ. Γ΄, σ. 40.

ΒΙΣΚΟΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 102· τ. Γ΄, σ. 40.

ΒΙΤΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 225, 227, 230, εἰκ. σ. 231· τ. Γ΄, σ. 40-41.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 303.

ΒΙΤΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 41-42.

ΒΙΤΖΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 225, 227, 229, 230, 247, εἰκ. σ. 231, 232· τ. Β΄, σ. 13· τ. Γ΄, σ. 42-43.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 307.

ΒΙΤΣΩΡΗΣ ΜΙΜΗΣ (ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ)
Ἔκθεσις Μ. Βιτσώρη στόν Παρνασσό, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 15.3.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός,* τχ. 17, Μάρτ. 1957, σ. 18.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 510-511.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 43· τ. Β΄, σ. 125, 130, 136, 137, 166, 167, 168, 172, εἰκ. σ. 167, 168.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 307.

ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ ΝΙΚΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 44.

ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ ΒΡΑΣΙΔΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 44.

ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο Σύγχρονοι Ἕλληνες Καλλιτέχνες, Αἴθουσα τέχνης «Ἐπίπεδα», 18ο Συνέδριο AICA, Ἀθήνα 1984.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης Ὁ ἦχος καί τό χρῶμα, Ἀθήνα, 14.8.1985 (Ἑορτασμός γιά τήν ἀνακήρυξη τῆς Ἀθήνας ὡς πολιτιστικῆς πρωτεύουσας τῆς Εὐρώπης).

ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΧΑΡΗΣ
Κριτική γιά σύγχρονους Κύπριους καί Ἑλλαδικούς ζωγράφους καί γλύπτες, περ. *Τό Σῆμα,* τ. 6, Ἰούλ. 1976.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 45.

ΒΟΪΛΑ-ΛΑΣΚΑΡΗ ΕΛΛΗ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 45.

ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
La mer et ses peintres, ἐφ. *Messager,* 5.11.1952.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 683, 25.12.1955, σ. 445-446.
Introduction, σ. 44, 52-53, 80.
Παρουσιάσεις καλλιτεχνῶν, Δελτίο Τ.Τ.Τ., 1966.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 247, 249, 262, 273, 288, 289, 290, 295, εἰκ. σ. 291, 292, 293· τ. Γ΄, σ. 45-46, 47.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 329-330.

ΒΟΛΣ ΒΟΛΦΓΚΑΝΓΚ (WOLS WOLFGANG)
Ἔκθεση ἀφηρημένης τέχνης στή Βενετία, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 31.8.1958.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 193, εἰκ. σ. 194.

ΒΟΡΝΟΖΗ ΑΡΙΑΔΝΗ
Ἔκθεση ζωγραφικῆς Ἀρ. Βορνόζη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 30.10.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 13, Νοέμβριος 1956, σ. 15.

ΒΟΤΣΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ
34η Μπιεννάλε Βενετίας. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης. Ἰούν. 1968.
Παρουσίαση τῆς 10ης Μπιεννάλε Σάο Πάολο, Σεπτ. 1969.
Arte, σ. 75, εἰκ. 20.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 47.

ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 25, εἰκ. σ. 24· τ. Γ΄, σ. 47-48.

ΒΟΥΡΛΟΥΜΗΣ ΑΝΤΡΕΑΣ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 7.1.1953.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 7.1.1953 καί Μάιος (ἤ Ἀπρίλιος) 1954.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 48.

ΒΡΟΥΤΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τ. 683, 25.12.1955, σ. 454.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 231-234, 247, εἰκ. σ. 232, 233· τ. Β΄, σ. 13, 14, 78, 79, 93· τ. Γ΄, σ. 48, 49.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 368.

ΒΡΥΖΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Ἡ προσωπογραφία τοῦ Πετρόμπεη (Θ. Βρυζάκης), περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 647, 15.6.1954.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 440, 442.
Influences occidentales sur la peinture néohellénique, Extaits des Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier, Ἀθήνα 1955, σ. 4.
Παρουσιάσεις καλλιτεχνῶν, Δελτίο Τ.Τ.Τ., 1966.
Introduction, σ. 29, 34, 35, 40, 41, 80.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 213, 272-275, εἰκ. σ. 272-273, 274· τ. Β΄, σ. 13· τ. Γ΄, σ. 50, 51.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 371.

ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Ἔκθεση Κ. Π. Βυζάντιου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 6.5.1955.
Ἔκθεση Κ. Βυζάντιου, γκαλερί Ζυγός, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 9.11.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τ. 13, Νοέμβρ. 1956, σ. 15.
Ἀνασκόπηση ἐκθέσεων, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 39, Μάιος-Ἰούν. 1963, σ. 19.
Τρεῖς νέες ἀτομικές ἐκθέσεις Ἑλλήνων στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 30.5.1965.
Arte, σ. 28, 52, 67.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 292, 293, εἰκ. σ. 292· τ. Γ΄, σ. 51.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 373.

ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ
Les expositions, περ. *Revue*, ἀρ. 4, Ἰαν. 1951.
Ζωγράφοι καί χαράκτες, ἔκθεση στό Ζυγό, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 24.1.1958.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 505, 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 19, 51, 66, 72, 73, 74, 134, 135, εἰκ. σ. 72, 73· τ. Γ΄, σ. 52, 53.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 373-374.
Μερικές σκέψεις γιά τόν Περικλῆ Βυζάντιο, περ. *Ἀντί*, 3.5.1984.

ΒΩΚΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 35, 130· τ. Γ΄, σ. 53, 54.
Δημοτική Πινακοθήκη, 25.9-20.10.1985. Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης.

ΒΩΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Ἡ προσωπογραφία τοῦ Ν. Βώκου, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 662, 1.2.1955.
Introduction, σ. 58.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 297· τ. Γ΄, σ. 54.

Γ

ΓΑΪΤΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Réalité et abstraction, ἐφ. *Messager*, 14.2.1954.
Γ. Γαΐτης, γκαλερί Numero, Φλωρεντία, Νοέμβρ.-Δεκ. 1959. Κατάλογος.
Γ. Γαΐτης, γκαλερί Νέες Μορφές, Σεπτ. 1962. Κατάλογος.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 23.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ. 1964, σ. 42.
Action et reflexion (peintres d'action et de reflexion). Συζήτηση. Κατάλογος, γκαλερί Α, Παρίσι, 24.4-16.5.1964.
Les arts plastiques en Grèce contemporaine, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 11.
Action et reflection (Peintres d'action et de reflection), *Arte*, σ. 25, 28, 68, 103, εἰκ. 15.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης Σύγχρονη ἑλληνική τέχνη (9 ἐκθέτες), Μουσεῖο Χακόνε (Ἰαπωνία), 13.3-31.5.1976.

Ἡ ἔκθεση ἑλληνικῆς τέχνης στήν Ἰαπωνία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τ. 427, 12-19.9.1976.
Τά οὐδέτερα πλήθη τοῦ Γ. Γαΐτη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τ. 444, 9-15.2.1977.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 55· τ. Β΄, σ. 199, 240, 272, 273, 288, 302, 303, 355, εἰκ. σ. 38-41.
Ἕλληνες καλλιτέχνες στό ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα*, τ. 560, 26.4-2.5.1979.
Τα κλασικά ἀνθρωπάκια τοῦ Γαΐτη (ἔκθεση Πολύπλανο), περ. *Ἐπίκαιρα*, τ. 304, 28.2.1980.
Tseklenis from Gaïtis. Ἕνα πρωτότυπο πάντρεμα τέχνης καί μόδας, περ. *Ἐπίκαιρα*, 17.6.1982.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 388-389.
Στό Γιάννη τό φίλο μου, περ. *Τά Ἀγροτικά*, τχ. 15, Νοέμβρ. 1984, σ. 38-41.

ΓΑΛΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Le graveur Galanis, ἐφ. *Messager*, 17.11.1954.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 452.
Introduction, σ. 68, 77.
Ἀναδρομική ἔκθεση Γαλάνη (Ἐθνική Βιβλιοθήκη Γαλλίας), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 14.11.1963.
Arte, σ. 14, 20, 96, 103.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 505, 512, 513.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 16, 75, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 110, 111, 124, 130, 134, 139, 147, 203, 226, εἰκ. σ. 103, 104, 105· τ. Γ΄, σ. 55, 56, 57.
Τά καλλιτεχνικά ἡμερολόγια, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 657, 5-11.3.1981.

ΓΑΝΙΑΡΗΣ ΑΝΤΡΕΑΣ καί ΑΝΘΟΥΛΑ
Μιά ἔκθεση βιβλιοδεσίας, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 14.12.1956.
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τ. 15, Ἰαν. 1957, σ. 13.

ΓΕΡΑΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 28.4.1956.
Κριτική ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός*, τ. 7, Μάιος 1956, σ. 6, 18.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 51, 75, εἰκ. σ. 50· τ. Γ΄, σ. 57, 58.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 412-413.

ΓΕΡΑΛΗΣ ΛΟΥΚΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 58.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 413.

ΓΕΡΑΝΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 28, 51, 75, 129, 155· τ. Γ΄, σ. 58-59.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 2, σ. 413.

ΓΕΡΜΕΝΗΣ ΒΑΣΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 51, εἰκ. σ. 50· τ. Γ΄, σ. 59.

ΓΕΡΟΛΥΜΑΤΟΣ ΔΙΟΝΥΣΗΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Σύγχρονη ἑλληνική τέχνη (9 ἐκθέτες), Μουσεῖο Χακόνε (Ἰαπωνία), 13.3-31.5.1976.
Ἡ ἔκθεση ἑλληνικῆς τέχνης στήν Ἰαπωνία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τ. 427, 12-19.9.1976.

ΓΕΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 353· τ. Γ΄, σ. 60.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 313· τ. Γ΄, σ. 60.

ΓΕΩΡΓΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 231, 241· τ. Β΄, σ. 78· τ. Γ΄, σ. 60-61.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ὁ Κρής
A. Georgiadis et De Chirico, περ. *Revue*, ἀρ. 9, Ἰούν.-Ἰούλ. 1951.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 507.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 142, 144, 145· τ. Γ΄, σ. 61-62.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 16· τ. Γ΄, σ. 62.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΣ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 31.12.1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 21.1.1953.
Ἡ Ἑλλάδα στή Βενετία, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τ. 58, Ἰούλ-Αὔγ. 1966.
33η Μπιεννάλε Βενετίας, παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης. Ἰούν. 1966.
Τό ἑλληνικό παρόν στήν 33η Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 17.7.1966.
Arte, σ. 27, 72, εἰκ. 22.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 305, εἰκ. σ. 306· τ. Γ΄, σ. 62-63.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 329· τ. Γ΄, σ. 63.

ΓΙΑΛΛΙΝΑΣ ἢ ΓΥΑΛΛΙΝΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ
Introduction, σ. 17, 77.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 247, 249, 318, 322, εἰκ. σ. 332, 323· τ. Β΄, σ. 15, 35, 37, εἰκ. σ. 37.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 38.

ΓΙΑΝΝΑΚΟ (ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ) ΚΩΣΤΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 63-64.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ἀντωνακάτου, Γιαννουκάκης, Μόσχος, περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 1, Ἰαν. 1951, σ. 32.

Ghiannoukakis - Antonakatou, περ. *Revue*, ἀρ. 5, Φεβρ. 1951.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 113, 256, 257, 258· τ. Γ΄, σ. 64.

ΓΙΑΤΡΑΣ ἤ ΙΑΤΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 314· τ. Γ΄, σ. 65.

ΓΙΟΛΔΑΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Deux expositions, ἐφ. *Messager*, 7.1.1955.
Ἀφηρημένη τέχνη καί παράδοση (Λιβιεράτος, Μαυρίδης, Γιόλδασης), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 6.12.1957.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 51, 130· τ. Γ΄, σ. 65.

ΓΚΑΣΠΑΡΙ ΛΟΥΤΣΙΑΝΟ (GASPARI LUCIANO)
Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Peinture venitienne d'aujourd'hui, γκαλερί Domec, Παρίσι, 16.5-9.6.1962.

ΓΚΑΣΠΑΡΙΝΙ ΜΠΡΟΥΝΑ (GASPARINI BRUNA)
Κατάλογος Gasparini Bruna, γκαλερί Il Canale, Βενετία, Ὀκτ.-Νοέμβρ. 1960.
Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Peinture venitienne d'aujourd'hui, γκαλερί Domec, Παρίσι, 16.5.-9.6.1962.

ΓΚΑΤ. ΒΟΥΛΓΑΡΗ
Ἐφ. *Messager*, 2.7.1952.
Ὅ.π., 31.10.1953.

ΓΚΕΪΒΕΛΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 65-66.

ΓΚΙΚΑΣ, βλ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ

ΓΚΟΓΙΑ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ (GOYA FRANCISCO)
Ἔκθεση ἱσπανικῆς τέχνης, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τ. 39, Μάιος-Ἰούν. 1963, σ. 18.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 21.

ΓΚΟΛΑΝΤΑ ΠΗΝΕΛΟΠΗ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 66.

ΓΚΟΝΘΑΛΕΘ ΧΟΥΛΙΟ (GONZALEZ JULIO)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 129-130.

ΓΚΟΡΚΥ ΑΡΣΙΛ (GORKY ARSHILE)
Γκόρκυ Ἄρσιλ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.6.1965.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 195.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 134.

ΓΚΟΤΤΛΙΜΠ ΑΝΤΟΛΦ (GOTTLIEB ADOLF)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 138.

ΓΚΟΥΑΡΝΤΙ ΦΡΑΝΤΣΕΣΚΟ (GUARDI FRANCESCO)
Φρ. Γκουάρντι, ἀναδρομική ἔκθεση στή Βενετία, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.8.1965.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 72-95.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 140.

ΓΚΡΑΧΑΜ ΤΖ. (GRAHAM G.)
Νέες ἐκθέσεις, Ε. Ζογγολοπούλου καί Γκράχαμ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.5.1955.

ΓΚΡΕΚΟ, βλ. ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΚΡΙ ΧΟΥΑΝ (GRIS JUAN)
Juan Gris à la Biennale de Venise, ἐφ. *Messager*, 14.3.1956.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 11, 60.

ΓΚΩΓΚΕΝ ΠΩΛ (GAUGUIN PAUL)
Ἡ ἔννοια τοῦ ἔργου τοῦ Γκωγκέν, διάλεξη στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν, 15.10.1949.
Ἡ ἔννοια τοῦ γυμνοῦ στό ἔργο τοῦ Γκωγκέν, περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 11, Νοέμβρ. 1949.
Gauguin et le mythe d'Antée, ἐφ. *Messager*, 3.6.1953.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 22, 62, 85.

ΓΛΥΚΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 66.

ΓΟΥΝΑΡΙΔΗΣ ΔΑΝΙΗΛ
Arte, σ. 59.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 12-18.6.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 285, 314, εἰκ. σ. 313· τ. Γ΄, σ. 66-67.

ΓΟΥΝΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Γεώργιος Γουναρόπουλος. Παρουσίαση σέ φυλλάδιο Ἑλληνογαλλικῆς Ἕνωσης Νέων, Δεκ. 1949.
Περ. *Arts*, ἀρ. 38, 29.4.1949.
Κριτική γιά ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, ἀρ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 188-189.
George Gounaro, περ. *Revue*, ἀρ. 20, Μάιος 1952.
Ἐκπομπή Ρ.Σ.Α. (1954;).
Gounaro et l'irréalisme, περ. *Messager*, 12.1.1955.
Gounaro, γκαλερί ΑΔΕΛ, Παρίσι, Ἰαν. 1955.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 450-451.
Ἔκθεση Γεωργίου Γουναρόπουλου στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.3.1957.
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 18, Ἀπρ. 1957, σ. 14.
Ἡ ἔκθεση τῶν πέντε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.5.1957.
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 19-20, Μάιος-Ἰούν. 1957, σ. 25.
Introduction, σ. 68, 71, 72, 77.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 38.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 21.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 10.
Σύγχρονη ἑλληνική ζωγραφική. Οἱ πρόδρομοι, περ.

Ἀρχιτεκτονική, τ. 49-50, Ἰαν.-Ἀπρ. 1965, σ. 70.
Arte, σ. 14, 16, 18, 21, 33-35, 104.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἄ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 505, 511.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι καί πέντε παιδικά παραμύθια, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 577, 23.8.1979.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 24, εἰκ. σ. 27· τ. Β΄, σ. 16, 17, 74-77, 88, 125, 129, 130, 135, 136, 140, 141, 201, εἰκ. σ. 75, 76, 185· τ. Γ΄, σ. 67-68.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 196-197.

ΓΡΑΒΒΑΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 68.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Μία ἔκθεσις τοῦ Γ. Γραμματικόπουλου στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 11.1.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 15, Ἰαν. 1957, σ. 21.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 22.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 68-69.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 22.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 11.
Arte, σ. 98.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 109, 256, 260, 264, 265, 266· τ. Γ΄, σ. 69.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΓΥΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Τό πορτραῖτο τῆς κόρης τοῦ Γύζη, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 655, 15.10.1954, σ. 1.528.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, Χριστούγεννα 1955, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 446.
15 ἄγνωστα σχέδια τοῦ Ν. Γύζη, περ. *Ζυγός*, τχ. 13, Νοέμβ. 1956, σ. 4.
Introduction, σ. 29, 44, 49-52, 57, 78.
Παρουσιάσεις καλλιτεχνῶν, Δελτίο Τ.Τ.Τ., 1966.
Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι καί πέντε παιδικά παραμύθια, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 577, 23.8.1979.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 213, 247, 262, 273, 298-306, 312, εἰκ. σ. 299, 300, 301, 303· τ. Β΄, σ. 13, 31, 32, 143· τ. Γ΄, σ. 70, 71, 72.
Τά καλλιτεχνικά ἡμερολόγια, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 657, 5-11.3.1981.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 224-225.

Δ

ΔΑΒΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 78· τ. Γ΄, σ. 75.

ΔΑΓΚΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 109, 197, 266· τ. Γ΄, σ. 73.

ΔΑΛΑΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Deux peintres: André Vourloumis et St. Dalacos, ἐφ. *Messager,* Μάρτ.-Ἀπρ. 1954.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 73, 74.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛ
L'evolution de la peinture post-byzantine dans les îles Ioniennes, Ἀθήνα 1952, σ. 3, 14.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 40-42, 47, 50, 51, 59, εἰκ. σ. 41.

ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 109· τ. Γ΄, σ. 74.

ΔΑΝΙΗΛ ΔΑΝΙΗΛ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 74.

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ)
Expositions Daniel-Daniel. Salle Zachariou, ἐφ. *Messager,* 24.11.1954.
Στά ἀτελιέ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ζυγός,* τχ. 2, Δεκ. 1955, σ. 14.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις ζωγράφοι τοῦ ἐξωτερικοῦ, Αἴθουσα Ἀρχιτεκτονικῆς, Αὔγ. Ἀθήνα, 1963.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 43, Φεβρ. 1964, σ. 90.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 23.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 43.
Οἱ Ἕλληνες καλλιτέχνες τοῦ ἐξωτερικοῦ, περ. *Ἐποχές,* ἀρ. 23, Μάρτ. 1965, σ. 67-68.
Arte, σ. 98, 102.
Ἔργα Δανιήλ στό Δεσμό, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 385, 19-24.12.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, 140, 286, 287, 298-299, 338, εἰκ. σ. 298, 299· τ. Γ΄, σ. 74-75.

ΔΑΦΝΗΣ ΝΑΣΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 75.

ΔΕΚΟΥΛΑΚΟΣ ΗΛΙΑΣ
Ἠλ. Δεκουλάκος, περ. *Ροτόντα*, τχ. 4, 1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 314-315, εἰκ. σ. 315.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 249-250.

ΔΕΝΔΡΙΝΟΥ-ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ ΤΩΝΙΑ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 76.

ΔΕΡΠΑΠΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 238-239, 240· τ. Γ΄, σ. 75-76.

ΔΕΣΥΛΛΑΣ ΣΤΕΛΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 318, 320· τ. Γ΄, σ. 76.

ΔΗΜΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 16· τ. Γ΄, σ. 76.

ΔΗΜΗΤΡΕΑΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 76-77.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ (ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 77.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ὁ Ἀθηναῖος)
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 231, 241, εἰκ. σ. 240· τ. Γ΄, σ. 77.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 266.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 455.
Introduction, σ. 68, 71, 76.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 23.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 43.
Arte, σ. 15, 80.
I pittori Greci, περ. *Le Arti,* ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 13.
Παρουσιάσεις καλλιτεχνῶν, Δελτίο Τ.Τ.Τ., 1967.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 505, 512.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 16, 78, 80, 88, 90, 92-93, 107, 131, εἰκ. σ. 79, 92, 93· τ. Γ΄, σ. 78-79.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 266.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 267, εἰκ. σ. 131, 267, 268· τ. Γ΄, σ. 79.

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353, 355· τ. Γ΄, σ. 79.

ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
Diamandopoulos, περ. *Arts,* τχ. 208, 1.4.1949.
Introduction, σ. 67.
Arte, σ. 13, 18, 44.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Δύο ἐκθέσεις τοῦ Διαμαντόπουλου, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 506, 13-19.4.1978.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 505.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 25· τ. Β΄, σ. 125, 128, 130, 198, 201, 213, 214, 215 εἰκ. σ. 199, 215· τ. Γ΄, σ. 80.
Τά καλλιτεχνικά ἡμερολόγια (οἰκοδόμοι Δ. Διαμαντόπουλου), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 657, 5-11.3.1981.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΕΚ ΦΟΥΡΝΑ
L'evolution de la peinture post-byzantine dans les îles Ioniennes, Ἀθήνα 1952, σ. 14.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 59, 100, 125, 363 σημ. 20, εἰκ. σ. 125.

ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ, βλ. ΠΑΥΛΟΣ

ΔΙΟΧΑΝΤΗ (ΛΟΥΜΙΔΗ ΔΙΟΧΑΝΤΗ)
Γιά μερικούς νέους (καί λιγότερο νέους) Ἕλληνες καλλιτέχνες, περ. *Θέματα χώρου καί τέχνης,* τχ. 4, 1973, σ. 115.
Ἡ Διοχάντη στό «Δεσμό», περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 433, 18-24.11.1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης (21 ἐκθέτες), Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 80-81.

ΔΟΒΛΕΤΟΓΛΟΥ ΚΟΣΜΑΣ
Τρεῖς ἐκθέσεις γλυπτικῆς στήν Ἀθήνα, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 468, 21-27.7.1977.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 81.

ΔΟΞΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
L'evolution de la peinture post-byzantine dans les îles Ioniennes, Ἀθήνα 1952.
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἐφτάνησο, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 649, Ἀθήνα 1954.
Introduction, σ. 11, 76.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 30, 40, 65, 68, 69, 70, 72, 77, 79, 86-87, 314, εἰκ. σ. 65, 85, 86· τ. Γ΄, σ. 81-83.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 298.

ΔΟΞΑΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς, περ. *Φιλολογική Πρωτοχρονιά,* Ἀθήνα 1952, καί ἀνάτυπο, Ἀθήνα 1953, σ. 8.
L'evolution de la peinture post-byzantine dans les îles Ioniennes, Ἀθήνα 1952.
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἐφτάνησο, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 649, Ἀθήνα 1954, καί ἀνάτυπο, σ. 3-4.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 683, 25.12.1955, σ. 435, 436.
Influences occidentales sur la peinture néohellénique. Extraits des Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier, Ἀθήνα 1955, σ. 2.

Παναγιώτης Δοξαρᾶς, περ. *Ζυγός,* τχ. 3 καί 4, Ἰαν.-Φεβρ. 1956, σ. 8-11.
Ὁ Παναγιώτης Δοξαρᾶς καί ἡ Οὐρανία τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, περ. *Ζυγός,* τχ. 3-4, Ἰαν.-Φεβρ. 1956, σ. 12, 13, 16.
Introduction, σ. 11, 12, 17, 77.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 30, 34, 40, 47, 63, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 76, 77, 78-86, 93, 132, 314, εἰκ. σ. 66, 79, 80, 82, 83, 84· τ. Γ΄, σ. 83, 84, 85.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 298-299.

ΔΟΥΚΑΣ ΕΚΤΩΡ
Νέες ἐκθέσεις, Αἴθουσα Παρνασσοῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 8.4.1955.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 506.

ΔΟΥΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 286, εἰκ. σ. 286· τ. Γ΄, σ. 85.

ΔΟΥΚΑΣ ΛΟΥΚΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 78· τ. Γ΄, σ. 85-86.

ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 16, 27, 69· τ. Γ΄, σ. 86.

ΔΡΑΚΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 275, εἰκ. σ. 279· τ. Γ΄, σ. 86-87.

ΔΡΑΚΟΥΛΗ ΙΡΙΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΔΡΟΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 683, 25.12.1955, σ. 454.
Παρουσιάσεις καλλιτεχνῶν, Δελτίο Τ.Τ.Τ., 1967.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 220, 226-227, 247, εἰκ. σ. 227· τ. Β΄, σ. 13, 29· τ. Γ΄, σ. 87-88.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 318-319.

ΔΡΟΣΟΣ ΘΟΔΩΡΟΣ
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός,* τχ. 4, Φεβρ. 1956.

ΔΡΟΥΓΚΑΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης (21 ἐκθέτες), Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977.
Ἀχ. Δρούγκας, ὁ ρωμαλέος καλλιτέχνης, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 538, 23-29.11.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 88-89.

Ε

ΕΓΓΟΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager,* 31.12.1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager,* 21.1.1953.
Nicolas Ingonopoulos, περ. *Revue,* ἀρ. 28, Μάρτ. 1953, σ. 55, 56, 57, 58, 59, 60.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 683, 25.12.1955, σ. 451.
Introduction, σ. 67, 72, 77.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 21.
I pittori Greci, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 10.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 37-38.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Arte, σ. 13, 21, 52, 103, εἰκ. σ. 14.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 21.1-26.2.1978.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913, ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 505, 511, 512.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 28· τ. Β΄, σ. 127, 128, 169, 170, 171, 199, 240, εἰκ. σ. 170, 171· τ. Γ΄, σ. 90-91.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 196-197.
Παρουσίαση στόν κατάλογο Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ, 1980.
Ὁ ὑπερρεαλισμός καί ὁ Ν. Ἐγγονόπουλος, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 661, 2-8.4.1981.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ ΣΤΡΑΤΗΣ-ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ (TERIADE)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 329.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ ΤΑΚΗΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας,* τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 188.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρίλ. 1964, σ. 21.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 39.
I pittori Greci, περ. *Le Arti,* ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 10.
Arte, σ. 18, 21, 22, 53, 54.

Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 508-510.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 156, 199, 200, 201· τ. Γ΄, σ. 91.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 329.

ΕΝΣΟΡ ΤΖΑΙΗΜΣ (ENSOR JAMES)
Γιά τό θάνατο τοῦ Βέλγου ζωγράφου James Ensor, περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 2, Φεβρ. 1950.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 347-348.

ΕΠΣΤΑΪΝ ΤΖΑΚΟΜΠ (EPSTEIN JACOB)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 355-356.

ΕΡΝΣΤ ΜΑΞ (ERNST MAX)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, ἀρ. 44, σ. 87, Μάρτ.-Ἀπρ. 1964.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 118, 123, 183, 194, 195.

ΕΣΣ ΦΟΝ ΠΕΤΕΡ (HESS VON PETER)
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 181, 184, 189-190, 192, 273, 351, σημ. 31, εἰκ. σ. 181, 192, 204, 205.

ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ-ΜΕΝΕΓΑΚΗ ΦΡΟΣΩ
Arte, σ. 84, 102.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 253· τ. Γ΄, σ. 91.

Z

ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΣ ΜΑΡΚΟΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 452.
Τό ἔργο τοῦ Μ. Ζαβιτζιάνου (Ἀναδρομική ΕΠΑ), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 3.8.1956.
Un peintre Corfiote: Marcos Zavitzianos, ἐφ. *Messager*, 13.1.1956.
Introduction, σ. 62, 81.
Arte, σ. 96.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 318, 323, 324, 325, 326, εἰκ. σ. 326, 327· τ. Β΄, σ. 14, 16, 17, 32, 33, 34, 41, 101, 105, 134, 258, εἰκ. σ. 33· τ. Γ΄, σ. 92, 93.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 396.

ΖΑΪΡΗΣ ΕΜΑΝΝΟΥΗΛ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 28, 51.

ΖΑΟ-ΒΟΥ ΚΙ (ZAO-WOU KI)
Ἔκθεση Μισώ καί Ζάο-Βούκι στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 660, 26.3.1981.

ΖΑΝΤΚΙΝ ΟΣΣΙΠ (ZADKINE OSSIP)
Ossip Zadkine, ἐκδ. Fratelli Fabri, Μιλάνο 1966.
Zadkine et la Grèce, περ. *Lettres Françaises*, ἀρ. 1210, 29.11.1967.
Ossip Zadkine, ἔκδ. Les Grandes Sculpteurs, Hachette, Παρίσι 1969.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 123, 252, 288.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 3, σ. 405, 406.

ΖΑΦΕΙΡΗ ΒΕΡΑ
Μπιεννάλε Νέων. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης. Παρίσι 1967.
10η Μπιεννάλε Σάο-Πάολο. Κατάλογος. Σεπτ. 1969.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 312, εἰκ. σ. 313· τ. Γ΄, σ. 94.

ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΦΩΤΗΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 190.
Introduction, σ. 68, 80-81.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 94.

ΖΑΧΟΣ
Introduction, σ. 73.

ΖΕΠΟΣ ἤ ΑΛΑΦΟΥΖΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 260· τ. Γ΄, σ. 94-95.

ΖΕΡΒΑ ΕΛΕΝΗ
Μπιεννάλε Σάο-Πάολο, 1963. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 279, 284, εἰκ. σ. 284· τ. Γ΄, σ. 95.

ΖΕΡΒΟΣ ΚΡΙΣΤΙΑΝ
Ὁ Κριστιάν Ζερβός καί τό ἔργο του, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 10.12.1956.
Ὁ Ζερβός στήν Ἀθήνα (λίγα λόγια γιά τό ἔργο του), περ. *Ζυγός*, τχ. 9, Ἰούλ. 1956.
L'œuvre de Chr. Zervos, ἐφ. *Messager*, 2.5.1956.
Un demi-siècle d'art (Cahiers d'Art), ἐφ. *Messager*, 18.7.1956.
Ἡ τέχνη τῆς Μινωϊκῆς Κρήτης (Μία ἐργασία τοῦ Κρ. Ζερβοῦ), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.7.1956.
Ἡ ἀρχαϊκή τέχνη στό νέο βιβλίο τοῦ Κριστιάν Ζερβοῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.7.1956.
Ἡ ὑπόθεσις Κρ. Ζερβοῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 24.8.1956.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 346.

ΖΕΡΒΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Deux peintres Corfiotes: A Contis et N. Zervos, ἐφ. *Messager*, 12.11.1954.

Οἱ Κερκυραῖοι ζωγράφοι στήν πρωτεύουσα, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 29.11.1954.
Μία ἔκθεση χαρακτικῆς. Ἡ μαγεία τοῦ μαύρου καί τοῦ ἄσπρου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.12.1957.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 95.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 9-10.

ΖΕΡΒΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης (21 ἐκθέτες), Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977.
Κύματα-Κίνηση, Αἴθουσα Τέχνης Ἀθηνῶν, 10-26.1.1977. Κατάλογος Ἔκθεσης.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 95-96.
Γλυπτικές μετατροπές, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 752, 30.12.1982-5.1.1983.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 11.

ΖΕΡΙΚΩ ΘΕΟΔΩΡΟΣ (GERICAULT THÉODORE)
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 184, 193, 197, 198, 199, εἰκ. σ. 199.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 11-12.

ΖΕΥΓΩΛΗΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 231, 240· τ. Γ΄, σ. 96.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 512.

ΖΗΣΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 347, 349, εἰκ. σ. 349· τ. Γ΄, σ. 96-97.

ΖΟΓΓΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
A propos d'un monument (à Zalongos), ἐφ. *Messager*, 21.10.1953.
32α Μπιεννάλε Βενετίας. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Ἰούν. 1964.
Ἡ 32α Μπιεννάλε Βενετίας καί οἱ σύγχρονες τάσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 46, Αὔγ. 1964, σ. 98-99.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1966, σ. 44.
Arte, σ. 21, 25, 85, 112, εἰκ. 35.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 25.6-2.7.1975.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης (21 ἐκθέτες), Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 136, 198, 205, 207, 247, 273· τ. Γ΄, σ. 97.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 20-21.

ΖΟΓΓΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 190.
Νέες ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.5.1955.
Σταθμός Κορίνθου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 6.4.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 6, Ἀπρ. 1956, σ. 22.
Κατάλογος ἔκθεσης, γκαλερί Il Canale, Βενετία, Ἰούν. 1964.
Κατάλογος ἔκθεσης, Elena Zongolopoulou, γκαλερί La Motte, Παρίσι, 4-26.2.1966.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 119, 279, 282, εἰκ. σ. 282· τ. Γ΄, σ. 98.

ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 98.

ΖΟΥΝΗ-ΣΑΡΠΑΚΗ ΟΠΥ
Περ. *Δημιουργίες*, τχ. 19, 21.1972.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Δεσμός», 23.1-16.2.1973.
Γιά μερικούς νέους (καί λιγώτερο νέους) Ἕλληνες καλλιτέχνες, περ. *Θέματα χώρου καί τεχνῶν*, τχ. 4, 1973.
Ζούνη Ὄπυ, περ. *Θέματα χώρου καί τεχνῶν*, τχ. 5, 1974.
Διαδικασίες καί Συστήματα, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 396, 4-10.3.1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 98-99.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 26.

ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς, περ. *Φιλολογική Πρωτοχρονιά*, 1952, καί ἀνάτυπο, Ἀθήνα 1953, σ. 12.
Peintures de la guerre de l'indépendance par Pan. Zografos, ἐφ. *Messager*, 1.12.1954, 12.12.1954, 14.12.1954.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 444.
Introduction, σ. 26, 81.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 242, 275, 278, εἰκ. σ. 153, 156, 157, 158, 161, 162· τ. Β΄, σ. 198· τ. Γ΄, σ. 99, 100.
Παν. Ζωγράφος, περ. *Τά Ἀγροτικά*, τχ. 14, Ὀκτ. 1984, σ. 41-45.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 29-30.

Η

ΗΛΙΑΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 12-18.6.1975.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 507.

3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 125, 128, 142, 146, 147, 281, εἰκ. σ. 146, 173, 281· τ. Γ΄, σ. 101.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 34.

ΗΣΑΪΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 275, 278· τ. Γ΄, σ. 101, 102.

Θ

ΘΕΙΡΣΙΟΣ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ (TIERSCH LUDWIG)
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 438, 439, 442.
Introduction, σ. 5, 29, 30, 31, 32, 33.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, 213, 217, 306, 307, 308, εἰκ. σ. 217· τ. Γ΄, σ. 103.

ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας,* τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 190.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 513.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 28· τ. Β΄, σ. 101, 105, 107, 109, 110-113, 131, 134, 178, 179, εἰκ. σ. 110, 111, 112, 113· τ. Γ΄, σ. 103-104.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 61.

ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ (ΕΛ ΓΚΡΕΚΟ)
Ἔκθεση ἰσπανικῆς τέχνης, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 39, Μάιος-Ἰούν. 1963, σ. 18.
Ἐκεῖ πού μεγαλούργησε ὁ Γκρέκο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.2.1966.
Ὁ Θεοτοκόπουλος καί ἡ ἐποχή του. Διάλεξη στό Φιλολογικό Σύλλογο «Ὁ Χρυσόστομος», Χανιά 16.4.1977.
Ἡ ἔκθεση ἔργων τοῦ Γκρέκο (μερικές παρατηρήσεις), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 576, 16.8.1979.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 146, 313.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 75, 76, 77.
Δομήνικος Θεοτοκόπουλος, περ. *Τά Ἀγροτικά*, τχ. 25, Ὀκτ. 1985, σ. 42-46.
Ἐλ Γκρέκο: ὁ ζωγράφος καί ἡ ἐποχή του, ἐκδ. Βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας», 1989.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ Ο ΚΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 37, εἰκ. σ. 37.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ
Ἡ προσωπογραφία τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη ἀπό τόν Θεόφιλο, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 642, 1.4.1954, σ. 55.
Ἡ προσωπογραφία τοῦ Γ. Κοντοῦ ἀπό τόν Θεόφιλο, περ. *Νέα Ἑστία*, σ. 57, τχ. 669, 15.5.1955.
Ὁ Θεόφιλος καί τό ἔργο του, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 9.9.1955.
Théophilos Hadjimichaïl, un peintre populaire, ἐφ. *Messager*, 27.7.1955.
Signification de l'œuvre du peintre Théophilos, ἐφ. *Messager*, 10.8.1955.
Ὁ ζωγράφος Θεόφιλος, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.8.1955.
Ἄγνωστα ἔργα τοῦ Θεόφιλου στή Μυτιλήνη. Πῶς περιγράφει τόν Θεόφιλο μιά γυναίκα πού τόν περιποιήθηκε, περ. *Ζυγός*, τχ. 1, Νοέμβρ. 1955, σ. 5.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 450.
Ὁ Θεόφιλος, διεθνής ζωγραφική ἰδιοφυΐα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 25.6.1961.
Introduction, σ. 68, 71, 73, 80.
Κριτική γιά σύγχρονους Κύπριους καί Ἑλλαδικούς ζωγράφους καί γλύπτες, περ. *Τό Σῆμα*, τχ. 6, 6.7.1976.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 504-505.
Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι καί πέντε παιδικά παραμύθια, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 577, 23.8.1979.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 25, εἰκ. σ. 25· τ. Β΄, σ. 131, 137, 138, 139, 140, 141, 178, 211, 213, 304, 346, εἰκ. σ. 138, 139, 140, 141· τ. Γ΄, σ. 104, 105, 106.
Θεόφιλος Γ. Χατζημιχαήλ, περ. *Τά Ἀγροτικά*, τχ. 10, Ἀπρ.-Μάης 1984, σ. 40-42.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 80-81.

ΘΕΤΤΑΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 190.
Les expositions: Galerie Zachariou, ἐφ. *Messager*, 31.10.1953.
J. Mytarakis, les peintres Macedoniens, C. Thettalos, ἐφ. *Messager,* 18.11.1953.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 172, 190· τ. Γ΄, σ. 106.

ΘΟΔΩΡΟΣ (ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)
Μπιεννάλε Sao Paolo. Κατάλογος ἔκθεσης, Σεπτ. 1963.
Ἀπογοήτευση ἀπό τό Σαλόν τῶν Νέων Πραγματικοτήτων, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 19.2.1964.
Περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρίλ. 1964.
Θεόδωρος (Παπαδημητρίου), περ. *Ἐποχές*, ἀρ. 28, Αὔγ. 1965, σ. 63-64.
Arte, σ. 28, 91, εἰκ. 34.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 12-18.6.1975.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης (21 ἐκθέτες), Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 328, 329· τ. Γ΄, σ. 106, 107.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 89.

ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ
Epaminondas Thomopoulos, περ. *Revue,* ἀρ. 8, Μάιος 1950.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 454.
Τό ἐμπόριο καί ἡ τέχνη. Ἡ ἔκθεση τοῦ κ. Ἐπ. Θωμόπουλου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.11.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 14, Δεκ. 1956, σ. 21.
Introduction, σ. 65, 80.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 230, 231, 239, 251, εἰκ. σ. 239· τ. Β΄, σ. 13, 15, 16, 27, 44, 78, 79, 129· τ. Γ΄, σ. 107, 108.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 97-98.

ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 230, 231, 239, 251, εἰκ. σ. 239· τ. Β΄, σ. 13, 15, 16, 27, 44, 78, 79, 129· τ. Γ΄, σ. 108, 109.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 98.

Ι

ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ἡ προσωπογραφία τοῦ Ν. Πολίτη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 643, 15.4.1954.
Ὁ παππούς μέ τό ἐγγόνι, τοῦ Γεωργίου Ἰακωβίδου, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 665, 15.3.1955, σ. 407.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 447-448.
Introduction, σ. 59, 60, 65, 77.
Παρουσιάσεις καλλιτεχνῶν, Δελτίο Τ.Τ.Τ., 1966.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 504.
Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι καί πέντε παιδικά παραμύθια, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 577, 23.8.1979
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 26, 220, 247, 251, 275, 311, 312· τ. Β΄, σ. 13, 14, 16, 17, 19, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 63, 75, 125, 129, 131, 134, εἰκ. σ. 17, 28, 29, 31· τ. Γ΄, σ. 110-111.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 99.

ΙΑΤΡΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 275, 276, 277, 327, 328, εἰκ. σ. 278· τ. Γ΄, σ. 111.
Περ. *Τά Ἀγροτικά*, τχ. 16, Δεκ. 1984, σ. 51-54.

ΙΘΑΚΗΣΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, εἰκ. σ. 52· τ. Γ΄, σ. 111-112.

ΙΚΑΡΗΣ ΝΙΚΟΣ
Περ. *Ὁ αἰώνας μας*, ἀρ. 2-3, Φεβρ.-Μάρτ. 1951, σ. 61.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 4, Φεβρ. 1956.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 112.

ΙΠΟΥΣΤΕΓΚΥ ΙΩΑΝΝΗΣ-ΡΟΒΕΡΤΟΣ (IPOUSTEGUY JEAN-ROBERT)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 44, Μάρτ.-Ἀπρ. 1964.
Γεγονότα πού ξεχώρισαν στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 526, 31.8-6.9.1978.

ΙΩΑΚΕΙΜ ΚΩΣΤΑΣ
34η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος ἔκθεσης, Ἰούνιος 1968.
10η Μπιεννάλε Σάο-Πάολο. Κατάλογος ἔκθεσης, 1969.
Contemporary Cyprus Cert. Commonwealth, Institute Art Gallery, 25.2-30.3.1970.
Μπιεννάλε νέων Παρισίων. Κατάλογος ἔκθεσης, 1971.
Πρόλογος καταλόγου στήν ἔκθεση Πελλαπάις, Στούντιο & Γκαλερί, Κυρήνεια, Κύπρος, Δεκ. 1972.

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 14, 28, 44· τ. Γ΄, σ. 113.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 318, εἰκ. σ. 317.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 180.

Κ

ΚΑΒΑΛΙΕΡΕ ΑΛΙΚ (CAVALIERE ALIC)
Κατάλογος ἔκθεσης, Μερικοί σύγχρονοι Ἰταλοί γλύπτες. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων, Ἰούν.-Αὔγ. 1981, σ. 12.

ΚΑΖΑΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 115.

ΚΑΙΣΑΡΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 115.

ΚΑΛΑΚΑΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 329· τ. Γ΄, σ. 115-116.

ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 325-326, εἰκ. σ. 326· τ. Γ΄, σ. 116.

ΚΑΛΛΙΒΩΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς, περ. *Φιλολογική Πρωτοχρονιά*, 1952, καί ἀνάτυπο, 1953, σ. 10.
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἐφτάνησο, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 649, Ἀθήνα 1954, ἀνάτυπο, σ. 6.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 89, 91, 114, 315, εἰκ. σ. 91· τ. Γ΄, σ. 116-117.

ΚΑΛΛΙΓΑΣ ΠΑΥΛΟΣ (ὁ νεότερος)
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 51, 135· τ. Γ΄, σ. 117.

ΚΑΛΛΙΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 309-310, εἰκ. σ. 309· τ. Γ΄, σ. 117.

ΚΑΛΛΟΥΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 25, 26, εἰκ. σ. 27· τ. Γ΄, σ. 118.

ΚΑΛΜΟΥΧΟΣ ΤΑΚΗΣ
Les aquarelles et les galets de Takis Calmouchos, ἐφ. *Messager*, 9.3.1955.
Φθινοπωρινό Σαλόν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 49, Δεκ. 1963.

ΚΑΛΟΣΓΟΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 30, 110, 111, 119-120, 314, 316, εἰκ. σ. 120· τ. Γ΄, σ. 118-119.

ΚΑΛΟΥΤΣΗΣ ΒΑΛΕΡΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 336-337, εἰκ. σ. 336· τ. Γ΄, σ. 119-120.

ΚΑΝΑΓΚΙΝΗ ΝΙΚΗ
Τό ζοφερό ὅραμα τῆς Νίκης Καναγκίνη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 395, 26.2-3.3.1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Σύγχρονη ἑλληνική τέχνη (9 ἐκθέτες). Μουσεῖο Χακόνε (Ἰαπωνία), 13.3.-31.5.1976.
Ἡ ἔκθεση ἑλληνικῆς τέχνης στήν Ἰαπωνία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 247, 12-19.9.1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 120.

ΚΑΝΑΚΑΚΙΣ ΛΕΥΤΕΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 120-121.

ΚΑΝΑΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
Δύο ἐκθέσεις: Γ. Μαυροΐδη καί Ἀ. Κανᾶ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 7.12.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 14, Δεκ. 1956, σ. 21.

ΚΑΝΔΥΛΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Ὁ ἀρχιτέκτονας Κανδύλης καί τά ἔπιπλα Thonet, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 626, 31.7-6.8.1980.

ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΟΡΕΣΤΗΣ
Περ. *Arts*, 1949.
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 189.
Un album de dessins de Canellis, ἐφ. *Messager*, 21.6.1953.
Περ. *Revue,* ἀρ. 31, Ἰούν. 1953.
Les expositions, ἐφ. *Messager*, 31.10.1953.
Or. Canellis où la vertue de l'humain, ἐφ. *Messager*, 11.11.1953.
Ὀρέστης Κανέλλης, ἕνας λυρικός ζωγράφος, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 4.1.1957.
Ἐφ. *Messager*, 16.1.1957.
Arte, σ. 18, 21, 45, 53.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 25.6-2.7.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 125, 127, 201, 208, εἰκ. σ. 198, 209· τ. Γ΄, σ. 121.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 243.

ΚΑΝΘΟΣ ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 122.

ΚΑΝΙΑΡΗΣ ΒΛΑΣΗΣ
Μερικές σκέψεις πάνω στήν ἀφηρημένη τέχνη μέ ἀφορμή τό ἔργο τῶν ζωγράφων Κανιάρη, Κοντοῦ καί Τσόκλη, περ. *Ζυγός*, τχ. 59, Ὀκτ. 1960, σ. 17, 18, 41.
Τρεῖς Ἕλληνες ζωγράφοι σέ μία διεθνή ἐκδήλωση, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 10.9.1961.
Ἡ παρισινή ἔκθεση 46 Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 11.2.1962.
Πρόλογος καταλόγου τῆς ἔκθεσης στήν γκαλερί Cadario, Μιλάνο, Μάιος 1962.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις Ἕλληνες τοῦ Παρισιοῦ, Στέγη Γραμμάτων καί Τεχνῶν, Ἀθήνα 1963.
Pittori Greci d'oggi, περ. *La Biennale,* ἀρ. 49, Ἰούν. 1963, σ. 37.
Διεθνές ραντεβού καλλιτεχνῶν στόν Ἅγιο Μαρίνο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 22.9.1963.
Ποῦ βαδίζει ἡ τέχνη σήμερα, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963.
Περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρίλ. 1964, Παρίσι.
Trois propositions pour une nouvelle sculpture grecque, Theatre de la Fenice, Βενετία 1964.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Βλάσης Κανιάρης (λῆμμα), *Λεξικό Ἐλευθερουδάκη,* 1964.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, τχ. 4, Ρώμη 1964.
Διάλεξη Γενεύης, Γενάρης 1967.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, γκαλερί Atheneo, Μαδρίτη, Μάιος-Ἰούνιος 1967.

Arte, σ. 93, 101, εἰκ. 30.
Παρουσίαση στον κατάλογο τῆς ἔκθεσης, (21 ἐκθέτες), Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 286, 287, 293, 294, 295, 298, 338, εἰκ. σ. 207, 294· τ. Γ΄, σ. 122-123.
Ἂς μείνει ἡ τέχνη, τέχνη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 640, 6-12.11.1980.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 245.

ΚΑΝΟΒΑ ΑΝΤΟΝΙΟ (ΚΑΝΟVΑ ΑΝΤΟΝΙΟ)
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 30, 112, 115, 119, 222, 228, 230, 231, 238, εἰκ. σ. 259.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., σ. 4, σ. 246.

ΚΑΝΤΙΝΣΚΥ ΒΑΣΙΛΙ (ΚΑΝDINSKY WASSILI)
Ἡ ἔκθεση Καντίνσκυ, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 8.6.1958.
Ἔκθεση ἀφηρημένης τέχνης στή Βενετία, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 31.8.1958.
Wassili Kandinsky, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 40, Ἰούλ.-Αὔγ. 1963, σ. 12-15.
Μία «συνάντηση» μέ τόν Καντίνσκυ, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 19.12.1965.
Arte, σ. 11.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 11, 120.

ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ
Καλλιτεχνική συνείδηση, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.12.1955.
Κριτική ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός*, τχ. 3, Ἰαν. 1956, σ. 14.
Διαδικασίες-Συστήματα, Αἴθουσα τέχνης Ἀθηνῶν, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 396, 4-10.3.1976.
Λιτή ἀπόδοση τοῦ λογισμοῦ, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 456, 28.4-4.5.1977.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης. Αἴθουσα Zachetta, Βαρσοβία 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 316, εἰκ. σ. 316· τ. Γ΄, σ. 131.

ΚΑΝΤΟΥΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς, περ. *Φιλολογική Πρωτοχρονιά,* Ἀθήνα 1952, καί ἀνάτυπο, Ἀθήνα 1953, σ. 9-10.
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἐφτάνησο, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 649, Ἀθήνα 1954, καί ἀνάτυπο, σ. 5-6.
Δύο προσωπογραφίες (Ν. Καντούνης - Δ. Τσόκος ἤ Τζόκος), περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 641, 15.3.1954.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 683, 25.12.1955, σ. 436.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 30, 73, 74, 78, 87-89, 90, 100, 279, 314, 316, εἰκ. σ. 74, 90, 92, 93· τ. Γ΄, σ. 123-125.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 258.

ΚΑΠΑΝΤΑΗΣ ΒΑΣΟΣ
Κάρτες γιά τίς γιορτές καί μία ἔκθεση γλυπτικῆς στήν γκαλερί Ζυγός, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 3.1.1958.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 325, εἰκ. σ. 324· τ. Γ΄, σ. 125.

ΚΑΠΡΑΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Capralos, περ. *Revue,* ἀρ. 4, Ἰαν. 1951.
Capralos, sculpteur, ceramiste, περ. *Arts,* ἀρ. 257, 9.2.1951.
Capralos et ses caprices, ἐφ. *Messager,* 10.3.1954.
L'affaire Capralos, ἐφ. *Messager,* 22.4.1954.
Ἡ γλυπτική τοῦ Χρήστου Καπράλου, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 17.5.1957.
La frise monumentale de Chr. Capralos, ἐφ. *Messager,* 22.5.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός,* τχ. 19-20, Μάιος-Ἰούν. 1957, σ. 25.
Les sculptures des Capralos, ἐφ. *Messager,* 12.6.1957.
31η Μπιεννάλε Βενετίας. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Βενετία, Ἰούν. 1962.
Chr. Capralos (μέ τή συνεργασία τοῦ Γ. Μουρέλλου), ἔκδ. La Tipographica, Βενετία 1962.
Ὁ Καπράλος. Ἑλληνικό παρόν στήν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 15.7.1962.
Der griechische Bildhauer Chr. Capralos, περ. *Das Kunstwerk,* ἀρ. 1/2, 1963.
Arte, σ. 17, 82, 83.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 197, 218, 248-249, εἰκ. σ. 197· τ. Γ΄, σ. 125-126.
Τό γλυπτικό ἔργο τοῦ Χρ. Καπράλου, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 664, 23-29.4.1981.

ΚΑΡΑΒΑΤΖΙΟ ΜΙΚΕΛΑΝΤΖΕΛΟ (CARAVAGGIO MICHELANGELO)
120 ἔργα Καραβάτζιο ἔστειλαν οἱ Ἰταλοί στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 28.3.1965.
4 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 143.

ΚΑΡΑΒΕΛΛΑ ΜΑΡΙΑ
M. Caravella περ. *Galerie des Arts,* Νοέμβρ. 1971.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 126.

ΚΑΡΑΒΟΥΖΗΣ ΣΑΡΑΝΤΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 353· τ. Γ΄, σ. 126-127.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 269.

ΚΑΡΑΓΑΤΣΗ ΝΙΚΗ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 191.
Παραστατική καί ἀφηρημένη τέχνη, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 27.1.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 4, Φεβρ. 1956, σ. 7.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 201, 223, 224· τ. Γ΄, σ. 127.

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ (ΨΙΧΟΠΟΥΛΟΥ) ΕΥΔΟΞΙΑ
Ματιές στίς ἀθηναϊκές γκαλερί, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 464, 17-23.7.1977.

ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 229· τ. Γ΄, σ. 127-128.

ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας,* τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 189-190.

Exposition S. Carantinos, ἐφ. *Messager,* 30.6.1954.
Κριτική ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός,* τχ. 7, Μάιος 1956, σ. 6.

ΚΑΡΡΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Arte, σ. 63, 101, εἰκ. 16.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
Ὁ Χρῆστος Καρρᾶς στό «Δεσμό», περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 504, 30.3-5.4.1978, σ. 70-71.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 281, 319-320, εἰκ. σ. 319· τ. Γ΄, σ. 128-129.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 287-288.

ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 330· τ. Γ΄, σ. 128-129.

ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* 15.4.1964.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 44, Μάρτ.-Ἀπρ. 1964, σ. 89.
Τρεῖς νέες ἀτομικές ἐκθέσεις Ἑλλήνων στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 30.5.1965.
Arte, σ. 92, 104.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 300, εἰκ. σ. 300· τ. Γ΄, σ. 129.

ΚΑΡΔΑΜΑΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ἡ κίνηση τῶν ἐκθέσεων, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 40, Ἰούλ.-Αὔγ. 1963, σ. 35.
Arte, σ. 71, εἰκ. σ. 42.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 334· τ. Γ΄, σ. 129.

ΚΑΡΠΑΤΣΙΟ ΒΙΤΟΡΕ (KARPACCIO VITTORE)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963, σ. 32.

ΚΑΡΤΕΡ ΕΡΝΕΣΤΟΣ
Κερκυραῖος στήν Πανελλήνια Ἔκθεση, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα,* 2.6.1952.
Ἔκθεσις ζωγραφικῆς (Τ. Κυριακοῦ-Ἐ. Κάρτερ), ἐφ. *Ἐλευθερία,* 1.3.1957.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 130.

ΚΑΡΤΣΩΝΑΚΗΣ (ΝΑΚΗΣ) ΝΙΚΟΛΑΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 130.

ΚΑΣΙΑΛΟΣ ἢ ΚΚΑΣΙΑΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 136.

ΚΑΣΣΕΛΛΑ ΑΝΔΡΕΑΣ (CASCELLA ANDREA)
Κατάλογος ἔκθεσης, Μερικοί σύγχρονοι Ἰταλοί γλύπτες. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων, Ἰούν.-Αὔγ. 1981, σ. 10.

ΚΑΣΣΕΛΛΑ ΠΙΕΤΡΟ (CASCELLA PIETRO)
Κατάλογος ἔκθεσης, Μερικοί σύγχρονοι Ἰταλοί γλύπτες. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων, Ἰούν.-Αὔγ. 1981, σ. 10.

ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 78, 94-95, εἰκ. σ. 95· τ. Γ΄, σ. 130-131.

ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΤΗΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 131.

ΚΑΤΡΑΒΑ-ΒΑΛΣΑΜΗ ΖΩΗ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 132.

ΚΑΤΡΑΚΗ ΒΑΣΩ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας,* τχ. 7, Ἰούλ. 1950, σ. 224.
Χρωματικές ξυλογραφίες, ἔκθεση Β. Κατράκη, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 9.12.1955.
L'exposition de Mme Vasso Katraki, ἐφ. *Messager,* 14.12.1955.
Κριτική ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός,* τχ. 3, Ἰαν. 1956, σ. 14.
Ἀπολογισμός τῆς περιόδου τῶν ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός,* τχ. 9, Ἰούλ. 1956.
Δεκαπέντε Ἕλληνες χαράκτες, Ἡμερολόγιο Τσιμέντων Ἡρακλῆς-Ὄλυμπος 1958.
Πέντε Ἕλληνες στή διεθνή ἔκθεση τῆς χαρακτικῆς (Ἡ Δ΄ καλλιτεχνική ἐκδήλωση τῆς Λουμπλιάνα), ἐφ. *Ἐλευθερία,* 16.7.1961.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις. 5η Διεθνής ἔκθεση χαρακτικῆς στή Λουμπλιάνα, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963.
Ἡ Μπιεννάλε τῆς Βενετίας καί ἡ ἑλληνική συμμετοχή. Ἐκεῖ πού τιμήθηκε ἡ Βάσω Κατράκη, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 26.6.1966.
Τό ἑλληνικό παρόν στήν 33η Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 17.7.1966.
Ἡ Ἑλλάδα στή Βενετία, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 58, Ἰούλ.-Αὔγ. 1966.
34η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Ἰούν. 1966.
Πετρογραφίες Βάσως Κατράκη, 1967.
Arte, σ. 97, 104, εἰκ. 51.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, 108, 109, 260, 261, 262, 263, 355, εἰκ. σ. 187, 261· τ. Γ΄, 132, 133.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 340.

ΚΑΤΣΟΥΛΙΔΗΣ ΤΑΚΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 133.

ΚΕΛΑΪΔΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Ὁ φανταστικός κόσμος τοῦ Βασίλη Κελαϊδῆ, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 400, 1-7.4.1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 353· τ. Γ΄, σ. 133-134.

ΝΙΚΟΣ (ΚΕΣΣΑΝΛΗΣ)
Νίκος Κεσσανλῆς, γκαλερί Numero, Φλωρεντία, 21 Νοεμβρ.-4 Δεκ. 1950. Κατάλογος ἔκθεσης.
Deux jeunes: P. Sarafianos et N. Kessanlis, ἐφ. *Messager*, 2.2.1955.
Ἕνας Ἕλληνας ζωγράφος κατακτᾶ τήν Ἰταλία (τό ἔργο τοῦ Νίκου Κεσσανλῆ), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.1.1959.
Πέντε Ἕλληνες στή διεθνή ἔκθεση τῆς χαρακτικῆς (Ἡ Δ΄ καλλιτεχνική ἐκδήλωση τῆς Λουμπλιάνα), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.7.1961.
Κεσσανλῆς: Ἐμπρεσιονιστής μέ μεσογειακό λυρισμό, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 27.12.1962.
Κεσσανλῆς Νίκος, γκαλερί Cadario, Μιλάνο, Μάιος 1962. Κατάλογος ἔκθεσης.
Διεθνές ραντεβού καλλιτεχνῶν στόν Ἅγιο Μαρίνο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 22.9.1963.
Pittori Greci d'oggi, περ. *La Biennale*, ἀρ. 49, Ἰούν. 1963, σ. 36-37.
Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις ζωγράφοι τοῦ ἐξωτερικοῦ, Αἴθουσα Ἀρχιτεκτονικῆς, Ἀθήνα, Ἰούλ.-Αὔγ. 1963.
Ἀνασκόπηση ἐκθέσεων, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 39, Μάιος-Ἰούν. 1963, σ. 19, τχ. 40, Ἰούλ.-Αὔγ., 1963, τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963.
Ὁ Κεσσανλῆς ἐτιμήθη στήν Μπιεννάλε Νέων, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.11.1963.
Ἀπογοήτευση ἀπό τό Σαλόν τῶν νέων προσωπικοτήτων, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.2.1964.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 43.
Οἱ Ἕλληνες στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.11.1964.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Arte, σ. 28, 74.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 286, 297, 302· τ. Γ΄, σ. 198, 199.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 364.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Ἔκθεσις χαρακτικῆς. Παραστάσεις ἀπό δέκα ἀττικές ληκύθους τοῦ Γιάννη Κεφαλληνοῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.5.1956.
Jean Kefallinos, ἐφ. *Messager*, 27.3.1957.
Ἕλληνες ζωγράφοι καί γλύπτες στό καλλιτεχνικό προσκήνιο τῆς Παρισινῆς ζωῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 7.5.1965.
Arte, σ. 96, 97, 98.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὥς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 513.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 16, 101, 105-109, 125, 134, 225, 256, 266, 311, εἰκ. σ. 107, 108· τ. Γ΄, σ. 134-135.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 366-367.

ΚΙΝΔΥΝΗ-ΜΑΡΟΥΔΗ ΑΝΝΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 209, εἰκ. σ. 208.

ΚΙΟΥΣΗΣ ΜΙΧΑΗΛ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 311, 312, εἰκ. σ. 311· τ. Γ΄, σ. 136.

ΚΙΡΙΚΟ ΝΤΕ ΤΖΙΟΡΤΖΙΟ, βλ. ΝΤΕ ΚΙΡΙΚΟ

ΚΛΑΪΝ ΦΡΑΝΤΖ (KLEIN FRANZ)
Τά μεγάλα βραβεῖα στήν 30ή Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 22-23, Ἰούλ.-Ὀκτ. 1960, σ. 108.
Διεθνής ἔκθεσις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 47, Σεπτ.-Ὀκτ. 1964, σ. 61.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 195, εἰκ. σ. 194.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 385.

ΚΛΑΪΝ ΥΒ (KLEIN YVES)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 396-397.

ΚΛΕ ΠΑΟΥΛ (KLEE PAUL)
Πάουλ Κλέ. Ὁ μοναχικός ποιητής καί δάσκαλος τοῦ 20οῦ αἰώνα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.1.1967.
Arte, σ. 11, 52.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 120.

ΚΛΙΜΤ ΓΚΟΥΣΤΑΦ (KLIMT GUSTAV)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 307-308.

ΚΛΟΥΒΑΤΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
Τό ἡρῶον τῆς ἐργασίας, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 8.6.1956.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 136-137.

ΚΟΓΕΒΙΝΑΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ
Introduction, σ. 17, 76.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 314, 318, 323-324, 325, εἰκ. σ. 325· τ. Β΄, σ. 19, 101, 105, 129, 134, 258· τ. Γ΄, σ. 137-138.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 4, σ. 411.

ΚΟΚΚΙΝΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 313 εἰκ. σ. 313· τ. Γ΄, σ. 138.

ΚΟΛΛΑ ΥΒΟΝΝΗ
Ἔκθεση ζωγραφικῆς, Κόλλα Ὑβόννη κ.ἄ., ἐφ. *Ἐλευθερία*, 11.1.1957.
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός, Κόλλα Ὑβόννη, περ. *Ζυγός*, τχ. 15, Ἰαν. 1957.

ΚΟΛΛΑΣ Ι. ΠΕΡΙΚΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 138.

ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 138-139.

ΚΟΝΣΑΓΚΡΑ ΠΙΕΤΡΟ (CONSAGRA PIETRO)
Τά μεγάλα βραβεῖα στήν 30ή Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 22-23, Ἰούλ.-Ὀκτ. 1960, σ. 111.
Κατάλογος ἔκθεσης. Μερικοί σύγχρονοι Ἰταλοί γλύπτες. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων, Ἰούν.-Αὔγ. 1981, σ. 10.

ΚΟΝΣΤΑΝ (ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ)
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 139-140.

ΚΟΝΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ
Κόντης Ἄγγελος, περ. *Ὁ αἰώνας μας,* τχ. 2-3, Φεβρ.-Μάρτ. 1951, σ. 61.
Ange Condis, Santorineou, περ. *Revue,* ἀρ. 6, Μάρτ. 1951.
Κερκυραῖοι στήν Πανελλήνια Ἔκθεση, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα,* 2.6.1952.
Deux peintres Corfiotes: A. Contis et N. Zervos, ἐφ. *Messager,* 12.11.1954.
Οἱ Κερκυραῖοι ζωγράφοι στήν πρωτεύουσα, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα,* 29.11.1954.
Ἔκθεσις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός,* τχ. 16, Φεβρ. 1957.
Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 14.2.1957.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 502, 507, 508, 514.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 140.

ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ·
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 13· τ. Γ΄, σ. 140.

ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ ΦΩΤΗΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 683, 25.12.1955, σ. 449-450.
Introduction, σ. 66, 67, 71, 72, 76.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 20.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 37.
Peintres Modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Ἐπιστροφή στίς πηγές, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 56, Μάρτ.-Ἀπρίλ. 1966.
Arte, σ. 12, 13, 15, 16, 36, 37, 43, 52.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 505, 507, 508, 514.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 24, 25, 133, εἰκ. σ. 24· τ. Β΄, σ. 65, 124, 127, 149-151, 170, 177, 198, 214, 215, 247, εἰκ. σ. 149, 151· τ. Γ΄, σ. 140-142.
Μισός αἰώνας δουλειᾶς τοῦ Κόντογλου (ἔκθεση Ἐθνικῆς Πινακοθήκης), περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 544, 10.1.1979.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 17-18.

ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΚΟΣ
Influences occidentales sur la peintre néohellénique, Extraits des Melanges offerts à Octave et Melpo Merlier, Ἀθήνα 1955, σ. 7.
Ἡ ἔκθεση Κοντόπουλου στήν γκαλερί Ζυγός, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 12.1.1957.
Contopoulos, ou l'exaltation du rêve, ἐφ. *Messager,* 30.1.1957.
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός,* τχ. 16, Φεβρ. 1957, σ. 19.
Alecos Condopoulos, περ. *Revue,* ἀρ. 1, Ἰαν. 1958.
Peintres de Grèce, Alecos Condopoulos, ἀνάτυπο ἀπό περ. *Revue* (ὅ.π.).
30η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος ἔκθεσης, Μάιος 1960.
30η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος ἔκθεσης (Ἑλληνική Συμμετοχή), Ἰούν. 1960.
Ἡ ἑλληνική συμμετοχή στήν Μπιεννάλε 1960, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 7.8.1960.
Τρεῖς Ἕλληνες ζωγράφοι σέ μία διεθνή ἐκδήλωση, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 10.9.1961.
Pittori Greci di oggi, περ. *La Biennale,* ἀρ. 49, 1963, σ. 31
Ἀνασκόπηση ἐκθέσεων, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 39, Μάιος-Ἰούν. 1963, σ. 19.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπριλ. 1964, σ. 22.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὐγ. 1964, σ. 39.
I pittori Greci, περ. *Le Arti,* ἀρ. 11, Νοέμβ. 1964, σ. 10-11.
Arte, σ. 20, 25, 26, 55, 56, 101, εἰκ. 9.
Οἱ Ἕλληνες ζωγράφοι, 20ος αἰ., τ. 2, ἔκδ. Μέλισσα, Ἀθήνα 1974, σ. 450-492.
Παπαλουκᾶς - Κοντόπουλος. Δύο ζωγράφοι, δύο σταθμοί, περ. *Νέα Δομή,* τχ. 1, 1.6.1976, σ. 54-59.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 18, εἰκ. σ. 19· τ. Β΄, σ. 109, 125, 137, 202, 240, 270, 273, 274-276, 355, εἰκ. σ. 186, 274, 275· τ. Γ΄, σ. 142-143.
Ἀλέκος Κοντόπουλος, διάλεξη στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν, 14.1.1980.
Μνήμη Ἀλέκου Κοντόπουλου (Τρεῖς ἐκθέσεις στήν Ἀθήνα), περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 601, 7.2.1980.
Μονογραφίες γιά δύο καλλιτέχνες (Χατζηκυριάκος - Γκίκας, Ἀλ. Κοντόπουλος), περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 602, 14.2.1980.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 19-20.

ΚΟΝΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Μερικές σκέψεις πάνω στήν ἀφηρημένη τέχνη μέ ἀφορμή τό ἔργο τῶν ζωγράφων Κανιάρη, Κοντοῦ καί Τσόκλη, περ. *Ζυγός,* τχ. 59, Ὀκτ. 1960, σ. 17, 18, 41.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις Ἕλληνες τοῦ Παρισιοῦ, Στέγη Γραμμάτων καί Τεχνῶν, Ἀθήνα 1963.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 286, 287, 294, 295, 302, εἰκ. σ. 302· τ. Γ΄, σ. 143.

ΚΟΡΑΗΣ ἤ ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἑφτάνησο, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 649, 1954, ἀνάτυπο, σ. 6.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 89, 95-98, 314, εἰκ. σ. 96, 97.

ΚΟΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 109, 226· τ. Γ΄, σ. 143-144.

ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Παραστατική καί ἀφηρημένη τέχνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 27.1.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 4, Φεβρ. 1956, σ. 7.
Ζωγραφική καί γλυπτική (αἴθουσα Κοῦρος), ἔκθεση Τ. Βαρλάμου καί Γ. Κοσμαδόπουλου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 14.2.1958.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 51, εἰκ. σ. 50· τ. Γ΄, σ. 144.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.

ΚΟΣΣΟΒΕΛ ΛΙΛΙΑΝΑ (COSSOVEL LILIANA)
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης τῆς Cossovel, γκαλερί il Traghetto, Ὀκτ.-Νοέμβρ. 1960.
Παρουσίαση στόν κατάλογο, Peinture venitienne d' aujourd'hui, γκαλερί Domec, Παρίσι 16.5-9.6.1962.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης τῆς Cossovel, Galleria Falazik, Bochum, 11-31.5.1963.

ΚΟΣΣΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 453-454.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 225, 226, 246, εἰκ. σ. 226· τ. Β΄, σ. 13, 14· τ. Γ΄, σ. 145-146.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 45.

ΚΟΥΛΕΝΤΙΑΝΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
Koulendianos et la sculpture moderne, ἐφ. *Messager*, 19.1.1955.
Ἕνας Ἕλληνας γλύπτης πού κατέκτησε τή φήμη (Κουλεντιανός), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.4.1962.
Πέντε Ἕλληνες καλλιτέχνες θά ἐκθέσουν ἐφέτος στήν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.3.1964 καί 11.6.1964.
32α Μπιεννάλε Βενετίας. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Ἰούν. 1964.
Les artistes grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 23.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 44.
Ἡ 32α Μπιεννάλε τῆς Βενετίας καί οἱ σύγχρονες τάσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 46, Αὔγ. 1964, σ. 98-99.
Arte, σ. 25, 28, 81, 89, 102.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 109, 206, 207, 253-254, 273, εἰκ. σ. 207· τ. Γ΄, σ. 146-147.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 55.

ΚΟΥΝΕΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Ἡ οἰκογένεια Γ. Μυντζανίδη (Κουνελάκης), περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 649, 15.7.1954.
Introduction, σ. 44, 49, 58, 76.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 284-285, εἰκ. σ. 284-285· τ. Β΄, σ. 13, 14· τ. Γ΄, σ. 147.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 64.

ΚΟΥΝΕΛΛΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Διεθνές ραντεβού καλλιτεχνῶν στόν Ἅγιο Μαρίνο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 22.9.1963.
Arte, σ. 27, 89, 94, 105.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 339-340, εἰκ. σ. 338· τ. Γ΄, σ. 147-148.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 65.

ΚΟΥΡΚΟΥΛΟΣ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ
Ἡ ἔκθεσις τοῦ Ζαππείου, ἐφ. *Ἀλλαγή*, 19.10.1951.
Κερκυραῖοι στήν Πανελλήνια Ἔκθεση, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 2.6.1952.
Ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 6.11.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 13, Νοέμβρ. 56, σ. 15.

ΚΟΥΡΟΥΣΗΣ ΝΙΚΟΣ
10η Μπιεννάλε Σάο-Πάολο. Κατάλογος. Σεπτ. 1969.
Κατάλογος Μπιεννάλε Σάο-Πάολο. Σεπτ. 1971.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 148.

ΚΟΥΤΟΥΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς, περ. *Φιλολογική Πρωτοχρονιά*, 1952, καί ἀνάτυπο, 1953, σ. 9-10.
Ἡ αὐτοπροσωπογραφία τοῦ Ν. Κουτούζη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 639, 15.2.1954.
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἑφτάνησο, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 649, καί ἀνάτυπο, Ἀθήνα 1954, σ. 5-6.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 436.
Introduction, σ. 12-13, 14, 76.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 30, 38, 68, 70, 73, 74, 78, 87-89, 91, 93, 94, 95, 98, 99, 314, 316, 317, εἰκ. σ. 87, 88, 89, 99· τ. Γ΄, σ. 148, 149, 150.

ΚΟΥΤΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 295, εἰκ. σ. 295· τ. Γ΄, σ. 150.

ΚΟΨΙΔΗΣ ΡΑΛΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 150.

ΚΡΙΕΖΗ ΤΙΤΑ
Arte, σ. 28, 71.
Τ. Κριεζῆ: Ματιές στή φύση, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 443, 27.1-1.2.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 301 εἰκ. σ. 301· τ. Γ΄, σ. 151-152.

ΚΡΙΕΖΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
Du portrait, ἐφ. *Messager*, 23.9.1953.
Ὁ Χριστόπουλος τοῦ Α. Κριεζῆ, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 645, 15.5.1954, σ. 684.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 442-443.
Introduction, σ. 34, 35, 42, 43, 76.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 280, 281, 282, εἰκ. σ. 280, 281· τ. Β΄, σ. 13· τ. Γ΄, σ. 151.

ΚΡΙΣΤΟ ΓΙΑΒΑΣΕΦ (CRISTO YAVASSEF)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 95.

ΚΥΠΡΑΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 153.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΑΠΦΩ (ΖΗΣΟΠΟΥΛΟΥ)
Νεωτεριστικές τάσεις ζωγράφων καί γλυπτῶν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.4.1955.
Οἱ Κερκυραῖοι ζωγράφοι στήν πρωτεύουσα, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 24.4.1955.
Ἀφηρημένη ζωγραφική. Ἔκθεση Κυριάκη-Ζησοπούλου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.4.1957.
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 18, Ἀπριλ. 1957.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 226.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Μπιεννάλε Νέων. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Παρίσι 1967.
34η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Ἰούνιος 1968.
Γ. Κυριάκος, γκαλερί Hilton, Λευκωσία, Φεβρ. 1969. Παρουσίαση τοῦ ζωγράφου.
Arte, σ. 76.

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΤΕΡΨΗ
Τέσσαρες Ἑλληνίδες ἐκθέτουν στήν Βενετία, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 28.6.1952.
Ἔκθεσις ζωγραφικῆς (Τ. Κυριακοῦ - Ἐ. Κάρτερ), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.3.1957.
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 17, Μάρτ. 1957, σ. 19.
Exposition T. Kyriakou, ἐφ. *Messager*, 20.3.1957.
Arte, σ. 58-59.
Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι στό Βερολῖνο ἐφ. *Ἐλευθερία*, 26.3.1965.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 279, 285· τ. Γ΄, σ. 152-153.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΦΙΛΟΠΟΙΜΗΝ
Στό ἀτελιέ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ζυγός*, τχ. 2, Δεκ. 1955, σ. 13.
Influences occidentales sur la peinture néohellénique, Extraits des Melanges offerts à Octave et Melpo Merlier, Ἀθήνα 1955, σ. 7.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 227, εἰκ. σ. 228· τ. Γ΄, σ. 158.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝΝΑ
Μπιεννάλε Νέων. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Παρίσι 1967.
Arte, σ. 75, 76.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 255· τ. Γ΄, σ. 153.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Κριτική γιά σύγχρονους Κύπριους καί Ἑλλαδικούς ζωγράφους καί γλύπτες, περ. *Τό Σῆμα*, τχ. 6, Ἰούλ. 1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 153-154.

ΚΩΣΤΑΚΟΥ ΜΑΡΙΑ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 154.

ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΝΗ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης Πολυπλάνο, 1980.

Λ

ΛΑΓΑΝΑ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 154.

ΛΑΔΟΜΜΑΤΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
Παρουσίαση σέ κατάλογο. Μπιεννάλε Σάο-Πάολο, Σεπτ. 1971.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 155.

ΛΑΖΑΡΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 51· τ. Γ΄, σ. 155-156.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ. τ. 5, σ. 151.

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΑΝΑΤΟΛ
Ἔκθεση ἀθλητικοῦ ὁμίλου Ἐκάλης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.6.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 8, Ἰούν. 1956, σ. 17.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 17, Μάρτ. 1957, σ. 19.
Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς τοῦ Λ. Χρηστάκη στήν γκαλερί Κνωσσός καί τοῦ Ἀ. Λαζαρίδη στήν γκαλερί Ἠλιάδη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 22.3.1957.
Θεσσαλονικεῖς ζωγράφοι ἐκθέτουν στή Λευκωσία, ἐφ. *Ὁ Φιλελεύθερος*, Λευκωσία, 13.10.1971.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις Ἕλληνες ζωγράφοι, Τεχνική Σχολή, Λευκωσία, Ὀκτ. 1971.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 156.

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 156.

ΛΑΚΕΡΙΔΟΥ ΓΙΟΥΛΙΚΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 156-157.

ΛΑΜΕΡΑΣ ΛΑΖΑΡΟΣ
Ἡ ἔκθεση τῶν πέντε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.5.1957.

Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 19-20, Μάιος-Ἰούν. 1957, σ. 25.
30ή Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Ἑλληνική Συμμετοχή), Ἰούνιος 1960.
Ἡ ἑλληνική συμμετοχή στήν Μπιεννάλε, 1960, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 7.8.1960.
Arte, σ. 26, 80, 84.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 28· τ. Β΄, σ. 80, 199, 249, 250, 270, 273, εἰκ. σ. 80, 272· τ. Γ΄, σ. 157, 158.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 163.

ΛΑΜΠΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 158.

ΛΑΜΠΑΡΔΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
L'evolution de la peinture post-byzantine dans les îles Ioniennes, Ἀθήνα 1952, σ. 3
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 52, 57, 59, εἰκ. σ. 52, 57.

ΛΑΝΤΖΑΣ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ
Introduction, σ. 35, 78.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 246, 292· τ. Γ΄, σ. 158-159.

ΛΑΡΝΤΕΡΑ ΜΠΕΡΤΟ (LARDERA BERTO)
Ἀνασκόπηση ἐκθέσεων, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 39, Μάιος-Ἰούν. 1963, σ. 19.

ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 14, 15, 51, 350, εἰκ. σ. 50· τ. Γ΄, σ. 19.

ΛΑΤΣΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 159-160.

ΛΑ ΦΡΕΝΑΙ ΡΟΖΕ ΝΤΕ (LA FRENAYE ROGER DE)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 196.

ΛΕΖΕ ΦΕΡΝΑΝ (LEGER FERNAND)
Φερνάν Λεζέ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 26.8.1955.
Fernand Leger, ἐφ. *Messager*, 31.8.1955.
Φερνάν Λεζέ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 9.3.1956 (ἔκθεση Γαλλ. Ἰνστιτούτου).
Τό ἔργο τοῦ Fernand Leger, διάλεξη στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν, 23.3.1956.
Exposition Fernand Leger, περ. *Hellénisme contemporain*, Μάρτ.-Ἀπρ. 1956.
Ἡ κριτική τῶν ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός*, τχ. 6, Ἀπρίλ. 1956, σ. 11.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 119, 183, 344.
Ἑκατό χρόνια ἀπό τή γέννηση τοῦ Φερνάν Λεζέ, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 691, 29.10.1981.

ΛΕΚΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 356· τ. Γ΄, σ. 100.

ΛΕ ΚΟΡΜΠΥΖΙΕ (LE CORBIZIER)
Ἀνασκόπηση ἐκθέσεων, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 39, Μάιος-Ἰούν. 1963, σ. 19.

ΛΕΜΠΕΣΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ
Ὁ «Καπουτσίνος» τοῦ Πολ. Λεμπέση, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 661, 15.1.1955, σ. 126-127.
Introduction, σ. 58, 78.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 247, 286-288, 311, εἰκ. σ. 287· τ. Β΄, σ. 14, 28, 37, εἰκ. σ. 37.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 213.

ΛΕ ΜΠΡΕΝ ΣΑΡΛ (LE BRUN CHARLES)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 213-214.

ΛΕ ΝΤΥΚ ΒΙΟΛΛΕ (LE DUC VIOLLET)
Ὄνειρο, πραγματικότητα καί μερικές ἐκθέσεις στή Γαλλία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 618, 7.6-13.6.1980.

ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΟΥ ΡΕΑ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 160.

ΛΕΦΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι, γκαλερί Domec, Παρίσι, Φεβρ. 1962.
Οἱ Ἕλληνες τοῦ Παρισιοῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.4.1964.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 42.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 11.
Arte, σ. 26, 64, εἰκ. 19.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 279, εἰκ. σ. 280· τ. Γ΄, σ. 160-161.

ΛΙΚΑΤΑ ΡΙΚΑΡΝΤΟ (LICATA RICARDO)
Παρουσίαση στόν κατάλογο, Peinture venitienne d'aujourd'hui, γκαλερί Domec, Παρίσι 16.5-9.6.1962.

ΛΙΝΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 161.

ΛΙΠΣΙΤΣ ΖΑΚ (LIPCHITZ JACQUES)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 266.

ΛΙΤΣΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 311, εἰκ. σ. 311· τ. Γ΄, σ. 161.

ΛΙΤΣΙΝΙ ΟΣΒΑΛΝΤΟ (LICINI OSVALDO)
Ὁ ζωγράφος τοῦ ὀνείρου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 2.11.1958.

ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ ΡΟΥ (LICHTENSTEIN ROY)
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 194, εἰκ. σ. 194.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 270-271.

ΛΙΩΚΗΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 189.
Μ. Σπέντζα καί Ἐπ. Λιώκης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 24.2.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 5, Μάρτ. 1956, σ. 8.

ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
Arte, σ. 62.
Ἡ ζωγραφική τοῦ Στ. Λογοθέτη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 374, 2-8.10.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 318, 319, εἰκ. σ. 317· τ. Γ΄, σ. 161-162.

ΛΟΪΖΙΔΗΣ ΜΑΡΙΟΣ
Marios Georgiou Loizides, Arrangements pour la contemplation, παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα Τέχνης, L'Angle Aigu, Βρυξέλλες, 25.4-14.5.1975.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα Τέχνης L'Angle Aigu, 25.4-14.5.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 162.

ΛΟΜΒΑΡΔΙΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ
Βιομηχανία καί τέχνη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 477, 22-28.9.1977.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 162-163.

ΛΟΥΚΑΤΕΛΛΟ ΑΛΠΙΝΟ
Παρουσίαση στόν κατάλογο, La peinture venitienne d'aujourd'hui, γκαλερί Domec, Παρίσι, 16.5-9.6.1962.

ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΛΕΑΡΧΟΣ
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 44.
33η Μπιεννάλε Βενετίας. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Ἰούν. 1966.
Τό ἑλληνικό παρόν στήν 33η Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 17.7.1966.
Μπιεννάλε, ἡ Ἑλλάδα στή Βενετία, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 58, Ἰούλ.-Αὔγ. 1966.
Arte, σ. 25, 85, 105, εἰκ. 39.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 207, 245-246, 273· τ. Γ΄, σ. 163.

ΛΥΜΠΕΡΑΚΗ ΑΓΛΑΪΑ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager,* 7.1.1953.
Ὁμαδική ἔκθεση 12 Ἑλλήνων γλυπτῶν στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 18.2.1962.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* τ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964.
Τρεῖς νέες ἀτομικές ἐκθέσεις Ἑλλήνων στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 30.5.1965.
Arte, σ. 28, 90, 105, εἰκ. 40.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 332-333, εἰκ. 332· τ. Γ΄, σ. 163-164.

ΛΥΤΡΑΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ
La mer et ses peintres, ἐφ. *Messager*, 5.11.1952.
Η προσωπογραφία ἑνός ναυτικοῦ τοῦ Ν. Λύτρα, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 664, 1.3.1955, σ. 340.
Influences occidentales sur la peinture néohellénique, Extraits des Melanges offerts à Octave et Melpo Merlier, Ἀθήνα 1955.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 445.
Παρουσιάσεις καλλιτεχνῶν. Δελτίο Τ.Τ.Τ. 1966.
Introduction, σ. 29, 44, 49-50, 52, 57, 78.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 23, 213, 219, 246, 247, 249, 262, 273, 296, 303, 306-312, εἰκ. σ. 307, 308, 309, 311, 313· τ. Β΄, σ. 13, 14, 16, 17, 19, 28, 29, 32, 129, 130, 134, 136, 153· τ. Γ΄, σ. 164-165.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 340-342.

ΛΥΤΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Introduction, σ. 62, 78.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 14, 15, 18, 41-42, εἰκ. σ. 15· τ. Γ΄, σ. 166.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 342.

ΛΩΡΑΝΣ ΑΝΡΥ (LAURENS HENRI)
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 243.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 343-344.

ΛΩΡΑΝΣΕΝ ΜΑΡΙ (LAURENCIN MARIE)
Marie Laurencin, ἐφ. *Messager*, 27.6.1956.

Μ

ΜΑΓΓΙΩΡΟΥ ΛΟΥΚΙΑ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 7, Ἰούλ. 1950, σ. 224.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 109, 266· τ. Γ΄, σ. 167.

ΜΑΓΙΟΛ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ (MAILLOL ARISTIDE)
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 21, 97, 112, 121, 151.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 356-357.

ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ
Ἀντίγραφα τοιχογραφιῶν. Ἔκθεση Ἐπ. Μαθιόπουλου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.1.1956.

Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 4, Φεβρ. 1956, σ. 6.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 15, 17, 27, 43, 44, 45-47, 111, 129, 142, 146, 203, εἰκ. σ. 46· τ. Γ΄, 167.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 362-363.

ΜΑΚΡΗ ΖΙΖΗ
Arte, σ. 98, εἰκ. 49.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 256, 259, 260, εἰκ. σ. 310· τ. Γ΄, σ. 167-168.

ΜΑΚΡΗΣ ΚΙΤΣΟΣ
Le monde des arts, ἐφ. *Messager*, 25.11.1953.
Τρεῖς ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.5.1955.
L'œuvre de K. Makris, ἐφ. *Messager*, 20.5.1955.
Ἔκθεση Κ. Μακρῆ στό Ζυγό, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.3.1957.
Arte, σ. 28.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 134.

ΜΑΚΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 310, 311, εἰκ. σ. 310.

ΜΑΚΡΗΣ ΜΕΜΟΣ
Arte, σ. 28, 88, εἰκ. 45.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 198, 206, 243-245, 259, εἰκ. σ. 242, 245· τ. Γ΄, σ. 168-169.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Ὁ Μέμος Μακρῆς στήν Πινακοθήκη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 557, 5-12.4.1979.

ΜΑΚΡΙΔΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ
10η Μπιεννάλε Σάο-Πάολο. Κατάλογος, Σεπτ. 1969.
Μπιεννάλε Νέων. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Παρίσι, 1971.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240· τ. Γ΄, σ. 169.

ΜΑΚΡΟΥΛΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 169.

ΜΑΛΑΚΑΤΕΣ ΙΑΚΩΒΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 223, 246, εἰκ. σ. 223.

ΜΑΛΑΚΑΤΕΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 221, 222, 223, 225, εἰκ. σ. 225.

ΜΑΛΑΜΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
Κ. Μαλάμος καί Ἀ. Ἀπέργης στήν «Ἀργώ», περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 454, 14-20.4.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 224, 355, εἰκ. σ. 224· τ. Γ΄, σ. 170-171.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι. Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 396.

ΜΑΛΑΜΟΥ-ΜΗΤΣΕΑ ΙΩΑΝΝΑ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι. Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΜΑΛΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 447, 448, 449, 450.
Introduction, σ. 59, 63, 65, 68, 71, 73, 78.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 37.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 9.
Arte, σ. 10, 14, 15, 16.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 504-505.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 26, 27, εἰκ. σ. 27· τ. Β΄, σ. 15, 16, 17, 19, 27, 32, 52, 53, 54, 58-64, 69, 124, 130, 136, 153, εἰκ. σ. 59, 60, 61, 62· τ. Γ΄, σ. 171, 172.
Ὁ Κωνσταντίνος Μαλέας στήν ΕΠΑ (ἀναδρομική ἔκθεση), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 617, 29.5-6.6.1980.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 399.

ΜΑΛΕΒΙΤΣ ΚΑΖΙΜΙΡ (MALEVIC CASIMIR)
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 11.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 399-400.

ΜΑΛΤΕΖΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 22.
Arte, σ. 24, 70, εἰκ. 23.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 199, 272, 288, 302, 304-305, εἰκ. σ. 305· τ. Γ΄, σ. 172, 173.
Τό ἔργο τοῦ Γ. Μαλτέζου. Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, γκαλερί DADA, 21.9-9.10.1981.

ΜΑΝΕΣ ΠΑΜΠΛΟ (MANES PABLO)
Ὁ Π. Μανές ἔφτασε στήν Ἀθήνα, περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 1. Ἰαν. 1950.

ΜΑΝΙΕΛΛΙ ΑΛΜΠΕΡΤ (MANIELLI ALBERT)
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 418.

ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 31.12.1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 7.1.1953.
Une exposition et un calendrier, ἐφ. *Messager*, 27.2.1957.
Ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 28.6.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 21, Ἰούλ. 1957, σ. 19.
Introduction, σ. 68.
Arte, σ. 13.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 109, 128, 197, 198, 201, 222, εἰκ. σ. 222· τ. Γ΄, σ. 173.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες

ζωγράφοι. Ἔκθεση Λιθογραφίας, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, 1980.
Ἐκπ. Ἑλλ. Ἐγκ., τ. 5, σ. 430-431.

ΜΑΝΟΥΣΗ ΙΩΑΝΝΑ ΤΖΕΝΗ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 173.

ΜΑΝΤΕΝΙΑ ΑΝΤΡΕΑ (MANTEGNA ANDREA)
Ἀντρέα Μαντένια, ἕνας μεγάλος δημιουργός, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.10.1961.

ΜΑΝΤΖΟΥ ΤΖΙΑΚΟΜΟ (MANZU GIACOMO)
Εἰκαστικά, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 459, 19-25.5.1977.

ΜΑΝΩΛΕΔΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ
Θεσσαλονικεῖς ζωγράφοι ἐκθέτουν στή Λευκωσία, ἐφ. *Ὁ Φιλελεύθερος*, Λευκωσία, 13.10.1971.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις Ἕλληνες ζωγράφοι, Τεχνική Σχολή, Λευκωσία, Ὀκτ. 1971.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 173.

ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ ΚΟΥΛΑ
Réel et spirituel, ἐφ. *Messager*, 29.12.1953.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 4, 1956, σ. 11.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 510.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 227, 231· τ. Γ΄, σ. 174.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ ΑΦΟΙ (ΦΙΛΙΠΠΟΣ καί ΓΕΩΡΓΙΟΣ)
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 440-442.
Introduction, σ. 29, 31, σημ. 1, 34, 35, 40, 41, 78.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 212, 213, 219, 275, 279, 286· τ. Β΄, σ. 13, 100.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΩΦ-ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ ΑΜΑΛΙΑ
Σύνδεσμος Καλλιτεχνῶν καί Βιοτεχνῶν Τέχνης, Ἰαν. 1981. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης.

ΜΑΡΘΑΣ ΤΑΚΗΣ
Ἡ Πέμπτη Πανελλήνιος, περ. *Ζυγός*, ἀρ. 19-20, Μάιος-Ἰούν. 1957, σ. 7.
Ἡ κίνηση τῶν ἐκθέσεων, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963, σ. 35.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 272, 273, 274, 277, 279, εἰκ. σ. 278· τ. Γ΄, σ. 175, 176.
Arte, σ. 25, 61.
Τάκης Μάρθας, Ἡ ἀποκατάσταση ἑνός ζωγράφου, περ. *Τό Τρίτο Μάτι*, τχ. 3, Ἰαν.-Μάρτ. 1978.
Τάκης Μάρθας. Τό ἔργο του καί ἡ θέση του στήν νεοελληνική ζωγραφική. Διάλεξη στό Ἐντευκτήριο Ἑταιρείας Σπουδῶν Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ καί Γενικῆς Παιδείας, Ἀθήνα, 5.4.1978.

ΜΑΡΙΝΙ ΜΑΡΙΝΟ (MARINI MARINO)
Μ. Μαρίνι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 6.6.1965.

ΜΑΡΚΕ ΑΛΒΕΡΤΟΣ (MARQUET ALBERT)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 43, Φεβρ. 1964, σ. 89.
Arte, σ. 20.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 11, 60.

ΜΑΡΚΟΥΣΣΙΣ ΛΟΥΙ-ΚΑΖΙΜΙΡ (MARCOUSSIS LOUIS-CASIMIR)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 47, Σεπτ.-Ὀκτ. 1964, σ. 61.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 119, εἰκ. σ. 182.

ΜΑΣΣΟΝ ΑΝΤΡΕ (MASSON ANDRÉ)
A. Masson, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 4.6.1956.
Ἀ. Μασσόν, μορφή τῆς ζωγραφικῆς τοῦ εἰκοστοῦ αἰώνα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 4.4.1965.
Arte, σ. 20.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 178, 183, 194.

ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΙ ΟΥΜΠΕΡΤΟ (MASTROIANNI UMBERTO)
Ἡ ἐφετεινή Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.6.1958.
Συνέντευξη μέ τόν κ. Οὐμπέρτο Μαστρογιάννι, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 12, Νοέμβρ.-Δεκ. 1958.

ΜΑΤΙΕ ΖΩΡΖ (MATHIEU GEORGES)
Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, γκαλερί Il Leone, Βενετία, Μάιος 1962.
Ἀνασκόπηση ἐκθέσεων, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 39, Μάιος-Ἰούν. 1963, σ. 19.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 47, Σεπτ.-Ὀκτ. 1964, σ. 61.
Arte, σ. 28.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 193.

ΜΑΤΙΣ ΑΝΡΥ (MATISSE HENRI)
Homage à Matisse, ἐφ. *Messager*, 10.11.1954.
Ὁ Matisse καί ἡ σύγχρονη τέχνη. Διάλεξη στήν Ἑλληνική Ἕνωση Νέων (γαλλικά), 10.12.1954.
Ἐρρῖκος Ματίς, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 660, 1.1.1955, σ. 58-59.
Arte, σ. 20, 39, 44.
Γεγονότα πού ξεχώρισαν στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 526, 31.8.-6.9.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 11, 60, 62, 108, 120, 141, 164, 211, 214, 283.

ΜΑΤΤΑ ΡΟΜΠΕΡΤΟ ΣΕΜΠΑΣΤΙΑΝ (MATTA ROBERTO SEBASTIAN)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 44, Μάρτ.-Ἀπρ. 1964, σ. 87.
Matta, ἕνας ζωγράφος στρατευμένος ἐπαναστάτης, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 377, 23-29.10.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 118.

ΜΑΤΤΙΟΛΙ Α.
Ἀξιόλογοι καλλιτέχνες καί ἀσήμαντοι χρωματογρά-

φοι, «Ἀτελιέ», ἐφ. *Ἐλευθερία*, 30.12.1955.
Κριτική ἔκθεσης, περ. *Ζυγός*, τχ. 3, Ἰαν. 1956, σ. 14.

ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
Ἀφηρημένη τέχνη καί παράδοση, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 6.12.1957.

ΜΑΥΡΟΪΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 31.12.1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 7.1.1953.
Expositions: G. Mavroïdes, salle Ilissos, ἐφ. *Messager*, 24.11.1954.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 451.
Δύο ἐκθέσεις: Γ. Μαυροΐδη, Ἀντ. Κανᾶ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 7.12.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 14, Δεκ. 1956, σ. 21.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 22.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 39.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 10.
33η Μπιεννάλε Βενετίας. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Ἰούνιος 1966.
Ἡ Ἑλλάδα στή Βενετία, Μπιεννάλε, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 58, Ἰούλ.-Αὔγ. 1966.
Τό ἑλληνικό παρόν στήν 33η Μπιεννάλε Βενετίας, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 17.7.1966.
Arte, σ. 22, 26, 46, 50, 105.
Κριτική γιά σύγχρονους Κύπριους καί Ἑλλαδικούς ζωγράφους καί γλύπτες, περ. *Τό Σῆμα*, τχ. 6, Ἰούλ. 1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 199, 207, 227, 277-279, εἰκ. σ. 278· τ. Γ΄, σ. 176.

ΜΕΓΑΛΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 176-177.

ΜΕΛΑ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ ΝΑΤΑΛΙΑ
Arte, σ. 82, 83.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 323-324, εἰκ. σ. 323· τ. Γ΄, σ. 177.

ΜΕΝΓΚΣ ΑΝΤΟΝ ΡΑΦΑΗΛ (MENGS ANTON RAPHAEL)
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 441.
Introduction, σ. 37.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 261.

ΜΗΛΙΑΔΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ
Ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 14.12.1956.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 51· τ. Γ΄, σ. 177-178.

ΜΗΝΙΑΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 315, 320· τ. Γ΄, σ. 178-179.

ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 190.
J. Mytarakis, ἐφ. *Messager*, 18.11.1953.
Ἔκθεσις Γ. Μηταράκη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 22.2.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 17, Μάρτιος 1957, σ. 18.
L'exposition J. Mytarakis, ἐφ. *Messager*, 13.3.1957.
Μονόλογος χωρίς κριτική γιά τήν τέχνη τοῦ Μηταράκη, περ. *Ζυγός*, τχ. 45, Αὔγ. 1959, σ. 5-6.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 22.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 10.
Arte, σ. 21, 22, 46, 49, 50, 106, εἰκ. 7.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 510.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 129, 146, 164-166, εἰκ. σ. 165, 166· τ. Γ΄, σ. 179.

ΜΙΓΑΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Formes et couleurs, ἐφ. *Messager*, 13.1.1954.
Arte, σ. 65, εἰκ. 25.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 201, 223, 240, εἰκ. σ. 222· τ. Γ΄, σ. 180.

ΜΙΝΩΤΟΣ-ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 89, 315, 320· τ. Γ΄, σ. 180.

ΜΙΡΟ ΧΟΥΑΝ (MIRO JUAN)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 40, Ἰούλ.-Αὔγ. 1963, σ. 18.
Ἕνας μεγάλος μᾶς ἔλειψε, περ. *Εἰκαστικά*, τχ. 29, Μάιος 1984, σ. 4-5.

ΜΙΣΩ ΑΝΡΥ (MICHAUX HENRI)
Ἀναδρομική ἔκθεση τοῦ Α. Μισώ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 14.3.1965.
Ἔκθεση Ἀ. Μισώ καί Ζάο Βού Κί στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 660, 26.3.1981.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΓΓΕΛΟΣ (MICHELANGELO BUONARROTI)
Leonardo da Vinci-Michelangelo, περ. *Rapport*, 1971, Caisse d'Epargne, Γενεύη.

ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ
Κατάλογοι τῶν ἐκθέσεων στίς γκαλερί Il Giorno, Milano, καί Il Salotto, Como, Ἀπρ.-Μάιος 1969.
Arte, σ. 27, 71, 106, εἰκ. 21.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 180.

ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ ΣΤΕΛΛΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 181.

ΜΙΧΑΛΕΑ ΦΡΟΣΩ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 181.

ΜΙΧΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Γύρω σέ μιά ὀργανωμένη καθαρότητα τῶν σχημάτων, γκαλερί Δεσμός, 1974.
Διαδικασία καί Συστήματα, Αἴθουσα Τέχνης, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 396, 4-10.3.1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 181.

ΜΙΧΕΛΗ ΕΦΗ
Τρεῖς ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 3.5.1955.
Κριτική ἔκθεσης Ἐφ. Μιχελῆ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 14.12.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 14, Δεκ. 1956, σ. 21.
Arte, σ. 54.
Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης.
Ἀναδρομική ἔκθεση, γκαλερί Ἄστορ, 15.2-4.3.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 346, 347, 348, εἰκ. σ. 347· τ. Γ΄, σ. 182.

ΜΟΛΦΕΣΗΣ ΙΑΣΩΝ
Action et reflexion (Peintres d'action et de reflection). Συζήτηση, γκαλερί Α, Παρίσι, 24.4.-16.5.1964. Κατάλογος.
Arte, σ. 28, 71, 106, εἰκ. 18.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 288, 301, εἰκ. σ. 301· τ. Γ΄, σ. 182, 183.

ΜΟΝΕ ΚΛΩΝΤ (MONET CLAUDE)
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 21, 22, 23, 39, εἰκ. σ. 20, 22.
Ὄνειρα, πραγματικότητα καί μερικές ἐκθέσεις στήν Γαλλία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 618, 7.6-13.6.1980.
Ἀξιόλογες ἐκθέσεις στό ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 630, 28.8-3.9.1980.

ΜΟΝΤΕΣΑΝΤΟΥ ΛΟΥΪΖΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 109, 266, εἰκ. σ. 266· τ. Γ΄, σ. 183.

ΜΟΝΤΙΛΙΑΝΙ ΑΜΕΝΤΕΟ (MODIGLIANI AMEDEO)
Amedeo Modigliani, περ. *Ζυγός*, τχ. 36-37, Νοέμβρ.-Δεκ. 1958.
Μοντιλιάνι, ὁ μεγάλος ζωγράφος, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 11.1.1959.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 26, 60, εἰκ. σ. 25.

ΜΟΝΤΡΙΑΝ ΠΙΕΤ (MONDRIAN PIET)
Nolde, Mondrian et de Pisis à Venise, ἐφ. *Messager*, 16.5.1956.
Arte, σ. 11.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 120.

ΜΟΡΑΛΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 31.12.1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 21.1.1953.
Moralis Jean, περ. *Revue,* τχ. 27, Φεβρ. 1953.
Le monde des Arts, ἐφ. *Messager*, 18.11.1953.
Une exposition et un calendrier, ἐφ. *Messager*, 27.2.1957.
29η Μπιεννάλε Βενετίας. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, 1958.
Τά ἑλληνικά ἔργα στήν Μπιεννάλε (29η Μπιεννάλε), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.7.1958.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 21.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* τχ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 38.
I pittori Greci, περ. *Le Arti,* τχ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 10.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Arte, σ. 21, 43, 45, 106, εἰκ. 2.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 125, 172, 199, 201, 218, 219, εἰκ. σ. 200, 218, 219· τ. Γ΄, σ. 183, 184.

ΜΟΣΧΙΔΗΣ ΠΑΥΛΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 184-185.

ΜΟΣΧΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 7, Ἰούν. 1950, σ. 224.
Μόσχος, περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 1, Ἰαν. 1951, σ. 32.
Αἱ γραφικαί τέχναι. Εἰκονογραφημένα ἡμερολόγια καί δελτάρια, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 20.1.1956.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 266· τ. Γ΄, σ. 185.

ΜΟΥΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ζωγραφική καί γλυπτική, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 8.2.1957.
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 16, Φεβρ. 1957, σ. 19.

ΜΟΥΖΙΤΣ ΑΝΤΟΝ ΤΖΟΡΑΝ (MUSIC ANTON ZORAN)
Τά μεγάλα βραβεῖα στήν 30ή Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 22-23, Ἰούλ.-Ὀκτ. 1960, σ. 112.

ΜΟΥΡ ΧΕΝΡΥ (MOORE HENRY)
Exposition Henry Moore, περ. *Arts,* ἀρ. 303, 9.3.1951.
Le sculpteur Henry Moore, περ. *Arts,* ἀρ. 304, 30.3.1951.
Entretien avec Henry Moore, περ. *Revue,* τχ. 7, Ἀπρ. 1951.
Arte, σ. 23, 81.
Εἰκαστικά (ἔκθεση Χ. Μούρ), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 461, 2-8.6.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 89, 121, 123, 205, εἰκ. σ. 123, 205.

ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 326, εἰκ. σ. 326· τ. Γ΄, σ. 185-186.

ΜΠΑΖΙΩΤΗΣ ΟΥΪΛΛΙΑΜ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 356· τ. Γ΄, σ. 186.

ΜΠΑΧΑΡΙΑΝ ΑΣΑΝΤΟΥΡ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Ἡ ἄσκηση τῆς ἀνελευθερίας, γκαλερί Ὥρα, 14.10-2.11.1974.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 25.6-2.7.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 197, εἰκ. σ. 197· τ. Γ΄, σ. 186-187.

ΜΠΕΑΡΤΣΙ ΜΠΡΟΥΝΟ (BEARZI BRUNO)
Ἕνας Ἰταλός εἰδικός μιλᾶ γιά τήν τέχνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 27.5.1955.

ΜΠΕΚΙΑΡΗ ΑΝΝΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 374, 350-351, εἰκ. σ. 350· τ. Γ΄, σ. 187.

ΜΠΕΚΙΑΡΗ ΚΟΥΛΑ
Τέσσαρες Ἑλληνίδες ἐκθέτουν στήν Βενετία, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 28.6.1959.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 22.
Arte, σ. 22, 51, 100.
Ὁραματισμοί καί ἀσκητική ρυθμολογία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 409, 3-9.6.1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 510.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 71, 72, 227-228, 350· τ. Γ΄, σ. 187, 188.

ΜΠΕΡΤΣΑ-ΔΑΝΙΗΛΙΔΗ ΕΡΑΣΜΙΑ
Δύο ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 24.6.1955.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 508, 511.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 155· τ. Γ΄, σ. 188.

ΜΠΙΣΚΙΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 17, Μάρτ. 1957, σ. 18.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 75, 142, 144, εἰκ. σ. 144· τ. Γ΄, σ. 188-189.

ΜΠΛΑΟΥΤ ΧΕΡΜΑΝ ΦΡΑΝΤΖ (BLAUT HERMANN FRANZ)
Χέρμαν Μπλάουτ Φράντζ, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 401, 8-14.4.1976.
Χ. Μπλάουτ. Κριτική προσέγγιση ἑνός κόσμου πού χάνεται, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 17.11.1983.

ΜΠΟΚΑΤΖΙΑΜΠΗΣ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ
Introduction, σ. 65, 76.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 249, 318-319, εἰκ. σ. 315, 316, 319· τ. Β΄, σ. 13, 14, 15, 37, 129· τ. Γ΄, σ. 189, 190.

ΜΠΟΝΑΝΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 227, εἰκ. σ. 239· τ. Β΄, σ. 13· τ. Γ΄, σ. 190-191.

ΜΠΟΝΑΡ ΠΙΕΡ (BONNARD PIERRE)
Ὁ ζωγράφος Μπονάρ, περ. *Νέοι καλλιτέχνες*, Μάιος 1947.
Ὁ Μπονάρ καί πάλι στό προσκήνιο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.1.1967.
Arte, σ. 20.

ΜΠΟΝΙΡΟΤ ΠΙΕΡ (BONIROTTE PIERRE)
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 191.

ΜΠΟΣΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥ ΜΕΝΗΣ (ΜΠΟΣΤ)
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 267-268, εἰκ. σ. 269, 270· τ. Γ΄, σ. 192.

ΜΠΟΤΣΟΓΛΟΥ ΧΡΟΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 192.

ΜΠΟΤΙΤΣΕΛΛΙ ΣΑΝΤΡΟ (BOTTICELLI SANTRO)
Botticelli ou de la Grâce, ἐφ. *Messager*, 4.11.1953.

ΜΠΟΥΖΙΑΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Bouzianis, poète tragique, περ. *Arts*, τχ. 245, 13.1.1950.
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 192-193.
Georges Bouzianis, περ. *Revue*, τχ. 21/22, Ἰούν.-Ἰούλ. 1952.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 451.
Influences occidentales sur la peinture néohellénique, Extraites de Melanges offerts à Octave et Melpo Merlier, Ἀθήνα 1955, σ. 6.
Τό ἔργο τοῦ Γ. Μπουζιάνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 27.7.1956.
Ὁ Μπουζιάνης καί τό ἔργο του, περ. *Ζυγός*, τχ. 10, Αὔγ. 1956, σ. 15.
Bouzianis J. Prix Guggenheim pour la Grèce, ἐφ. *Messager*, 1.8.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 19/20, Μάιος-Ἰούν. 1957, σ. 25.
Ἡ ἔκθεση τῶν πέντε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.5.1957.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 21.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 37-38.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 9.
Σύγχρονη ἑλληνική ζωγραφική. Οἱ πρόδρομοι, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 49-50, Ἰαν.-Ἀπρ. 1965.
Arte, σ. 21, 46, 47, 48, 49, εἰκ. +1.
Ἡ τέχνη τοῦ Γ. Μπουζιάνη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 475, 8-14.9.1977.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 505, 510.
Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι καί πέντε παιδικά παραμύθια, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 577, 23.8.1979.

3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 14, 16, 32, 69, 128, 137, 161-164, 227, 229, 232, εἰκ. σ. 160, 161, 162· τ. Γ΄, σ. 192, 193.

ΜΠΟΥΛΓΟΥΡΑ ΕΥΑ
Ἔκθεση, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 31.1.1958.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 194.

ΜΠΟΥΡΝΤΕΛ ΕΜΙΛ-ΑΝΤΟΥΑΝ (BOURDELLE EMILE-ANTOINE)
Ἡ κυρία Μπουρντέλ μιλᾶ γιά τό ἔργο τοῦ μεγάλου δασκάλου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 4.7.1965.
Ἡ κυρία Μπουρντέλ μιλᾶ γιά τό ἔργο τοῦ μεγάλου δασκάλου, ἐφ. *Τά Νέα*, Λευκωσία, 13.2.1970 καί 13.3.1970.
Arte, σ. 12, 20, 82, 87.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 78, 88, 99, 121, 124.

ΜΠΟΥΡΡΙ ΑΛΜΠΕΡΤΟ (BURRI ALBERTO)
Τρεῖς μεγάλοι «ἀφηρημένοι» στήν ἐφετεινή Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 21.8.1960.
Τά μεγάλα βραβεῖα στήν 30η Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 22/23, Ἰούλ.-Ὀκτ. 1960, σ. 109.

ΜΠΟΥΤΕΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Ἑλληνική τέχνη, 1945-1970 (ἀπάντηση στόν κ. Α. Γ. Ξύδη).
Διεθνεῖς Ἐκθέσεις. 5η Διεθνής ἔκθεση Χαρακτικῆς στή Λουμπλιάνα, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 41, Σεπτ-Ὀκτ. 1963.
Γιά μερικούς νέους (καί λιγότερο νέους) Ἕλληνες καλλιτέχνες, περ. *Θέματα χώρου καί τεχνῶν,* τχ. 4, 1973.
Διαδικασίες καί Συστήματα στήν Αἴθουσα Τέχνης, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 396, 4-10.3.1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 194.

ΜΠΡΑΕΣΣΑΣ ΔΗΜΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 194.

ΜΠΡΑΚ ΖΩΡΖ (BRAQUE GEORGES)
Ἔκθεση ἀφηρημένης τέχνης στή Βενετία, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 31.8.1958.
Στό Λοῦβρο πού ἐκθέτει τούς πίνακες τοῦ Μπράκ, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 24.12.1961.
Georges Braque, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 49, Δεκ. 1963, σ. 72-73.
Arte, σ. 20.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 11, 108, 153, 158.

ΜΠΡΑΝΚΟΥΖΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΝ (BRANCUSI CONSTANTIN)
Constantin Brancusi, περ. *Messager,* 10.4.1957.
Brancusi, περ. *Journal Roumain,* Bucarest, 1967.
Τό μήνυμα τοῦ Μπρανκούζι, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 19.3.1967.
Μπρανκούζι, ὁ γλύπτης τοῦ ἐσωτερικοῦ νοήματος τῶν πραγμάτων, περ. *Νέα Δομή,* τχ. 6, 1.11.1976.

ΜΠΡΙΕΝ ΚΑΜΙΓ (BRYEN CAMILLE)
Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, γκαλερί Il Leone, Βενετία, Μάιος 1962.

ΜΠΥΦΦΕ ΜΠΕΡΝΑΡ (BUFFET BERNARD)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 44, Μάρτ.-Ἀπρ. 1964, σ. 88.

ΜΥΛΩΝΑ ΑΛΕΞ
Νέες ἐκθέσεις. Αἴθουσα Παρνασσοῦ.
Προσωπογραφίες τῆς Ἀ. Παππᾶ. Ἔργα τῆς Ἀ. Μυλωνᾶ καί Μπ. Τσιμικάτου καί Ἔκτ. Δούκα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 8.4.1955.
30ή Μπιεννάλε Βενετίας. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, (Ἑλληνική Συμμετοχή). Ἰούνιος 1960.
Arte, σ. 26, 84, εἰκ. 44.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 273, 324, 325, εἰκ. σ. 324· τ. Γ΄, σ. 194-195.

ΜΥΤΑΡΑ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 195.

ΜΥΤΑΡΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, βλ. ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ

ΜΥΤΑΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Arte, σ. 65.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 320-321, εἰκ. σ. 320· τ. Γ΄, σ. 195-196.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι. Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.
Ἕνας πολυτελής «ἀπολογισμός». Βιβλιοκρισία στό περ. *Διαβάζω*, τχ. 99, 2.7.1984, σ. 56-58, γιά τό βιβλίο: *Δημήτρης Μυταρᾶς. Ζωγραφική, 1948-49,* ἔκδ. Κέδρος, 1984.

ΜΩΡΙΣ ΖΑΝ-ΚΛΩΝΤ (MAURICE JEAN-CLAUDE)
Collages, Exposition de Jean-Claude Maurice, ἐφ. *Messager*, 28.12.1955.
Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 30.12.1955.
Κριτική ἐκθέσεως, περ. *Ζυγός*, τχ. 3, Ἰαν. 1956, σ. 14.

N

ΝΕΣΤΩΡΑΣ (ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ)
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 197.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ ΝΙΚΗ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, γκαλερί Κρεωνίδης, 24.1-9.2.1984.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΤΟΝΙΑ, βλ. ΔΕΝΔΡΙΝΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Arte, σ. 85.
Ἡ γλυπτική τοῦ Γ. Σκλάβου καί τοῦ Γ. Νικολαΐδη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 381, 20-26.11.1975.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Σύγχρονη ἑλληνική τέχνη (9 ἐκθέτες). Μουσεῖο Χακόνε (Ἰαπωνία), 13.3-31.5.1976.
Ἡ ἔκθεση τῆς ἑλληνικῆς τέχνης στήν Ἰαπωνία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 427, 12-19.9.1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 327-328, εἰκ. σ. 327· τ. Γ΄, σ. 197.

ΝΙΚΟΛΑΣ (ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ)
Τά περίεργα στόν εἰκαστικό χῶρο, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 542, 21-27.12.1978.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΣ
Nicolaou Nicolas, περ. *Revue,* τχ. 24, Νοέμβρ. 1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 31.12.1952, 7.1.1953 καί 21.1.1953.
Une exposition et un calendrier, ἐφ. *Messager*, 27.2.1957.
Introduction, σ. 68, 78.
32α Μπιεννάλε Βενετίας. Παρουσίαση στόν κατάλογο. 1964.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 20.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 38.
Ἡ 32α Μπιεννάλε Βενετίας καί οἱ σύγχρονες τάσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 46, Αὔγ. 1964, σ. 98, 99.
Arte, σ. 13, 18, 21, 26, 44.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 125, 128, 197, 199, 201, 207, 218, 219-220, εἰκ. σ. 220· τ. Γ΄, σ. 197-198.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι. Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΝΙΚΟΛΗΣ Ν.
Μιά ἔκθεση χαρακτικῆς. Ἡ μαγεία τοῦ μαύρου καί τοῦ ἄσπρου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.12.1957.

ΝΙΚΟΛΙΝΑΚΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 198.

ΝΙΚΟΛΟΤΤΙ ΒΑΝΑ (NICOLOTTI VANNA)
Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, γκαλερί Triade, Τορίνο, 1971.
Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, γκαλερί Il Gelso Lodi, 8-29.3.1973.

ΝΙΚΟΣ, βλ. ΚΕΣΣΑΝΛΗΣ

ΝΟΛΝΤΕ ΕΜΙΛ (NOLDE EMIL)
Nolde, Mondrian et de Pisis à Venise, ἐφ. *Messager*, 16.5.1956.
Arte, σ. 47, 100.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 161.

ΝΤΑΒΙΝΤ ΖΑΚ-ΛΟΥΪ (DAVID JACQUES-LOUIS)
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 440.
Introduction, σ. 36, 37.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 197, 199, 214, 215, 230, 259, 260, 261, εἰκ. σ. 214, 259, 261.

ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ (LEONARDO DA VINCI)
Leonardo da Vinci - Michelangelo, περ. *Rapport*, 1971, Caisse d'Epargne, Γενεύη.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 55, 83, 84, 132· τ. Β΄, σ. 313.
Ὁ Λεονάρδο ντά Βίντσι σήμερα, περ. *Νέα Ἑστία,* τ.χ. 1.362, 1.4.1984, σ. 466-468.

ΝΤΑΒΟΥ ΜΠΙΑ
Τό πρόσωπο τῆς ἑλληνικῆς τέχνης. Γιά μερικούς νέους (καί λιγότερο νέους) Ἕλληνες καλλιτέχνες, περ. *Θέματα Χώρου καί Τεχνῶν*, τχ. 4, 1973.
Διαδικασίες καί Συστήματα στήν Αἴθουσα Τέχνης, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 396, 4-10.3.1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
Περ. *Ζυγός*, τχ. 19-20, 1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 282, εἰκ. σ. 282· τ. Γ΄, σ. 199-200.

ΝΤΑΛΙ ΣΑΛΒΑΝΤΟΡ (DALI SALVADOR)
Εἶμαι Ἕλληνας, λέει ὁ Νταλί, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 6.12.1964.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 118, εἰκ. σ. 120, 170.
Σαλβαντόρ Νταλί, ὁ ἀποστάτης τοῦ ὑπερρεαλισμοῦ, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 611, 17-23.4.1980.

ΝΤΑ ΣΙΛΒΑ ΒΙΕΙΡΑ ΜΑΡΙΑ ΕΛΕΝΑ (VIERA DA SILVA MARIA ELENA)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 40, Ἰούλ.-Αὔγ. 1963, σ. 18.

ΝΤΕ ΚΙΡΙΚΟ ΤΖΟΡΤΖΙΟ (DE CHIRICO GIORGIO)
A. Georgiades et De Chirico, περ. *Revue,* ἀριθ. 9, Ἰούν.-Ἰούλ. 1951.

ΝΤΕΛΑΚΡΟΥΑ ΕΥΓΕΝΙΟΣ (DELACROIX EUGÈNE)
Eugène Delacroix, ἐφ. *Messager,* 15.2.56.
Ντελακρουά, ἀγωνιστής στό πλευρό τῶν Ἑλλήνων, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 12.5.1963.
Eugène Delacroix, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 39, Μάιος-Ἰούν. 1963, σ. 14-17.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 193-197, 201, εἰκ. σ. 164, 165, 194, 195, 196, 200, 269· τ. Β΄, σ. 21, 64.

ΝΤΕΛΩΝΑΙ ΣΟΝΙΑ (DELAUNAY SONIA)
Εἰκαστικά: Συνάντηση Σ. Ντελωναί - Τριστάν Τζαρά, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 460, 26.5-2.6.1977.

ΝΤΕΡΑΙΝ ΑΝΤΡΕ (DERAIN ANDRÉ)
André Derain, ἐφ. *Messager*, 6.10.1954.
Ἀντρέ Ντεραίν, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 657, 15.11.1954, σ. 1663.

ΝΤΕ ΠΙΖΙΣ
Messager, 15.5.56

ΝΤΕ ΣΑΝ ΦΑΛ
Arte, σ. 45.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 60, 61, 64, 103, 108, 112, 155, 160, 164, 172, 217, 265.

ΝΙΚΗ (NIKI DE SAN PHALLE)
Ἀξιόλογες ἐκθέσεις στό ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 630, 28.8-3.9.1980.

ΝΤΥΜΠΥΦΕ ΖΑΝ (DUBUFFET JEAN)
Ζάν Ντυμπυφέ, ἕνας σαρκαστής ζωγράφος, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 5.2.1961.
Διεθνής ἔκθεσις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 49-50, Ἰαν.-Ἀπρ. 1965.
Arte, σ. 28.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 194, 195.

[Ξ]

ΞΑΓΟΡΑΡΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, γκαλερί Α23, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.10.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 24, Ὀκτ. 1957, σ. 12.
Xagoraris, ἐφ. *Messager*, 27.10.1957.
Arte, σ. 26, 86, εἰκ. σ. 33.
Γιά μερικούς νέους καί λιγότερο νέους καλλιτέχνες, περ. *Θέματα Χώρου καί Τεχνῶν*, τχ. 4, 1973, σ. 118, 119.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 2, 25.6-2.7.1975.
Διαδικασίες καί Συστήματα στήν Αἴθουσα Τέχνης, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 396, 4-10.3.1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Σύγχρονη ἑλληνική τέχνη, Μουσεῖο Χακόνε, Ἰαπωνία, 13.3.-31.5.1976 (9 ἐκθέτες).
Ἡ ἔκθεση τῆς ἑλληνικῆς τέχνης στήν Ἰαπωνία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 427, 12-19.9.1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 287, 321, 322, εἰκ. σ. 320· τ. Γ΄, σ. 301.
Οἱ μετασχηματισμοί τοῦ Π. Ξαγοράρη. Συζήτηση μέ μερικούς κριτικούς καί ἱστορικούς τέχνης: Τ. Σπητέρη καί Μ. Στεφανίδη, περ. *Εἰκαστικά*, τχ. 29, Μάης 1984, σ. 6-17.

ΞΕΝΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Γεγονότα πού ξεχώρισαν στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 526, 31.8-6.9.1978.

ΞΕΝΑΚΗΣ ΚΟΣΜΑΣ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 31.12.1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 7.1.1953.
Ἔκθεση Κ. Ξενάκη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 3.5.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 19-20, Μάιος-Ἰούν. 1957.
Arte, σ. 26, 60, 61.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 197, 279, 283, 284, εἰκ. σ. 283· τ. Γ΄, σ. 201-202.

ΞΕΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 19-20, Μάιος-Ἰούν. 1957, σ. 26.
Arte, σ. 93-94.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Σύγχρονη ἑλληνική τέχνη, Μουσεῖο Χακόνε, Ἰαπωνία, 13.3-31.5.1976 (9 ἐκθέτες).
Ἡ ἔκθεση τῆς ἑλληνικῆς τέχνης στήν Ἰαπωνία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 427, 12-19.9.1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 337-338, εἰκ. σ. 337· τ. Γ΄, σ. 202, 203.

ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 347-348.

ΞΕΝΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 203.

ΞΕΡΟΝ ΓΙΑΝΝΗΣ
Τζών Ξερόν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 9.4.1967.
Arte, σ. 27.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 203-204.

ΞΥΔΙΑΣ ἤ ΤΥΠΑΛΔΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Introduction, σ. 58, 80.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 315· τ. Β΄, σ. 25, 26, 37, εἰκ. σ. 26· τ. Γ΄, σ. 204-205.

Ο

Οθωναιος Νικολαος
Introduction, σ. 62, 78.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἕ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 14, 16, 19, 34, 51· τ. Γ΄, σ. 206.

Οικονομιδη Πηνελοπη
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 350· τ. Γ΄, σ. 206.

Οικονομιδου Ηρα
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 350· τ. Γ΄, σ. 206-207.

Οικονομου Αριστειδης
Introduction, σ. 44, 58, 78.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 247, 262, 285· τ. Β΄, σ. 13· τ. Γ΄, σ. 207.

Οικονομου Ιωαννης
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 265, 285, 329, εἰκ. σ. 265· τ. Γ΄, σ. 207-208.

Οικονομου Μιχαλης
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 285· τ. Β΄, σ. 16, 69, 130· τ. Γ΄, σ. 208.

Ορφανιδης Στελιος
Expositions, ἐφ. *Messager*, 24.11.1954.

Ορφανος Λαμπρος
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 208-209.

Ουϊγκ Pene (Huyghe René)
Ὁ Ρενέ Οὐίγκ. Οἱ ὁμιλίες του στήν Ἀθήνα γιά τήν σύγχρονη τέχνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.11.1957.

Ουϊσμαν Ζωρζ (Huisman Georges)
Georges Huisman, critique d'art et historien, ἐφ. *Messager,* 28.3.1956.

Ουτριλλο Μωρις (Utrillo Maurice)
Μωρίς Οὐτριλλό, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.11.1955.
M. Utrillo, ἐφ. *Messager*, 23.11.1955.
Μωρίς Οὐτριλλό: ἕνας ζωγράφος τῆς λύπης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.11.1960.

Π

Παγωνης Γιαννης
Deux peintres populaires, Jean et Athanase Pagonis, ἐφ. *Messager,* 3.12.1952.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 133, 149, 150, 151, 152, εἰκ. σ. 133, 149, 150· τ. Γ΄, σ. 210.

Παγωνης Θανασης
Deux peintres populaires, Jean et Athanase Pagonis, ἐφ. *Messager,* 3.12.1952.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 133, 151, 172, εἰκ. σ. 151· τ. Γ΄, σ. 210.

Παζηγετης Στεφανος
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 77, εἰκ. σ. 77· τ. Γ΄, σ. 211.

Παναγοπουλος, βλ. Δανιηλ

Πανιαρας Κωστας
Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς. Κ. Πανιάρας καί ἡ διακόσμηση τοῦ σταθμοῦ Κορίνθου ἀπό τήν Ἑ. Ζογγολοπούλου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 6.4.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 6, Ἀπρ. 1956, σ. 22.

Πανουργιας Θυμιος
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 329, 353· τ. Γ΄, σ. 211.

Πανταζης Περικλης
Introduction, σ. 44, 58, 79.
Οἱ Ἕλληνες ζωγράφοι, τ. Α΄, ἔκδ. Μέλισσα, Ἀθήνα 1974, σ. 378-386.
Ὁ Πανταζῆς Π. στό Ἀμερικανικό Κολλέγιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 447, 24.2.-2.3.1977.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 247· τ. Β΄, σ. 13, 25, 32, 34, 35, 38-39, εἰκ. σ. 39· τ. Γ΄, σ. 211-212.

Παντελακης Παυλος
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 212.

Πανωριος Κωνσταντινος
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 313· τ. Γ΄, σ. 212-213.

Παπαγεωργιου Δωρης Μιχαηλ
Δύο ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 24.6.1955.

Παπαγεωργοπουλου Λια
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 213-214.

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Ἡ ἐλπιδοφόρα γλυπτική τοῦ Θ. Παπαγιάννη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 383, 4-10.12.1975.

ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Διεθνεῖς Ἐκθέσεις, Ε΄ Διεθνής Ἔκθεσις χαρακτικῆς Λουμπλιάνα, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963.
Arte, σ. 98.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 266· τ. Γ΄, σ. 214.

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΕΥΘΥΜΗΣ
Παπαδημητρίου, περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 11/12, Νοέμβρ.-Δεκ. 1950, σ. 336.
Papadimitriou, περ. *Revue*, ἀριθ. 4, Ἰαν. 1951.
Περ. *Φιλολογική Πρωτοχρονιά*, 1951, σ. 259-287.
Νεωτεριστικές τάσεις ζωγράφων καί γλυπτῶν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.4.1955.
Ἡ ἔκθεση τῶν πέντε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.4.1955.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 19/20, Μάιος-Ἰούν. 1957, σ. 25.
30ή Μπιεννάλε Βενετίας. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, (Ἑλληνική Συμμετοχή), 1960.
Ἡ ἑλληνική συμμετοχή στήν Μπιεννάλε 1960, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 7.8.1960.
Arte, σ. 25, 98.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 28· τ. Β΄, σ. 256-257, 273, εἰκ. σ. 257· τ. Γ΄, σ. 215.

ΠΑΠΑΔΟΠΕΡΑΚΗΣ ΘΩΜΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 215.

ΠΑΠΑΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΚΟΣ
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 5, Μάρτ. 1956, σ. 9.

ΠΑΠΑΛΟΪΖΟΣ ΠΕΤΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 215-216.

ΠΑΠΑΛΟΥΚΑΣ ΣΠΥΡΟΣ
Σπ. Παπαλουκᾶς, φυλλάδιο Ἑλληνογαλλικῆς Ἑνώσεως Νέων, Union Franco-hellénique des jeunes, ἀρ. 9, Ἰούλ. 1950.
Σπ. Παπαλουκᾶς, περ. *Revue*, ἀρ. 17, Φεβρ. 1952.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 451.
Influences occidentales sur la peinture néohellénique, Extraits des Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier, Ἀθῆναι 1955, σ. 6.
Ἡ ἐκλογή τοῦ Σπ. Παπαλουκᾶ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 3.2.1956.
Τό δίδαγμα τοῦ Παπαλουκᾶ, περ. *Ζυγός*, τχ. 31, Μάιος-Ἰούν. 1958, σ. 15, 16.
Introduction, σ. 67, 79.
Σύγχρονη ἑλληνική ζωγραφική. Οἱ πρόδρομοι, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 49-50, Ἰαν.-Ἀπρ. 1965.
Arte, σ. 10, 13, 34, 35, 80, 107.
Ἕνα ποιητικό ὅραμα τῆς ἑλληνικῆς φύσης (Σπ. Παπαλουκᾶς), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 399, 25-31.3.1976.
Παπαλουκᾶς - Κοντόπουλος. Δύο ζωγράφοι, δύο σταθμοί, περ. *Νέα Δομή*, τχ. 1, 1.6.1976, σ. 54-59.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 17, 26, 307, εἰκ. σ. 17· τ. Β΄, σ. 32, 53, 63, 64-67, 124, 128, 134, 136, 152, 198, 247, εἰκ. σ. 65, 66, 199· τ. Γ΄, σ. 216, 217.
Ἡ ἔκθεση ζωγραφικῆς Σπ. Παπαλουκᾶ, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 721, 27.5.1982.

ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΥ ΙΟΥΛΙΑ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 190.
Αὐτοδίδακτοι ζωγράφοι - ἔκθεση Ἰουλίας Παπανούτσου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.3.1956.
Κριτική τῶν ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός*, τχ. 6, Ἀπρ. 1956, σ. 11.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 347-348, εἰκ. σ. 348· τ. Γ΄, σ. 217.

ΠΑΠΠΑ ΑΓΛΑΪΑ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 190.
Κερκυραῖοι στήν Πανελλήνια Ἔκθεση, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 2.6.1952.
Νέες ἐκθέσεις. Αἴθουσα Παρνασσοῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 8.4.1955.
Οἱ Κερκυραῖοι ζωγράφοι στήν πρωτεύουσα, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 24.4.1955.

ΠΑΠΠΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Arte, σ. 82.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 512.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 218, 242· τ. Γ΄, σ. 217-218.

ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤΟΣ
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 6, Ἀπρ. 1956, σ. 22.

ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΗΣ
J. Mytarakis, les peintres Macédonieus, ἐφ. *Messager*, 18.11.1953.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 78, 90, 93, 95, 136, εἰκ. σ. 96· τ. Γ΄, σ. 218.

ΠΑΡΑΛΗΣ ΝΙΚΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 219.

ΠΑΡΘΕΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
La mer et ses peintres, ἐφ. *Messager*, 5.11.1952.
Σκέψεις γιά τό ἔργο τοῦ Κ. Παρθένη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 651, 15.8.1954, σ. 1194-1195.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 447-450.
Influences occidentales sur la peinture néohellénique,

Extraits des Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier, Ἀθῆναι 1955, σ. 6.
Introduction, σ. 59, 63, 65, 68, 71, 79.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 37-38.
I pittori Greci, περ. *Le Arti,* ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 11.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Σύγχρονη ἑλληνική ζωγραφική. Οἱ πρόδρομοι, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 49-50, Ἰαν.-Ἀπρ. 1965.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὥς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἕ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 504-505.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 26, εἰκ. σ. 26· τ. Β΄, σ. 14, 15, 16, 17, 19, 21, 32, 52, 53-58, 63, 69, 76, 78, 124, 130, 131, 135, 137, 199, 203, 213, 214, 223, 224, 225, 226, 315, εἰκ. σ. 8, 9, 18, 55, 56, 57· τ. Γ΄, σ. 219, 220.

ΠΑΡΛΑΒΑΝΤΖΑΣ ΤΑΚΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 314· τ. Γ΄, σ. 220-221.

ΠΑΡΛΙΑΡΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 231, 240· τ. Β΄, σ. 14.

ΠΑΡΜΑΚΕΛΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 329, 353· τ. Γ΄, σ. 221-222.

ΠΑΡΝΤΙ ΤΖΙΑΝΦΡΑΝΚΟ (PARDI GIANFRANCO)
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, 10 γλύπτες σύγχρονοι. Μερικοί σύγχρονοι Ἰταλοί γλύπτες. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων, Ἰούν.-Αὔγ. 1981.

ΠΑΣΤΡΑ ΝΑΥΣΙΚΑ
Ναυσικᾶ Πάστρα, περ. *Ἐποχές*, ἀρ. 26, Ἰούν. 1965, σ. 68.
Arte, σ. 28, 88.
Διαδικασίες καί Συστήματα στήν Αἴθουσα Τέχνης, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 396, 4-10.3.1976.
Μελέτη σέ τετράγωνα καί κύκλους (Ν. Πάστρα), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 448, 3-9.3.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 333, 334, εἰκ. σ. 334· τ. Γ΄, σ. 222, 223.
Ἕλληνες καλλιτέχνες στό ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 560, 26.4-2.5.1979.

ΠΑΣΧΑΛΗ ΛΕΛΑ
Στά ἀτελιέ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ζυγός*, τχ. 2, Δεκ. 1955, σ. 13.
Πέντε Ἕλληνες στή διεθνή ἔκθεση χαρακτικῆς, Ἡ Δ΄ Καλλιτεχνική ἐκδήλωση τῆς Λουμπλιάνα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.7.1961.
Λέλα Πασχάλη. Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Μάιος-Ἰούν. 1962, Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν.
Arte, σ. 98.
Ἔφυγε καί ἡ Λέλα Πασχάλη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 47, 1-7.9.1977.
Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης χαρακτικῆς, 20.3-16.4.1978, Δῆμος Παλαιοῦ Φαλήρου.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 172, 265, εἰκ. σ. 265· τ. Γ΄, σ. 222.

ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 281, 355, εἰκ. σ. 281· τ. Γ΄, σ. 222.

ΠΑΥΛΟΣ (ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΥΛΟΣ)
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις Ἕλληνες τοῦ Παρισιοῦ, Στέγη Γραμμάτων καί Τεχνῶν, Ἀθήνα 1963.
Οἱ Ἕλληνες στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.11.1964.
Οἱ Ἕλληνες καλλιτέχνες τοῦ ἐξωτερικοῦ, περ. *Ἐποχές*, ἀρ. 23, Μάρτ. 1965, σ. 68.
Arte, σ. 28, 73, 107, εἰκ. 29.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 287, 299, 300, εἰκ. σ. 300· τ. Γ΄, σ. 223.

ΠΑΧΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
Introduction, σ. 17, 68, 79.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 247, 318, 321, 322, εἰκ. σ. 321, 322· τ. Β΄, σ. 130· τ. Γ΄, σ. 224.

ΠΕΛΕΚΑΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 225.

ΠΕΝΤΖΙΚΗΣ ΝΙΚΟΣ-ΓΑΒΡΙΗΛ
Le monde des arts, ἐφ. *Messager*, 18.11.1953.
Arte, σ. 55, 62.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 25.6-2.7.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 237, 238, εἰκ. σ. 237· τ. Γ΄, σ. 225.

ΠΕΡΑΝΤΙΝΟΣ ΝΙΚΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 243· τ. Γ΄, σ. 226.

ΠΕΡΒΟΛΑΡΑΚΗΣ ΟΘΩΝ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 19· τ. Γ΄, σ. 226.

ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Cuadernos de Arte de Ateneo di Madrid, ἀρ. 75, 1960.
Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Perdikidis, Cuadernos de arte del Ateneo di Madrid, 29.3.1961.
Dimitrios Perdikidis, περ. *Revue,* ἀρ. 41, Μάιος 1961.
Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις ζωγράφοι τοῦ ἐξωτερικοῦ, Αἴθουσα Ἀρχιτεκτονικῆς, Ἀθήνα, Αὔγ. 1963.
Δύο Ἕλληνες στή Μαδρίτη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.2.1966.
Arte, σ. 27, 68, 107, εἰκ. 17.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 288, 306, 307, εἰκ. σ. 306· τ. Γ΄, σ. 227.

ΠΕΡΣΑΚΗ ΓΙΑΝΝΑ
Δύο ἐκθέσεις: τῆς Γιάννας Περσάκη καί τοῦ Σωκράτη Ρωνᾶ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 11.11.1955.
Ἡ κριτική τῶν ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός*, τχ. 2, Δεκ. 1955, σ. 8.
Τελευταῖες ἐκθέσεις ζωγραφικῆς καί κεραμεικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 30.11.1956.

Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 14, Δεκ. 1956, σ. 21.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 119, 344, εἰκ. σ. 344· τ. Γ΄, σ. 227-228.

ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 6, Ἀπρ. 1956, σ. 22.
Ἔκθεση Ἀ. Πετρίδη καί Ν. Βετούζη στόν Παρνασσό, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 3.5.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 19-20, Μάιος-Ἰούν. 1957, σ. 26.

ΠΕΤΡΟΣ (ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ)
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 228.

ΠΗΛΑΔΑΚΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ ἤ ΠΥΛΑΔΑΚΗΣ
Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι ἐκθέτουν στό Βερολίνο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 26.3.1965.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 260· τ. Γ΄, σ. 228-229.

ΠΙΕΡΡΑΚΟΣ ΑΛΚΗΣ
Ἄλκης Πιερράκος, περ. *Ἐποχές*, ἀρ. 24, Ἀπρ. 1965, σ. 66, 67.
Γιά τό ἔργο τοῦ Ἄλκη Πιερράκου, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 77, Μάιος-Ἰούν. 1966.
Arte, σ. 28, 70, 108.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 227, 231, εἰκ. σ. 230· τ. Γ΄, σ. 229.

ΠΙΕΡΡΗΣ ΜΑΡΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 231.

ΠΙΕΡΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 320, εἰκ. σ. 320· τ. Γ΄, σ. 229-230.

ΠΙΕΡΡΗΣ-ΤΡΙΒΩΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 30, 110, 111-113, 114, 115, 119, 316· τ. Γ΄, σ. 230-231.

ΠΙΖΑΝΗΣ ΣΠΥΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 320· τ. Γ΄, σ. 231.

ΠΙΚΑΣΣΟ ΠΑΜΠΛΟ (PICASSO PABLO)
Pablo Picasso, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 44, Μάρτ.-Ἀπρ. 1964, σ. 82-85.
Ὁ Πικάσσο ἐκθέτει τά τελευταῖα ἔργα του στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 24.1.1964.
Συνάντηση μέ τόν ἄγνωστο Πικάσσο στή Βαρκελώνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 27.2.1966.
Τά 85 χρόνια τοῦ Πικάσσο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 27.11.1966.
Ὁ Πικάσσο δουλεύει ἀδιάκοπα καί δοκιμάζει τά πάντα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 4.12.1966.
Μεγάλος ζωγράφος ὁ Πάμπλο Πικάσσο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 11.12.1966.
Arte, σ. 20.
Γεγονότα πού ξεχώρισαν στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό (συλλογή Πικάσσο στό Λοῦβρο), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 526, 31.8.-6.9.1978.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 18· τ. Β΄, σ. 11, 26, 60, 108, 120, 123, 158, 283, εἰκ. σ. 10, 11, 117.
Ὁ Πικάσσο, ὁ δάσκαλος τῆς ἐλευθερίας (ἔκθεση στό Γκράν Παλαί), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 600, 31.1.1980.
Ὁ Πικάσσο καί ἡ Μεσόγειος, περ. *Ἐπίκαιρα*, 17.12.1983.

ΠΙΤΤΑΡΗ ΕΛΕΝΗ
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 25, Νοέμβρ. 1957, σ. 15.
Ἐκθέσεις νέων ζωγράφων, γκαλερί Κοῦρος, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 8.11.1957.

ΠΙΤΖΑΜΑΝΟΣ ἤ ΠΙΤΣΑΜΑΝΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς, περ. *Φιλολογική Πρωτοχρονιά*, 1952, καί ἀνάτυπο, Ἀθήνα 1953, σ. 10.
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἐφτάνησο, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 649, Ἀθήνα 1954, καί ἀνάτυπο, σ. 6.
Introduction, σ. 17, 40, 79.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 89, 90, 91, 113, 116, 315, εἰκ. σ. 63, 91· τ. Γ΄, σ. 231-233.

ΠΙΤΖΕ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ
Ἡ προσωπογραφία τοῦ Σαχτούρη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 648, 1.7.1954, σ. 1043.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 443.
Introduction, σ. 41, 42, 79.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 280, 281, 282, 283, 284, εἰκ. σ. 283, 285· τ. Γ΄, σ. 233, 234.
Βίος καί δράση τοῦ πρώτου ξένου ζωγράφου στήν Ἑλλάδα, περ. *Τομές*, τχ. 72, Μάιος 1981, σ. 4-16.

ΠΛΑΙΣΑΣ ἤ ΠΛΕΣΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 234-235.

ΠΛΑΚΩΤΑΡΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 11.1.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 15, Ἰαν. 1957, σ. 13.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 508, 509.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 156, 159, 198, εἰκ. σ. 61· τ. Γ΄, σ. 235.

ΠΛΑΚΩΤΟΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ἤ ΠΙΤΤΟΡΟΣ
Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς, περ. *Φιλολογική Πρωτοχρονιά*, 1952, καί ἀνάτυπο, Ἀθήνα 1953, σ. 8.
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἐφτάνησο, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 649, Ἀθήνα 1954, καί ἀνάτυπο, σ. 3-4.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 435-436.
Introduction, σ. 11, 12, 79.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 30, 34, 76-78, 82, 314· τ. Γ΄, σ. 235, 236.

ΠΛΑΤΣΑΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 320· τ. Γ΄, σ. 236.

ΠΟΛΕΝΑΚΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 236-237.

ΠΟΛΥΚΑΝΔΡΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 128, 129, 174, 217· τ. Γ΄, σ. 237.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΑΔΗ ΣΕΛΕΣΤ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 209, 236, εἰκ. σ. 235· τ. Γ΄, σ. 237.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 333, εἰκ. σ. 333· τ. Γ΄, σ. 237-238.

ΠΟΜΟΝΤΟΡΟ ΑΡΝΑΛΝΤΟ (POMODORO ARNALDO)
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, 10 γλύπτες σύγχρονοι. Μερικοί σύγχρονοι Ἰταλοί γλύπτες. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων, Ἰούν.-Αὔγ. 1981.

ΠΟΜΟΝΤΟΡΟ TZO (POMODORO FIO)
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, 10 γλύπτες σύγχρονοι. Μερικοί σύγχρονοι Ἰταλοί γλύπτες. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων, Ἰούν.-Αὔγ. 1981.

ΠΟΥΛΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
L'evolution de la peinture post-byzantine dans les îles ioniennes, Ἀθήνα 1952, σ. 3, 5, 6, 9, 14, 15.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 40, 42, 45, 48, 52, 57, 59, εἰκ. σ. 45, 60.

ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΜΑΡΙΟΣ
Φθινοπωρινό Σαλόν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 49, Δεκ. 1963.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 44, Μάρτ.-Ἀπρ. 1964, σ. 89.
Arte, σ. 20.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 203, 207, 291, εἰκ. σ. 290· τ. Γ΄, σ. 238.

ΠΡΕΚΑ-ΣΤΕΦΑΝΑΤΟΥ ΜΕΡΟΠΗ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 285, εἰκ. σ. 285· τ. Γ΄, σ. 239.

ΠΡΕΚΑΣ ΠΑΡΙΣ
Μ. Ἀργυράκης καί Π. Πρέκας, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 25.11.1955.
Κριτική τῶν ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός,* τχ. 2, Δεκ. 1955, σ. 8.
Ὑποκατάστημα στήν Πλατεία Συντάγματος, Διακόσμηση Π. Πρέκα, περ. *Ἀρχιτεκτονικά Θέματα,* τχ. 1, 1967, σ. 247-248.
Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Π. Πρέκας, Σκόρπιος διάλογος μέ τό ἔργο τοῦ καλλιτέχνη. Αἴθουσα Ἀθηνῶν, 28.1.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 279, 280, 281· τ. Γ΄, σ. 239-240.
Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης στήν Γαλλία, Φεβρ. 1986.

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 17, 142, 143, 175, 176, 185, εἰκ. σ. 143· τ. Γ΄, σ. 240.

ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗ ΕΛΕΝΗ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 319, εἰκ. σ. 321· τ. Γ΄, σ. 240-241.

ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗ ΟΛΓΑ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 319· τ. Γ΄, σ. 241.

ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ ΑΙΜΙΛΙΟΣ
La mer et ses peintres, ἐφ. *Messager,* 5.11.1952.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 319, εἰκ. σ. 320· τ. Β΄, σ. 37· τ. Γ΄, σ. 241.

ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ ΠΑΥΛΟΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 683, 25.12.1955, σ. 435, 453.
Introduction, σ. 9, 10, 17, 79.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 30, 107, 108, 110, 111-119, 120, εἰκ. σ. 107, 114, 115, 116, 119· τ. Β΄, σ. 25, 26· τ. Γ΄, σ. 241-244.

ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ ΠΑΥΛΟΣ (ὁ νεότερος)
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 297, 316, 317, 319, εἰκ. σ. 318· τ. Γ΄, σ. 244-245.

ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ ΣΠΥΡΟΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 683, 25.12.1955, σ. 435.
Introduction, σ. 10.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 317, εἰκ. σ. 317· τ. Γ΄, σ. 245.

ΠΡΩΤΟΠΑΤΣΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 245-246.

ΠΩΠ ΜΑΡΙΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 224, 346· τ. Γ΄, σ. 246.

P

ΡΑΛΛΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 23, 297, εἰκ. σ. 23, 297· τ. Β΄, σ. 14, 25, 26, 37· τ. Γ΄, σ. 247-248.

ΡΑΜΟΥΣ ΜΑΡΙΟ (RAMOUS MARIO)
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Μερικοί

σύγχρονοι Ἰταλοί γλύπτες. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων, Ἰούν.-Αὔγ. 1981.

ΡΑΝΙ ΕΝΡΙΚΟ (RAGNI ENRICO)
L'univers poetique d'Enrico Ragni, περ. *Art Actuel International,* τχ. 15, 1960.
La pittura di Ragni vista da un Greco, ἐφ. *Giornale D. Brescia,* 15.7.1960.

ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ ΜΠΕΛΛΑ
Στά ἀτελιέ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ζυγός*, τχ. 2, Δεκ. 1955, σ. 24.
Ὁμαδική ἔκθεση 12 Ἑλλήνων γλυπτῶν στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.2.1962.
Arte, σ. 87.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἐ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 512.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 78, 95-96, 125, 253, 350· τ. Γ΄, σ. 248.
Γλυπτική τῆς Μπ. Ραυτοπούλου, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 626, 31.7-6.8.1980, σ. 94.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Μπ. Ραυτοπούλου, ἔκθεση στήν ΕΠΑ., 1980.

ΡΑΨΟΜΑΝΙΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 34, 37· τ. Γ΄, σ. 249.

ΡΕΓΚΟΣ ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 129· τ. Γ΄, σ. 249.

ΡΕΝΟΥΑΡ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ (RENOIR AUGUSTE)
Γεγονότα πού ξεχώρισαν στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 526, 31.8-6.9.1978.

ΡΙΖΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 25, 26, 130, εἰκ. σ. 26· τ. Γ΄, σ. 250.

ΡΙΦΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ἤ ΚΟΥΡΚΟΥΜΕΛΗΣ ἤ ΕΡΙΦΙΟΣ
Οἱ πρῶτοι σταθμοί στήν νεοελληνική ζωγραφική, *Φιλολογική Πρωτοχρονιά,* 1952, καί ἀνάτυπο, Ἀθήνα 1953, σ. 10.
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἐφτάνησο, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 649, Ἀθήνα 1954, καί ἀνάτυπο, σ. 6.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 315· τ. Γ΄, σ. 250.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ
Introduction, σ. 43.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 328· τ. Γ΄, σ. 251.

ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ ΠΑΥΛΟΣ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἐ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 504, 505.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 66.

ΡΟΪΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Introduction, σ. 79.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 247, 311, 329· τ. Β΄, σ. 13, 14, 16, 17, 28, 38, 43, 46-47, 53, 75, 129, 142, εἰκ. σ. 47· τ. Γ΄, σ. 251, 252.

ΡΟΚΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 252.

ΡΟΥΜΠΕΝΣ ΠΗΤΕΡ-ΠΩΛ (RUBENS PIETER-PAUL)
Εἰκαστικά, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 493, 12-18.1.1978.
Εἰκαστικά: Ροῦμπενς, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 499, 23.2-1.3.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 143, 145.

ΡΟΥΜΠΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 78· τ. Γ΄, σ. 252.

ΡΟΥΣΣΟΛΙ ΦΡΑΝΚΟ (RUSSOLI FRANKO)
Εἰκαστικά, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 493, 12-18.1.1978.

ΡΟΥΩ ΖΩΡΖ (ROUAULT GEORGES)
Ζώρζ Ρουώ, ὁ ζωγράφος τῆς ἀνθρώπινης κωμωδίας, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 21.3.1965.

ΡΩΚ ΦΩΚΙΩΝ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 78, 135, εἰκ. σ. 79· τ. Γ΄, σ. 252-253.

ΡΩΜΑΝΟΥ ΧΡΥΣΑ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις ζωγράφοι τοῦ ἐξωτερικοῦ. Αἴθουσα Ἀρχιτεκτονικῆς, Αὔγ. 1963.
Διεθνεῖς Ἐκθέσεις, Ε΄ Διεθνής Ἔκθεση χαρακτικῆς στή Λουμπλιάνα, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 288, 308-309, εἰκ. σ. 308· τ. Γ΄, σ. 253.

Σ

ΣΑΒΒΑΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
34η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Ἰούν. 1968.
Arte, σ. 76, εἰκ. 26.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 354, 355· τ. Γ΄, σ. 254.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς Μπιεννάλε Σάο Πάολο, Σεπτ. 1971.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 254.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΣΥΜΕΩΝ
Ἡ προσωπογραφία τοῦ Σαββίδη, περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 660, 1955, σ. 59.

Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 447.
Introduction, σ. 59, 60, 79, 80.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἕ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 504.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 13, 14, 28, 32, 35, 39-41, 51, 130, εἰκ. σ. 33, 40.

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Ἔκθεση ζωγραφικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 30.10.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 13, Νοέμβρ. 1956, σ. 15.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 255.

ΣΑΜΑΡΑΣ ΛΟΥΚΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 255-256.

ΣΑΜΑΡΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Introduction, σ. 79.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 297, 319, εἰκ. σ. 296, 318· τ. Β΄, σ. 37· τ. Γ΄, σ. 256.

ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΥ ΜΥΡΣΙΝΗ
Σαντοριναίου Μυρσίνη (ἔκθεση Θεσσαλονίκης), περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 2-3, Φεβρ.-Μάρτ. 1951, σ. 61.
Ange Condis, Santorineou, περ. *Revue*, τχ. 6, Μάρτ. 1951.

ΣΑΡΑΚΑΤΣΙΑΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης ζωγραφικῆς στήν γκαλερί Σταυρακάκη, Ἡράκλειο Κρήτης, Σεπτ. 1984.

ΣΑΡΑΦΙΑΝΟΣ ΠΑΝΟΣ
Deux jeunes: P. Sarafianos et N. Kessanlis, ἐφ. *Messager*, 2.2.1955.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 257.

ΣΑΧΙΝΗΣ ΝΙΚΟΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι, γκαλερί Domec, Παρίσι, Φεβρ. 1962.
Νέα ὁμαδική ἔκθεση στό Παρίσι Ἑλλήνων ζωγράφων, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 16.1.1964.
Οἱ Ἕλληνες τοῦ Παρισιοῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.4.1964.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 22.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 42.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 10.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι ἐκθέτουν στό Βερολίνο, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 26.3.1965.
Arte, σ. 25, 62, 108, εἰκ. 24.
Παρουσίαση στον κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις Ἕλληνες ζωγράφοι. Τεχνική Σχολή Λευκωσίας, Ὀκτ. 1971.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 2, 12-18.6.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 279, εἰκ. σ. 280· τ. Γ΄, σ. 257, 258.

ΣΒΟΡΩΝΟΥ ΣΟΦΙΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 258.

ΣΕΖΑΝ ΠΩΛ (CÉZANNE PAUL)
Ὁ Cézanne καί τό ἔργο του, διάλεξη στήν Ἑλληνογαλλική Ἕνωση Νέων, Ἀθήνα, 20.12.1956.
Ὁ Σεζάν καί τό ἔργο του, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 708, 1.1.1957, σ. 40-41.
Οἱ λουόμενες τοῦ Σεζάν στό Λονδίνο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 31.1.1965.
Εἰκαστικά, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 493, 12-18.1.1978.
Γεγονότα πού ξεχώρισαν στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 526, 31.8-6.9.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 22, 61, 103, 104, 105, 123, 160, 162.

ΣΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ ΒΑΛΛΙΑΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 190-191.
Ἐκθέσεις τῶν Βάλ. Σεμερτζίδη καί Σπ. Βασιλείου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 10.5.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 19-20, Μάιος-Ἰούν. 1957, σ. 26.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 198, 209, 210, εἰκ. σ. 199, 210· τ. Γ΄, σ. 258-259.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΣΕΦΦΕΡ ΝΙΚΟΛΑΣ (SCHÖFFER NICOLAS)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 43, Φεβρ. 1964, σ. 90.

ΣΙΚΕΛΙΩΤΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 191.
Georges Sikeliotis, περ. *Revue,* ἀρ. 19, Ἀπρ. 1952.
Georges Sikeliotis, ἐφ. *Messager*, 9.6.1954.
Art et Tourisme, ἐφ. *Messager,* 29.6. 1955.
Αἱ γραφικαί τέχναι - Εἰκονογραφημένα ἡμερολόγια καί δελτάρια, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.1.1956.
Introduction, σ. 68, 80.
Arte, σ. 13, 41.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 25· τ. Β΄, σ. 128, 220-222, 355, εἰκ. σ. 187, 221· τ. Γ΄, σ. 259.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.
Στή μνήμη τοῦ Γιώργου Σικελιώτη (1917-1984), περ. *Τά Ἀγροτικά*, τχ. 13, Σεπτ. 1984, σ. 41-45.

Μνήμη Σικελιώτη. Ὁμιλία στήν ΕΡΤ-1 (ραδιόφωνο), 7.9.1984.

ΣΙΜΩΣΙ ΓΑΒΡΙΕΛΑ
Arte, σ. 28, 88, 108, εἰκ. 48.
Ματιές στίς ἀθηναϊκές γκαλερί, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 466, 17-23.7.1977.
Τρεῖς ἐκθέσεις γλυπτικῆς στήν Ἀθήνα, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 468, 21-27.7.1977.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 332, εἰκ. σ. 331· τ. Γ΄, σ. 259-260.
Γλυπτική τῆς Γαβριέλας Σίμωσι στό «Πολύπλανο», περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 613, 1.-7.5.1980.

ΣΙΝΙΑΚ ΠΩΛ (SIGNAC PAUL)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 43, Φεβρ. 1964, σ. 89.

ΣΙΟΤΡΟΠΟΥ-ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΟΤΑ
Διεθνεῖς Ἐκθέσεις, Ε΄ Διεθνής Ἔκθεση Χαρακτικῆς στή Λουμπλιάνα, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 266· τ. Γ΄, σ. 260.

ΣΚΑΡΒΕΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 319· τ. Γ΄, σ. 260-261.

ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗ ΖΩΗ
Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης στήν αἴθουσα Ὥρα, Φεβρ. 1972, Ἀθήνα.
Γιά μερικούς νέους καί λιγότερο νέους Ἕλληνες καλλιτέχνες, περ. *Θέματα Χώρου καί Τεχνῶν,*, τχ. 4, 1973, σ. 116.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 260-261.

ΣΚΙΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 100· τ. Γ΄, σ. 261.

ΣΚΛΑΒΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
Μπιεννάλε Νέων στό Παρίσι. Βραβεῖο σέ μιά Ἑλληνική συμμετοχή, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 29.10.1961.
Ὁμαδική ἔκθεση δώδεκα Ἑλλήνων γλυπτῶν στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.2.1962.
Συμμετοχή Ἑλλήνων Καλλιτεχνῶν σέ Παρισινά Σαλόν, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* Μάιος-Ἰούνιος, τχ. 39, 1963.
Ἀπογοήτευση ἀπό τό Σαλόν τῶν Πραγματικοτήτων, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 19.2.1964.
Οἱ Ἕλληνες στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.11.1964.
Ἕλληνες ζωγράφοι καί γλύπτες, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 7.5.1965.
Γ. Σκλάβος, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 12.3.1967.
Arte, σ. 28, 90, εἰκ. 47.
Ἡ γλυπτική τοῦ Γερ. Σκλάβου καί τοῦ Γιώργου Νικολαΐδη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 381, 20-26.11.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, 330, εἰκ. σ. 330· τ. Γ΄, σ. 261, 262.

ΣΚΟΤΕΙΝΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Μπιεννάλε Νέων Παρισιοῦ, 1967. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης.
34η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Ἰούν. 1968.
Παρουσίαση στόν κατάλογο 19ης Μπιεννάλε Σάο Πάολο, Σεπτ. 1969.
Arte, σ. 75, 109, εἰκ. 13.
Κύπρος 1974. Ὁ κύκλος τῆς καταγγελίας, γκαλερί Ὥρα, 25.11-14.12.1974.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Γ. Σκοτεινός, αἴθουσα Ἀργώ, 13.12.1976.
Ὁ Σκοτεινός στήν Ὥρα, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 441, 13-19.1.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 262.

ΣΚΥΛΑΚΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 263.

ΣΝΟΥΚ ΓΙΑΝ (SNOECK JAN)
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης στήν Κοσταvιεβίτσα Γιουγκοσλαβίας, 20.8.1963.

ΣΟΜΑΪΝΙ ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΟ (SOMAÏNI FRANCESCO)
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Μερικοί σύγχρονοι Ἰταλοί γλύπτες. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων, Ἰούν.-Αὔγ. 1981.

ΣΟΡΟΓΚΑΣ ΣΩΤΗΡΗΣ
Αἴθουσα τέχνης Ἀθηνῶν, Χίλτον, Γενάρης 1972, Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης. Γαλλ. Ἰνστιτοῦτο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, Φεβρ. 1972. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης.
Γιά μερικούς νέους (καί λιγότερο νέους) Ἕλληνες καλλιτέχνες, περ. *Θέματα Χώρου καί Τεχνῶν*, τχ. 4, 1973, σ. 115.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 2, 25.6-2.7.1975.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Σύγχρονη ἑλληνική τέχνη (9 ἐκθέτες). Μουσεῖο Χακόνε, Ἰαπωνία, 13.3-31.5.1976.
Ἡ ἔκθεση ἑλληνικῆς τέχνης στήν Ἰαπωνία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 427, 12-19.9.1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 353· τ. Γ΄, σ. 263.

ΣΟΥΛΑΖ ΠΙΕΡ (SOULAGES PIERRE)
Πιέρ Σουλάζ, 20χρονη ἀνοδική πορεία, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 2.4.1967.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 193.

ΣΟΥΜΠΑΧ ΑΛΜΠΕΡ (SCHUPBACH ALBERT)
περ. *Arts,* ἀρ. 242, 5.1.1950.
Ἀλμπέρ Σούμπαχ, περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 11-12, Νοέμβρ.-Δεκ. 1950, σ. 335-336.
Un jeune peintre suisse, Albert Schupbach, περ. *Arts*, ἀρ. 288, 8.12.1950.
Ἀλμπέρ Σούμπαχ, περ. *Σκαπανεύς*, Νοέμβρ. 1950.
Albert Schupbach, περ. *Revue,* ἀρ. 3, Δεκ. 1950.

ΣΟΥΤΖΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.55, σ. 443.
Introduction, σ. 43.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 271, εἰκ. σ. 271· τ. Γ΄, σ. 264.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΘΗ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης στήν αἴθουσα Τέχνης Ἀγκάθι, 24.1.-5.2.1983.

ΣΠΑΧΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 135· τ. Γ΄, σ. 264.

ΣΠΕΝΤΖΑ ΜΑΡΙΑ
Μαρία Σπέντζα καί Ἐπ. Λιώκης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 24.2.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 5, Ἀπρ. 1956, σ. 8-9.
Ἀπολογισμός τῆς περιόδου τῶν ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός*, τχ. 9, Ἰούλ. 1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 21, Ἰούλ. 1957.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 264.

ΣΠΗΤΕΡΗ-ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 7, Ἰούλ. 1950, σ. 224.
Ἰωάννα Σπητέρη (ἔκθ. Θεσσαλονίκης), περ. *Ὁ αἰώνας μας,* τχ. 2-3, Φεβρ.-Μάρτ. 1951.
Τέσσαρες Ἑλληνίδες ἐκθέτουν στή Βενετία, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 28.6.1959.
Μπιεννάλε Σάο-Πάολο. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Σεπτ. 1963.
Ἐπιτυχής ἑλληνική συμμετοχή στό Διεθνές Συμπόσιο τῶν γλυπτῶν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 14.9.1963.
Συμπόσιο γλυπτῶν στήν Κοστανιέβιτσα καί στό Πόρτο Ρόζ Γιουγκοσλαβίας, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963.
Γλυπτό τῆς Σπητέρη θά ἐκτεθεῖ μονίμως στό Μουσεῖο Μοντέρνας Τέχνης τοῦ Sao-Paolo, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.10.1963.
Ἰωάννα Σπητέρη-Βεροπούλου, περ. *Ἐποχές*, τχ. 26, Ἰούν. 1965, σ. 68-69.
Arte, σ. 21, 28, 92, 109, εἰκ. 52.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 335-336, εἰκ. σ. 335, 336· τ. Γ΄, σ. 265, 266.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Σύγχρονοι Ἕλληνες Καλλιτέχνες, αἴθουσα Τέχνης Επίπεδα, 18ο Συνέδριο Aura, 1984.

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Γ. Σπυρόπουλος, περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 11-12, Νοέμβρ.-Δεκ. 1950, σ. 336.
Spyropoulos, περ. *Revue*, ἀρ. 4, Ἰαν. 1951.
Jean Spyropoulos, περ. *Revue,* ἀρ. 2, Φεβρ. 1958.
Greek Taste in picture collecting, περ. *The Studio,* ἀρ. 779, Φεβρ. 1958, London, σ. 36.
Le «geste», dans la peinture de Spyropoulos, περ. *Art Actuel International,* ἀρ. 17, 1960.
30ή Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, (Ἑλληνική Συμμετοχή), Ἰούν. 1960.
30ή Μπιεννάλε Βενετίας, περ. *I Quatro Soli,* Torino, Μαρτ.-Ἰούν. 1960.
Συμπεράσματα τῆς Μπιεννάλε. Ἡ σημασία τῆς βραβεύσεως ἐκθεμάτων ἑνός Ἕλληνος: Γ. Σπυρόπουλος, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 3.7.1960.
Τά μεγάλα βραβεῖα στήν 30η Μπιεννάλε Βενετίας (Γ. Σπυρόπουλος, J. Fautrier, H. Hartung, F. Kline, Al. Burri, E. Vedova, P. Consgra, Z. Music), περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 22-23, Ἰούλ.-Ὀκτ. 1960, σ. 104.
Jean Spyropoulos, ἔκδ. Stamperia Emiliana, Βενετία 1960.
Πέντε Ἕλληνες στή διεθνῆ ἔκθεση τῆς χαρακτικῆς. Ἡ Δ΄ καλλιτεχνική ἐκδήλωση τῆς Λουμπλιάνα, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 16.7.1961.
Τρεῖς Ἕλληνες ζωγράφοι σέ μιά διεθνή ἐκδήλωση, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 10.9.1961.
Ὁ Γ. Σπυρόπουλος πρεσβευτής τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, ἔκθεση στίς Βρυξέλλες, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.12.1964.
Ποιητικός λόγος γιά τόν Σπυρόπουλο (α΄ ἀτομική στό Παρίσι), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 12.12.1965.
Διεθνεῖς ἐκθέσεις: βραβεῖο Marzoto, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 40, Ἰούλ.-Αὔγ. 1963.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι 1964.
Arte, σ. 25, 26, 57, 109, εἰκ. σ. 10.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 12-18.6.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 125, 273, 274, 276, 277, εἰκ. σ. 276· τ. Γ΄, σ. 266, 267.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι. Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 21.1.1953.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 119· τ. Γ΄, σ. 268.

ΣΤΑΪΝΧΑΡΤ ΓΙΑΚΟΜΠ (STEINHART JACOB)
Ἐφ. *Ἐλευθερία*, 28.4.1956.
Κριτική τῶν ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός*, τχ. 7, Μάιος 1956, σ. 6.

ΣΤΑΜΑΤΕΛΑΤΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΣΤΕΡΗΣ)
Γερ. Σταματελάτος, περ. *Τό Τρίτο Μάτι*, τχ. 2, Ὀκτ.-Δεκ. 1977, σ. 32-40.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 132, 156-158, εἰκ. σ. 155, 156· τ. Γ΄, σ. 269-270.

ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ
Stamatopoulos, ἐφ. *Messager*, 27.10.1957.
Νέες ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.10.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 24, Ὀκτ. 1957, σ. 12.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Πέντε Ἕλ-

ληνες ζωγράφοι, γκαλερί Domec, Παρίσι, Φεβρ. 1962.
Νέα ὁμαδική ἔκθεση στό Παρίσι Ἑλλήνων ζωγράφων, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.1.1964.
Οἱ Ἕλληνες τοῦ Παρισιοῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.4.1964.
Arte, σ. 63.
Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι ἐκθέτουν στό Βερολίνο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 26.3.1965.

ΣΤΑΜΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Arte, σ. 27.
Ἡ ἐνοραματική ζωγραφική τοῦ Θ. Στάμου στήν Ἀθήνα, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 373, 25.9-1.10.1975.
Μία σημαντική δωρεά τοῦ Θ. Στάμου στήν Ἐθνική Πινακοθήκη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 517, 29.6-5.7.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 268-269.

ΣΤΑΜΠΣ ΚΟΝΣΤΑΝΣ (STUBBS CONSTANCE)
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 9-10, Σεπτ.-Ὀκτ. 1950, σ. 291.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης στόν Ἀγγλο-Ἑλληνικό Σύνδεσμο, Ἀθήνα, 14-31.10.1950.

ΣΤΑΤΣΙΟΛΙ ΜΑΟΥΡΙΤΣΙΟ (STACCIOLI MAURIZIO)
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Μερικοί σύγχρονοι Ἰταλοί γλύπτες. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων, Ἰούν.-Αὔγ. 1981.

ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΝΙΚΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 78· τ. Γ΄, σ. 269.

ΣΤΕΡΗΣ, βλ. ΣΤΑΜΑΤΕΛΑΤΟΣ

ΣΤΕΦΑΝΕΛΛΗΣ
Ἔκθεση Στάθμης, περ. *Ὁ Αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 190.

ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ΤΑΣΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 270· τ. Β΄, σ. 355.

ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ ΚΑΙΤΗ
Παρουσίαση στόν κατάλογο Μπιεννάλε Σάο-Πάολο, Σεπτ. 1971.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 270.

ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 19-20, Μάιος-Ἰούν. 1957.
Τό ἔργο τοῦ Δ. Στεφανόπουλου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 28.6.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 21, Ἰούλ. 1957.
Στεφανόπουλος Δημ., περ. *Πινακοθήκη*, τχ. 202, 1957-58, σ. 114.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 19, 62, 131· τ. Γ΄, σ. 270-271.

ΣΤΕΦΟΠΟΥΛΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
Arte, σ. 58.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 279, 280, εἰκ. σ. 280· τ. Γ΄, σ. 271.

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 271-272.

ΣΥΓΓΕΛΑΚΗΣ Τ.
Ζωγραφική καί γλυπτική, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 8.2.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 16, Φεβρ. 1957, σ. 19.

ΣΥΝΝΕΦΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 231, 241· τ. Γ΄, σ. 272.

ΣΥΡΙΓΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Δύο ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.4.1956.
Κριτική ἐκθέσεων, περ. *Ζυγός*, τχ. 7, Μάιος 1956, σ. 6, 18.

ΣΦΗΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
10η Μπιεννάλε Σάο-Πάολο. Κατάλογος, Σεπτ. 1969.
Παρουσίαση στόν Κατάλογο Μπιεννάλε Σάο-Πάολο, Σεπτ. 1971.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 272.

ΣΩΧΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
Οἱ ἐκθέσεις τῶν πέντε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.5.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 19-20, Μάιος-Ἰούν. 1957.
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 7, Ἰούλ. 1950, σ. 224.
29η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης. Ἰούν. 1958.
Τά ἑλληνικά ἔργα στήν Μπιεννάλε (29η), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.7.1958.
Arte, σ. 21, 82.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 512.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 231· τ. Β΄, 75, 78, 93-94, 97, 125, εἰκ. σ. 93, 94· τ. Γ΄, σ. 272-273.

ΣΩΧΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ
Παρουσιάσεις καλλιτεχνῶν, Δελτίο Τ.Τ.Τ., 1967.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 227, 231, 236, 237, εἰκ. σ. 236, 237· τ. Β΄, σ. 27, 78, 79, 93, εἰκ. σ. 94· τ. Γ΄, σ. 273-274.

Τ

ΤΑΚΗΣ (ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ)
Οἱ Ἕλληνες στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.11.1964.
Arte, σ. 28, 94, 110, εἰκ. 27.

Κριτική γιά σύγχρονους Κύπριους καί Ἑλλαδικούς ζωγράφους καί γλύπτες, περ. *Τό Σῆμα*, τχ. 6, Ἰούλ. 1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 287, 340-341, εἰκ. σ. 339, 340· τ. Γ΄, σ. 275, 276.

ΤΑΛΑΓΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Ταλαγάνης Δημήτρης, ἕνας ποιητής ζωγράφος. Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης.(1979-1980;).

ΤΑΠΙΕΣ ΑΝΤΟΝΙ (TAPIES ANTONI)
Διεθνεῖς ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 47, Σεπτ.-Ὀκτ. 1964, σ. 194.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 194.

ΤΑΣΣΟΣ (ΑΛΕΒΙΖΟΣ)
Un graveur grec, Tassos, περ. *Arts*, 8.7.1949.
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 7, Ἰούλ. 1950, σ. 224.
Tassos, où le graveur, ἐφ. *Messager*, 11.3.1953.
Un livre du graveur Tassos, εφ. *Messager*, 9.9.1953.
L'Asclépios de A. Sikélianos (gravures de Tassos), ἐφ. *Messager*, 16.2.1955.
Αἱ γραφικαί τέχναι. Εἰκονογραφημένα ἡμερολόγια καί δελτάρια, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.1.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 4, Φεβρ. 1956.
Arte, σ. 21, 91, 110.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 12-18.6.1975.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 192· τ. Β΄, σ. 109, 260, 263-264, 355, εἰκ. σ. 185, 262, 263· τ. Γ΄, σ. 276, 277.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΤΕΡΝΕΡ ΟΥΙΛΛΙΑΜ (TURNER WILLIAM)
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 202· τ. Β΄, σ. 20, 74.
Ἡ ἔκθεση Τέρνερ στήν Ἐθνική Πινακοθήκη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 649, 8-15.1.1981.

ΤΕΤΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 21.1.1953.
Στά ἀτελιέ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ζυγός*, τχ. 2, Δεκ. 1955, σ. 14.
Ἔκθεση Π. Τέτση, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 6.2.1958.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 21.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 10.
Arte, σ. 45.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 12-18.6.1975.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 197, 241, 315-316, εἰκ. σ. 315· τ. Γ΄, σ. 277, 278.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΤΖΑΚΟΜΕΤΤΙ ΑΛΜΠΕΡΤΟ (GIACOMETTI ALBERTO)
Ἀ. Τζακομέττι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.6.1965.
Στή μνήμη τοῦ μεγάλου γλύπτη Τζακομέττι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 30.1.1966.
Giacometti, περ. *D' Arts*, τχ. 48, 1969.
Ἀλμπέρτο Τζακομέττι, ὁ πρῶτος ὑπερρεαλιστής γλύπτης, ἐφ. *Τά Νέα*, Λευκωσία, 13.1.1970.

ΤΖΑΝΕΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (Μπουνιαλῆς)
L'evolution de la peinture post-byzantine dans les îles ioniennes, Ἀθήνα 1952, σ. 3, 15.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 40, 42, 44, 45, 59, εἰκ. σ. 44.

ΤΖΑΡΑ ΤΡΙΣΤΑΝ (TZARA TRISTAN)
Εἰκαστικά: Συνάντηση Σ. Ντελωναί - Τρ. Τζαρά, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 460, 26.5-9.6.1977.

ΤΖΩΝΗΣ ΑΛΕΚΟΣ
Ἔκθεση Ἀθλητικοῦ Ὁμίλου Ἑκάλης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.6.1956.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 8, Ἰούν. 1956, σ. 17.

ΤΛΟΥΠΑΣ, βλ. ΦΙΛΟΛΑΟΣ

ΤΟΜΠΕΫ ΜΑΡΚ (TOBEY MARK)
Ἔκθεση ἀφηρημένης τέχνης στήν Βενετία, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 31.8.1958.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 193-200.

ΤΟΜΠΡΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ
Δελτίο Γαλλοελληνικῆς Ἕνωσης Νέων, περίοδος 1949-50.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 450, 455.
Introduction, σ. 68, 72, 80.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 21.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 10, 13.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 43, 44.
Arte, σ. 14, 16, 80, 82, 111, εἰκ. 46.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 505, 512.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 241· τ. Β΄, σ. 16, 17, 19, 78, 80, 88-91, 112, 125, 130, 134, 135, 141, 203, 241, 326, εἰκ. σ. 80, 88, 89, 90, 128.

ΤΟΥΓΙΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Στά ἀτελιέ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ζυγός*, τχ. 2, Δεκ. 1955, σ. 13.

Action et reflexion (Peintres d'action et reflexion). Συζήτηση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης στήν γκαλερί Α, 24.4-16.5.1964.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* τχ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 42.
Θεσσαλονικεῖς ζωγράφοι ἐκθέτουν στήν Λευκωσία, ἐφ. *Φιλελεύθερος*, Λευκωσία, 13.10.1971.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις Ἕλληνες ζωγράφοι. Τεχνική Σχολή, Λευκωσία, Ὀκτ. 1971.
Arte, σ. 68.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Σύγχρονη ἑλληνική τέχνη (9 ἐκθέτες). Μουσεῖο Χακόνε, Ἰαπωνία, 13.3-31.5.1976.
Ἡ ἔκθεση ἑλληνικῆς τέχνης στήν Ἰαπωνία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 427, 12-19.9.1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 288, 307-308, εἰκ. σ. 306· τ. Γ΄, σ. 280, 281.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 19, 27, 32, 51, 68-72, 227, 228, εἰκ. σ. 68, 71· τ. Γ΄, σ. 281, 282.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 219, 243, 244, 246, 328, εἰκ. σ. 243· τ. Β΄, σ. 100· τ. Γ΄, σ. 282.

ΤΡΙΒΟΛΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 283.

ΤΡΥΝΤΩ Υβ (TRUDEAU YVES)
Yves Trudeau face au fait plastique, περ. *Vie des Arts,* ἀρ. 51, 1968, σ. 30-35.

ΤΣΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 283.

ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Yannis Tsaroukhis, περ. *Revue,* ἀρ. 18, Μάρτ. 1952, σ. 47-51.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager,* 31.12.1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager,* 7.1.1953.
Une exposition et une calendrier, ἐφ. *Messager*, 27.2.1957.
29η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Ἰούν. 1958.
Τά ἑλληνικά ἔργα στήν Μπιεννάλε (29η), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.7.1958.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 20.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 37, 38, 39.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 9.
Ὁ Τσαρούχης γιά τά σκηνικά τῶν Περσῶν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 5.5.1965.
Ἐπιστροφή στίς πηγές, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 56, Μάρτ.-Ἀπρ. 1966.
Introduction, σ. 67, 72, 80.
Arte, σ. 13, 21, 37, 39, 45, 111, εἰκ. 3.
Κριτική γιά σύγχρονους Κύπριους καί Ἑλλαδικούς ζωγράφους, περ. *Τό Σῆμα*, τχ. 6, Ἰούλ. 1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 505, 511.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 25, 28, εἰκ. σ. 25· τ. Β΄, σ. 55, 80, 125, 128, 130, 199, 210-215, 223, εἰκ. σ. 192, 199, 211, 212· τ. Γ΄, σ. 283, 284.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΤΣΕΚΟΛΗΣ ἤ ΤΣΕΚΟΛΙ ΡΑΦΑΗΛ
Introduction, σ. 29.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 219, 220, 245, εἰκ. σ. 220· τ. Γ΄, σ. 284, 285.

ΤΣΙΓΚΟΣ ΘΑΝΟΣ
Στά ἀτελιέ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ζυγός*, τχ. 2, Δεκ. 1955, σ. 14.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 21.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 11.
I pittori Greci, περ. *Le Arti,* ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 10.
Θάνος Τσίγκος, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 31.1.1965.
Ἀναμνηστική ἔκθεση Τσίγκου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 25.3.1965.
Arte, σ. 66, 111.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 206, 291, 292, εἰκ. σ. 290· τ. Γ΄, σ. 286, 287.
Ἡ FIAC καί μερικές ἄλλες ἐκθέσεις στό Παρίσι, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 648, 1-7.1.1981.

ΤΣΙΜΙΚΑΤΟΣ ΜΠΑΜΠΗΣ
Deux peintres Fertis, Tsimigatos, ἐφ. *Messager*, 29.4.1953.
Νέες ἐκθέσεις. Αἴθουσα Παρνασσοῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 8.4.1955.

ΤΣΙΡΙΓΩΤΗΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 296, εἰκ. σ. 296· τ. Β΄, σ. 37· τ. Γ΄, σ. 286.

ΤΣΟΚΛΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
Μερικές σκέψεις πάνω στήν ἀφηρημένη τέχνη μέ ἀφορμή τό ἔργο τῶν ζωγράφων Κανιάρη, Κοντοῦ καί Τσόκλη, περ. *Ζυγός*, τχ. 59, Ὀκτ. 1960, σ. 17, 18, 41.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Τέσσερεις Ἕλληνες τοῦ Παρισιοῦ, Στέγη Γραμμάτων καί Τεχνῶν, Ἀθήνα 1963.

Ἐννέα Ἕλληνες ζωγράφοι τοῦ ἐξωτερικοῦ, περ. *Ἐποχές*, ἀρ. 24, Ἀπρ. 1965, σ. 67-68.
Arte, σ. 28, 73, 111, εἰκ. 32.
La ficelle et le clou, «Ἀνάμνηση», 10 λιθογραφίες, Ἀπρίλης 1974.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 286, 287, 295-297, εἰκ. σ. 295, 296· τ. Γ΄, σ. 286, 287.

ΤΣΟΚΟΣ ἤ ΤΖΟΚΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
Οἱ πρῶτοι σταθμοί στήν νεοελληνική ζωγραφική, Ἀθήνα 1953, ἀνάτυπο, σ. 10.
Δύο προσωπογραφίες (Ν. Καντούνης - Δ. Τσόκος ἤ Τζόκος), περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 641, 15.3.1954.
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἐφτάνησο, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 649, Ἀθήνα 1954, ἀνάτυπο, σ. 6.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.55, σ. 435, 436.
Introduction, σ. 10, 40, 80.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 90, 275, 279, 314, εἰκ. σ. 280· τ. Γ΄, σ. 287-288.

ΤΣΟΛΑΚΗ ΡΕΝΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 266· τ. Γ΄, σ. 288.

ΤΣΟΥΧΛΟΣ ΒΡΑΣΙΔΑΣ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 507.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 288-289.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΤΟΥΖΕΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Ἔκθεση τῶν νέων τοῦ Παρισιοῦ. Παρουσίαση στόν κατάλογο. Παρίσι 1973.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης στήν Galerie Gérmain, Παρίσι, Ἰούνιος 1973.
Ἕνας θεσμός στό ἐδώλιο, περ. *Ἐπίκαιρα*, 12-18.6.1975.
Κριτική γιά σύγχρονους Κύπριους καί Ἑλλαδικούς ζωγράφους καί γλύπτες, περ. *Τό Σῆμα*, τ. 6, Ἰούλ. 1976.
Ἐπιστροφή στίς πηγές τοῦ Γ. Τουζένη, περ. *Ἐπίκαιρα*, 16-23.12.1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 281.

Φ

ΦΑΕΙΝΟΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης στήν γκαλερί Ζυγός, 19 Ὀκτ.-3 Νοέμβρ. 1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240· τ. Γ΄, σ. 290.

ΦΑΛΗΡΕΑΣ ΒΑΣΟΣ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 512.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 78, 250-251· τ. Γ΄, σ. 290-291.

ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ ΘΩΜΑΣ
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Σύγχρονη ἑλληνική τέχνη (9 ἐκθέτες). Μουσεῖο Χακόνε, Ἰαπωνία, 13.3-31.5.1976.
Ἡ ἔκθεση ἑλληνικῆς τέχνης στήν Ἰαπωνία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 427, 12-19.9.1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 223, 240, εἰκ. σ. 222· τ. Γ΄, σ. 291.

ΦΑΣΙΑΝΟΣ ΑΛΕΚΟΣ
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 24, Ὀκτ. 1957, σ. 12.
Fassianos, ἐφ. *Messager*, 27.10.1957.
Οἱ νέες ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.10.1957.
Μία ἔκθεση νέων, γκαλερί Α23, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 17.1.1958.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 21.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 38.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 10.
Arte, σ. 64, εἰκ. 6.
Κριτική γιά σύγχρονους Κύπριους καί Ἑλλαδικούς ζωγράφους καί γλύπτες, περ. *Τό Σῆμα*, τχ. 6, Ἰούλ. 1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Αἴθουσα «Zacheta», Βαρσοβία, 1-31.12.1977 (21 ἐκθέτες).
Ὁ παράδοξος Ἀλ. Φασιανός, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 494, 19-25.1.1978.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 303-304, εἰκ. σ. 304· τ. Γ΄, σ. 291-292.
Ἕλληνες καλλιτέχνες στό ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 560, 26.4-2.5.1979.
Ἄς μείνει ἡ τέχνη, τέχνη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 640, 6-12.11.1980.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Δ/νση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.

ΦΑΤΟΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ἔκθεση ζωγραφικῆς Δ. Φατούρου στήν αἴθουσα Πέην, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 21.6.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 21, Ἰούλ. 1957.
Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι, γκαλερί Domec, Παρίσι, Φεβρ. 1962.
Νέα ὁμαδική ἔκθεση στό Παρίσι Ἑλλήνων Ζωγράφων, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.1.1964.

Οἱ Ἕλληνες τοῦ Παρισιοῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.4.1964.
Arte, σ. 26, 63.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 292.

ΦΕΡΕΚΥΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. Ε΄, σ. 506.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 28, 51· τ. Γ΄, σ. 292-293.

ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 293.

ΦΕΡΡΑΝ ΑΝΤΖΕΛ (FERRAND ANGEL)
Angel Ferrand, περ. *Papeles de son Armadans*, Μαδρίτη, ἀρ. LIX, 1961.

ΦΕΡΜΠΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 452.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 328· τ. Β΄, σ. 100· τ. Γ΄, σ. 293, 294.

ΦΕΡΤΗΣ ΗΛΙΑΣ
Deux peintres, ἐφ. *Messager*, 29.4.1953.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 294.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 16· τ. Γ΄, σ. 294.

ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ-ΜΗΛΙΑΔΗ ΠΙΠΙΤΣΑ
Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 11.1.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 15, Ἰαν. 1957, σ. 21.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 295.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης στήν γκαλερί Ν. Ἐγγονόπουλος, 25.2-15.3.1980.

ΦΙΛΙΠΠΟΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 454.
Παρουσιάσεις καλλιτεχνῶν, Δελτίο Τ.Τ.Τ., 1967.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 221, 225, 227-229, 247, εἰκ. σ. 228, 229· τ. Β΄, σ. 13· τ. Γ΄, σ. 295-296.

ΦΙΛΟΛΑΟΣ (ΤΛΟΥΠΑΣ)
Ὁμαδική ἔκθεση δώδεκα Ἑλλήνων γλυπτῶν στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.2.1962.
Διεθνεῖς Ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 43, Φεβρ. 1964.
Arte, σ. 28, 91, 108, εἰκ. 36.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 331, εἰκ. σ. 331· τ. Γ΄, σ. 296, 297.

ΦΙΟΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 347, εἰκ. σ. 347· τ. Γ΄, σ. 297.

ΦΛΕΣΣΑΣ ΝΙΚΗΤΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 297.

ΦΛΩΡΑ-ΚΑΡΑΒΙΑ ΘΑΛΕΙΑ
Le monde des Arts, ἐφ. *Messager,* 18.11.1953.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 14, 17, 51, εἰκ. σ. 52· τ. Γ΄, σ. 297-298.

ΦΛΩΡΙΑΣ ΤΕΝ (ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ)
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 172, 226, εἰκ. σ. 225· τ. Γ΄, σ. 298-299.

ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 299.

ΦΡΑΝΣΙΣ ΣΑΜ (FRANCIS SAM)
Γεγονότα πού ξεχώρισαν στήν Ἑλλάδα καί στό Ἐξωτερικό, περ. *Ἐπίκαιρα,* τ.χ. 526, 31.8-6.9.1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 195.

ΦΡΑΝΤΖΙΣΚΑΚΗΣ ΕΡΡΙΚΟΣ
Ἔκθεση «Στάθμης», περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 6, Ἰούν. 1950, σ. 188.
Peintres grecs du XIXe siécle, ἐφ. *Messager,* 15.12.1957.
Arte, σ. 45.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 154, 155, 172, εἰκ. σ. 154· τ. Γ΄, σ. 299.

ΦΥΤΑΛΑΙ ἤ ΒΙΔΑΛΑΙ
Παρουσιάσεις καλλιτεχνῶν, Δελτίο Τ.Τ.Τ., 1967.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 221, 223-225, 245, 246, εἰκ. σ. 224· τ. Β΄, σ. 13· τ. Γ΄, σ. 300.

ΦΥΤΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 220, 224, 225, εἰκ. σ. 225· τ. Γ΄, σ. 300.

ΦΥΤΑΛΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. · τ. Γ΄, σ. 300-301.

ΦΩΚΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 301-302.

ΦΩΚΑΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 447, 448.
Introduction, σ. 59, 62, 79.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 504.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 13, 15, 19, 27, 34, 35, εἰκ. σ. 12, 34· τ. Γ΄, σ. 302, 303.

ΦΩΤΙΟΥ-ΧΑΤΖΗΣΑΒΒΑ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ
Reponse a une critique, ἐφ. *Messager,* 18.11.53, 3.3.1954.
Ἕλληνες ζωγράφοι καί γλύπτες, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 7.5.1965.
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 303.

ΦΩΤΡΙΕ ΖΑΝ (FAUTRIER JEAN)
Τά μεγάλα βραβεῖα στήν 30η Μπιεννάλε Βενετίας, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 22-23, Ἰούλ.-Ὀκτ. 1960, σ. 106.

Τρεῖς μεγάλοι «ἀφηρημένοι» στήν ἐφετεινή Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 21.8.1960.
Κατάλογος τῆς ἔκθεσης, Bryen, Fautrier, Hartung, Mathieu, γκαλερί Il Leone, Βενετία, Μάιος 1962.

X

ΧΑΪΝΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
Νέες ἐκθέσεις, γκαλερί Ζυγός, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.10.1957.
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 24, Ὀκτ. 1957, σ. 12.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 284-285, εἰκ. σ. 284· τ. Γ΄, σ. 304.

ΧΑΛΕΠΑ-ΚΑΙΣΑΤΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 329· τ. Γ΄, σ. 304.

ΧΑΛΕΠΑΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ
Giannoulis Khalepas, ἐφ. *Messager*, 25.2.1953.
Ἡ σημασία τοῦ ἔργου τοῦ Γιαννούλη Χαλεπᾶ, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 656, 1.11.1954, σ. 1.588-1.590.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 454, 455.
Introduction, σ. 68, 77.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 37.
Κριτική γιά σύγχρονους Κύπριους καί Ἑλλαδικούς ζωγράφους καί γλύπτες, περ. *Τό Σῆμα*, τχ. 6, Ἰούλ. 1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 512.
Ἔργα Χαλεπᾶ στήν Πινακοθήκη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 546, 18-24.1.1979.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 230, 240· τ. Β΄, σ. 78, 80-87, 129, 130, 288, εἰκ. σ. 82, 83, 84, 85, 86, 87· τ. Γ΄, σ. 304, 305, 306.

ΧΑΡΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 353· τ. Γ΄, σ. 306.

ΧΑΡΤΟΥΝΓΚ ΧΑΝΣ (HARTUNG HANS)
Τά μεγάλα βραβεῖα στήν 30η Μπιεννάλε Βενετίας, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 22-23, Ἰούλ.-Ὀκτ. 1960, σ. 107.
Κατάλογος ἔκθεσης. Γκαλερί Il Leone, Βενετία, Μάιος 1962.
Arte, σ. 28.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 193, 286, εἰκ. σ. 193.

ΧΑΤΖΗΓΑΚΗ ΜΑΡΙΚΑ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 306.

ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 275, 276, εἰκ. σ. 276· τ. Γ΄, σ. 306-307.

ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ ΝΙΚΟΣ
Nicolas Ghikas, περ. *Revue*, ἀρ. 23, Ὀκτ. 1952, σ. 53-57.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 31.12.1952.
Le groupe «Armos», ἐφ. *Messager*, 7.1.1953.
Ἡ ἑλληνική τέχνη, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 683, 25.12.1955, σ. 451.
Une exposition et un calendrier, ἐφ. *Messager*, 27.2.1957.
Introduction, σ. 67, 73, 77.
Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts*, ἀρ. 15, Ἀπρ. 1964, σ. 21.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964, σ. 38, 39.
I pittori Greci, περ. *Le Arti*, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964, σ. 9-10.
Peintres modernes, ἔκδ. Mazenod, Παρίσι, 1964.
Ἕλληνες ζωγράφοι καί γλύπτες, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 7.5.1965.
Ἐπιστροφή στίς πηγές, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 56, Μάρτ.-Ἀπρ. 1966, σ. 101 καί 104.
Arte, σ. 13, 21, 22, 26, 37, 38, 53, 80, 103.
Κριτική γιά σύγχρονους Κύπριους καί Ἑλλαδικούς ζωγράφους, περ. *Τό Σῆμα*, τχ. 6, Ἰούλ. 1976.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Οὐγγρική Ἐθνική Πινακοθήκη, Βουδαπέστη, 24.1-26.2.1978.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.*, τ. ΙΕ΄, σ. 508, 509, 511.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 26, 28, 29, 30, εἰκ. σ. 29· τ. Β΄, σ. 55, 74, 125, 128, 131, 134, 135, 136, 156, 158, 197, 198, 199, 207, 215, 223, 247, εἰκ. σ. 329· τ. Γ΄, σ. 307-308.
Μονογραφίες γιά δύο καλλιτέχνες (Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Α. Κοντόπουλος), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 602, 14.2.1980.
Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, Νεοέλληνες ζωγράφοι, Ἔκθεση Λιθογραφίας, Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, Διεύθυνση Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, 1980.
Influences occidentales sur la peinture néohellénique, Extraits des Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier.

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΗ-ΣΑΡΑΦΙΑΝΟΥ ΜΑΙΡΗ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 308.

ΧΑΤΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
La mere et ses peintres, ἐφ. *Messager*, 5.11.1952.
Introduction, σ. 52, 77.

3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 251, 294, 295, εἰκ. σ. 294· τ. Β΄, σ. 37, 44, εἰκ. σ. 36· τ. Γ΄, σ. 308, 309.

ΧΑΤΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 251, 294, 295, εἰκ. σ. 294· τ. Β΄, σ. 37, 44, εἰκ. σ. 36· τ. Γ΄, σ. 309.

ΧΑΤΖΗΣ ΤΑΣΣΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240· τ. Γ΄, σ. 309-310.

ΧΑΤΖΗΣΑΒΒΑ, βλ. ΦΩΤΙΟΥ

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Introduction, σ. 59, 62, 78.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 504, 506.
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 249, 251· τ. Β΄, σ. 13, 17, 28, 32, 34-36, 51, 134, εἰκ. σ. 34, 35· τ. Γ΄, σ. 310.

ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΝΙΚΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 34, 35-36, 131, εἰκ. σ. 36· τ. Γ΄, σ. 310-311.

ΧΕΛΜΗΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 275, 276, εἰκ. σ. 277· τ. Γ΄, σ. 311.

ΧΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 311.

ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ ΝΙΚΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 240, 353· τ. Γ΄, σ. 311-312.

ΧΟΥΤΖΟΥΜΗ ΒΕΡΑ
Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός,* τχ. 54, Φεβρ. 1956, σ. 7.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, τχ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964.
Arte, σ. 58, 59.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 279, 282· τ. Γ΄, σ. 312.

ΧΟΥΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΟΝΤΑΡΑΤΟΥ ΣΩΣΩ
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα, περ. *Civiltà delle Macchine*, ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964.
Arte, σ. 86.
Τά «ἀδιάκριτα κοσμήματα» τῆς Σ. Κονταράτου, περ. *Ἀρχιτεκτονικά Θέματα*, τχ. 4, 1973.
Ὁραματισμοί καί ἀσκητική ρυθμολογία (Κ. Μπεκιάρη καί Σ. Κονταράτου), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 409, 3-9.6.1976.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 327, εἰκ. σ. 327· τ. Γ΄, σ. 312, 313.

ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ
Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς τοῦ Λ. Χρηστάκη στήν γκαλερί Κνωσσός καί τοῦ Α. Λαζαρίδη στήν γκαλερί Ἠλιάδη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 22.3.1957.
Ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 17, Μάρτ. 1957, σ. 19.
Ἐκδηλώσεις Νέων, Ἔκθεσις Λ. Χρηστάκη στήν γκαλερί Α23, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.11.1957.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 316, 317, 318, εἰκ. σ. 316· τ. Γ΄, σ. 313.

ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 346, 347, 349-350, εἰκ. σ. 350· τ. Γ΄, σ. 313-314.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ
Ἕλληνες καλλιτέχνες τοῦ ἐξωτερικοῦ, περ. *Ἐποχές*, τχ. 28, Αὔγ. 1965, σ. 64.
Arte, σ. 28, 69, 102, εἰκ. 12.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 227, 233-234, εἰκ. σ. 233· τ. Γ΄, σ. 314.

ΧΡΟΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Α΄, σ. 116· τ. Γ΄, σ. 314-315.

ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ
Καλλιτεχνική συνείδησις. Γύρω από τίς τελευταῖες ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 16.12.1955.
Πρόλογος στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, 1978.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 227, 228, 229· τ. Γ΄, σ. 315.

ΧΡΥΣΑ (ΒΑΡΔΕΑ)
Arte, σ. 27.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 315-316.

ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗ ΤΙΤΣΑ
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστ. Ἑ. Ἔ.,* τ. ΙΕ΄, σ. 512.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 78, 96, 350, εἰκ. σ. 96· τ. Γ΄, σ. 316.

ΧΡΥΣΟΧΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
34η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος ἔκθεσης, Ἰούν. 1968.
Arte, σ. 75, 76.
3 αἰῶνες, τ. Β΄, σ. 355· τ. Γ΄, σ. 316.

Ψ

ΨΥΧΟΠΑΙΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
3 αἰῶνες, τ. Γ΄, σ. 317.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ

Η ΤΕΧΝΗ ΚΑΤΑ ΧΩΡΕΣ

ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ - ΤΕΧΝΗ

Ἡ τέχνη στήν ἀντίσταση, περ. *Ἀντί*, τχ. 28, 20.9.1975.

ΑΦΗΡΗΜΕΝΗ ΤΕΧΝΗ

Παραστατική καί ἀφηρημένη τέχνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 27.1.56.

Ἀφηρημένη ζωγραφική. Ἔκθεση τῆς κ. Κυριάκη-Ζησοπούλου στήν γκαλερί Ζυγός, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.4.1957.

Ἡ ἀφηρημένη τέχνη - Οἱ ὑπέρμαχοι καί οἱ πολέμιοί της, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 5.10.1957.

Ἀφηρημένη τέχνη καί παράδοση, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 6.12.1957.

A propos d'art abstrait, ἐφ. *Messager*, 18.9.1957.

Ἀφηρημένη ζωγραφική καί ἔργα τῆς Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 17.8.1958.

Ἐκθέσεις ἀφηρημένης τέχνης στήν Βενετία (τοῦ '58), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 31.8.58.

Ποῦ βαδίζει σήμερα ἡ ἀφηρημένη τέχνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.9.60 καί 20.9.60.

Μερικές σκέψεις πάνω στήν ἀφηρημένη τέχνη μέ ἀφορμή τό ἔργο τῶν ζωγράφων Βλ. Κανιάρη, Δ. Κοντοῦ καί Κ. Τσόκλη, περ. *Ζυγός*, τχ. 59, Ὀκτ. 1960.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑ

Ἐπιστροφή στίς πηγές: Ἀττικό ὅραμα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 27.6.65.

Ἐπιστροφή στίς πηγές (Κόντογλου κ.ἄ.), περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 56, Μάρτ.-Ἀπρ. 1966.

Ἡ ἑλληνικότητα στόν εἰκαστικό χῶρο, περ. *Ἀγροτικά*, τχ. 17, Ἰαν. 1985.

ΕΜΠΡΕΣΣΙΟΝΙΣΜΟΣ

Ὁ ἐμπρεσσιονισμός στή ζωγραφική, *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 1, Ἰαν. 1950.

Ὁ ἐμπρεσσιονισμός στήν ζωγραφική (συνέχεια), *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 2, Φεβρ. 1950.

Ἡ αἰσθητική τῆς ἐντύπωσης (ἡ συλλογή Γκυγιώμ Βαλτέρ μέ ἔργα ἐμπρεσσιονιστῶν καί μετεμπρεσσιονιστῶν στήν Ἀθήνα), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 600, 31.1.1980.

Ἐμπρεσσιονιστές στήν Πινακοθήκη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 605, 6.3.1980.

ΕΞΠΡΕΣΣΙΟΝΙΣΜΟΣ

Νεοεξπρεσσιονιστικές τάσεις, ἔκθ. Ἀρλιώτη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 4.4.1958.

Ἐξπρεσσιονισμός, φωβισμός καί κυβισμός (ἔκθεση στό Παρίσι), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.1.1966.

ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Ἡ μηχανική σάν μέσον ἐκφράσεως στίς εἰκαστικές τέχνες, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 24.1.1965.

ΚΟΛΛΑΖ (τέχνη ἐπικολλήσεων)

Ἡ τέχνη τῆς ἐπικολλήσεως ἀπό τόν Μπράκ ὡς σήμερα. Μία ἐνδιαφέρουσα ἔκθεση στό παρισινό Μουσεῖο Διακοσμητικῶν Τεχνῶν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.11.1964.

Collage: Carattere liberatorio del collage, περ. *D'Arts Agency*, ἀρ. 56-57, Ὀκτ.-Νοέμβρ. 1971.

Anti ou hypercollage, περ. *D'Arts Agency*, ἀρ. 70, 1974.

Diario-collage sulla moda di mode, περ. *D'Arts Agency*, ἀρ. 71-72, 1974.

ΚΥΒΙΣΜΟΣ

Μερικές τάσεις τῆς ζωγραφικῆς μετά τόν ἐμπρεσσιονισμό: ναμπί, νεοεμπρεσιονισμός, κυβισμός, νεοπριμιτιβισμός. Διάλεξη, Ἑλληνογαλλική Ἕνωση Νέων, Ἀθήνα, 21.6.1947.

Ἐξπρεσσιονισμός, φωβισμός καί κυβισμός (ἔκθεση στό Παρίσι), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.1.1966.

ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΣ

Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, τ. ΙΕ΄, ἔκδ. Ἐκδοτική Ἀθηνῶν, 1978.

ΜΠΑΡΟΚ

Στήν Πράγα ἡ φαντασία τοῦ μπαρόκ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.3.1966.

ΜΠΑΟΥΧΑΟΥΖ

Μπαουχάουζ, ἡ σχολή πού σημάδεψε τήν αἰσθητική τοῦ 20οῦ αἰώνα, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 749, 9-15.12.1981.

ΜΠΕΛ ΕΠΟΚ

Οἱ διαστάσεις τοῦ 20οῦ αἰώνα. Ἡ ὡραία ἐποχή, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.1.1966.

ΝΑΜΠΙ - ΝΕΟΕΜΠΡΕΣΣΙΟΝΙΣΜΟΣ

Μερικές τάσεις τῆς ζωγραφικῆς μετά τόν ἐμπρεσσιονισμό. Νεοεμπρεσσιονισμός, ναμπί, κυβισμός, νεοπριμιτιβισμός. Διάλεξη, Ἑλληνογαλλική Ἕνωση Νέων, Ἀθήνα, 21.6.1947.

ΝΕΟΚΛΑΣΙΚΙΣΜΟΣ

La sculpture néoclassique, ἐφ. *Messager,* 20.3.1955.

ΝΕΟΝΤΑΝΤΑ

Πόπ-ἄρτ, νεο-νταντά καί νεορρεαλισμός (Πικαμπιά), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 25.12.1964 καί 1.1.1965.

ΝΕΟΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ

Πόπ-ἄρτ, νεο-νταντά καί νεορρεαλισμός (Πικαμπιά), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 25.12.1964 καί 1.1.1965.

Εἰκαστικά, Ἑλλάδα: νεορρεαλισμός, ΕΠΑ, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 499, 23.2.-1.3.1978.

ΝΕΩΤΕΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ (Ἑλλάς)

Νεωτεριστικές τάσεις ζωγράφων καί γλυπτῶν. Οἱ ἐκθέσεις Ἀπέργη, Κυριάκη-Ζησοπούλου, Παπαδημητρίου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.4.1955.

ΝΤΑΝΤΑ

Ἀναρχικό κίνημα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.11.1966.

ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΗ

Παραστατική καί ἀφηρημένη τέχνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 27.1.1956.

L'art figuratif et ses défenseurs, ἐφ. *Messager*, 16.10.1957.

Ἡ παραστατική τέχνη. Στό πεδίο τῆς τέχνης δέν ὑπάρχει τέρμα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 12.10.1957.

ΠΟΠ-ΑΡΤ

Τό Πόπ-Ἄρτ καί ἡ σύγχρονη Ζωγραφική, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 47, Σεπτ.- Ὀκτ. 1964.

Ποῦ βαδίζει ἡ τέχνη; Πόπ, νεορρεαλιστές καί νεοπαραστατικοί, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 22.1.1967.

ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ

Οἱ ρεαλισμοί τοῦ Μεσοπολέμου, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 651, 16-22.1.1981.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ

Σύγχρονα ρεύματα στήν Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.6.1958.

Καινούριος προβληματισμός στή σύγχρονη γλυπτική, περ. *Ζυγός*, τχ. 66-67, Μάιος-Ἰούν. 1961.

Μονότονη ἡ μοντέρνα τέχνη παρακμάζει, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.10.61.

Compte rendu - Sources de l'art Contemporain, περ. *Archives de l'Art contemporain*, ἀρ. 1, 1962.

Οἱ σύγχρονες τάσεις, Α΄, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.5.1963.

Οἱ σύγχρονες τάσεις, Β΄ (συνέχεια), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 26.5.1963.

Οἱ σύγχρονες τάσεις, Γ΄ (συνέχεια), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 9.6.1963.

Εἰκόνες τῆς ταυτότητάς μας (Διεθνής συνάντηση Δελφῶν Διευθυντῶν Μουσείων), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 667, 14-20.5.81.

ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ

Ὁ συμβολισμός στή ζωγραφική, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 635, 25.12.1953.

ΣΧΟΛΗ ΠΑΡΙΣΙΟΥ (École de Paris)

La vie artistique à Athènes et à l'École de Paris, περ. *Arts*, 18.2.1949.

ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ

Τά σαράντα χρόνια τοῦ ὑπερρεαλισμοῦ, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 45, Μάιος-Ἰούν. 1964.

Ὁ ὑπερρεαλισμός τῆς σήμερον—ὁ κόσμος τοῦ βάθους, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 9.1.1966.

Σαλβαντόρ Νταλί, ὁ ἀποστάτης τοῦ ὑπερρεαλισμοῦ, *Ἐπίκαιρα*, τχ. 611, 17-23.4.1980.

Ὁ ὑπερρεαλισμός καί ὁ Ν. Ἐγγονόπουλος, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 661, 2-8.4.1981.

Ὁ Νίκος Ἐγγονόπουλος καί ὁ ἑλληνικός ὑπερρεαλισμός, περ. *Ἐπίκαιρα*, 14.4.1983.

ΦΩΒΙΣΜΟΣ

Δύο ἐκθέσεις μέ ἔργα φώβ σέ μιά ἔκθεση. Μιά θαυμάσια συλλογή τῶν περιφημοτέρων πινάκων στήν Σαφχάουζεν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 27.9.1959.

Ζωγράφοι φώβ σέ μιά ἔκθεση, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.11.1959.

Ἐξπρεσσιονισμός, φωβισμός καί κυβισμός. Οἱ ἀφετηρίες τῆς σύγχρονης τέχνης. Μεγάλη ἔκθεση στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 23.1.1966.

Η ΤΕΧΝΗ ΚΑΤΑ ΧΩΡΕΣ

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Ἔκθεση Αἰγυπτίων σπουδαστῶν. Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, περ. *Ζυγός*, τχ. 5, Μάρτ. 1956.

Art espagnol et art égyptien, ἐφ. *Messager*, 29.2.1956.

Toutankamon, *Arab Affairs*, τ. V, ἀρ. 4, Ἀπρ. 1967.

Τουταγχαμών, τό μυθικό βασιλόπουλο. Ἄγαλμα ἀπό ἀτόφιο χρυσάφι. Ἡ ἀνακάλυψη τῶν θησαυρῶν του τό μεγαλύτερο ἀρχαιολογικό γεγονός τοῦ αἰώνα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 26.2.1967.

Τουταγχαμών στή ζωή καί στό θάνατο. Ἡ ἔκθεση ἀρχαίας αἰγυπτιακῆς τέχνης στό Παρίσι. 10 αἴθουσες μέ 45 ἔργα σωστά παρουσιασμένα μέ ἀλληλουχία καί ἐπιστημονική σκέψη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 5.3.1967.

ΑΜΕΡΙΚΗ

Gravures Americains, ἐφ. *Messager*, 11.4.1956.

Κριτική ἔκθεσης «Ἀμερικανική χαρακτική», *Ζυγός*, τχ. 7, Μάιος 1956.

Ἐκθέσεις. Ἀμερικάνικη Μεταξογραφία, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 12.4.1957.

Sérigraphie américaine, ἐφ. *Messager*, 17.4.1957.

Aquarelles, dessins et gravures américaines contemporaines, Exposition, ἐφ. *Messager*, 19.6.1957.

Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς Ἀμερικανῶν καλλιτεχνῶν στήν Α.Υ.Π., ἐφ. *Ἐλευθερία*, 21.6.1957.

ΑΦΡΙΚΗ

Ἑκατό ἀριστουργήματα στό παρισινό Μουσεῖο Διακοσμητικῶν Τεχνῶν, ἐφ. Ἐλευθερία, 22.11.1964.

ΓΑΛΛΙΑ

Exposition des œuvres offertes par les artistes français. Κατάλογος ἐκθέσεως Γάλλων ζωγράφων, Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο, Ἀθήνα, 17-29.4.1949.

Περί γαλλικῆς τέχνης. Διάλεξη στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν, 25.4.1949.

Ἡ γαλλική συμβολή στό 1821 (Ἔκθεση Ἐθνικοῦ καί Ἱστορικοῦ Μουσείου), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 10.5.1963.

Ἡ ἐπίδραση τῆς γιαπωνέζικης ξυλογραφίας στή Γαλλική ζωγραφική τοῦ 19ου αἰώνα. Διάλεξη, Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο, Ἀθήνα, 10.5.1949, καί Διάλεξη στό Τόκυο, 7.3.1966.

Ἡ σύγχρονη γαλλική γλυπτική, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 367, 14-20.8.1975.

Γαλλία: Γαλλική γελοιογραφία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 499, 23.2-1.3.1978.

Παρίσι

Τό σημερινό καλλιτεχνικό Παρίσι (L'École de Paris, γενικά), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15, 18, 19, 20.1.1956.

Paris capitale artistique du monde, ἐφ. *Messager*, 18.1.1956, 25.1.1956, 8.2.1956.

Paris vu par les peintres (Skira), ἐφ. *Messager*, 31.7.1957.

Ἄρχισε στό Παρίσι τό Διεθνές Φεστιβάλ Χοροῦ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 1.12.1964.

Τό Παρίσι παραμένει παγκόσμιο κέντρο τέχνης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 7.3.1965.

Ἡ ἑλληνική παρουσία ἔντονη πάντα στό καλλιτεχνικό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 14.5.1965.

Ἡμερολόγιο μιᾶς διαδρομῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 23.5.1965.

Τρεῖς νέες ἐκθέσεις Ἑλλήνων στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 30.5.1965.

Migliaia di artisti rimangono a Parigi, περ. *D'Arts Agency*, ἀρ. 40, 10.2.-10.6.1968.

Κέντρο Ζώρζ Πομπιντοῦ, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 460, 26.5-2.6.1977.

Εἰκαστικά (Γαλλία, Παρισινή ἐμποροπανήγυρις κ.ἄ.), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 493, 12-18.1.1978.

Γεγονότα πού ξεχώρισαν στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό (Παρίσι - Βερολίνο), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 526, 31.8-6.9.1978.

Τό φθινοπωρινό φεστιβάλ Παρισιοῦ, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 535, 2-8.11.1978.

Σημαντικές ἐκθέσεις στό Παρίσι, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 579, 6.9.1979.

Μεγάλες ἐκθέσεις στά γαλλικά Μουσεῖα, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 582, 27.9.1979.

Παρίσι - Μόσχα, 1900-1930 (ἔκθεση στό κέντρο Πομπιντοῦ), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 584, 11.10.1979.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Γεγονότα πού ξεχώρισαν στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό (Παρίσι - Βερολίνο), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 526, 31.8-6.9.1978.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ

Peinture yougoslave, ἐφ. *Messager*, 13.5.1953.

Organisations des Beaux Arts en Yougoslavie, ἐφ. *Messager*, 31.10.1956.

Yougoslavie, pays de tourisme et d'art, ἐφ. *Messager*, 11.11.1956.

La peinture yougoslave contemporaine, ἐφ. *Messager*, 4.12.1957.

Ἔκθεση εἰκόνων τῆς Γιουγκοσλαβίας (ΙΔ΄-ΙΘ΄ αἰ. στή Λουμπλιάνα, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963.

Τά συμπόσια Γλυπτικῆς στή Λουμπλιάνα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 8.9.1963.

Οἱ νεωτεριστικές τάσεις τῆς γιουγκοσλαβικῆς τέχνης, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 464, 23-29.6.1977.

ΕΛΒΕΤΙΑ

Début de saison. Les Suisses en Grèce, ἐφ. *Messager*, 29.10.1952.

ΕΛΛΑΣ

Ἀρχαία τέχνη

Τέχνη τῆς μινωικῆς Κρήτης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.7.1956.

Ἡ ἀρχαϊκή τέχνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.7.1956.

Τό Μουσεῖο τῆς Ἀκροπόλεως, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 10.8.1956.

Ἡ αἰσθητική παρουσίαση τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 31.8.1956.

Redécouverte de Pella, *Chefs d'œuvre de l'Art*, ἀρ. 29, 2.10.1963.

Nouveau palais mycénien à Kato Zakron, *Chefs d'œuvre de l'Art*, ἀρ. 53, 18.3.1964.

Stèles funéraires de Serbie, *Chefs d'œuvre de l'Art*, ἀρ. 53, 18.3.1964.

La peinture grecque et etrusque, γαλλική ἔκδοση, ἔκδ. Rencontre, Λωζάνη 1965 (ἔκδοση στά γερμανικά καί σουηδικά, Λωζάνη 1965· στά ἰταλικά, ἔκδ. Il Saggiatore, Μιλάνο 1967).

Βυζαντινή - Μεταβυζαντινή τέχνη

Ἡ εἰκόνα τοῦ Μαξιμιανοῦ (Ραβέννα, Σάν Βιτάλε), περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 638, 1.2.1954.

Chefs d'œuvre restaurés au Mont Athos, ἐφ. *Messager*, 7.7.1954.

La Palaeochora d'Egine, ἐφ. *Messager*, 21.11.1956.

Monuments byzantins d'Attique et Béotie, ἐφ. *Messager*, 19.12.1956.

Les gravures monastiques (pour le millinaire du Mont Athos), *Chefs d'œuvre de l'Art*, ἀρ. 32, 23.10.1963.

L'art byzantin-art européen, περ. *Preuves*, 26.5.1964.
Art byzantin-art européen, *Chefs d'œuvre de l'Art*, ἀρ. 71, 22.7.1964.

Ἑλληνική τέχνη (ζωγράφοι παρελθόντων αἰώνων)

Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς, περ. *Φιλολογική Πρωτοχρονιά*, 1952.

La peinture populaire, ἐφ. *Messager*, 10.9.1952, 1.10.1952, 15.10.1952.

Νέα Ἑστία, ἀρ. 683, 25.12.1955.

Peintres grecs du 19e siècle, ἐφ. *Messager*, 15.12.1957.

Ἕλληνες ζωγράφοι τοῦ 19ου αἰ. (Ἕνα ἐνδιαφέρον βιβλίο-λεύκωμα), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.12.1957.

Introduction à la peinture néohellénique, ἔκδ. Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1962.

Ἑλλάς τῆς σήμερον, Ἑλλάς τῆς χθές (ἰταλικά). Διάλεξη στό Πνευματικό Κέντρο Frattelli Bronzetti, Τρέντο 24.3.1962 (καί ἀνάτυπο).

Ἕλληνες ζωγράφοι τοῦ 19ου αἰ., φυλλάδιο Τ.Τ.Τ., Δεκ. 1965.

Ἕλληνες γλύπτες τοῦ 19ου αἰ., φυλλάδιο Τ.Τ.Τ., Δεκ. 1967.

Ἑλληνική τέχνη, 1945-1970 (ἀπάντηση στόν κ. Ἀ. Γ. Ξύδη), περ. *Ἀρχιτεκτονικά Θέματα*, 1973.

Ἑλληνική τέχνη (σύγχρονοι ζωγράφοι)

Activité artistique en Grèce, περ. *Arts*, 16.4.1951.

Ἑλληνικό τοπίο καί σύγχρονη τέχνη, περ. *Πάν*, τχ. 198-199, Μάιος 1951.

Brève introduction à la peinture grecque moderne, περ. *Revue*, τχ. 11-12, Σεπτ. 1951.

Greek modern painting, περ. *European and Atlantic Digest*, τχ. 2, Ἀπρ. 1952.

Peintres, sculpteurs, gravures de Grèce (ἀνάτυπο), περ. *Revue,* Ἀθήνα 1952.

Brèves considerations sur le paysage et la peinture grecque, ἐφ. *Messager*, 23.7.1952.

Ἡ ἐξέλιξη τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς. Διάλεξη στή Φιλολογική Στέγη τοῦ Πειραιᾶ, 29.5.1953.

Appel de Grèce, περ. *Arts,* 16.9.1953.

Introduction à la peinture grecque contemporaine, περ. *Le Droit*, 3.11.1953.

Ἡ ἐξέλιξη τῆς ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς τοῦ 19ου καί 20οῦ αἰώνα. Διάλεξη στήν Ἑταιρεία Τέχνη, Θεσσαλονίκη 1955.

Χρονικό καί σχόλιο γιά τή νεώτερη ἑλληνική ζωγραφική, περ. *Ζυγός*, τχ. 11-12, Σεπτ.-Ὀκτ. 1956.

50 χρόνια ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς, περ. *Ζυγός*, τχ. 14, Δεκ. 1956.

Greek taste in picture collecting, περ. *Studio,* Φεβρ. 1958.

Ἡ ἑλληνική τέχνη τοῦ 19ου αἰ. Διάλεξη στό Μουσεῖο Μπενάκη, Ἀθήνα, 12.2.1958.

Introduction à la peinture néohellénique, περ. *Revue,* ἀρ. 7, Ἰούλ. 1958, ἀρ. 8, Αὔγ. 1958, ἀρ. 9, Σεπτ. 1958, ἀρ. 10, Ὀκτ. 1958, ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1958, ἀρ. 13, Ἰαν. 1959, ἀρ. 14, Φεβρ. 1959.

Ἡ παρισινή ἔκθεση 46 Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 11.2.1962.

Ὁμαδική ἔκθεση 12 Ἑλλήνων γλυπτῶν στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 18.2.1962.

Ἔργα ἕξη Ἑλλήνων γλυπτῶν σέ διεθνή ἔκθεση στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 17.1.1963.

Λαϊκή καί θρησκευτική τέχνη θά ἐμφανίσει ἡ Ἑλλάδα στό Σάο-Πάολο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 14.2.1963.

Τρεῖς Ἕλληνες καλλιτέχνες σέ παρισινή ἔκθεση, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.6.1963.

Pittori Greci d'oggi, περ. *Biennale*, ἀρ. 49, 1963.

Influence occidentale sur la peinture néohellénique.

Les artistes Grecs cherchent encore leur voie, περ. *Galerie des Arts,* 15.4.1964.

La vie artistique en Grèce, περ. *Galerie des Arts*, 15.4.1964.

Les arts plastiques en Grèce contemporaine, περ. *Civiltà delle Macchine,* ἀρ. 4, Ἰούλ.-Αὔγ. 1964.

I pittori Greci, περ. *Le arti,* ἀρ. 11, Νοέμβρ. 1964 καί ἐπανέκδ. *Noticie dalla Grecia,* ἀρ. 1, 18.1.1964.

Notes biographiques des peintres grecs, *Peintres Modernes,* ἔκδ. Mazenod, 1964.

Σύγχρονη ἑλληνική ζωγραφική. Α΄. Οἱ πρόδρομοι, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 49-50, Ἰαν.-Ἀπρ. 1965.

Β΄. Ἐπιστροφή στίς πηγές, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 56, Μάρτ.-Ἀπρ. 1966.

Ἑλληνική σύγχρονη τέχνη. Διάλεξη στό Μουσεῖο Rath, Γενεύη, 26.1.1967.

Ἡ σύγχρονη ἑλληνική τέχνη στή Γενεύη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 5.2.1967, 12.2.1967, 19.2.1967.

Ἑλληνική σύγχρονη τέχνη. Διάλεξη στό Γαλλικό Πνευματικό Κέντρο Λευκωσίας, 4.2.1969.

1821-1971, La peinture néohellénique, περ. *Europe Sud-Est,* Σεπτ. 1971.

Arte, ἔκδ. Cappelli, Μπολώνια 1971.

Ἑλληνική Τέχνη 1945-70, περ. *Θέματα Χώρου καί Τεχνῶν*, τχ. 4, 1973.

Σύγχρονη ἑλληνική τέχνη. Ἔκθεση στό Μουσεῖο Χακόνε (Ἰαπωνία). Παρουσίαση στόν κατάλογο τῆς ἔκθεσης, 13.3-31.5.76 (9 ἐκθέτες).

Οἱ πλαστικές τέχνες στή σύγχρονη Ἑλλάδα. Διάλεξη στήν Αἴθουσα Τέχνης Zacheta, Βαρσοβία, 1.12.1977.

Τό «πρόσωπο» τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, περ. *Θέματα Χώρου καί Τεχνῶν*, τχ. 8, 1977.

Τά περίεργα στόν εἰκαστικό χῶρο. Ὁ ἑλληνικός μήνας στή Στοκχόλμη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 542, 21-27.12.1978.

Ἕλληνες καλλιτέχνες στή Βαρσοβία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 492, 5-11.1.1978.

Ἡ ἔκθεση τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων τῆς Ἀμερικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 3.6.1985.

Γλυπτική

Ἡ ἐξέλιξη τῆς προσωπογραφίας στή νεοελληνική ζωγραφική, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 637, 15.1.1954.

Τό ἑλληνικό πορτραῖτο, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 638, 1.2.1954.

La sculpture néoclassique, ἐφ. *Messager*, 20.3.1955.

Σύγχρονη γλυπτική στό Π. Φάληρο, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 572, 13-19.7.1979.

Διάφορα μέρη

La Palaeochora d'Egine, ἐφ. *Messager*, 21.11.1956.

Monuments byzantins d'Attique et Beotie, ἐφ. *Messager*, 19.12.1956.

Χαρακτήρ τῆς Ὕδρας, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 11.5.1956.

Τό τοπίο τῆς Ὕδρας, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 31.8.1957.

Patmos. L'île de Saint Jean, ἐφ. *Messager*, 27.11.1957.

S.O.S ἀπό τήν Ὕδρα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 21.8.1966.

Ἡ Ἑλλάδα τῶν νησιῶν στό Λοῦβρο (ἔκθεση Ἀρχαιοτήτων), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 566, 7-13.7.1979.

Νησιωτική Ἑλλάς, Αἰγαῖο Πέλαγος (Μπωμπούρ), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 579, 6.9.1979.

Ἀθήνα

Ἀθήνα 1834: Πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδας. 1985: Πολιτιστική Πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης, περ. *Ἀγροτικά*, τχ. 12, Ἰούλ. 1985.

Ἀθήνα: 150 χρόνια πρωτεύουσα, περ. *Ἀγροτικά*, τχ. 23, Αὔγ. 1985 καί τχ. 24, Σεπτ. 1985.

Ἑπτάνησα

L'évolution de la peinture post-byzantine dans les îles Ioniennes, περ. *Revue*, ἀρ. 13, Ὀκτ. 1951, ἀρ. 14, Νοέμβρ. 1951, καί ἀρ. 15, Δεκ. 1951 (καί ἀνάτυπο).

Κερκυραῖοι στήν Πανελλήνιο Ἔκθεση, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 2.6.1952.

Ἡ ζωγραφική τόν 18ο αἰώνα στήν Ἑπτάνησο, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 7, 14, 21, 28.7, 4.8, 3, 10, 17.9.1952.

Ἡ ἐξέλιξη τῆς μεταβυζαντινῆς ζωγραφικῆς στήν Ἑπτάνησο, περ. *Κερκυραϊκά Χρονικά*, τ. Β΄, 1952.

La mort d'une civilisation, ἐφ. *Messager*, 26.8.1953.

Ἡ ζωγραφική στά Ἑπτάνησα τόν ΙΗ΄ αἰ., περ. *Ἑλληνική Δημιουργία*, τχ. 135, 1.9.1953.

Appel de Grèce, ἐφ. *Arts*, 16.9.1953

Au profit de sinistrés des îles Ioniennes, ἐφ. *Messager*, 31.10.1953.

Ὁ θάνατος ἑνός πολιτισμοῦ, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 2.11.1953.

Ἡ Ἑπτανησιακή Τέχνη. Διάλεξη. 29.4.1954.

Ἡ προσωπογραφία στήν Ἑφτάνησο, περ. *Νέα Ἑστία*, τχ. 649, 15.7.1954 (καί ἀνάτυπο).

Οἱ Κερκυραῖοι ζωγράφοι στήν πρωτεύουσα, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 29.11.1954 καί 24.4.1955.

L'apparition de la sculpture aux îles Ioniennes, ἐφ. *Messager*, 4.3.1955.

Κερκυραῖοι ζωγράφοι τοῦ 19ου αἰ., ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 23.8, 6, 13, 20.9, 4, 11, 18.10, 17, 8.11.1971.

Θεσσαλονίκη

Thessalonique et ses monuments, ἐφ. *Messager*, 4.9.1956.

Χίος

Τό Κάστρο τῆς Χίου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.7.1955.

Χιακά Νέα (Στεγαστικά δάνεια γιά τό Φρούριο), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.8.1955.

Μυτιλήνη

Νά ἱδρυθῆ ἱστορικό Μουσεῖο στή Μυτιλήνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 12.8.1955.

ΕΥΡΩΠΗ

Πλούσια κίνησις τῶν ἐκθέσεων στήν Εὐρώπη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.8.1963 καί 18.8.1963.

Ἡ μετάπλαση τῆς καλλιτεχνικῆς εὐαισθησίας τῆς Εὐρώπης τόν 20ό αἰ., περ. *Τό Σῆμα*, τχ. 21, Ἰαν.-Φεβρ. 1978.

Δυτική τέχνη (Κολωνία, Ἔκθεση), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 685, 17.9.1981.

ΙΑΠΩΝΙΑ

Ἡ ἐπίδραση τῆς γιαπωνέζικης ξυλογραφίας στή γαλλική ζωγραφική τοῦ 19ου αἰ., περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 4, Ἀπρ. 1950 καί τχ. 5, Μάιος 1950. Ἐπίσης καί διάλεξη στό Γαλλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν, 10.5.1949.

Γιαπωνέζικη τέχνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 28.8.1963.

Ἡ ἐπίδραση τῆς γιαπωνέζικης ξυλογραφίας στή γαλλική ζωγραφική τοῦ 19ου αἰώνα. Διάλεξη στό Τόκιο, 7.3.1966 (γαλλικά).

Τέχνη καί ζωή στήν Ἰαπωνία, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 3.4.1966.

Γνωριμία μέ τή χώρα τοῦ ἀνατέλλοντος Ἡλίου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 27.3.1966.

Τό ἅλμα πρός τό φῶς, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 30.3.1966.

Ὁ δάσκαλος τῶν λουλουδιῶν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 10.4.1966.

«Τοσονταϊφί», γιαπωνέζικος ναός, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 460, 26.5-2.6.1977.

Τό φθινοπωρινό φεστιβάλ τοῦ Παρισιοῦ, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 535, 2-8.11.1978.

ΙΝΔΙΑ

2.500 ans d'art et de pensée bouddhiques, ἐφ. *Messager*, 25.7.1956.

Ἰνδία: παράδειγμα σύνθεσης τῶν τεχνῶν, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 8.5.1966.

Ἀπό τή χώρα τῶν ἐλεφάντων, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.5.1966.

5.000 χρόνια ἰνδικῆς τέχνης (ἔκθεση στό Πετί Παλαί, Παρίσι), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 558, 12-18.4.1979.

ΙΣΛΑΜ

Καλλιτεχνήματα τοῦ Ἰσλάμ, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 461, 2-8.6.1977.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Σύγχρονη ἱσπανική τέχνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 17.2.1956.

Art espagnol et art égyptien, ἐφ. *Messager*, 29.2.1956.

Οἱ ἐκθέσεις τοῦ μηνός, Ἱσπανοί καλλιτέχνες, περ. *Ζυγός*, τχ. 5, Μάρτ. 1956.

Εὐρωπαϊκή τέχνη στήν Αὐλή τῆς Ἱσπανίας στόν 18ο αἰ. Ἔκθεση στό Παρίσι, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 582, 27.9.1979.

ΙΤΑΛΙΑ

Art italien d'aujourd'hui, ἐφ. *Messager,* 8.4.1953.

Ὁ φούρναρης καί ἡ γυναίκα του (τοιχογραφία Πομπηΐας, Μουσεῖο Νεαπόλεως), περ. *Νέα Ἑστία,* τχ. 637, 15.1.1954.

Peinture contemporaine en Italie. Conférence τοῦ G. Dorfles, ἐφ. *Messager*, 3.4.1957.

La gravure contemporaine italienne, ἐφ. *Messager*, 24.4.1957.

Ἰταλική χαρακτική καί ἔκθεση στό Ἰταλικό Ἰνστιτοῦτο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 26.4.1957.

Ἰταλική νεκρή φύση στή Ζυρίχη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 28.2.1965.

Ἡ σύγχρονη ἰταλική γλυπτική, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 367, 14-20.8.1975.

Σύγχρονη ἰταλική χαρακτική στήν Ἐθνική Πινακοθήκη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 518, 6-12.7.1978.

Θρησκευτική τέχνη Βενετίας, 1500-1600, Παρίσι, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 579, 6.9.1979.

Ἡ Φλωρεντία τῶν Μεδίκων, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 637, 16-22.10.1980.

Ἡ ἰταλική ταυτότητα, ἔκθεση στό Παρίσι, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 685, 17.9.1981.

Μιλάνο, 10 γλύπτες σύγχρονοι, Δῆμος Ἀθήνας, Δῆμος Μιλάνου, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων, Ἰούν. 1981.

Βενετία

Θρησκευτική τέχνη στή Βενετία τόν 16ο αἰ. Μεγάλες ἐκθέσεις στά γαλλικά Μουσεῖα, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 582, 27.9.1979.

ΚΑΜΠΟΤΖΗ

Στό βασίλειο τοῦ Κμέρ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 26.4.1966.

ΚΙΝΑ

Κινεζική ζωγραφική (ἐντυπώσεις ἀπό μιά ἔκθεση), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 10.6.1955.

Κινεζική ζωγραφική (συνέχεια), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 15.6.1955.

Deux mille ans de peinture chinoise, ἐφ. *Messager*, 15.6.1955.

ΚΥΠΡΟΣ

Ἔκθεση Ζωγραφικῆς. Μιά ὡραία πρωτοβουλία ὑπέρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν Κυπρίων, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 15.11.1957.

Exposition d'œuvre d'art organisée par la «Commision pour la Secours de famills desdétenus Cypriotes», ἐφ. *Messager,* 24.11.1957.

Les tresors de Chypre. Petite histoire d'une exposition, *Lettres Françaises,* ἀρ. 1.209, 22-28 Νοεμβρ. 1967.

Μπιεννάλε, Σάο Πάολο, Σεπτ. 1967. Παρουσίαση στόν κατάλογο Κυπρίων.

Κι ἄνοιξαν πλατειά οἱ δρόμοι στήν Κύπρο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.4.1967.

Mostra Tresori di Cipro, περ. *Notizie Cipro,* ἀρ. 3 καί ἀρ. 5, 1968, ἔκδ. Κυπριακῆς Πρεσβείας.

Θησαυροί τῆς Κύπρου. Κατάλογος ἔκθεσης Παρισίων, Μονάχου, Μιλάνου, Γενεύης, Βελιγραδίου, 1968-69.

Μπιεννάλε Σάο Πάολο, Σεπτ. 1969. Παρουσίαση στόν κατάλογο Κυπρίων.

Μπιεννάλε Σάο Πάολο, Σεπτ. 1971. Παρουσίαση στόν κατάλογο Κυπρίων.

Κατάλογος ἔκθεσης Κυπρίων καλλιτεχνῶν. Αἴθουσα Commonwelth, Λονδίνο 1970.

Art de Chypre, ἔκδ. Meulenhoff International, Ἀμστερνταμ 1970. – Ἀγγλική ἔκδοση, ἔκδ. Weidenfeld and Nicolson, Λονδίνο 1970. – Ἀμερικανική ἔκδοση, ἔκδ. Reynal and Company, Νέα Ὑόρκη 1970.

Θησαυροί τῆς Κύπρου. Κατάλογος ἔκθεσης Ἀθηνῶν, Μόσχας, Λένινγκραντ, Πράγας, Ἀνατ. Βερολίνου, Στοκχόλμης, 1970-1972.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

L'art hollandais au Zappeion, ἐφ. *Messager*, 25.11.1953.
La peinture hollandaise, ἐφ. *Messager*, 2.12.1953.
Hommage de la Hollande à Rembrand, ἐφ. *Messager*, 29.9.1956.
La peinture hollandaise, ἔκδ. Skira, ἐφ. *Messager*, 23.1.1957.

ΠΕΡΣΙΑ

Μιά ἀναπάντεχη πραγματικότητα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 22.5.1966.
Ἰσπαχάν: ἡ βασιλική πολιτεία, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.5.1966.
Στή χώρα τοῦ Δαρείου, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 5.6.1966.

ΠΟΛΩΝΙΑ

Ἕλληνες καλλιτέχνες στήν Βαρσοβία, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 492, 5-11.1.78.

ΡΩΣΙΑ

Σοβιετική χαρακτική, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 24.1.1958.
Οἱ μοντέρνοι Ρῶσοι ζωγράφοι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 8.11.1959 καί 29.11.1959.
Παρίσι-Μόσχα, Ἔκθεση στό Μουσεῖο Μπωμπούρ, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 579, 6.9.1979.
Παρίσι-Μόσχα, 1900-1930. Ἔκθεση στό Κέντρο Πομπιντού, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 584, 11.10.1979.
Ἡ τέχνη τῶν Σκυθῶν στήν ΕΣΣΔ (Γκράν Παλαί, Παρίσι), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 558, 18-19.4.1979.

ΤΟΥΡΚΙΑ

Bref regard sur l'art turc d'aujourd'hui, ἐφ. *Messager*, 20.10.1954.
Ἡ Τουρκία ἐμφανίζεται ἐπισήμως μέ δύο ἐκθέσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 2.2.1964.
Διεθνεῖς Ἐκθέσεις, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 44, Μαρτ.-Ἀπρ. 1964.

ΧΟΓΚ-ΚΟΓΚ

Χόγκ-Κόγκ, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 30.4.1966.

ΜΠΙΕΝΝΑΛΕ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Biennale de Venise: ἐφ. *Messager d' Athènes,* 15.2.1956.

Ἡ ἐφετεινή Μπιεννάλε. Βραβεῖα, καλλιτέχνες, διαμάχες, συμφέροντα, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 20.6.1958.

Σύγχρονα ρεύματα στήν Μπιεννάλε. Προτιμήσεις στήν ἀφηρημένη τέχνη καί ἀναδρομικές ἐκθέσεις διασήμων, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 29.6.1958.

Τά ἑλληνικά ἔργα στήν Μπιενάλλε. Τί ἀπέδωσαν οἱ καλλιτέχνες μας στό παγκόσμιο καλλιτεχνικό πλαίσιο (Μόραλης, Τσαρούχης, Σῶχος), ἐφ. *Ἐλευθερία,* 13.7.1958.

Ἀφηρημένη ζωγραφική καί ἔργα τῆς Μπιεννάλε. Οἱ ζωγράφοι τῆς πρωτοπορίας προσέδωσαν ἐφέτος μέ τούς πίνακές των ἕνα ἐπαναστατικό κλίμα στή διεθνή ἔκθεση, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 17.8.1958.

Ἡ Ἑλλάς παροῦσα στήν Μπιεννάλε. Οἱ ἐφετεινές τάσεις. Παρουσίασις τῆς πρωτοποριακῆς τέχνης, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 12.6.1960.

Συμπεράσματα τῆς Μπιεννάλε. Ἡ σημασία τῆς βραβεύσεως ἐκθεμάτων ἑνός Ἕλληνος (Γ. Σπυρόπουλος). Ἡ ποιότης τῶν ἑλληνικῶν ἔργων, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 3.7.1960.

Ἡ ἑλληνική συμμετοχή στήν Μπιεννάλε τοῦ 1960. Ἀπετέλεσε ἐπιτυχία ἡ ἐφετεινή παρουσία τῆς καλλιτεχνικῆς Ἑλλάδος στήν μεγάλη καλλιτεχνική ἐκδήλωσι τῆς Βενετίας, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 7.8.1960.

Τρεῖς μεγάλοι ἀφηρημένοι στήν ἐφετεινή Μπιεννάλε (Φωτριέ, Βέντοβα καί Μπούρρι πού βραβεύτηκαν γιά τά ἔργα των), ἐφ. *Ἐλευθερία,* 21.8.1960.

Ἡ νέα γλυπτική στήν Μπιεννάλε. Ἔργα ἀφηρημένων καλλιτεχνῶν πού ἐκτίθενται στή Βενετία, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 2.10.1960.

Ἡ Μπιεννάλε σημείωσε ἐφέτος πτώση, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 22.8.1962.

Μιά ἰδιόρρυθμη γλυπτική στήν Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 29.8.1962.

Ἡ Μπιεννάλε τῆς Βενετίας καί οἱ σύγχρονες τάσεις (Ἑλληνική συμμετοχή. Βασιλείου, Νικολάου, Ζογγολόπουλος, Κουλεντιανός, Βεντούρας), περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 46, Αὔγ. 1964.

32α Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος ἔκθεσης (Νικολάου, Βασιλείου, Κουλεντιανός, Ζογγολόπουλος, Βεντούρας), Ἰούνιος 1964.

Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι καί γλύπτες μετέχουν στήν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας (Βασιλείου, Νικολάου, Κουλεντιανός, Ζογγολόπουλος, Βεντούρας), ἐφ. *Ἐλευθερία,* 20.3.1964.

Πέντε Ἕλληνες ζωγράφοι καί γλύπτες μετέχουν στήν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας. Τά ἐγκαίνια θά γίνουν στίς 20 Ἰουνίου, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 11.6.1964.

Μεγάλη ἐπιτυχία τοῦ ἑλληνικοῦ περιπτέρου στήν Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 23.6.1964.

Μέ ποιά κριτήρια δόθηκαν τά φετεινά βραβεῖα στήν Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 5.7.1964.

33η Μπιεννάλε. Ἡ Ἑλλάδα στή Βενετία (Κατράκη, Λουκόπουλος, Ἀνδρέου, Μαυροΐδης, Γεωργιάδης), περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 58, Ἰούλιος-Αὔγουστος 1966.

33η Μπιεννάλε Βενετίας. Κατάλογος τῆς ἔκθεσης (Γεωργιάδης, Μαυροΐδης, Ἀνδρέου, Λουκόπουλος, Κατράκη), Ἰούνιος 1966.

Ἡ Μπιεννάλε τῆς Βενετίας καί ἡ ἑλληνική συμμετοχή. Ἐκεῖ πού τιμήθηκε ἡ Βάσω Κατράκη, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 26.6.1966.

Τό ἑλληνικό παρόν στήν 33η Μπιεννάλε. Ἡ βράβευση τῆς Β. Κατράκη. Ἡ συμμετοχή τῶν Ν. Γεωργιάδη, Γ. Μαυροΐδη, Κ. Ἀνδρέου, Κλ. Λουκόπουλου, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 17.7.1966.

Ἡ 33η Μπιεννάλε. Ἐντυπώσεις καί κρίσεις, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 24.7.1966.

Ἡ 33η Μπιεννάλε. Συμπεράσματα ἀπό τήν Μπιεννάλε. Ἡ γλυπτική σέ πιό θετικούς δρόμους ἀπό τήν ζωγραφική. Ἡ καθαρή ζωγραφική σέ σημεῖο κορεσμοῦ. Ἡ παρουσία καινούργιων φαινομένων, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 31.7.1966.

Ἐντυπώσεις ἀπό τήν 33η Μπιεννάλε. Λαμπρή ἡ ἐκπροσώπηση τῶν συγχρόνων τάσεων τῆς γλυπτικῆς. Ἐλπιδοφόρες διαπιστώσεις στήν πλαστική ἔρευνα, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 7.8.1966.

Requiem per un epoca (34η Μπιεννάλε Βενετίας), περ. *D'Arts Agency,* ἀρ. 41-42, 10.6.-30.10.1968.

34η Μπιεννάλε. Κύπρος. Κατάλογος ἔκθεσης (Γ. Κυριακός, Γ. Σκοτεινός, Κ. Ἰωακείμ, Στ. Βότσης, Α. Χρυσοχός, Χρ. Σάββας), Ἰούνιος 1968.

A Venezia. Comparate le avanguardie estetiche (35 Biennale Internazionale d'Arte), περ. *D'Arts Agency,* ἀρ. 51-52, Ἰούλιος-Νοέμβριος 1970.

Osservazioni sulla scultura. Biennale de Venise, 1972, περ. *D'Arts Agency,* ἀρ. 61-62, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1972.

Εἰκαστικά. Μπιεννάλε Βενετίας (κατάργηση ἐπιτροπῆς) καί ἄλλα θέματα, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 461, 2.8.1977.

Ἡ Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, Α΄, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 527, 7-13.9.1978.

Ἡ Μπιεννάλε τῆς Βενετίας, Β΄, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 529, 21-27.9.1978.

Ἐκθέσεις στήν Ἰταλία (Μπιεννάλε Βενετίας), περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 580, 13.9.1979.

Μπιεννάλε τῆς Βενετίας. Ἀντιπαράθεση τοῦ παρελθόντος στό παρόν, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 622, 3.7.1980.

Οἱ μεγάλες ἐκθέσεις ἐξωτερικοῦ (Μπιεννάλε Βενετίας, Κάσσελ, Τσάιτγκανσε Βερολίνο), περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 744, 4.11.1982.

Τά παραλειπόμενα τῆς φετεινῆς Μπιεννάλε, περ. *Εἰκαστικά,* τχ. 34, Ὀκτώβριος 1984.

DOCUMENTA KASSEL

Μιά διεθνής ἔκθεσις τέχνης. Ἡ Β΄ «Ντοκουμέντα» στό Κάσσελ μέ ἀντιπροσωπευτικά ἔργα ὅλων τῶν μοντέρνων τάσεων καί σχολῶν, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 20.12.1959.

Διεθνής ἔκθεσις μοντέρνας τέχνης. Ἔργα, καλλιτεχνικές τάσεις στήν Β΄ «Ντοκουμέντα» τοῦ Κάσσελ. Μιά παγκόσμιος καλλιτεχνική ἐκδήλωσις, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 27.12.1959.

Note e considerazioni in margine alla Documenta II di Cassel, περ. *Evento Venezia,* ἀρ. 11, Φεβρουάριος-Μάρτιος 1960.

Εἰκαστικά (Κάσσελ κ.ἄ.), περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 459, 19-25.5.1977.

Εἰκαστικά. Συμπληρωματικά Ντοκουμέντα Κάσσελ, περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 461, 2-8.6.1977.

Ἡ Εὐρωπαϊκή Ἔκθεση τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης. Ντοκουμέντα 6 (Κάσσελ), περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 470, 4-10.8.1977.

Οἱ μεγάλες ἐκθέσεις ἐξωτερικοῦ (Μπιεννάλε Βενετίας, Ντοκουμέντα Κάσσελ, Τσάιτγκανσε Βερολίνο), περ. *Ἐπίκαιρα,* τχ. 744, 4.11.1982.

ΜΠΙΕΝΝΑΛΕ ΛΟΥΜΠΛΙΑΝΑΣ

Ἔκθεση χαρακτικῆς στή Λουμπλιάνα. Εἶναι ἐντελῶς ἀδικαιολόγητη ἡ ἀπουσία τῆς ἐπισήμου Ἑλλάδος, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 23.8.1959.

Ἡ τρίτη διεθνής ἔκθεση χαρακτικῆς στή Λουμπλιάνα. Καθαρή δουλειά, ἀσύγκριτη τεχνική καί γαλλική φινέτσα χαρακτηρίζουν τά ἐκθέματα τῆς ἔκθεσης, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 26.8.1959.

Οἱ Ἕλληνες στή διεθνή ἔκθεσι τῆς χαρακτικῆς. Ἡ Δ΄ ἐκδήλωσις τῆς Λουμπλιάνα. Μιά γόνιμη καί ἔγκυρη ἐκπροσώπηση τῆς ἑλληνικῆς τέχνης στό ἐξωτερικό (Γ. Σπυρόπουλος, Β. Κατράκη, Ν. Βεντούρας, Λ. Πασχάλη, Ν. Κεσσανλῆς), ἐφ. *Ἐλευθερία,* 16.7.1961.

Ε΄ διεθνής ἔκθεση χαρακτικῆς στή Λουμπλιάνα Γιουγκοσλαβίας, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 41, Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος 1963.

Biennale, Gravure de Ljiubliana, περ. *Cimaise,* ἀρ. 65, Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος 1963.

5 Ἕλληνες καλλιτέχνες (μιά ἐνδιαφέρουσα ἐργασία στήν ἔκθεσι Λουμπλιάνας. Κατράκη, Κεσσανλῆς, Μπουτέας, Ρωμανοῦ), ἐφ. *Ἐλευθερία,* 14.6.1963.

ΜΠΙΕΝΝΑΛΕ ΣΑΟ ΠΑΟΛΟ

Διεθνεῖς ἐκθέσεις. Ἡ Ζ΄ Μπιεννάλε Σάο Πάολο, περ. *Ἀρχιτεκτονική,* τχ. 49, Δεκέμβριος 1963.

VIIe Biennale de S. Paolo, περ. *Cimaise,* ἀρ. 66, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1963.

Μπιεννάλε Σάο Πάολο. Κατάλογος (Θόδωρος, Σπητέρη, Ζέρβα), Σεπτέμβριος-Νοέμβριος 1963.

Γλυπτό τῆς Ἰ. Σπητέρη θά ἐκτεθεῖ μονίμως στό Μουσεῖο Μοντέρνας τέχνης τοῦ Σάο-Πάολο. Ἐγκωμιαστικά σχόλια τῶν Βραζιλιάνων γιά τήν ἑλληνική συμμετοχή στή φετεινή Μπιεννάλε, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.10.1963.

Ἡ ἑλληνική Λαϊκή Τέχνη γοητεύει τό Σάο-Πάολο. Οἱ Ἱσπανοί ζήτησαν τά ἐκθέματα γιά νά τά παρουσιάσουν στήν Μαδρίτη τό Φεβρουάριο. Ἡ ἐκπροσώπηση τῆς Σύγχρονης τέχνης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 22.12.1963.

Μπιεννάλε Σάο-Πάολο. Κύπριοι καλλιτέχνες. Κατάλογος, Νοέμβριος 1967.

10η Μπιεννάλε Σάο-Πάολο. Κύπριοι Καλλιτέχνες. Κατάλογος ἔκθεσης (Γ. Σκοτεινός, Κ. Ἰωακείμ, Στ. Βότσης, Β. Ζαφείρη, Ἀγγ. Μακρίδης), Σεπτέμβριος 1969.

Μπιεννάλε Σάο-Πάολο. Κύπριοι καλλιτέχνες. Κατάλογος ἔκθεσης (Ἀγγ. Μακρίδης, Ν. Κουρούσης, Α. Λαδόμματος, Κ. Στεφανίδου, Α. Σαββίδης), Σεπτέμβριος 1971.

ΜΠΙΕΝΝΑΛΕ ΝΕΩΝ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

Μονότονη ἡ μοντέρνα τέχνη παρακμάζει... Στήν Μπιεννάλε τῶν Νέων στό Παρίσι, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.10.1961.

Μπιεννάλε νέων Παρισιοῦ, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 49, Δεκ. 1963.

Μπιεννάλε νέων. Κατάλογος ἔκθεσης. Παρίσι. Κύπριοι Καλλιτέχνες, Νοέμβριος 1967.

Μπιεννάλε τῶν νέων. Κύπριοι Καλλιτέχνες. Παρίσι. Κατάλογος ἔκθεσης (Γ. Σφίκας, Ν. Κουρούσης, Μ. Φοινικαρίδης), Σεπτέμβριος 1969.

Μπιεννάλε Παρισίων. Κύπριοι Καλλιτέχνες. Κατάλογος ἔκθεσης} (Κ. Ἰωακείμ, Γ. Σφίκας, Ἀγγ. Μακρίδης), Σεπτέμβριος 1971.

Μπιεννάλε Νέων στό Παρίσι, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 472, 18-24.8.1977.

Ἀξιόλογες ἐκθέσεις στό ἐξωτερικό (Μπιεννάλε Νέων στό Παρίσι), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 630, 28.8-3.9.1980.

Ἡ εἰκόνα μιᾶς γερασμένης πρωτοπορίας στήν 11η Μπιεννάλε Νέων στό Παρίσι, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 645, 11-17.12.1980.

Ἡ Μπιεννάλε Νέων στό Παρίσι, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 745, 11-17.11.1982.

Οἱ Μπιεννάλε τῶν Παρισίων, περ. *Εἰκαστικά*, τχ. 29, Μάιος 1984.

ΜΠΙΕΝΝΑΛΕ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Τά Παναθήναια τῆς παγκοσμίου γλυπτικῆς, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 52, Ἰούλιος-Αὔγουστος 1965.

Παναθήναια Παγκοσμίου Γλυπτικῆς. Κατάλογος. Ἀθήνα, Σεπτέμβριος-Νοέμβριος 1965.

Ἡ Μπιεννάλε τῶν Ἀθηνῶν ὑπό τήν σκιάν τοῦ Παρθενῶνος, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 3.10.1965.

Ἡ Μπιεννάλε τῶν Ἀθηνῶν. Ἕνα χρόνο μετά τήν λειτουργία της. Ἀπάντηση σέ καλόπιστους ἐπικριτές, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 11.9.1966.

Ἡ Μπιεννάλε τῶν Ἀθηνῶν. Μιά ἀκόμη ἀπάντηση, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 16.10.1966.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Exposition Panhellénique I, ἐφ. *Messager d' Athènes,* 30.4.1952.

Exposition Panhellénique II, ἐφ. *Messager d' Athènes,* 7.5.1952.

Exposition Panhellénique III, ἐφ. *Messager d' Athènes,* 21.5.1952.

Exposition Panhellénique IV, ἐφ. *Messager d' Athènes,* 28.5.1952.

Κερκυραῖοι στήν Πανελλήνιο Ἔκθεση, ἐφ. *Κερκυραϊκά Νέα*, 2.6.1952.

Ἡ πέμπτη Πανελλήνιος. Γενικές διαπιστώσεις, περ. *Ζυγός*, τχ. 19-20, Μάιος-Ἰούνιος 1957.

Ve Exposition Panhellénique I, ἐφ. *Messager d' Athènes,* 26.6.1957.

La peinture à la Ve Exposition Panhellénique I, ἐφ. *Messager d' Athènes,* 3.7.1957.

Les tendances modernes à la Ve Exposition Panhellénique III, ἐφ. *Messager d' Athènes,* 10.7.1957.

Gravures et art décoratifs à la Ve Exposition Panhellénique IV, ἐφ. *Messager d' Athènes,* 17.7.1957.

La sculpture à la Ve Exposition Panhellénique V, ἐφ. *Messager d' Athènes,* 24.7.1957.

Ἡ Ε΄ Πανελλήνιος ἔκθεσις, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 24.5.1957.

Ἡ Ε΄ Πανελλήνιος ἔκθεσις. Ἔργα Ζωγραφικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 31.5.1957.

Ἡ Ε΄ Πανελλήνιος ἔκθεσις. Ἔργα Ζωγραφικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 8.6.1957.

Ἡ Πανελλήνιος ἔκθεσις. Χαρακτική καί διακοσμητική, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 14.6.1957.

Ἡ Ε΄ Πανελλήνιος ἔκθεσις. Τά ἔργα Γλυπτικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 15.6.1957.

A.I.C.A.

Διεθνής Σύνδεσμος Κριτικῶν Τέχνης A.I.C.A., περ. *Ὁ αἰώνας μας,* τχ. 9/10, Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος 1950.

Le Ve congrés de l' A.I.C.A., ἐφ. *Messager d' Athènes,* 13.10.1954.

8e Assemblèe génerale de l' A.I.C.A., ἐφ. *Messager d'Athènes,* 30.10.1956.

Ἕνα συνέδριο κριτικῆς τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Κριτικῶν Τέχνης στό Ντουμπρόβνικ, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 5.10.1956.

Le 6e Congrès de l' A.I.C.A., ἐφ. *Messager d' Athènes,* 25.9.1957.

Τό ΣΤ΄ Συνέδριο Κριτικῶν Τέχνης συνέρχεται στή Νάπολη τῆς Ἰταλίας, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 20.9.1957.

Πρελούδιο σ' ἕνα συνέδριο. Οἱ κριτικοί τῆς τέχνης συζητοῦν. Γνωριμία μέ τήν Πράγα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 23.10.1966.

Ἡ αὐτοκριτική τῆς κριτικῆς στό 9ο Διεθνές Συνέδριο τῆς Πράγας. Ἡ οὐσία, τό νόημα, τῆς κριτικῆς. Ποιά ἡ θέσις τῆς αἰσθητικῆς ἀξίας. Ἡ αἰσθητική τῆς κριτικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία,* 30.10.1966.

A.I.C.A., XX Congrès, περ. *Arta,* XV, ἀρ. 10, 1968.

XXe Assemblèe de l' A.I.C.A., περ. *D'Arts Agency,* ἀρ. 43-44, 30.10.1968-10.3.1969.

Congrès de l' A.I.C.A., περ. *D' Arts Agency,* ἀρ. 46-47, 30.10.1968-10.3.1969.

29η Γενική Συνέλευση καί 13ο Συνέδριο τῆς A.I.C.A., περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 459, 19-25.5.1977.

ΣΥΜΠΟΣΙΑ

Συμπόσια γλυπτῶν στήν Κοστανιέβιτσα (Ἰ. Σπητέρη) καί στό Πόρτο Ρόζ Γιουγκοσλαβίας, περ. *Ἀρχιτεκτονική*, τχ. 41, Σεπτ.-Ὀκτ. 1963.

Τό Συμπόσιο γλυπτικῆς στή Σλοβενία. Πρωτοβουλία πού ἀξίζει νά βρεῖ μιμητές, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 8.9.1963.

Ἐπιτυχής συμμετοχή στό Διεθνές «Συμπόσιο» Γλυπτῶν (Ἰ. Σπητέρη), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 14.9.1963.

ΣΥΛΛΟΓΕΣ

Ἡ ὀπτική τῆς ἐντύπωσης. Ἡ Συλλογή Γκυγιώμ Βαλτέρ μέ ἔργα ἐμπρεσιονιστῶν καί μετεμπρεσιονιστῶν στήν Ἀθήνα, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 600, 31.1.1980.

Παλιά χαράγματα στή Σαντορίνη (Συλλογή Τσίτουρα), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 607, 10-16.4.1980.

Ὑπάρχουν ἀκόμη Μαικῆνες στόν τόπο μας (Μουσεῖο Βορρέ), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 717, 29.4.1982.

Ἡ Συλλογή Δημ. Πιερίδη, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 730, 29.7.1982.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΟΙ

De la critique, ἐφ. *Messager d' Athènes*, 4.6.1952.

L' Union des critiques d' art grecs, ἐφ. *Messager d' Athènes*, 25.6.1952.

Réflexions sur la critique, ἐφ. *Messager d' Athènes*, 5.1.1955.

Τό χρέος τῆς κριτικῆς. Γιατί πρέπει νά καυτηριάζεται ἡ κακή τέχνη, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 2.12.1955.

Les problèmes de la critique, ἐφ. *Messager d' Athènes*, 7.8.1957.

Le critères dans l' art, ἐφ. *Messager d' Athènes*, 14.8.1957.

Κριτικοί καί καλλιτέχνες. Ἀπάντηση σέ παράπονα καί μομφές, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 19.7.1957.

Κριτική καί τέχνη. Ὑποκειμενική αἴσθησις καί ἀντικειμενικά δεδομένα, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 26.7.1957.

Ὁ τεχνοκρίτης Παπαντωνίου, περ. *Ζυγός*, τχ. 29, Μάρτιος 1958.

Πέρα ἀπό τήν ὅραση (ἤ περί κριτικῆς καί ἄλλων τινῶν), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 31.10.1965.

Ἡ αὐτοκριτική τῶν κριτικῶν τέχνης στό 9ο Διεθνές Συνέδριο τῆς Πράγας. Ἡ οὐσία, τό νόημα, τῆς κριτικῆς. Ποιά ἡ θέσις τῆς αἰσθητικῆς ἀξίας. Ἡ αἰσθητική τῆς κριτικῆς, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 30.10.1966.

Ὁ ρόλος τῆς κριτικῆς. Ἡ παιδαγωγική σημασία τῆς τέχνης καί ἡ ἐνημέρωση τῆς κοινῆς γνώμης. Συνεργασία καλλιτεχνῶν καί Μουσείων, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 13.11.1966.

Κριτική ἀλά Γαλλικά. Μέ στόχο μικρούς καί μεγάλους. Ἡ καυστική πολεμική τῶν τελευταίων ἐτῶν φέρνει ἤδη λαμπρά ἀποτελέσματα. Ὁ Μπονάρ καί πάλι στό προσκήνιο, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 29.1.1967.

ΜΟΥΣΕΙΑ

Τό Μουσεῖο τῆς Ἀκρόπολης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 10.8.1956.

Ἡ αἰσθητική παρουσίαση τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 31.8.1956.

Εἰκαστικά: Ἐκθέσεις στήν Ἰταλία, Δημιουργία Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης στήν Ἄνδρο, περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 580, 13.9.1979.

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Αἱ γραφικαί τέχναι. Εἰκονογραφημένα ἡμερολόγια καί δελτάρια, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 20.1.1956.

ΜΕΤΑΞΟΤΥΠΙΑ

Βιομηχανία καί τέχνη (Ἄγγ. Λομβαρδιᾶς), περ. *Ἐπίκαιρα*, τχ. 477, 22-28.9.1977.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ Ἀνάσταση στήν τέχνη, περ. *Ὁ αἰώνας μας*, τχ. 4-5, Μάιος 1951.

Nativité dans l'art byzantin, ἐφ. *Messager*, 25.12.1953.

Ἡ εἰκονογραφία τῆς Ἀναστάσεως. Οἱ καλλιτέχνες γιά τό μεγάλο γεγονός τῆς χριστιανωσύνης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 17.4.1955.

Ἡ προσκύνηση τῆς Φάτνης, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 25.12.1955.

Resurrection dans l'art, ἐφ. *Messager*, 6.5.1956.

Αἱ ἐκδόσεις Ἀθηνῶν (Πανσέληνος), ἐφ. *Ἐλευθερία*, 7.9.1956.

Βυζαντινά μνημεῖα Ἀττικῆς καί Βοιωτίας, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 25.12.1956.

Ἡ εἰκονογραφία τῆς θείας Γεννήσεως, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 25.12.1956.

L'Adoration des trois Mages dans l'art, ἐφ. *Messager*, 1.1.1957.

Le cycle iconographique de Pâques, ἐφ. *Messager*, 21.4.1957.

Ἡ θεία Γέννηση στή ζωγραφική, ἐφ. *Ἐλευθερία*, 25.12.1957.

Ἡ προσκύνηση τῆς Φάτνης, ἐφ. *Καθολική*, 20.12.1977.

Peintres, sculpteurs, graveurs de Grèce (ἀνάτυπο), περ. *Revue,* Ἀθήνα 1952.
Οἱ πρῶτοι σταθμοί τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς (ἀνάτυπο), περ. *Φιλολογική Πρωτοχρονιά,* Ἀθήνα 1952.
L'evolution de la peinture post-byzantine dans les îles ioniennes (ἀνάτυπο), περ. *Revue,* Ἀθήνα 1954.
Ἡ προσωπογραφία στήν Ἑφτάνησο (ἀνάτυπο), περ. *Νέα Ἑστία,* Ἀθήνα 1954.
Influences occidentales sur la peinture néohellénique (ἀνάτυπο), Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier, Ἀθήνα 1955.
Jean Spyropoulos, ἔκδ. Tipografia Emiliana, Βενετία 1960.
Emilio Vedova, ἔκδ. Evento, Βενετία 1960.
Angel Ferrand, περ. *Papeles de son Armadans,* ἀρ. LIX, Μαδρίτη 1961.
Introduction à la peinture néohellénique, ἔκδ. Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1962.
Achille Aperghis, ἔκδ. La Tipografica, Βενετία 1962.
Vedova, Paladín de la libertad (ἀνάτυπο), περ. *Papeles de son Armadans,* ἀρ. LXXX-I, Μαδρίτη 1962.
Grecia di ieri e Grecia di oggi, Βενετία 1962, διάλεξη στό Centro Culturale Fratelli Bronzetti, Τρέντο 24.3.1962 (ἀνάτυπο).
Christos Capralos (ἔκδοση μέ συνεργασία τοῦ Γ. Μουρέλο), ἔκδ. La Tipografica, Βενετία 1962.
Οἱ πλαστικές τέχνες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα (ἀνάτυπο μέ πλήρη ἰταλική μετάφραση), περ. *Civiltà delle Macchine,* τχ. 4, Ρώμη 1964.
La peinture grecque et etrusque, ἔκδ. Rencontre, Λωζάνη 1965.
Die griechische und etruskische Malerei, ἔκδ. Rencontre, Λωζάνη 1965.
Grekiskt och etruskiskt målerei, ἔκδ. Rencontre, Λωζάνη 1965.
Ossip Zadkine (ἰταλικά), ἔκδ. Fratelli Fabbri, *I maestri della scultura,* Μιλάνο 1966.
La pittura greca ed etrusca, ἔκδ. Il Saggiatore, Μιλάνο 1967.
Ossip Zadkine, Maîtres de la Sculpture, ἔκδ. Hachette, Παρίσι 1969.
L'art de Chypre, ἔκδ. Meulenhoff International, Ἀμστερνταμ 1970.
The Art of Cyprus, ἀγγλική ἔκδοση, Weidenfeld and Nicholson, Λονδίνο 1970.
The Art of Cyprus, ἀμερικανική ἔκδοση, Reynal and Company, Νέα Ὑόρκη 1970.
Arte dopo il '45 Grecia, ἔκδ. Cappelli, Μπολώνια 1971.
Ἀνταποκρίσεις, καλλιτεχνικά βιώματα, ἔκδ. Πολυπλάνο, Ἀθήνα 1977.
Le grand livre de la peinture - La peinture grecque et etrusque, ἔκδ. Edito-Service, S.A. Genève 1977, τ. 1.
Ἡ νεοελληνική τέχνη ἀπό τό 1913 ὡς τό 1941, *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους,* τ. ΙΕ΄, ἔκδ. Ἐκδοτική Ἀθηνῶν, Α.Ε., Ἀθήνα 1978.
3 αἰῶνες νεοελληνικῆς τέχνης, 1660-1967, τ. Α΄-Γ΄, ἔκδ. Πάπυρος, Ἀθήνα 1979.
Δάσκαλοι τῆς ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς τοῦ 19ου καί 20οῦ αἰώνα, ἐκδ. Καστανιώτη, Ἀθήνα 1982.
Ἡ τέχνη στήν Ἑλλάδα μετά τό 1945 (μετάφραση ἀπό τό *Arte dopo il '45*), ἔκδ. Ὀδυσσέας, Ἀθήνα 1983.
El Greco: Ὁ ζωγράφος καί ἡ ἐποχή του, Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἑστίας», 1989.

Ἀδημοσίευτα: *Βάσω Κατράκη.*